

**Олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын
санаачилга (ОУИТБС)**

**МОНГОЛЫН ОЛБОРЛОХ ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ИЛ ТОД БАЙДЛЫН
САНААЧИЛГА (ОУИТБС) – МОНГОЛ Улсын ХОЁР ДАХЬ
УДААГИЙН БУЮУ 2007 ОНЫ НЭГТГЭЛ ба ТАЙЛАН**

Төсөл тайлан – 2009 оны 11 дүгээр сарын 4-ний өдөр

Агуулга

ТОВЧЛОЛ/ТОДОРХОЙЛОЛТ	i
ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ХУРААНГУЙ	ii
1. ОРШИЛ	1
1.1 Зорилго.....	1
1.2 Гүйцэтгэх ажлын хамрах хүрээ.....	1
1.3 Ажлын хамрах хүрээнд тавигдах хязгаарлалтууд.....	2
1.4 Талархал	2
2. АРГА ХАНДЛАГА.....	3
2.1 Бидний нарийвчилсан хандлага	4
3. ТОДРУУЛГА.....	11
3.1 Анхан шатны харьцуулалт	11
3.2 Татвар, төлбөр, хураамж ба үйлчилгээний хөлс гэх мэт зүйлүүдээр хийсэн шинжилгээ	13
3.3 Шийдэгдээгүй зөрөөнүүд	31
4. АСУУДЛУУД.....	37
4.1 Цаг хугацаа болон цагийн хуваарь.....	37
4.2 Засгийн газрын мэдээллийн бүрэн бус байдал.....	37
4.3 Маягтуудын загвар.....	38
4.4 Маягтуудыг нарийн зөв бөглөх асуудал	39
4.5 Маягтуудыг бөглөх зааварчилга	39
4.6 Маягтад оруулах төлбөрүүдийн талаарх нэгдсэн ойлголт	39
4.7 Засгийн газрын харьяа байгууллагуудад үзүүлсэн хандив, тусламж	40
4.8 Тэмдэгтийн болон бусад хураамж, үйлчилгээний хөлс.....	40
4.9 Тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл байхгүй байна.....	40
4.10 Засгийн газрын харьяа байгууллагууд ба компаниуд нь материаллаг дүнтэй төлбөрийн гүйлгээнүүдийг бүртгээгүй байна.....	40
5. ЗӨВЛӨМЖ, САНАЛ.....	41
5.1 Хугацаа болон цагийн график	41
5.2 Засгийн газрын өгч буй мэдээллийн бүрэн бус байдал	41
5.3 Маягтуудын загвар.....	43
5.4 Маягтуудыг нарийн зөв бөглөх	43
5.5 Тайлагнасан дүнгийн талаарх нэмэлт мэдээлэл	44
6. ДҮГНЭЛТ.....	45

Агуулга \үргэлжлэл\

Хавсралтууд

Хавсралт А:	Засгийн газрын байгууллагууд – мэдээллийн эх сурвалж
Хавсралт Б:	Уул уурхайн компаниудын жагсаалт
Хавсралт В:	Компани тус бүрээр бэлтгэсэн тайлан
Хавсралт Г:	Анхны зөрүү
Хавсралт Д:	Компанийн болон Засгийн газрын тайлангуудад хийсэн цэвэр залруулгууд
Хавсралт Е:	Шийдэгдээгүй зөрүүнүүд

Товчлол/Тодорхойлолт

ОУИТБС	Олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын санаачилга
Эрнст энд Янг буюу “зөвлөхүүд”	Эрнст энд Янг Монгол Аудит ХХК ба Эрнст энд Янг Малайз
ГЕГ	Улсын гаалийн ерөнхий газар
ҮТЕГ	Үндэсний татварын ерөнхий газар
Засгийн газар	Монгол Улсын Засгийн газар
Засгийн газрын нэгж байгууллагууд	Яам, засгийн газрын агентлаг, ҮТЕГ, ГЕГ, ЭБЭХЯ, БОЯЖЯ, АМГ, ТӨХ, ХХҮГ, орон нутгийн (аймаг болон сумдын) засаг захиргаа
ХХҮГ	Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар
МОУИТБСАА	Монголын олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын санаачилгын ажлын алба
ЭБЭХЯ (өмнө нь ХҮЯ гэж байсан)	Эрдэс баялаг, эрчим хүчний яам (өмнө нь Худалдаа, аж үйлдвэрийн яам гэж байсан)
Төгрөг	Монгол төгрөг
СЯ	Сангийн яам
БОАЖЯ	Байгаль орчин, аялал жуучлалын яам
АМГ (өмнө нь АМГТХЭГ–ын хэсэг байсан)	Ашигт малтмалын газар (өмнө нь АМГТХЭГ–ын хэсэг байсан)
АМГТХЭГ	Ашигт малтмал, газрын тосны хэрэг эрхлэх газар
ГТГ	Газрын тосны газар (өмнө нь АМГТХЭГ–ын хэсэг байсан)
ТӨХ	Монгол улсын Төрийн өмчийн хороо
Ам.доллар	Америкийн нэгдсэн улсын доллар
НӨАТ	Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар

Гүйцэтгэлийн хураангуй

Үүрэгт ажлын арга хандлага дараах хоёр үе шаттай байлаа. Үүнд:

Үе шат 1 – Дүн шинжилгээ ба нэгтгэл

Үе шат 2 – Нягтлан шалгалт, үнэлгээ ба аудитын дүгнэлт

Үүрэгт ажлын үе шат 1-д уул уурхайн зарим компани хүссэн мэдээллийг гаргаж өгөхдөө ОҮИТБС-ын хуучин маягтуудыг хэвээр ашиглаж байсныг шийдвэрлэсэн. Энэ үе шатанд олж тогтоосон томоохон асуудал бол 27,221,026 мянган төгрөгийн дүнтэй зөрүү байсан ба энэ зөрүү нь НӨАТ, ажил олгогчид болон ажиллагсадын төлсөн нийгмийн даатгалын шимтгэл, хувь хүмүүсийн ашиг орлогын татвар, даатгал болон компаниудын зүгээс орон нутгийн байгууллагуудад өгсөн хандив, тусламж зэрэг цаашид тайлагнах шаардлагагүй зүйлсийг оруулж тооцсонтой холбоотойгоор үүссэн байсан. Дара нь эдгээрийг нийт зөрүүнээс хассан. Гол зөрүү татвар, төлбөр, төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг гэсэн зүйлүүд дээр гарч байгааг шинжилгээ харуулав.

Уул уурхайн холбогдох компаниудаас ихэнх мэдээллийг хүлээн авсны дараа үе шат 2-ын ажил эхэлсэн. Гэхдээ Засгийн газраас ирүүлсэн хариу ядмагхан, эцсийн үе шатанд хүлээн авсан мэдээлэл бүрэн биш байлаа. Үүнээс улбаалаад хэд хэдэн удаа очиж уулзах шаардлага гарч байсан нь энэхүү тайланг оройтуулахад нэрмээс болсон.

Үе шат 2-т бидний тодруулж мэдсэн зүйл нь эдгээр зөрүүгийн үндсэн цөм нь уул уурхайн компаниуд болон Засгийн газрын нэгж байгууллагууд анхны тайлагнасан мэдээллээ хэд хэдэн удаа засч өөрчилж байснаас шалтгаалсныг харуулав. Уул уурхайн компаниудын зүгээс ийнхүү засч өөрчилсний гол учир шалтгаан нь тайлагналын шаардлагуудын талаарх ойлголт хангалтгүй болон хувь хүний алдаа зэргээс шалтгаалаад ОҮИТБС-д ирүүлсэн мэдээлэл Засгийн газрын байгууллагуудад өгсөн мэдээллээс зөрүүтэй байсанд оршино.

Төлсөн зарим төрлийн татвар, төлбөрийн талаарх мэдээллийг ОҮИТБС-ын маягтуудад буруу оруулсан болохыг бусад зөрүү харуулж байгаа юм. Жишээ нь: импортоор авсан шатах, тослох материалын онцгой албан татвар зэрэг өөр бусад татварыг гаалийн татварт оруулж тооцсон байсан ба үе шат 1-д бидний олж мэдсэнээр НӨАТ, хувь хүний орлогын албан татвар, татварын торгууль зэрэг шаардлагагүй мэдээллийг энд мөн оруулсан байлаа.

Засгийн газрын нэгж байгууллагууд уул уурхайн компаниудын зүгээс аймаг, сумдад хийсэн зарим төлбөр, ялангуяа Засгийн газрын байгууллагуудад өгсөн хандив, тусламж, газрын төлбөр болон ус ашигласны төлбөрийн дүнг тайлагнаагүйгээс болж зөрүү мөн үүссэн байна. Төлсөн дүнгээ эсвэл төлөх дүнгээ бөглөх эсэх талаарх эргэлзээ нь зарим зөрүү гарахад нөлөөлсөн. Зөвхөн ганц зүйл дээр буюу “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг” гэсэн зүйл дээр гарсан зөрүү л Засгийн газрын нэгж байгууллагуудын тайлагнасан дүнг уул уурхайн компаниудын тайлагнасан дүнгээс илүү гаргаж байсан. Мөн үүнд ҮТЕГ Эрдэнэт уулын баяжуулах үйлдвэр ХХК-ийн 2006 онд хийсэн 59,151,641 мянган төгрөгийн ногдол ашгийн төлбөрийг 2007 оны төлбөрт оруулж тайлагнасан нь нэрмээс болсон.

Тодорхой зөрүүг шийдсэний дараа шийдэгдээгүй хэвээр үлдсэн зөрүүгийн тухайд гэвэл цааш тулган шалгаж нэгтгэхэд шаардлагатай нарийвчилсан мэдээлэл хангалттай бус байлаа. Үүнийг уул уурхайн компаниудын зүгээс хариуцсан ажилтан байхгүй, нягтлан бодох бүртгэлийн мэдээллийн баазаас шаардлагатай мэдээлэл олж авах боломжгүй, баримтуудыг архивт шилжүүлсэн тиймээс мэдээллийг гаргаж өгөх боломжгүй гэсэн тайлбаруудыг өгч байсан.

Засгийн газрын нэгж байгууллагуудын тухайд авч үзвэл зөрүүг шийдэхэд нэрмээс болж байгаа гол зүйл нь ҮТЕГ-ын түвшинд цуглуулсан мэдээлэл бүрэн бус, АМГ ба компаниудын тайлагнасан дүнгүүд хоорондоо зөрүүтэй, маргаантай байсан явдал юм. Мөн гэрээт ажлыг гүйцэтгэх явцад сум болон аймгууд цуглуулж авсан бүх татварын дүнг ҮТЕГ-т тогтмол мэдээлэхгүй байгаа нь тодорхой харагдсан. Нэгтгэх ажиллагааг цаашид амжилттай болгоё гэвэл үүнийг даруй засч шийдвэрлэх шаардлагатай.

Гүйцэтгэлийн хураангуй \үргэлжлэл\

Эцэст нь хэлэхэд, дээр дурдсан бүхнээс үүдэн Монголын ОҮИТБС ОҮИТБС-ын маягтуудыг бөглөх үед гарч болох аливаа асуудлыг шийдэж өгөх тусламжийн ширээ ажиллуулахын зэрэгцээ уг маягтуудыг бөглөх зааврыг илүү нарийн тодорхой болгож өгвөл уул уурхайн компаниудаас ирүүлж байгаа тоо мэдээний чанар цаашид сайжирна гэж бид найдаж байна. Гэхдээ хамгийн чухал нь холбогдох бүх талуудаас ирж ОҮИТБС-ын маягтуудад бөглөгдөх мэдээллийн чанарыг сайжруулах зорилго бүхий албан ёсны тогтсон тайлагнах үйл явцыг боловсронгуй болгох чиглэлээр Сангийн яам болон Засгийн газрын холбогдох байгууллагуудтай хамтарч ажиллах шаардлагатай байна.

1. Оршил

“Харилцан тохирсон горимуудыг гүйцэтгэх гэрээт ажил” ба Олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын санаачлагын ажлын алба (МОУИТБСАА-тай байгуулсан зөвлөх үйлчилгээний гэрээ (МОУИТБС-ын хоёрдахь удаагийн буюу 2007 оны нэгтгэл ба тайланд зөвлөгөө өгөх үйлчилгээний нэг ба хоёрдугаар үе шатны 2009 оны 4 дүгээр сарын 13-ны өдрийн гэрээ)-ний нөхцлүүдэд хамаарах “Холбогдох үйлчилгээний олон улсын стандартууд”-ын дагуу хийгдсэн Монгол Улсын олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын санаачлагын хоёр дахь удаагийн буюу 2007 оны нэгтгэл ба тайланг шалгах ажилд /гэрээт ажил/ Олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын санаачлагын ажлын алба (ОУИТБСАА) нь Эрнст энд Янг Монгол Аудит ХХК болон Эрнст энд Янг Малайз компаниудын нэгдлийг (“Эрнст энд Янг” буюу “Зөвлөхүүд”) шалгаруулж томилсон.

Энэ тайланд гэрээт ажлын хүрээнд хийгдсэн ажлуудын дэлгэрэнгүй тайлан, тулган шалгалт болон шинжилгээний үр дүн, эдгээрийн явцад тодруулж мэдсэн зүйлс, мөн холбогдох зөвлөмжүүд дэлгэрэнгүй багтаж орсон болно. Энэ тайланг энэ тайлангийн хавсралтуудтай холбон уншина.

1.1 Зорилго

Энэхүү гэрээт ажлын зорилго нь Олон улсын ОУИТБСАА-наас гаргасан журмын дагуу Монгол Улсын уул уурхайн салбарын төлбөр ба орлогын ил тод, найдвартай байдлыг тодорхойлоход оршино. Эл зорилгын үүднээс гэрээт ажлын хүрээнд 2007 оны санхүүгийн жилд уул уурхайн салбарт хийгдсэн материаллаг хэмжээний төлбөр, хүлээн авсан баримтуудад дүн шинжилгээ хийх болон тулган шалгах ажил хийнэ.

1.2 Гүйцэтгэх ажлын хамрах хүрээ

Энэхүү гэрээт ажлын зорилгыг ханган хэрэгжүүлэхийн тулд Эрнст энд Янг компани нь дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэх үүрэг хүлээнэ. Үүнд:

- ▶ 2007 оны татварын жилд уул уурхайн компаниудаас Монгол улсын Засгийн газар (“Засгийн газар”)-т төлсөн материаллаг дүнтэй бүх төлбөрүүдэд болон Засгийн газрын уул уурхайн компаниудаас хүлээн авсан материаллаг дүнтэй бүх орлогуудад дүн шинжилгээ хийнэ. Дүн шинжилгээ нь эхний ээлжинд компани нэг бүрийн бөглөсөн болон Засгийн газраас компани тус бүр дээр бөглөсөн тайлангийн маягтуудад үндэслэнэ. (2007 оны татварын жилд компаниудын төлсөн төлбөрийн хувьд материаллаг байдлын түвшинг хамгийн багадаа 200 сая төгрөг байхаар тогтоосон /ойролцоогоор 38 компани/).
- ▶ Тайланг монгол, англи хэл дээр бэлтгэх ба уг тайланд компаниудын төлсөн бүх төлбөр, Засгийн газрын хүлээн авсан бүх орлогыг нийт болон дэлгэрэнгүй дүнгээр нь, төлбөрийн төрөл бүрээр нь харуулсан байна. Бид төлсөн болон хүлээн авсан төлбөрүүдийн хоорондох аливаа зөрүүг тайлбарлахын тулд хоёр талтай хамтран ажиллах ба тайлбарлаж чадаагүй зөрүүнүүд болон тэдгээрийн шалтгааныг тайланд тусгана. Тоо баримтын чанар, шалгалтын нийт үйл явцын талаарх санал дүгнэлтээ тайланд тусгана. Энэ ажлыг цаашид хэрхэн сайжруулах, зөрүү болон түүний шалтгааныг яаж илүү үл үндэстэй шалгах талаарх зөвлөмжийг тайланд мөн тусгана.

1. Оршил \үргэлжлэл\

1.3 Ажлын хамрах хүрээнд тавигдах хязгаарлалтууд

Дор тодорхойлсноос бусад тохиолдолд бэлэн мөнгөөр болон өөр бусад хэлбэрээр хийгдсэн төлбөрүүд (“Харилцан тохирсон горимуудыг гүйцэтгэх гэрээт ажил”-д хамаарах “Холбогдох үйлчилгээний олон улсын стандартууд”-ын дагуу хийгдсэн) -ийг шинжлэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн мөнгөн суурь дээр үндэслэх ба бид үүнийг өөрсдийн тайланд тусгана. Бид энэ тайлангийн дараагийн хэсгүүдэд дэлгэрэнгүй танилцуулсан горимуудыг гүйцэтгэх ба өөрсдийн гүйцэтгэсэн ажлын бодит үр дүнг ОҮИТБСАА-нд тайлагнах болно.

Бидний гүйцэтгэх ажлын горим нь 2007 оны санхүүгийн жилд Монгол Улсын уул уурхайн салбарт хийгдсэн төлбөрүүд, хүлээн авсан орлогуудыг шинжлэх, тулгаж шалгах (дээр дурдсан ажлын хамрах хүрээнд заасанчлан) ажлыг гүйцэтгэхэд нь ОҮИТБСАА-нд туслах дан ганц зорилготой байна.

Бидний гүйцэтгэх ажлын горим нь Аудитын олон улсын стандартын дагуу хийгдэх аудитын ажил, эсвэл Хяналт, шалгалтын гэрээт ажлын олон улсын стандартын дагуу хийгдэх хяналт, шалгалтын ажил биш тул баталгаа гаргахгүй.

Гаргасан мэдүүлгүүдийг шалгахад ашиглах мэдээллүүдэд уул уурхайн компаниудаас ОҮИТБСАА-нд гаргаж өгсөн мэдээлэл, Монгол улсын Сангийн яамнаас гаргаж өгсөн нэгтгэл мэдээлэл, дээр дурдсан төлбөр, орлогуудтай холбоотойгоор ОҮИТБСАА-нд гаргаж өгсөн бусад мэдээлэл багтаж байна.

Хэрэв дурдсан хоёр маягтад компанийн зүгээс Засгийн газарт төлсөн төлбөр, эсвэл Засгийн газрын компаниудаас хүлээн авсан төлбөр тайлагнагдаагүй орхигдсон байвал бидний ажил тэдгээрийг илрүүлэхэд хангалттай биш байх тул манай тайланд тэдгээрийн талаар дурдахгүй.

Бид ажлаа Засгийн газрын холбогдох нэгж байгууллагууд болон уул уурхайн компаниудаас хүлээн авсан мэдээлэл, тайлбарууд дээр тулгуурлан гүйцэтгэсэн болно.

Мөн энэ тайланг Монгол хэл дээр бэлтгэсэн болно. Англи, Монгол хувиудын хооронд зөрүүтэй эсвэл зөрчилтэй зүйл гарсан тохиолдолд Англи хувь хүчин төгөлдөр байх болно.

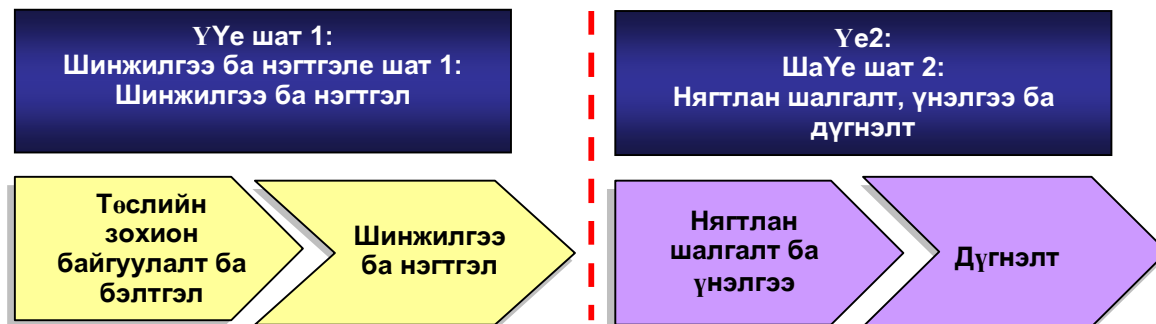
Манай тайланд 2009 оны 11 дүгээр сарын 4-ний өдрийг хүртэлх хугацаанд хүлээн авсан мэдээллүүдийг нэгтгэн оруулсан болно. Энэ өдрөөс хойш хүлээн авсан мэдээллүүдийг энэ тайланд оруулаагүй болно.

1.4 Талархал

Үүрэгт ажлаа гүйцэтгэх бүхий л хугацаанд бидэнд үнэтэй дэмжлэг, туслалцаа үзүүлсэн Монголын ОҮИТБС-ын ажилтан ноён Шарын Цолмон болон хатагтай Түмэнжаргалын Хүрэлчимэг нарт Эрнст энд Янг компани чин сэтгэлийн талархал илэрхийлэхийг хүсч байна. Нэн ялангуяа ноён Цолмон Засгийн газрын харьяа байгууллагуудын болон уул уурхайн компаниудын гол албан тушаалтнуудтай уулзалт зохион байгуулахад бидэнд ихээхэн тусалсан ба энэ нь холбогдох мэдээллийг цаг хугацаанд нь авч энэхүү тайланг бэлтгэхэд чухал ач холбогдолтой байсан болно.

2. Арга хандлага

Дээр тодорхойлсон зорилт болон өөрсдийн ойлголт дээр үндэслэн бидний баримталсан арга хандлагыг дараах байдлаар хоёр үе шат болгон авч үзэж болох юм. Нэгдүгээр үе шат: Шинжилгээ ба нэгтгэл: Хоёрдугаар үе шат: Нягтлан шалгалт, үнэлгээ ба дүгнэлт:



Хоёр үе шатны гол зорилтуудыг дор дэлгэрэнгүй илэрхийлэв:

НЭГДҮГЭЭР ҮЕ ШАТ: ШИНЖИЛГЭЭ ба НЭГТГЭЛ

Төслийн зохион байгуулалт ба бэлтгэл

Үндсэн зорилтууд:

- ▶ Гүйцэтгэх үүрэг болон үйл ажиллагааны явцыг тайлагнах графикийг тогтоож, зөвшилцсөн байх.
- ▶ Мэдээлэл цуглуулах болон ярилцлагын цаг товлоход туслах үүрэг бүхий Төслийн үйлчлүүлэгч хариуцсан зохицуулагч томилсон байх.
- ▶ Одоогийн тайлагнах үйл явц, зааварчилга болон журмын талаар урьдчилсан ойлголт авсан байх.

Шинжилгээ ба нэгтгэл

Үндсэн зорилтууд:

- ▶ Сонгож авсан уул уурхайн компаниуд болон холбогдох яам, Засгийн газрын агентлаг, орон нутгийн засаг захиргаа \аймаг, сум,\, татварын газрууд, орон нутгийн байгууллагуудын Монгол Улсын Сангийн Ямаар дамжуулан бөглөж ирүүлсэн тайлангуудыг хүлээн авч шинжилсэн байх.
- ▶ 2007 оны татварын жилийн хувьд мөнгөн болон мөнгөн бус байдлаар Засгийн газрын хүлээн авсан болон компаниудын төлсөн төлбөрийг харьцуулсан байх.
- ▶ Засгийн газрын хүлээн авсан болон компаниудын төлсөн төлбөрт зөрүү гарсан үед уул уурхайн компаниудаас болон Засгийн газрын харьяа байгууллагуудаас дэлгэрэнгүй мэдээлэл хүссэн байх.
- ▶ Зөрүү болон уул уурхайн компаниуд ба Засгийн газрын харьяа байгууллагууд руу илгээсэн лавлагааг дэлгэрэнгүй тусгасан явцын тайлан бэлтгэж, урьдчилсан байдлаар илэрсэн асуудлуудыг мөн уг тайланд тусгасан байх.
- ▶ Явцын тайланг МОҮИТБС-ын ажлын албанд илгээсэн байх.

2. Арга хандлага \үргэлжлэл\

ХОЁРДУГААР ҮЕ ШАТ: НЯГТЛАН ШАЛГАЛТ, ҮНЭЛГЭЭ ба АУДИТЫН ДҮГНЭЛТ

Шалгалт ба үнэлгээ

Үндсэн зорилтууд:

- ▶ Засгийн газрын харьяа байгууллагууд болон уул уурхайн компаниуд руу илгээсэн лавлагааны явцын тухай мэдээллийг шинэчилсэн байх.
- ▶ Засгийн газрын харьяа байгууллагууд болон уул уурхайн компаниудын ирүүлсэн тайлангийн дэлгэрэнгүй мэдээллийг авч хянасан байх.
- ▶ Боломжтой тохиолдолд зөрүүгийн талаар өгсөн тайлбарыг дахин нягтлан шалгах замаар баталгаажуулсан байх.
- ▶ Холбогдох албан бичгүүдэд илэрсэн материаллаг зөрүүг шаардлагатай баримтаар баталгаажуулан бүртгэсэн байх.
- ▶ Гарсан асуудлуудыг тэмдэглэж, сайжруулах шаардлагатай салбарыг тодорхойлсон байх.

Дүгнэлт

Үндсэн зорилтууд:

- ▶ Мэдээлэл цуглуулж, тайлан бэлтгэсэн байх.
- ▶ Тайланг хэлэлцүүлэхээр МОУИТБС-ын ажлын албанд илгээсэн байх.

2.1 Бидний нарийвчилсан хандлага

Үүрэгт ажлаа гүйцэтгэхэд баримталсан нарийвчилсан хандлагыг энэ хэсэгт тусгасан болно. Бидний санал болгосон хандлагад ямарваа өөрчлөлт орсон бол өөрчлөлт оруулах болсон учир шалтгааныг энд мөн тайлбарласан байгаа.

НЭГДҮГЭЭР ҮЕ ШАТ: ШИНЖИЛГЭЭ ба НЭГТГЭЛ

Төслийн зохион байгуулалт ба бэлтгэл

Үндсэн зорилтууд:

- ▶ Гүйцэтгэх үүрэгт ажил болон үйл ажиллагааны явцыг тайлагнах графикийг тогтоож, тохиролцсон байх.
- ▶ Мэдээлэл цуглуулах болон ярилцлагын цаг товлоход туслах үүрэг бүхий Төслийн үйлчлүүлэгч хариуцсан зохицуулагч сонгож томилсон байх.
- ▶ Одоогийн тайлагнах үйл явц болон зааварчилга, журмын талаар урьдчилсан ойлголттой болсон байх.

Нэгдүгээр үе шатны эхний хэсэгт дараах уулзалтуудыг зохион байгуулсан болно:

- ▶ Төслийн гүйцэтгэх ажлын хүрээ, арга хандлага болон ажлын явцыг тайлагнах цаг хугацааг баттай тохирох зорилгоор Төслийн үйлчлүүлэгч хариуцсан зохицуулагч ноён Шарын Цолмонтой анхлан уулзсан бөгөөд энэ үеэр дараах хугацааг тохирсон болно:
 - ▶ Нэгдүгээр үе шатыг 2009 оны тавдугаар сарын 11-нээс эхлүүлэх.
 - ▶ Нэгдүгээр үе шатыг 2009 оны зургадугаар сарын 5-нд дуусгавар болгох.
- ▶ Багаа танилцуулах, Засгийн газраас гаргасан тайланд орсон тоон үзүүлэлтүүдийн талаарх нэмэлт мэдээллийг Засгийн газрын харьяа ямар байгууллагаас авахыг тодорхойлох зорилгоор Монгол улсын Сангийн Яам болон Ашигт малтмалын газар \АМГ\ -ын төлөөлөгчидтэй уулзаж ярилцсан.

2. Арга хандлага \үргэлжлэл\

2.1 Бидний нарийвчилсан хандлага \үргэлжлэл\

- ▶ Багаа танилцуулж, ОҮИТБС-ын маягтын зүйл бүрээр мэдээллийн эх сурвалжийг батлах зорилгоор Засгийн газрын харьяа дараах байгууллагуудын төлөөлөгчидтэй уулзалт хийсэн. (Хавсралт А “Мэдээллийн эх сурвалж – Засгийн газрын харьяа байгууллагууд”-аас мэдээллийн эх сурвалжийг харна уу)
 - ▶ Монгол Улсын Үндэсний татварын ерөнхий газар \ҮТЕГ\
 - ▶ Монгол Улсын Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам \БОАЖЯ\
 - ▶ Монгол Улсын Гаалийн ерөнхий газар \ГЕГ\
 - ▶ Монгол Улсын Газрын тосны газар \ГТГ\
 - ▶ Монгол Улсын Төрийн өмчийн хороо \ТӨХ\
 - ▶ Хөдөлмөр, нийгмийн халамжийн үйлчилгээний газар \ХХҮГ\

Энэ тайланд хэрэглэсэн “Засгийн газрын харьяа байгууллагууд” гэсэн нэр томъёонд ЭБЭХЯ,ҮТЕГ,БОАЖЯ, ГЕГ, ГТГ, ТӨХ, ХХҮГ болон орон нутгийн \аймаг,сум\ засаг захиргааг хамруулсан болно.

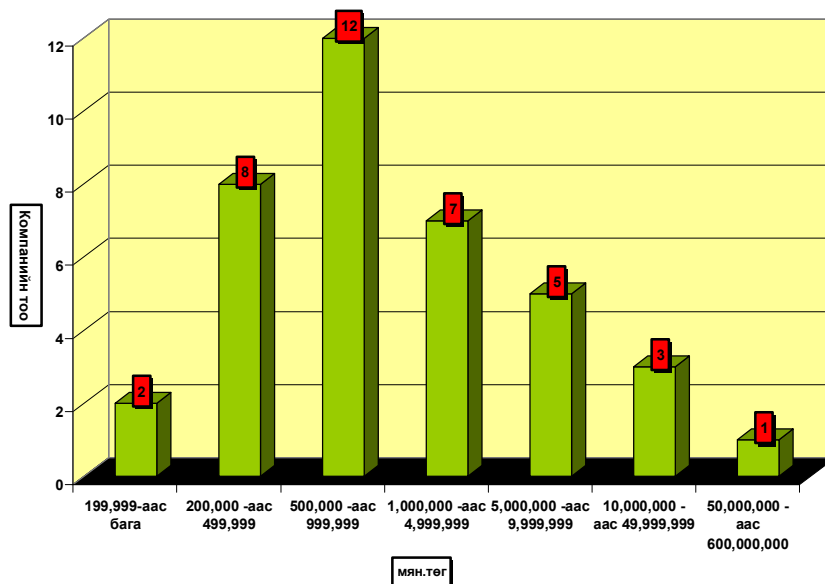
Энэ үе шатанд одоогийн тайлагнах үйл явц, зааварчилга болон журмын талаар урьдчилсан ойлголттой болоход шаардлагатай мэдээлэл олж авсан.

- ▶ Монгол Улсын ОҮИТБС-ын 2007 оны нэгтгэсэн тайлан гаргахад зориулан уул уурхайн 186 компани \2006 онд 137 компани\-иас Засгийн газарт хийсэн татвар, төлбөр, хураамж, үйлчилгээний хөлс, төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг, засгийн газарт хийсэн бусад төлбөр, тухайлбал бүтээгдэхүүн хуваах гэрээгээр засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний төлбөр, мөнгөн хандив, тусламж зэргийг хүлээн авсан тухай Монгол Улсын Сангийн Яам \СЯ\-наас тайлагнасан.
- ▶ Гэвч зөвхөн 102 уул уурхайн компани \2006 онд 64 компани\ дээр дурдсан зүйл ангиар хийсэн төлбөрүүдээ Монгол Улсын ОҮИТБС-ын маягтаар тайлагнасан байна.
- ▶ Энэхүү үүрэгт ажлын хүрээнд Монгол Улсын ОҮИТБС-ын 2007 оны нэгтгэл ба тайлангийн тоон үзүүлэлтүүдийг шинжлэх зорилгоор Монгол Улсын ОҮИТБС нь 2007 оны татварын жилийн хувьд компаниудын төлбөрийн материаллаг түвшний доод хэмжээг 200 сая төгрөг байхаар тогтоосон.
- ▶ Дээр дурдсан сонгох шалгуурыг үндэс болгон Монгол Улсын ОҮИТБС үйл ажиллагааг нь шинжлүүлэхээр 38 компанийг сонгож авсан. Гэвч Монгол Улсын ОҮИТБС-д ирүүлсэн мэдээлэл бүрэн бус байснаас хоёр компанийг солиход хүрсэн ба үүнээс үүдэн дээр дурдсан шалгуурыг хангаагүй 200,000,000 төгрөгөөс доогуур хэмжээнд төлбөр хийсэн компаниуд сонголтод хамрагдсан байна. Хавсралт Б “Уул уурхайн компаниудын жагсаалт”-г үзнэ үү.

2. Арга хандлага \үргэлжлэл\

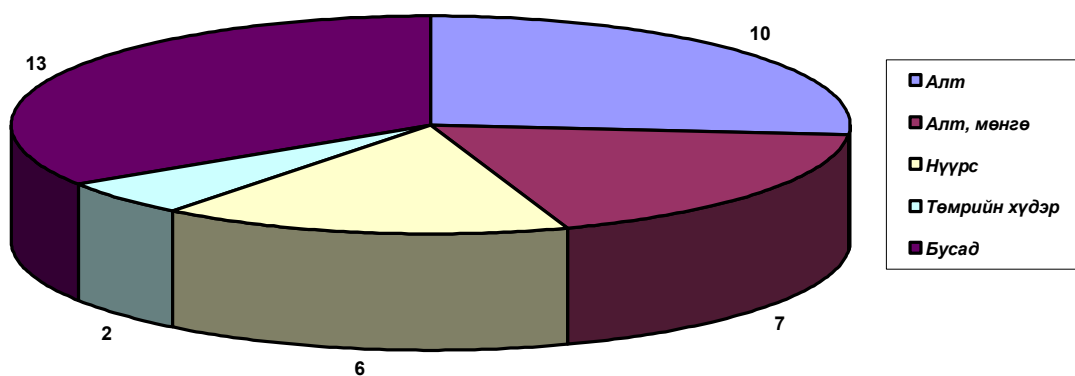
2.1 Бидний нарийвчилсан хандлага \үргэлжлэл\

- 2007 оны татварын жилд 38 компанийг хийсэн төлбөрүүдийнх нь хэмжээгээр ангилж, мөнгөн дүн тус бүрээр дор харуулав.



Эх сурвалж: МОУИТБСАА

- Үүнээс гадна, сонгон авсан уул уурхайн компаниудын ихэнх нь алт, алт болон мөнгө, нүүрс болон төмрийн хүдэр олборлох үйл ажиллагаа явуулж байгааг доорхи диаграммаас харж болно.

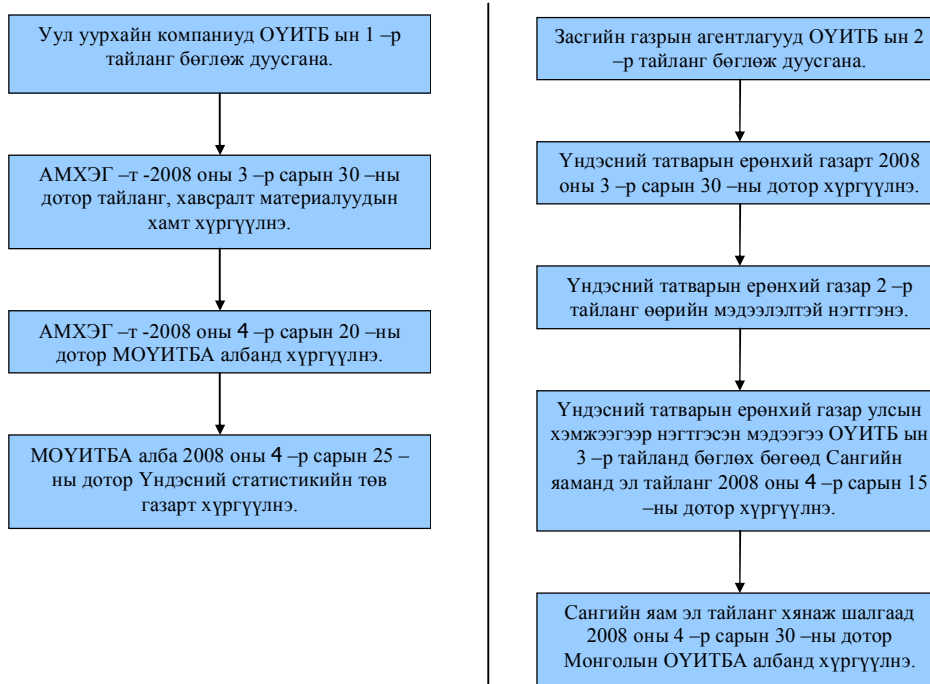


Эх сурвалж: МОУИТБСАА

2. Арга хандлага \үргэлжлэл\

2.1 Бидний нарийвчилсан хандлага \үргэлжлэл\

- Компаниуд болон Засгийн газрын төрөл бүрийн нэгж байгууллагуудын тухайд ОУИТБС-ын тайлагнах үйл явц ямар байгааг дараах байдлаар бидэнд танилцуулсан болно.



Эх сурвалж: МОУИТБСАА

НЭГДҮГЭЭР ҮЕ ШАТ:ШИНЖИЛГЭЭ ба НЭГТГЭЛ

Шинжилгээ ба нэгтгэл

Үндсэн зорилтууд:

- Сонгогдсон уул уурхайн компаниуд болон холбогдох яам, Засгийн газрын агентлаг, орон нутгийн засаг захиргаа \аймаг, сум,\, татварын газрууд, орон нутгийн байгууллагуудын Монгол Улсын Сангийн Яамаар дамжуулан бөглөж ирүүлсэн тайлангуудыг хүлээн авч хянасан байх.
- 2007 оны татварын жилийн хувьд мөнгөн болон мөнгөн бус байдлаарх Засгийн газрын хүлээн авсан болон компаниудын төлсөн төлбөрийг харьцуулсан байх.
- Засгийн газрын хүлээн авсан болон компаниудын төлсөн төлбөрийн хооронд зөрүү гарсан үед уул уурхайн компаниудаас болон Засгийн газрын харьяа байгууллагуудаас нэмэлт мэдээлэл хүссэн байх.
- Зөрүү болон уул уурхайн компаниуд болон Засгийн газрын харьяа байгууллагуудад илгээсэн лавлагааг тусгасан явцын тайлан бэлтгэж, урьдчилсан байдлаар илэрсэн асуудлуудыг мөн уг тайланд тусгасан байх.
- Явцын тайланг МОУИТБС-ын ажлын албанд илгээсэн байх.

2. Арга хандлага \үргэлжлэл\

2.1 Бидний нарийвчилсан хандлага \үргэлжлэл\

- ▶ Монгол Улсын ОУИТБС-ын 2007 оны нэгтгэл ба тайланг гаргах зорилгоор 2007 оны татварын жилд Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр болон компаниудаас хийсэн төлбөрийг тайлагнахдаа дараах маягтуудыг ашигласан болно.
 - ▶ **ОУИТБС-ын маягт 1.** Энэхүү маягтыг уул уурхайн холбогдох компаниуд бөглөдөг ба түүнд тухайн татварын жилд Засгийн газрын харьяа байгууллагуудад хийсэн төлбөрийг нэгтгэн тайлагнадаг ба татвараас чөлөөлсөн буюу хөнгөлсөн, татварыг хассан зардал, тухайлбал ажилтнуудын сургалт, хөгжлийн зориулалттай зардал зэрэг мэдээллийг сайн дурын үндсэн дээр үүнд оруулдаг.
 - ▶ **ОУИТБС-ын маягт 3.** Яам, Засгийн газрын агентлаг, орон нутгийн засаг захиргаа \аймаг, сум\ болон татварын газрууд зэрэг Засгийн газрын харьяа байгууллагууд тухайн татварын жилд уул уурхайн компаниудаас хүлээн авсан төлбөрийг ОУИТБС-ын маягт 2-т оруулж нэгтгэх зорилгоор УТЕГ-т хүргэдэг бөгөөд УТЕГ ОУИТБС-ын маягт 3-ыг бөглөж нэгтгэсэн тайлан гаргадаг.
- ▶ ОУИТБС-ын маягт 1-ын дагуу тайлагнасан дараах зүйл ангиудыг гүйцэтгэх ажлын хүрээнээс хассаныг МОУИТБСАА нотолсон. Үүнд:
 - ▶ Хүрээ 1: Орлого ба ашгийн урсгал, тоон үзүүлэлт, Нэгдүгээр хэсэг. Үйлдвэрлэсэн болон худалдсан бүтээгдэхүүн.
 - ▶ Хүрээ 2: Орлого ба ашгийн урсгал (Сайн дурын үндсэн дээр)
- ▶ Сонгогдсон уул уурхайн компаниудаас 2007 оны татварын жилийн хувьд бөглөсөн бүх маягтыг (ОУИТБС-ын маягт 1) МОУИТБС-аас ирүүлсэн. Мөн УТЕГ-ын Мэпээллийн технологи, статистикийн хэлтсээс бөглөсөн тайлангийн маягт (ОУИТБС-ын маягт 3)-ын цахим хувилбарыг Монгол улсын Сангийн Яамнаас МОУИТБС –д ирүүлсэн байсан.
- ▶ Сангийн Яамнаас хүлээн авсан тайлангийн маягт (ОУИТБС-ын маягт 3)-ын цахим хувилбарыг болон бие даасан янз бүрийн компанийн хийсэн төлбөрүүдийн мэдээллийн Эксел хувилбарыг МОУИТБСАА-наас ирүүлсэн.
- ▶ ОУИТБС-ын маягт 1 болон 3-аар тайлагнасан сонгогдсон компани нэг бүрийн тоон үзүүлэлтүүдийг зүйл тус бүрээр харьцуулан шинжилсэн.
- ▶ ОУИТБС-ын Маягт 1 болон Маягт 3-т заасан мөнгөн дүнгийн хооронд үүссэн зөрүү бүр дээр уул уурхайн холбогдох компаниудаас хийсэн төлбөр болон Засгийн газрын харьяа байгууллагуудын хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлэх хүсэлт тавьсан.
- ▶ Илэрсэн дараах зөрүүний талаар мэдээлэл өгөхийг хүссэн. Үүнд:
 - ▶ Засгийн газрын нэгж байгууллагуудад өгсөн хандив, тусламж.
 - ▶ Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төв, орон нутгийн ТЗБ-д төлсөн улсын бүртгэлийн тэмдэгтийн болон бусад хураамж.
 - ▶ Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төв, орон нутгийн ТЗБ-д төлсөн үйлчилгээний хураамж.
 - ▶ “Бусад” гэсэн зүйл ангиар тайлагнасан зарим төлбөр.

Эхлээд холбогдох компаниудад хандан нарийвчилсан мэдээлэл өгөх хүсэлт тавьсан. Холбогдох уул уурхайн компаниудаас нарийвчилсан мэдээлэл авсны дараа Сангийн Яамаар дамжуулан Засгийн газрын холбогдох нэгж байгууллагуудад хандан нарийвчилсан мэдээлэл өгөхийг хүссэн. Гэвч Сангийн Яам дээрх асуудлаар байгууллага нэг бүрт, мөн яам, агентлагууд болон орон нутгийн засаг захиргаа \аймаг, сум\-нд шууд хандаж илүү тодорхой мэдээлэл авахыг Зөвлөгч нарт зөвлөсөн.

2. Арга хандлага \үргэлжлэл\

2.1 Бидний нарийвчилсан хандлага \үргэлжлэл\

- ▶ Мэдээлэл өгөх хүсэлтийг холбогдох компаниудад 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд, Засгийн газрын нэгж байгууллагуудад 2009 оны тавдугаар сарын 29-нд тус тус тавьсан болно. Уул уурхайн компаниуд болон Засгийн газрын нэгж байгууллагуудад захидал илгээсэн өдрөөс эхлэн хоёр долоо хоногийн дотор мэдээлэл өгөхийг хүсэлт болгосон.
- ▶ Уул уурхайн компаниуд дараах хугацаанд хариу ирүүлсэн.

Хугацаа	2 долоо хоногийн дотор (5-р сарын 25- наас 6-р сарын 5)	2 долоо хоногийн дараа (6-р сарын 5)	Анхны сануулах захидал явуулсны дараа (6-р сарын 19)	2009.06.26-ны өдрийн байдлаар хариу ирүүлээгүй
Компанийн тоо	2	17	7	12

- ▶ Засгийн газрын нэгж 7 байгууллагаас 3 нь нарийвчилсан мэдээлэл үгүй хариуг, 2 нь зургадугаар сарын хоёр дахь долоо хоногт, нэг нь мөн сарын сүүлийн долоо хоногт тус тус ирүүлсэн.
- ▶ Нийтдээ гурван удаа Сануулах захидал явуулахаас зөвхөн эхний захидлыг 2009 оны зургадугаар сарын 19-нд хариу ирүүлээгүй Засгийн газрын харьяа байгууллагуудад болон уул уурхайн компаниудад илгээсэн. Иймд компаниуд дээр биеэр очиж уулзах нь илүү үр дүнтэй болох нь ажиглагдсан.
- ▶ Иймээс тайланд дурдсан тоон үзүүлэлтийн талаар баталгаа авах, нарийвчилсан мэдээлэл болон тайлбар авах зорилгоор уул уурхайн компаниуд болон Засгийн газрын харьяа байгууллагуудтай уулзалт хийсэн.
- ▶ ГЕГ болон БОАЖЯ-ны гол албан тушаалтнууд эзгүй байсан тул шаардлагатай мэдээллийг олж авч чадаагүй. Тэдний оронд Зөвлөгч нар дараах албан тушаалтнуудтай уулзсан:
 - ▶ ГЕГ-ын Мэдээллийн технологи, статистикийн хэлтсийн даргатай уулзаж туслалцаа хүссэн ба тэрээр ГЕГ-ын мэдээллийн сангаас мэдээлэл өгсөн.
 - ▶ БОАЖЯ-ны хувьд тусгай дансанд байршуулах байгаль орчныг хамгаалах зардлын 50% болон байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардлын талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөхийг хүссэн захидлыг СЯ-ны Төрийн сангийн газарт илгээсэн боловч тэдэнд тийм мэдээлэл байхгүй байсан учраас ямарваа мэдээлэл өгч чадаагүй.
- ▶ Үүнээс гадна ҮТЕГ анхандаа ногдол ашгийн талаар мэдээлэл өгөөгүй бөгөөд ЭБЭХЯ-нд хандахыг Зөвлөгч нарт зөвлөсөн. Гэвч ЭБЭХЯ ямар хэмжээний төлбөр авснаа мэдэхгүй байсан тул мэдээлэл өгч чадаагүй.
- ▶ Холбогдох уул уурхайн компаниудаас мэдээлэл авсныхаа дараа дор дурдсан зүйлүүдээр баталгаа ирүүлэх хүсэлтийг Засгийн газрын холбогдох байгууллагуудад илгээсэн:
 - ▶ Засгийн газрын харьяа байгууллагуудад өгсөн хандив, тусламж
 - ▶ Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төв, орон нутгийн ТЗБ-д төлсөн үйлчилгээний хураамж
 - ▶ Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төв, орон нутгийн ТЗБ-д төлсөн улсын бүртгэлийн тэмдэгтийн болон бусад хураамж
 - ▶ “Бусад” гэсэн зүйл ангиар тайлагнасан зарим төлбөр
- ▶ Засгийн газрын харьяа байгууллагууд болон уул уурхайн компаниудаас төлбөрийн холбогдолтой нарийвчилсан мэдээллийн талаар ихэнх хариу ирсний дараа 2009 оны долдугаар сарын 20-нд үүрэгт ажлын хоёрдугаар үе шат эхэлсэн.

2. Арга хандлага \үргэлжлэл\

2.1 Бидний нарийвчилсан хандлага (үргэлжлэл)

ХОЁРДУГААР ҮЕ ШАТ: НЯГТЛАН ШАЛГАЛТ, ҮНЭЛГЭЭ БА ДҮГНЭЛТ

Нягтлан шалгалт ба үнэлгээ

Үндсэн зорилтууд:

- ▶ Засгийн газрын харьяа байгууллагууд болон уул уурхайн компаниудад илгээсэн лавлагааны явцын тухай мэдээллийг шинэчилсэн байх.
 - ▶ Засгийн газрын харьяа байгууллагууд болон уул уурхайн компаниудын ирүүлсэн задаргааны нарийвчилсан жагсаалтыг авч хянасан байх.
 - ▶ Боломжтой тохиолдолд зөрүүгийн талаар өгсөн тайлбарыг дахин хянаж үзэх замаар баталгаажуулсан байх.
 - ▶ Холбогдох албан баримтуудад илэрсэн материаллаг зөрүүг шаардлагатай баримтаар баталгаажуулан бүртгэсэн байх.
 - ▶ Гарсан асуудлуудыг тэмдэглэж, сайжруулах шаардлагатай салбарыг тодорхойлсон байх.
-
- ▶ Хүссэн бүх мэдээлэл ирсэн эсэхийг тогтоох үүднээс Засгийн газрын нэгж байгууллагууд болон уул уурхайн компаниудад илгээсэн лавлагааны явцын тухай мэдээллийг шинэчилсэн .
 - ▶ Уул уурхайн компаниудаас мэдээлэл урьтаж ирсэн тул илэрсэн зөрүүтэй холбогдуулж дараах үйл ажиллагааг явуулсан:
 1. Ирүүлсэн мэдээлэл нь ОУИТБС-ын маягт 1–ээр тайлагнасан тоон үзүүлэлттэй нийцэж байгааг баталгаажуулсан. Аливаа материаллаг дүнтэй өөрчлөлтийн үндэслэлийг гаргуулж авсан.
 2. Анх тайлагнасан тоон үзүүлэлтэд оруулсан өөрчлөлт бүрийг Засгийн газраас тайлагнасан тоон үзүүлэлттэй харьцуулан тулгасан.
 3. Ямар нэгэн зөрүү гараагүй тохиолдолд өөр арга хэмжээ цаашид аваагүй.
 4. Зөрүү гарсан тохиолдолд нэмэлт лавлагаа авсан.
 - ▶ Засгийн газрын нэгж байгууллагуудаас мэдээлэл авсны дараа ОУИТБС-ын маягт 3–аар тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдийн талаар дээр дурдсантай ижил үйл ажиллагаа явуулсан.
 - ▶ Цаашид гүнзгийрүүлэн судлах шаардлагатай асуудлын тухайд дараах үйл ажиллагаа явуулсан:
 1. Зөрүү үүсэхэд хүргэсэн байж болох учир шалтгааныг тогтоох үүднээс төлбөрүүдийн нарийвчилсан задаргаа болон төлбөр хүлээн авсан баримтуудыг хянан үзсэн.
 2. Зөрүүг тогтоосны дараа тэдгээрийг бүртгэж, холбогдох компаниуд болон Засгийн газрын харьяа байгууллагуудтай уулзах, и-мэйл бичих, утсаар ярих замаар тайлбар авсан.
 3. Бүх материаллаг зөрүүний хэмжээг тогтоож, энэ тайлангийн 3–р хэсэгт боломжтой газар нь холбогдох талуудаас өгсөн тайлбарын хамт тусган оруулсан.
 - ▶ Энэхүү гэрээт ажлын үр дүн, олж илрүүлсэн зүйлүүдийг 2009 оны 9 дүгээр сарын 11-ний өдөр МОУИТБС-ын ажлын хэсэгт танилцуулсан болно.
 - ▶ Уг танилцуулгын дараа МОУИТБС-ын ажлын хэсэг Зөвлөхүүдээс шийдэгдээгүй, материаллаг дүнтэй зөрүүнүүдийг Засгийн газрын харьяа байгууллагуудаас лавлаж шийдэхийг хүссэн. Энэхүү хүсэлтийг биелүүлэх үүднээс эцсийн тайланг гаргаж өгөх хугацааг сунгасан.

3. Тодруулга

Энэ хэсэгт нэгтгэлийн нийт үр дүнг харуулсан бөгөөд Засгийн газрын нэгж байгууллагууд болон компаниудаас ОУИТБС-ын маягтын дагуу гаргаж ирүүлсэн тайлангийн зүйл бүрд хамааралтай нийтлэг асуудлууд буюу илэрсэн зөрүүний шалтгааныг нэгтгэн дүгнэсэн.

Энэ хэсгийг тайлангийн дараахь хавсралтуудтай холбон унших ёстой. Үүнд:

- ▶ **Хавсралт В** – Компани нэг бүрийн тайлан. (Компани нэг бүрээр тайлагнасан дүнгүүдийг тулган шалгаж, шинжилсэн ажлын үр дүн харуулсан)
- ▶ **Хавсралт Г** – Анхны зөрүүнүүд. (Компани нэг бүрийн, үзүүлэлт нэг бүр дээр анхлан гарсан зөрүүнүүдийн жагсаалт)
- ▶ **Хавсралт Д** – Компанийн болон Засгийн газрын тайлангуудад хийсэн цэвэр залруулгууд (Компани нэг бүрийн, үзүүлэлт нэг бүр дээр гарсан бүх цэвэр залруулгуудын жагсаалт)
- ▶ **Хавсралт Е** – Шийдэгдээгүй зөрүүнүүд. (Компанийн нэг бүрийн шийдэгдээгүй зөрүүнүүдийн жагсаалт)

Тайланд орсон бүх тоон үзүүлэлт нь өөрөөр тодорхойлоогүй бол монгол төгрөгөөр илэрхийлэгдсэн болно. Компанийн тайлагнасан дүн нь Засгийн газрын тайлагнасан дүнгээс илүү байгаа бол дүнг хаалтанд хийсэн.

3.1 Анхан шатны харьцуулалт

Нэгдүгээр үе шатанд Засгийн газрын харьяа байгууллагууд болон компаниудаас гаргасан тайланг үндэслэн анхан шатны харьцуулалт хийсэн бөгөөд ОУИТБС-ын маягтын зүйл тус бүрээр илэрсэн цэвэр зөрүүг доорх хүснэгтээр харуулав.

Хэсгүүд	Засгийн газрын нэгж байгууллагуудын тухайд (мян.төг)	Компаниудын тухайд (мян.төг)	Зөрүү (мян.төг)
а) Татвар	485,995,569	541,717,007	(55,721,438)
б) Хураамж	108,739,039	123,453,990	(14,714,951)
в) Төлбөр болон үйлчилгээний хураамж	22,397	2,230,353	(2,207,956)
г) Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	138,635,635	79,662,181	58,973,454
д) Хүлээн авагч Засгийн газарт хийсэн бусад төлбөр	7,690,371	11,673,994	(3,983,623)
е) Засгийн газрын байгууллагуудад өгсөн хандив, тусламж	1,776,238	6,543,559	(4,767,321)
ё) Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал	5,923,712	6,944,238	(1,020,526)
Нийт зөрүү			(23,442,361)

Дээрх хүснэгтэд “цэвэр” зөрүү (23,442,361) мянган төгрөг гэж харуулсан хэдий ч, цэвэр зөрүү нь дараахь хоёр дүнгийн зөрүү гэдгийг тодруулахгүй бол буруу ойлголт төрүүлж магадгүй. Үүнд:

	(мян.төг)
Компанийн тайлагнасан дүн нь Засгийн газрын байгууллагын тайлагнасан дүнгээс их	(82,415,815)
Засгийн газрын байгууллагын тайлагнасан дүн нь компанийн тайлагнасан дүнгээс их	58,973,454

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.1 Анхан шатны харьцуулалт (үргэлжлэл)

Анхан шатны харьцуулалтын явцад зарим компани НӨАТ, ажил олгогчид болон ажилтнуудаас төлсөн нийгмийн даатгалын шимтгэл, хувь хүний орлогын албан татвар, даатгалын төлбөр болон компаниас орон нутгийн байгууллагуудад өгсөн нийт 27,221,026 мянган төгрөгийн мөнгөн хандив зэргийг тайландаа оруулсан байсан нь тогтоогдов.

Эдгээр зүйлийг тайлагнах шаардлагагүй ба үүний улмаас компанийн тайлагнасан татвар болон мөнгөн хандивын дүн өндөр болоход хүргэсэн. Тэдгээрийг хассанаар цэвэр зөрүүний дүн (23,442,361) мянган төгрөгөөс 3,778,665 мянган төгрөг болон буурахад нөлөөж байгааг доорх хүснэгтээс харж болно.

Хэсгүүд	Засгийн газрын нэгж байгууллагуудын тухайд (мян.төг)	Компаниудын тухайд (мян.төг)	Зөрүү (мян.төг)
а) Татвар	485,995,569	518,023,089	(32,027,520)
б) Хураамж	108,739,039	123,453,990	(14,714,951)
в) Төлбөр болон үйлчилгээний хураамж	22,397	2,230,353	(2,207,956)
г) Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	138,635,635	79,662,181	58,973,454
д) Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөр	7,690,371	11,673,994	(3,983,623)
е) Засгийн газрын байгууллагуудад өгсөн хандив, тусламж	1,776,238	3,016,451	(1,240,213)
ё) Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал	5,923,712	6,944,238	(1,020,526)
Нийт зөрүү			3,778,665

Дээр дурьдсан зүйлүүдийг хассаны дараа цэвэр зөрүүний дүн дараахь дүнтэй болж өөрчлөгдсөн. Үүнд:

	(мян.төг)
Компанийн тайлагнасан дүн нь Засгийн газрын байгууллагын тайлагнасан дүнгээс их	(55,194,789)
Засгийн газрын байгууллагын тайлагнасан дүн нь компанийн тайлагнасан дүнгээс их	58,973,454

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашгийг оролцуулахгүйгээр ихэнх зөрүү компаниудын тайлагнасан тоон үзүүлэлт Засгийн газрын нэгж байгууллагуудын хүлээн авсан төлбөрийн дүнгээс дээгүүр байгаатай холбоотойг дээрх хүснэгтээс харж болно.

Гол зөрүүнүүд татвар, хураамж, мөн төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашгийн хэсгээс гарч байна.

Татварын хэсэгт илэрсэн гол зөрүү аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар, гаалийн татвар, зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвараас үүссэн бөгөөд 8,863,564 мянган төгрөг (28%), 14,347,295 мянган төгрөг (45%), 8,258,502 мянган төгрөг (26%)-тэй тус тус тэнцэж байна.

Хураамжийн хэсэгт илэрсэн зөрүүнүүд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр, газрын татвар болон гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөрөөс үүсэлтэй бөгөөд 2,448,533 мянган төгрөг (17%), 9,411,530 мянган төгрөг (64%) болон 1,275,101 мянган төгрөг (9%)-тэй тус тус тэнцэж байна.

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашгийн хэсэгт илэрсэн зөрүүнүүд нь УТЕГ төрийн өмчийн ногдол ашигт хүлээн авсан төлбөрийн хэмжээг дээгүүр тайлагнасантай гол төлөв холбоотой байна.

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.2 Татвар, төлбөр, хураамж ба үйлчилгээний хөлс гэх мэт зүйлүүдээр хийсэн шинжилгээ

Дээр дурдсан зөрүүнүүдийн нэгтгэсэн дүнг тайлагнасан зүйл бүрээр дараах байдлаар задлан шинжилж болох юм. Энэ тайлангийн 3.1-д үзүүлсэн анхны дүнгүүдийг харьцуулж үзсний дараа зүйл нэг бүр дээр гарсан анхны зөрүүнүүдэд хийгдсэн залруулгуудыг тайлангийн энэ хэсэгт тайлбарлах болно. Шийдэгдээгүй үлдсэн зөрүүнүүдийн энэ тайлангийн 3.3-р хэсэгт дэлгэрүүлэн тайлбарласан болно.

Залруулга хийх болсон хамгийн нийтлэг шалтгаан нь (бараг бүх зүйл дээр) дүнг анх тайлагнахдаа алдаатай тайлагнасан гэсэн шалтгаан байсан. Эдгээр алдаа нь голдуу санаандгүй орхигдуулсан, мөн түүнчлэн бичихдээ алдаатай бичсэн зэргийг улмаас гарсан байсан. Дүнгүүдийг тулган баталгаажуулж байх үед эдгээр алдааны зарим нь материаллаг дүнтэй байгааг олж мэдсэн.

Өмнөх хүснэгтэд үзүүлсэн зүйл нэг бүр дээр гарсан нийт зөрүүнүүдийг дараахь байдлаар шинжилсэн болно.

а\ Татвар

“Татвар” гэсэн хэсэгт үзүүлсэн татварын төрөл нэг бүр дээр дараахь нийт зөрүү гарсан. Үүнд:

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
ААНОАТ	(8,863,564)	8,681,430	(182,134)
Гаалийн албан татвар	(14,347,295)	14,336,682	(10,613)
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн татвар	(8,258,502)	586,697	(7,671,805)
Үл хөдлөх хөрөнгийн татвар	4,930	(5,503)	(573)
Импортлосон шатах, тослох материалын онцгой албан татвар	1,147,502	(1,185,991)	(38,489)
Автобензин болон дизель түлшний албан татвар	(93,085)	98,946	5,861
Автомашин, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	4,835	9,070	13,905
Мөнгөн хэлбэрийн бусад татвар /1/	(298,626)	-	(298,626)
Мөнгөн хэлбэрийн бусад татвар /2/	(1,323,715)	1,323,467	(248)
Нийт	(32,027,520)	23,844,798	(8,182,722)

1. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
ААНОАТ	(8,863,564)	8,681,430	(182,134)

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн.

- ▶ Петро Чайна Дачин Тамсаг ХХК нь гаалийн татварын төлбөрийг ААНОАТ-ын төлбөр гэж тайлагнасан.

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.2 Татвар, төлбөр, хураамж ба үйлчилгээний хөлс гэх мэт зүйлүүдээр хийсэн шинжилгээ \үргэлжлэл\

a\ Татвар \үргэлжлэл\

1. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар \үргэлжлэл\

- ▶ 2007 онд төлсөн ААНОАТ-ын төлбөрийг л тайлагнах ёстой байсан. Гэсэн хэдий дараахь компаниуд ААНОАТ-ын өглөгийн дүнг оруулж тайлагнасан байсан. Үүнд:
 - ▶ Шим Технологи ХХК ба Шижир Алт ХХК нь 2007 онд төлсөн ААНОАТ-ын дүнг биш уг татварын өглөгийн дүнг тайлагнасан байсан.
 - ▶ Эрдэс Холдинг ХХК нь 2007 онд төлсөн ААНОАТ-ын дүнг тайлагнаагүй. Учир нь энэ төлбөр 2006 оны ААНОАТ-ын өглөгтэй холбоотой байсан.
- ▶ ААНОАТ-ын төлбөрийг НӨАТ-ын буцаан авалт эсвэл урьдчилж төлсөн татварын дүнгээс суутган төлсөн байсан. Үүнд:
 - ▶ Шивээ Овоо ХК нь НӨАТ-ын буцаан авалтаас суутган төлсөн байсан учраас ямар нэгэн дүнг тайлагнаагүй
 - ▶ Дацан Трэйд ХХК нь 2006 онд төлсөн татварын илүү төлөлтийн дүнг тайлагнасан байсан. Энэ дүнг 2007 ААНОАТ-ын дүнд суутгасан байсан.
- ▶ Зарим компани татварын хэмжээг тайлагнахдаа түүнд тайлагнах ёсгүй хувь хүний ашиг орлогын албан татвар, татварын хураамж болон торгуулийн төлбөрийг оруулсан байсан. Энэ нь дараах компаниуд дээр гарсан:
 - ▶ Монголын Алт \МАК\ корпораци ХХК хувь хүний орлогын албан татварын төлбөрийг оруулсан байсан.
 - ▶ Бороо Гоулд ХХК Ба Монгол-Чех Металл ХХК татварын торгуулийн төлбөрийг оруулсан байсан.
- ▶ ҮТЕГ Бороо Гоулд ХХК болон Тэфис Майнинг ХХК-ийн аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварт хийсэн төлбөрийг өөр татварын төлбөр хэмээн буруу бүртгэсэн байсан.
- ▶ Эрдэнэт уул уурхайн корпораци нь ААНОАТ-ын төлбөрт гадаадын аж ахуйн нэгжээс суутган авсан орлогын албан татварын дүнг оруулсан байсан боловч ҮТЕГ энэ төлбөрийг аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын төлбөр гэж бүртгээгүй байсан.
- ▶ Гоби Коул энд Энержи ХХК нь Түлш Алтай ХХК-ын тэдний өмнөөс хийсэн төлбөрийг тайландаа оруулаагүй байсан. Нэгэнт тус компани татварын газарт бүртгэлтэй, ногдсон татварыг төлөх үүрэгтэй тул тэд холбогдох өр төлбөр ба төлбөрийг оруулж тайлагнах ёстой байсан.

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.2 Татвар, төлбөр, хураамж ба үйлчилгээний хөлс гэх мэт зүйлүүдээр хийсэн шинжилгээ \үргэлжлэл\

a\ Татвар \үргэлжлэл\

2. Гаалийн албан татвар

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Гаалийн албан татвар	(14,347,295)	14,336,682	(10,613)

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн.

- ▶ Дээр дурьдсанчлан Петро Чайна Дачин Тамсаг ХХК нь гаалийн татварын төлбөрийг ААНОАТ-ын төлбөр гэж тайлагнасан.
- ▶ Компаниудын анх тайлагнасан дүнд импортолсон шатах, тослох материалын онцгой албан татвар, НӨАТ зэрэг өөр татварын төлбөрийг оруулсан байсан. Жишээ нь:
 - ▶ Анхлан Эрдэнэт уулын баяжуулах үйлдвэр нь ГЕГ-ын тайлагнасан дүнгээс илүү өндөр дүнг гаалийн татварт төлсөн тайлагнасан байсан. Гэвч энэхүү тайлагнасан дүнд импортолсон шатах, тослох материалын онцгой албан татвар, автобензин, дизелийн түлшний татвар, гаалийн үйлчилгээний төлбөр болон НӨАТ-ыг оруулж тооцсон байсныг тогтоосон.
 - ▶ Болд Төмөр Ерөө Гол компанийн анх тайлагнасан нь дүн нь НӨАТ-ын төлбөр байсан тул үүнийгээ залруулж зөв болгосон.
 - ▶ Дацан Трэйд ХХК хувь хүний орлогын татварт төлсөн дүнг гаалийн татвар гэж буруу тайлагнасан байсан.
- ▶ ГЕГ нь ихэнх компаниас хүлээн авсан төлбөрийн анх тайлагнасан дүнг өөрчилсөн ба үүнийг ОУИТБС-ын маягтыг бөглөх зорилгоор зөвхөн “дотоодын хэрэгцээнд зориулан импортолсон бараа”-ны гаалийн татварт хүлээн авсан төлбөрийг тайлагнасан, харин компаниуд тоон үзүүлэлтэд гаальтай холбоотой бүх төлбөрийг оруулсан гэсэн тайлбар өгсөн. Иймд ГЕГ-ын системээс холбогдох тоо баримтыг олж авсны дүнд дараахь компаниудын тоон үзүүлэлтүүд дээр өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:
 - ▶ Бороо Гоулд ХХК
 - ▶ Чинхуа Мак ХХК
 - ▶ Коулд Гоулд Монгол ХХК
 - ▶ Эрдэнэт уулын баяжуулах үйлдвэр
 - ▶ Эрдмин ХХК
 - ▶ Гоби Коул энд Энержи ХХК
 - ▶ Айвенхоу Майнс Монгол Инк. ХХК
 - ▶ Жамп ХХК
 - ▶ ПетроЧайна Дачин Тамсаг ХХК
 - ▶ Шин Шин ХХК
 - ▶ Тефис Майнинг ХХК

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.2 Татвар, төлбөр, хураамж ба үйлчилгээний хөлс гэх мэт зүйлүүдээр хийсэн шинжилгээ \үргэлжлэл\

a\ Татвар \үргэлжлэл\

2. Гаалийн албан татвар \үргэлжлэл\

- ▶ Импортлолсон шатах, тослох материалын онцгой албан татвар, гаалийн үйлчилгээний хураамж, НӨАТ болон ачаа тээвэрлэлтийн ажилтнуудад хийсэн төлбөрийг нийтэд нь нэгтгэн тайлагнаж, нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй тул зарим компаниудын хувьд гаалийн татварын хэмжээг тодорхойлох боломжгүй байна. Энэ нь дараах компаниуд дээр гарч байна. Үүнд:
 - ▶ Шин Шин ХХК нь тодорхой тооны төлбөрүүдийг тайландаа оруулаагүй ба ГЕГ мөн хүлээн авсан хэд хэдэн төлбөрийг тайлагнаагүй байсан.
 - ▶ Адамс Майнинг ХХК-ийн хувьд, ГЕГ-ын тайлагнасан дүнд компанийн төлсөн төлбөр ороогүй байсан.
 - ▶ Говь Коул энд Энержи компани нь зөвхөн хайгуулын лицензтэй холбоотой төлбөрийг тайлагнах ёстой гэсэн буруу ойлголттой байснаас олборлолтын лицензтэй холбоотой төлбөрийг оруулаагүй байсан.
- ▶ Шижиер Алт компани 2007 оны гаалийн татварт хийсэн төлбөрийн дүнг бус, гаалийн албан татварын глгийн днг тайлагнасан байсан.

3. Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	(8,258,502)	586,697	(7,671,805)

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн.

- ▶ Шивээ Овоо ХК үл хөдлөх хөрөнгийн албан татварыг төлбөрийг зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татварын төлбөрөөр тайлагнасан байсан.
- ▶ Дараахь компаниуд 2007 онд төлсөн татварын дүнг бус, төлбөл зохих татварын дүнг тайлагнасан байсан.
 - ▶ Шижиер Алт ХХК
 - ▶ Гацуурт ХХК
 - ▶ Буд Инвест ХХК
 - ▶ Монполиммет ХХК
- ▶ Эрдэс холдинг ХХК 2006 онд борлуулсан алттай холбоотой татварын төлбөрийг 2007 онд хийсэн тул дүнг тайлагнаагүй орхисон. Нэгэнт төлбөр 2007 онд хийгдсэн учир төлбөрийг зохих ёсоор тайлагнах ёстой байсан.
- ▶ Мон Дулаан Трэйд ХХК нь торгууль, шимтгэлд төлсөн төлбөрийг тайландаа оруулсан байсан. Зүй ёсондоо үүнийг тайлагнасан тоон үзүүлэлтээс хасах хэрэгтэй байсан.

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.2 Татвар, төлбөр, хураамж ба үйлчилгээний хөлс гэх мэт зүйлүүдээр хийсэн шинжилгээ \үргэлжлэл\

a\ Татвар \үргэлжлэл\

4. Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	4,930	(5,503)	(573)

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн.

- ▶ Дээр тайлбарласанчлан, Шивээ Овоо ХК нь ҮХХ-ийн татварт төлсөн дүнгээ зарим бүтээгдэхүүний үний өсөлтийн татварын төлбөр гэж тайлагнасан байсан.
- ▶ Шанлун ХХК нь 2007 бодитоор төлсөн татварын дүнг биш татварын өглөгийн дүнг тайлагнасан байсан.
- ▶ ҮТЕГ нь Бороо Гоулд ХХК-ны 2006 онд төлсөн төлбөрийг хүлээн авсан татварын дүнд оруулсан байсан. 2006 онд хийсэн төлбөрийн дүнг оруулах ёсгүй байсан.
- ▶ Цайрт Минерал ХХК нь газрын нөхөн төлбөрийн дүнг оруулж тайлагнасан байсан. Энэ төлбөрийг оруулах ёсгүй байсан.

5. Импортлолсон шатах, тослох материалын онцгой албан татвар

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Онцгой албан татвар	1,147,502	(1,185,991)	(38,489)

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн.

- ▶ Эрдэнэт уулын баяжуулах үйлдвэр нь импортлолсон шатах, тослох материалын онцгой албан татварт төлсөн дүнг гаалийн албан татварын дүнд оруулсан байсан.

6. Автобензин болон дизелийн түлшний албан татвар

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Автобензин болон дизель түлшний албан татвар	(93,085)	98,946	5,861

Энэ татварын хувьд анхны зөрүүнд хийгдсэн залруулгууд нь ҮТЕГ нь Петро Чайна Дайчин Тамсаг ХХК болон Жамп ХХК-аас хүлээн авсан татварын дүнг дахин нягталж, анх тайлагнасан дүнгээ өөрчилж тайлагнаснаас болж үүссэн.

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.2 Татвар, төлбөр, хураамж ба үйлчилгээний хөлс гэх мэт зүйлүүдээр хийсэн шинжилгээ \үргэлжлэл\

a\ Татвар \үргэлжлэл\

7. Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	4,835	9,070	13,905

Энэ татварын хувьд анхны зөрүүнд хийгдсэн залруулгууд нь УТЕГ нь Монросцвемет ХХК-ийн Хэнтий аймаг, Улаанбаатар хот, Төв аймгийн татварын хэлтэст тушаасан зарим нэг төлбөрүүдийг орхигдуулж тайлагнаснаас үүссэн.

8. Мөнгөн хэлбэрийн бусад татвар \2\

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Мөнгөн хэлбэрийн бусад татвар (2)	(1,323,715)	1,323,467	(248)

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн.

- ▶ Чинхуа МАК ХХК нь өөрийн компанийн Хятад талын хувьцаа эзэмшигчид олгосон ногдол ашгаас суутган авч татварт шилжүүлсэн хувь хүний орлогын албан татварын төлбөрийг тайлагнасан байсан.
- ▶ Бүүргэнт ХХК нь өөрийн төлсөн нийгмийн даатгалын шимтгэлийн дүнг тайлагнасан байсан.

МОУИТБС-ын маягтад хувь хүний орлогын албан татвар болон нийгмийн даатгалын шимтгэлийн дүнг тайлагнах шаардлагагүй ба тиймээс хасах хэрэгтэй.

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.2 Татвар, төлбөр, хураамж ба үйлчилгээний хөлс гэх мэт зүйлүүдээр хийсэн шинжилгээ \үргэлжлэл\

б\ Төлбөр

“Төлбөр” гэсэн хэсэгт орсон зүйл нэг бүр дээр дараахь нийт зөрүүнүүд гарсан.
Үүнд:

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр (“Роялти”)	(2,448,533)	(1,318,181)	(1,130,352)
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	102,974	(170,060)	(67,086)
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөн төлбөр	(411,277)	101,083	(310,194)
Газрын төлбөр	(9,411,530)	9,284,738	(126,792)
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	(666,722)	110,054	(556,668)
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	(974)	250	(724)
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	(1,275,101)	1,015,955	(259,146)
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	(602,396)	592,497	(9,899)
Бусад	(1,392)	1,392	-
Нийт	(14,714,951)	12,254,090	(2,460,861)

1. Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр \ “Роялти” \

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	(2,448,533)	(1,318,181)	(1,130,352)

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн.

- ▶ Эрдмин ХХК ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрт төлсөн дүнг ашигт малтмалын ашиглалт ба хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр гэж тайлагнасан.
- ▶ Петро Чайна Дачин Дамсаг ХХК нь Газрын тосны газарт төлсөн сургалтын төлбөрийг ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр гэж тайлагнасан.
- ▶ УТЕГ нь Шарын гол ХК-ийн ашигт малтмалын нөөц ашигласны илүү төлөлтийг оруулж тайлагнасан байхад Шарын гол ХК нь зөвхөн 2007 онд төлөх ёстой төлбөрийн дүнг тайлагнасан байна.
- ▶ Таван Толгой ХХК нь УТЕГ-ын тайлагнасан ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр ба татварын торгуульд төлсөн дүнг тайлагнаагүй байна.
- ▶ УТЕГ-ын тайлагнасан дүнд зарим нэг төлбөрийн гүйлгээ ороогүй орхигдсон байсан. Энэ нь Болд Төмөр Ерөө Гол ХХК ба Монголросцветмет ХХК -иудын хувьд тохиолдсон.

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.2 Татвар, төлбөр, хураамж ба үйлчилгээний хөлс гэх мэт зүйлүүдээр хийсэн шинжилгээ \үргэлжлэл\

б\ Төлбөр \үргэлжлэл\

2. Ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Ашигт малтмалын хайгуул болон ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	102,974	(170,060)	(67,086)

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн.

- ▶ Дээр тайлбарласанчлан, Эрдмин ХХК ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрт төлсөн дүнг ашигт малтмалын ашиглалт ба хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр гэж тайлагнасан.
- ▶ Гоби Коул энд Энержи компани нь зөвхөн хайгуулын лицензтэй холбоотой төлбөрийг тайлагнах ёстой гэсэн буруу ойлголттой байснаас олборлолтын лицензтэй холбоотой төлбөрийг оруулаагүй байсан.
- ▶ Монголын Алт (МАК) корпораци ХХК нь АМГ-ын тайлагнаагүй үйлчилгээний хөлс, лицензийн сунгалтын төлбөрийг оруулж тайлагнасан байсан.
- ▶ Элтрана ХХК нь АМГ-ын тайлагнаагүй 2006 онд төлсөн урьдчилгаа төлбөр, лицензийн сунгалтын төлбөр, лиценз шилжүүлсний төлбөрийг оруулж тайлагнасан байсан.
- ▶ Эрдэнэт уулын баяжуулах үйлдвэр нь өөр компанийн төлсөн лицензийн нөхөн төлбөрийг оруулаагүй байсан ба АМГ-ын тайлагнаагүй лицензийн сунгалтын төлбөрийг оруулж тайлагнасан байсан.
- ▶ Адамс Майнинг ХХК ба Тефис Майнинг ХХК-ийн хувьд, АМГ нь 2006 онд хүлээн авсан лицензийн төлбөрийг оруулсан байсан. Адамс Майнинг ХХК-ийн 2008 онд хийсэн зарим нэг төлбөрийг оруулсан байсан.
- ▶ Айвенхоу Майнз ХХК-ийн хувьд АМГ нь уг компанийн холбоотой компанийнх нь лицензийн төлбөрийг оруулсан байсан.
- ▶ Зарим нэг төлбөрийн гүйлгээ компаниудын болон АМГ-ын тайланд ороогүй байсан. Энэ нь дараахь компаниуд дээр ажиглагдсан. Үүнд:

Компанийн тайланд

- ▶ Гоби Коул энд Энержи ХХК
- ▶ Дацан Трэйд ХХК
- ▶ Эрдэс Холдинг ХХК
- ▶ Мон Дулаан Трэйд
- ▶ Жамп ХХК

АМГ-ын тайланд

- ▶ Бороо Гоулд ХХК
- ▶ Дацан Трэйд ХХК
- ▶ Эрдэс Холдинг ХХК
- ▶ Жамп
- ▶ Мон Дулаан Трэйд ХХК
- ▶ Монголросцветмет ХХК
- ▶ Монголын Алт (МАК) ХХК
- ▶ Шин Шин ХХК
- ▶ Тефис Майнинг ХХК

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.2 Татвар, төлбөр, хураамж ба үйлчилгээний хөлс гэх мэт зүйлүүдээр хийсэн шинжилгээ \үргэлжлэл\

б\ Төлбөр \үргэлжлэл\

3. Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөн төлбөр

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хийсэн хайгуулын ажлын нөхөн төлбөр	(411,277)	101,083	(310,194)

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн.

- ▶ Компаниуд анх тайлагнасан дүнгээ өөрчилсөн.
- ▶ Цайрт Минерал ХХК ба Шин Шин ХХК дээр ажиглагдсан валютын ханшийн зөрүү.

4. Газрын төлбөр

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Газрын төлбөр	(9,411,530)	9,284,738	(126,792)

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн.

- ▶ Дараах компаниудаас зарим аймаг, сумдын газрын алба болон татварын газруудад хийсэн төлбөрүүдийг ҮТЕГ дараах компаниудтай холбоо бүхий тайландаа оруулаагүй байсан. Үүнд:

Компаниуд	Хаашаа төлсөн
Адамс Майнинг ХХК	Булган аймгийн Дашинчилэн сум
Багануур ХК	Багануур дүүргийн газрын алба
Дацан Трэйд ХХК	Улаанбаатар хот, Төв аймаг, Увс аймгийн Тариалан сум
Эрдэнэт уулын баяжуулах үйлдвэр	Орхон сумын газрын алба
Эрдмин ХХК	Орхон аймаг
Гацуурт ХХК	Нийслэлийн газрын алба
Жамп ХХК	Нийслэлийн газрын алба ба Баянхонгор аймгийн Галуут сум
Хан Шижир ХХК	Баянхонгор аймгийн Бөмбөгөр сум
Монгол Чех Метал ХХК	Баянцагаан сум ба Нийслэлийн газрын алба
Монполиммет ХХК	Төв ба Булган аймаг
Монголросцветмет ХХК	Хэнтий ба Төв аймаг
Петро Чайна Дачин Тамсаг ХХК	Дорнод аймаг

- ▶ Болд Төмөр Ерөө Гол ХХК нь 2008 оны төлбөрөө оруулсан байсан.
- ▶ Бороо Гоулд ХХК нь төлсөн төлбөрөө тайландаа оруулаагүй байсан.
- ▶ ТЕГ-ын тайлагнасан газрын төлбөр нь Эрдэнэт уулын баяжуулах үйлдвэрийн НӨАТ-ын авлагаас суутгасан дүн байсан.

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.2 Татвар, төлбөр, хураамж ба үйлчилгээний хөлс гэх мэт зүйлүүдээр хийсэн шинжилгээ \үргэлжлэл\

б\ Төлбөр \үргэлжлэл\

5. Ус, рашаан ашигласны төлбөр

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	(666,722)	110,054	(556,668)

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн.

- Компаниудын зүгээс зарим сум, аймгийн татварын хэлтэс болон усны албадад хийсэн төлбөрүүдийг ҮТЕГ тайлагнаагүй орхигдуулсан байсан. Тухайлбал.

Компаниуд	Хаашаа төлсөн
Адамс Майнинг ХХК	Булган аймгийн Дашинчилэн сум
Хан Шижир ХК	Баянхонгор аймгийн татварын хэлтэс
Петро Чайна Дачин Тамсаг ХХК	Дорнод аймгийн Халх гол сум
Монполимет ХХК	Төв ба Булган аймаг
Төфис Майнинг ХХК	Архангай аймгийн Жаргалант сум

- Эрдэнэт уулын баяжуулах үйлдвэр нь төлсөн төлбөрийн дүнгээ тайландаа оруулаагүй байсан.

6. Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	(974)	250	(724)

Энэ төлбөрийн хувьд анхны зөрүүнд хийсэн залруулгууд нь голдуу компаниудын тайлагнасан дүн өөрчлөгдсөний улмаас болж гарсан.

7. Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр	(1,275,101)	1,015,955	(259,146)

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн.

- Айванхоу Майнс Монголия Инк ХХК ба Гацуурт ХХК-ийн хувьд тайлагнасан дүнд ХХҮГ-аас буцаан олгсон дүнг оруулаагүй байсан

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.2 Татвар, төлбөр, хураамж ба үйлчилгээний хөлс гэх мэт зүйлүүдээр хийсэн шинжилгээ \үргэлжлэл\

б\ Төлбөр \үргэлжлэл\

7. Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр \үргэлжлэл\

- ▶ Тайлагнасан тоон үзүүлэлтэд бусад төлбөрийг оруулсан байсан.

Компанийн нэр	Гадаадын мэргэжилтэн, ажилтны ажлын байрны тайлагнасан төлбөрийн дүнд багтаасан зүйлс
Шин Шин ХХК	СЯ-д төлсөн үйлчилгээний хураамж, гадаадын мэргэжилтний хөлс
Гоби Коул энд Энержи ХХК	Өөр компанид төлсөн ажлын байрны төлбөр
Элтрана ХХК	Хараат компанийн өмнөөс төлсөн төлбөр
Тефис Майнинг ХХК	Цалингийн төлбөр

- ▶ Тайлагнасан дүнд шилжүүлгийн төлбөр ороогүй байсан. Энэ нь дараах компаниуд дээр гарсан.
 - ▶ Бороо Гоулд компанийн зарим ажилтнууд өөрсдийн төлбөрийг ХХҮГ-т шууд төлсөн байсан ба компани үүнийг тайлагнаагүй орхисон байсан.
 - ▶ Бүүргэнт ХХК
 - ▶ Шим Технологи ХХК
 - ▶ Шанлун ХХК

8. Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	(602,396)	592,497	(9,899)

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн.

- ▶ АМГ нь дараахь компаниудын хийсэн төлбөрийг бүртгээгүй байсан.
 - ▶ Бороо Гоулд ХХК-ийн Сэлэнгэ аймгийн Мандал сумын төрийн санд төлсөн төлбөр.
 - ▶ Петро-Чайна Дайчинь Тамсаг ХХК-ийн Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан суманд төлсөн төлбөр Эрдэнэца гаан суманд хийсэн тлбр.
- ▶ Айвенхоу Майнз ХХК-ийн төгрөгийн төлбөрийг орхигдуулснаас зөрүү үүссэн.

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.2 Татвар, төлбөр, хураамж ба үйлчилгээний хөлс гэх мэт зүйлүүдээр хийсэн шинжилгээ \үргэлжлэл\

б\ Төлбөр \үргэлжлэл\

9. Бусад

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Бусад	(1,392)	1,392	-

Энэхүү тоон үзүүлэлт нь Айвенхоу Майнз Монгол Инк.ХХК-иас Өмнөговь аймгийн Ханбогд болон Манлай сумдад зам ашигласны төлбөрт төлсөн дүнтэй холбоотой. Энэ төлбөрийг тайлагнах шаардлагагүй тул үүнийг хасвал зохино.

в\ Хураамж болон үйлчилгээний хөлс

“Хураамж болон үйлчилгээний хөлс” гэсэн хэсэгт орсон зүйл нэг бүр дээр гарсан нийт зөрүүг доорх хүснэгтэнд үзүүлэв. Үүнд:

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Холбогдох хууль, тогтоомжийн дагуу улсын болон орон нутгийн засаг захиргаанд төлсөн улсын бүртгэлийн тэмдэгтийн болон бусад хураамж	(83,553)	68,748	(14,805)
Холбогдох хууль, тогтоомжийн дагуу улсын болон орон нутгийн засаг захиргаанд төлсөн үйлчилгээний хураамж	(422,683)	176,532	(246,151)
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	(1,627,121)	1,662,305	35,184
Бусад	(74,599)	29,019	(45,580)
Нийт	(2,207,956)	1,936,604	(271,352)

1. Холбогдох хууль, тогтоомжийн дагуу улсын болон орон нутгийн засаг захиргаанд төлсөн улсын бүртгэлийн тэмдэгтийн болон бусад хураамж

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Тэмдэгтийн болон бусад хураамж	(83,553)	68,748	(14,805)
Үйлчилгээний хөлс	(422,683)	176,532	(246,151)

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд хийсэн залруулга нь АМГ ба ХХҮГ-ын компаниудаас хүлээн авсан төлбөрүүдийн дүнг өөрчлөн тайлагнаснаас болж гарсан.

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.2 Татвар, төлбөр, хураамж ба үйлчилгээний хөлс гэх мэт зүйлүүдээр хийсэн шинжилгээ \үргэлжлэл\

в\ Хураамж болон үйлчилгээний хөлс \үргэлжлэл\

2. Гаалийн үйлчилгээний хураамж

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	(1,627,121)	1,662,305	35,184

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн.

- ▶ ГЕГ нь Чинхуа МАК ХХК-ийн нүүрсний экспортод төлсөн гаалийн үйлчилгээний хураамжийг тайлагнаагүй байсан.
- ▶ Эрмин ХХК нь гаалийн үйлчилгээний хураамжийн тайлагнасан дүнд гаалийн албан татвар ба НӨАТ-ын төлбөрийн дүнг оруулсан байсан.

3. Бусад

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Бусад	(74,599)	29,019	(45,580)

Анхны зөрүүнд хийсэн залруулга нь Айвенхоу Майнз компани нь анх тайлагнасан дүнгээ өөрчилснөөс болж үүссэн.

г\ Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг

“Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг” гэсэн хэсэгт орсон зүйл нэг бүр дээр гарсан нийт зөрүүг доорх хүснэгтэнд үзүүлэв. Үүнд:

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	59,415,473	(59,415,473)	-
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	(442,019)	442,019	-
Нийт	58,973,454	(58,973,454)	-

1. Төрийн өмчийн ногдол ашиг

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	59,415,473	(59,415,473)	-

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.2 Татвар, төлбөр, хураамж ба үйлчилгээний хөлс гэх мэт зүйлүүдээр хийсэн шинжилгээ \үргэлжлэл\

г\ Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг \үргэлжлэл\

1. Төрийн өмчийн ногдол ашиг \үргэлжлэл\

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн:

- ▶ УТЕГ нь Эрдэнэт уулын баяжуулах үйлдвэр ХХК-ийн 2006 онд хийсэн төрийн өмчийн ногдол ашгийн төлбөрийг оруулж тайлагнасан байсан.
- ▶ Монгол Улсын ОУИТБС-ын анхны буюу 2006 оны нэгтгэл ба тайланд тэмдэглэсэнчлэн Шижиер Алт ХХК төрийн өмчийн ногдол ашгийг буруу ойлгосны улмаас Монголпроцветмет-д төлсөн ногдол ашгийг төрийн өмчийн ногдол ашигт оруулсан байсан.
- ▶ Монгол Улсын ОУИТБС-ын анхны буюу 2006 оны нэгтгэл ба тайланд тэмдэглэж байсанчлан УТЕГ Таван Толгой ХХК-иас 2007 онд хүлээн авсан төлбөрийг орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг гэхийн оронд төрийн өмчийн ногдол ашгийн зүйлээр тайлагнасан.

2. Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Орон нутгын өмчийн ногдол ашиг	(442,019)	442,019	-

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн. Үүнд:

- ▶ Дээр тайлбарласанчлан, УТЕГ Таван Толгой ХХК-иас 2007 онд хүлээн авсан төлбөрийг орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг гэхийн оронд төрийн өмчийн ногдол ашгийн зүйлээр тайлагнасан.
- ▶ Таван Толгой ХХК-ийн анх тайлагнасан дүн нь буруу байсан ба өөрчилж ирүүлсэн дүнд өөр компанид төлсөн ногдол ашгаас суутган авч, шилжүүлсэн татварын төлбөрийг оруулаагүй байхад харин УТЕГ энэ дүнг оруулж тайлагнасан байсан.

д\ Хүлээн авагч Засгийн газарт хийсэн бусад төлбөр

1. Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээгээр Засгийн газарт хийсэн төлбөр

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээний дагуу төлсөн төлбөр	(3,983,623)	3,983,623	-

Сонгож авсан 38 компаниас зөвхөн Петро-Чайна Дайчинь Тамсаг ХХК бүтээгдэхүүн хуваах гэрээтэй ажиллаж байна. Илэрсэн зөрүү Петро-Чайна Дайчинь Тамсаг ХХК 2007 онд хийсэн төлбөрөө хасч, оронд нь 2008 онд хийсэн төлбөрийг оруулан тайлагнасантай гол төлөв холбоотой үүссэн.

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.2 Татвар, төлбөр, хураамж ба үйлчилгээний хөлс гэх мэт зүйлүүдээр хийсэн шинжилгээ \үргэлжлэл\

e\ Засгийн газрын байгууллагуудад өгсөн хандив, тусламж

“Засгийн газрын байгууллагуудад өгсөн хандив, дэмжлэг” гэсэн хэсэгт орсон зүйл нэг бүр дээр гарсан нийт зөрүүг доорх хүснэгтэнд үзүүлэв. Үүнд:

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Компаниудаас яам, агентлагуудад өгсөн мөнгөн хандив, тусламж	(652,816)	256,199	(396,617)
Компаниудаас аймагт өгсөн мөнгөн хандив, тусламж	(556,158)	428,969	(127,189)
Компаниудаас сумдад өгсөн мөнгөн хандив, тусламж	555,062	(35,521)	519,541
Тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зарцуулсан хөрөнгө	(546,893)	450,459	(96,434)
Бусад	(39,408)	-	(39,408)
Нийт	(1,240,213)	1,100,106	(140,107)

1. Компаниудаас яам, агентлагуудад өгсөн мөнгөн хандив, тусламж

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Компаниудаас яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	(652,816)	256,199	(396,617)

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн. Үүнд:

- ▶ Компаниудаас дараах яам, агентлагуудад өгсөн мөнгөн хандив, тусламжийг Засгийн газрын тайланд тусгаагй байсан. нд:
 - ▶ Үндэсний онцгой байдлын газар
 - ▶ Эрдэс баялаг, эрчим хүчний яам \ЭБЭХЯ\ өмнө нь Худалдаа, аж үйлдвэрийн яам гэж байсан
 - ▶ Улсын мэргэжлийн хяналтын газар
 - ▶ Ашигт малтмалын газар
- ▶ Дараахь компаниуд төрийн бус байгууллагууд өгсөн хандивыг энэ зүйл ангид хамааруулан буруу тайлагнасан.
 - ▶ Эрдэнэт уулын баяжуулах үйлдвэр ХХК
 - ▶ Шим Технологи ХХК

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.2 Татвар, төлбөр, хураамж ба үйлчилгээний хөлс гэх мэт зүйлүүдээр хийсэн шинжилгээ \үргэлжлэл\

e\ Засгийн газрын байгууллагуудад өгсөн хандив, тусламж \үргэлжлэл\

2. Компаниудаас аймаг, сумдад өгсөн мөнгөн хандив, тусламж

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Компанийн зүгээс аймагт өгсөн мөнгөн хандив	(556,158)	428,969	(127,189)
Компанийн зүгээс суманд өгсөн мөнгөн хандив	555,062	(35,521)	519,541

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн. Үүнд:

- ▶ Компаниудаас дараахь аймаг, сумдад өгсөн мөнгөн хандив, тусламжийг Засгийн газрын тайланд тусгаагүй байсан. Үүнд
 - ▶ Мандал сум
 - ▶ Баянгол сум
 - ▶ Дархан-Уул аймаг
 - ▶ Сэлэнгэ аймаг
 - ▶ Баянхонгор аймаг
 - ▶ Өмнөговь аймаг
 - ▶ Дорноговь аймаг
- ▶ Хан Шижир ХК өөрийнх нь өмнөөс Одод Мөнх ХХК-ийн өгсөн мөнгөн хандивыг оруулж тайлагнаагүй байсан.
- ▶ Жамп ХХК нь сумдад өгсөн мөнгөн хандив, тусламжийг “Тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зарцуулсан хөрөнгө” гэсэн зүйлээр тайлагнасан байсан.
- ▶ Эрдмин ХХК нь орон нутаг дахь байгууллагуудад өгсөн мөнгөн хандив, тусламжийг энэ зүйлд хамааруулж буруу тайлагнасан.
- ▶ Дараахь компаниуд тогтвортой хөгжлийн санд өгсөн мөнгөө аймагт өгсөн мөнгөн хандив, тусламж гэж тайлагнасан байсан. Аймаг, сумын тогтвортой хөгжлийн санд шилжүүлсэн хандив, тусламжийг “Тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зарцуулсан хөрөнгө” гэсэн зүйлээр тайлагнах ёстой байсан.
 - ▶ Дацан Трэйд ХХК
 - ▶ Гурван Төхөм ХХК
 - ▶ Монголросцветмет ХХК
 - ▶ Шин Шин ХХК

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.2 Татвар, төлбөр, хураамж ба үйлчилгээний хөлс гэх мэт зүйлүүдээр хийсэн шинжилгээ \үргэлжлэл\

е\ Засгийн газрын байгууллагуудад өгсөн хандив, тусламж \үргэлжлэл\

3. Тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зарцуулсан хөрөнгө

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Компанийн зүгээс орон нутгийн харилцаа, тогтвортой хөгжилд зориулан зарцуулсан хөрөнгө	(546,893)	450,459	(96,434)

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн. Үүнд:

- ▶ Зөвхөн аймаг, сумдын тогтвортой хөгжлийн санд шилжүүлсэн мөнгийг энд тайлагнах ёстой. Гэсэн хэдий ч дараахь компаниуд бусад хандив, тусламжийг энд оруулан тайлагнасан байсан. Үүнд:
 - ▶ Болд Төмөр Ерөө Гол ХХК
 - ▶ Чинхуа МАК ХХК
 - ▶ Айванхоу Майнс Монголия Инк ХХК
 - ▶ Мон Дулаан ХХК
 - ▶ ПетроЧайна Дачин Тамсаг ХХК
 - ▶ Шим Технологи ХХК
 - ▶ Цайрт Минерал ХХК

Үүнээс гадна, дээр дурьдсанчлан зарим компаниуд тогтвортой хөгжлийн санд төлсөн мөнгийг “Аймагт үзүүлсэн мөнгөн хандив, тусламж” гэсэн зүйлд оруулж тайлагнасан байсан.

ж\ Байгаль орчныг хамгаалах зардал

“Байгаль орчныг хамгаалах зардал” гэсэн хэсэгт орсон зүйл нэг бүр дээр гарсан нийт зөрүүг доорх хүснэгтэнд үзүүлэв. Үүнд:

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	(25,961)	(11,811)	(37,772)
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	(994,565)	519,302	(475,263)
Нийт	(1,020,526)	507,491	(513,035)

1. Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	(25,961)	(11,811)	(37,772)

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.2 Татвар, төлбөр, хураамж ба үйлчилгээний хөлс гэх мэт зүйлүүдээр хийсэн шинжилгээ \үргэлжлэл\

ж\ Байгаль орчныг хамгаалахад зориулсан зардал \үргэлжлэл\

1. Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал \үргэлжлэл\

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн. Үүнд:

- ▶ Айвенхоу Майнс Монголия Инк ХХК нь байгаль хамгаалахад зарцуулсан зардлын дүнг энэ зүйлд оруулж тайлагнасан байсан.
- ▶ Шарын гол ХК нь тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг байгаль хамгаалахад зарцуулсан зардлын дүнгээр тайлагнасан.
- ▶ БҮАЖЯ-ны тайлагнасан дүнгүүдийг дараахь компаниуд өөрсдийн тайланд оруулаагүй байсан.

Компанийн нэр	
Шарын Гол ХК	2 төлбөр тайлагнаагүй.
Монгол Чех Метал ТӨҮГ	Байрыг нь түрээслэдэг өөр нэг компанийн, өөрийнх өмнөөс төлсөн төлбөрийг орхигдуулсан байсан.
Эрдэс Холдинг ХХК	Эрдэс Холдинг ХХК ямар нэгэн дүн тайлагнаагүй

2. Байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал

Зүйл	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	(994,565)	519,302	(475,263)

Энэ зүйлийн анхны зөрүүнд дараахь залруулгуудыг хийсэн. Үүнд:

- ▶ Бүүргэнт компани нь байгаль орчныг хамгаалахтай холбоогүй бусад зардлуудыг оруулж тайлагнасан байсан.
- ▶ Дээр тайлбарласанчлан,
 - ▶ Айвенхоу Майнс Монголия Инк ХХК нь байгаль хамгаалахад зарцуулсан зардлын дүнг энэ зүйлд оруулж тайлагнасан байсан.
 - ▶ Шарын гол ХК нь тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг байгаль хамгаалахад зарцуулсан зардлын дүнгээр тайлагнасан.

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.3 Шийдэгдээгүй зөрөөнүүд

Дээрх хэсэг тус бүрээр гарсан тодорхой зөрүүнүүдийг залруулсны дараа нийт шийдэгдээгүй зөрүүний үлдэгдэл ямар байгааг доорх хүснэгтээс харж болно. Хавсралт Е-ээс шийдэгдээгүй зөрүүг компани тус бүрээр дэлгэрэнгүй харж болно.

Хэсэг	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
а) Татвар	(32,027,520)	23,844,798	(8,182,722)
б) Хураамж	(14,714,951)	12,254,090	(2,460,861)
в) Төлбөр болон үйлчилгээний хураамж	(2,207,956)	1,936,604	(271,352)
г) Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	58,973,454	(58,973,454)	-
д) Хүлээн авагч Засгийн газарт хийсэн бусад төлбөр	(3,983,623)	3,983,623	-
е) Засгийн газрын байгууллагуудад өгсөн хандив, тусламж	(1,240,213)	1,100,106	(140,107)
ё) Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал	(1,020,526)	507,491	(513,035)
Нийт зөрүү	3,778,665	(15,346,742)	(11,568,077)

Дээрх хүснэгтээс харахад нийт зөрүү нь 3,778,665 мянган төгрөгөөс (11,568,077) мянган төгрөг болсон өссөн юм шиг харагдаж байна. Гэхдээ илүү тодорхой дүр зургийг дараахь хүснэгтээс харж болно.

	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шийдэгдээгүй зөрүү (мян.төг)
Тайлагнасан дүн:			
Компанийн дүн Засгийн газрын дүнгээс их гарсан	(55,194,789)	43,626,712	(11,568,077)
Засгийн газрын дүн компанийн дүнгээс их	58,973,454	(58,973,454)	-
Нийт зөрүү	114,168,243	102,600,166	11,568,077

Хаалтанд байгаа дүнгүүд нь компанийн тайлагнасан дүн нь Засгийн газрын тайлагнасан дүнгээс уг дүнгээр илүү гарч байгааг илэрхийлж байгаа учраас зөрүүний нийт дүн нь 102,600,166 мянган төгрөгөөр буурч, шийдэгдээгүй зөрүүний дүн 11,568,077 мянган төгрөг болсон.

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.3 Шийдэгдээгүй зөрөөнүүд \үргэлжлэл\

Алтан Дорнод Монгол ХХК ба Тун Шин ХХК мэдээлэл гаргаж өгөх боломжгүй учраас энэ хоёр компани дээр гарсан зөрүүг хасвал шийдэгдээгүй зөрүүний нийт дүн дараахь байдалтай болно. Үүнд:

Хэсэг	Анхны зөрүү (мян.төг)	Алтан Дорнод Монгол ХХК ба Туншин ХХК (мян.төг)	Шийдэгдээгүй үлдсэн зөрүү (мян.төг)
а) Татвар	(8,182,722)	(8,140,373)	(42,349)
б) Төлбөр	(2,460,861)	(1,523,556)	(937,305)
в) Хураамж, үйлчилгээний хөлс	(271,352)	(8,745)	(262,607)
г) Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-
д) Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-
е) Засгийн газрын нэгж байгууллагуудад өгсөн хандив, тусламж	(140,107)	(339,426)	199,318
ё) Байгаль орчныг хамгаалахад зарцуулсан зардал	(513,035)	(780,834)	267,799
Цэвэр зөрүү	(11,568,077)	(10,792,934)	(775,143)

Дээрх хүснэгтээс харахад шийдэгдээгүй үлдсэн зөрүү нь ерөнхийдөө “Төлбөр” гэсэн хэсгээс болж гарсан байна. Шийдэгдээгүй үлдсэн зөрүүг дараахь шалтгаануудын улмаас цаашид тулган баталгаажуулж багасгах боломжгүй болсон.

а) Татвар

Энэ хэсгийн хувьд шийдэгдээгүй зөрүү нь голчлон гаалийн албан татвар, импортлосон шатах, тослох материалын онцгой албан татвараас болж гарсан. Бараг компани бүр дээр гаалийн албан татварын шийдэгдээгүй зөрүү үлдсэн ба мтаериаллаг том зөрүүнүүдийг дараахь хүснэгтээр үзүүлэв. Үүнд:

Компанийн нэр	Шийдэгдээгүй Зөрүү (мян.төг)
Багануур ХК	25,935
Болд Төмөр Ерөө Гол ХХК	(66,281)
Коулд Гоулд Монгол ХХК	(53,847)
Эрдэнэт үйлдвэр	(138,153)
Эрдэс Холдинг ХХК	143,302
Эрдмин ХХК	147,149
Айвенхоу Майнс Монголия Инк ХХК	(24,828)
Жамп ХХК	(36,649)
Мон Дулаан Трэйд ХХК	(21,759)
Монголросцветмет ХХК	31,673
Монполимет ХХК	(55,373)
Цайрт Минерал ХХК	32,363
Улз Гол ХХК	(15,568)
Бусад	14,213

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.3 Шийдэгдээгүй зөрөөнүүд \үргэлжлэл\

а) Татвар (үргэлжлэл)

Гаалийн албан татвар дээр шийдэгдээгүй зөрүү үлдэж байгаа гол шалтгаанууд нь:

- ▶ Компаниуд нэмэлт мэдээлэл гаргаж өгөх боломжгүй байсан. Жмшээ нь:
 - ▶ Эрдэнэт уул баяжуулах үйлдвэр тайлагнасан дүнгээс өөр дэлгэрэнгүй задаргааг гаргаж өгөх боломжгүй байсан.
 - ▶ Эрдмин ба Мон Дулаан Трэйд компаниудын хувьд, мэдээлэл, тайлбар гаргаж өгч чадах ажилтан нь эзгүй байсан.
 - ▶ Цайрт Минерал ХХК нь нийт дүнг тайлагнасан байхад ГЕГ гаалийн мэдүүлэг нэг бүрийн төлбөрөөр нь задалж харуулсан дэлгэрэнгүй жагсаалтыг гаргаж өгсөн
- ▶ Тайлагнасан дүнд НӨАТ, импортлосон шатах, тослох иатериалын онцгой албан татвар, гаалийн үйлчилгээний хураамж гэх мэт бусад татваруудыг оруулсан байсан. Гэхдээ, эдгээр татвар, хураамжуудаар задалсан задаргаа дараахь компаниудын хувьд байхгүй байсан.
 - ▶ Коулд Гоулд Монгол ХХК
 - ▶ Жамп ХХК
 - ▶ Монполимет ХХК
- ▶ Эрдэс Холдинг ХХК гаалийн татварт ямар нэгэн мөнгө төлөөгүй гэсэн байхад ГЕГ энэ компаниас төлбөр хүлээн авсан гэж тайлагнасан байна.

б) Төлбөр

Энэ хэсгийн хувьд шийдэгдээгүй зөрүү нь голчлон ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр ба улсын төсвийн хөрөнгөөр хийгдсэн хайгуулийн ажлын нөхөн төлбөрөөс болж гарсан.

i. Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр (Роялти)

Дараахь компаниуд дээр шийдэгдээгүй томоохон зөрүүнүүд гарсан. Үүнд:

Компанийн нэр	Шийдэгдээгүй Зөрүү (мян.төг)
Коулд Гоулд Монгол ХХК	(38,078)
Монголросцветмет ХХК	(89,843)
Шанлун ХХК	(423,542)
Бусад	(13,179)

Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр дээр шийдэгдээгүй зөрүү үлдэж байгаа гол шалтгаанууд нь:

- ▶ Шанлун компани төлбөр төлсөн гэж тайлагнасан байхад УТЕГ уг компаниас ямар нэгэн төлбөр хүлээн аваагүй гэж тайлагнасан
- ▶ Монголросцветмет ХХК-ийн хувьд үүнээс илүү дэлгэрэнгүй мэдээлэл байхгүй байсан.
- ▶ Коулд Гоулд Монгол ХХК-ийн НББ-ийн мэдээллийн баазаа хулгайд алдсан, нөөц хувь байхгүй учраас дэлгэрэнгүй задаргаа мэдээллийг гаргаж өгч чадаагүй.

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.3 Шийдэгдээгүй зөрөөнүүд \үргэлжлэл\

б) Төлбөр (үргэлжлэл)

ii. Улсын төсвийн хөрөнгөөр хийсэн хайгуулын ажлын нөхөн төлбөр

Дараахь компаниуд дээр шийдэгдээгүй томоохон зөрүүнүүд гарсан. Үүнд:

Компанийн нэр	Шийдэгдээгүй Зөрүү (мян.төг)
Бороо Гоулд ХХК	(280,615)
Монголын Алт (МАК) ХХК	(36,842)
ПетроЧайна Дачин Тамсаг ХХК	67,791
Шанлун ХХК	(41,052)
Шарын Гол ХХК	(19,477)

Шийдэгдээгүй зөрүү үлдэж байгаа гол шалтгаанууд нь:

- ▶ АМГ нь Бороо Гоулд ХХК, Монголын Алт (МАК) ХХК, Шанлун ХХК, Шарын Гол ХХК-иудын төлсөн гэж тайлагнасан төлбөрүүдийг алиныг нь ч хүлээн аваагүй гэж тайлагнасан.
- ▶ ПетроЧайна Дачин Тамсаг ХХК ба АМГ хоёулаа МОУИТБСАА-нд гаргаж өгсөн Засгийн газрын маягт дээр бөглөсөн төлбөрийн дүнгүүдийн талаар мэдэхгүй байсан.

iii. Ус, рашаан ашигласны төлбөр

Дараахь компаниуд дээр шийдэгдээгүй томоохон зөрүүнүүд гарсан. Үүнд:

Компанийн нэр	Шийдэгдээгүй Зөрүү (мян.төг)
Эрдэс Холдинг ХХК	(19,660)
Жамп ХХК	(11,415)
Монголросцветмет ХХК	(45,995)
Монполимет ХХК	(44,449)
Шижир Алт ХХК	(44,791)
Бусад	(5,607)

- ▶ Шижир Алт ХХК дээр гарсан зөрүүг эс тооцвол эдгээр зөрүүнүүд нь, ус рашаан ашигласны төлбөр нь аймаг, сумдын төсөв төлөгддөг учраас ҮТЕГ нь бүрэн задаргаа мэдээллийг өгөх боломжгүй байснаас шалтгаалан гарсан.

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.3 Шийдэгдээгүй зөрөөнүүд \үргэлжлэл\

в) Хураамж, үйлчилгээни хураамж

Энэ хэсгийн хувьд шийдэгдээгүй үлдсэн зөрүүнүүд нь үйлчилгээний хураамжтай холбоотой.

i. Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу улсын болон орон нутгийн засаг захиргаанд төлсөн үйлчилгээний хураамж

Компанийн нэр	Шийдэгдээгүй Зөрүү (мян.төг)
Бороо Гоулд ХХК	(67,193)
ПетроЧайна Дачин Тамсаг ХХК	(166,530)
Бусад	(12,428)

Шийдэгдээгүй зөрүүнүүд нь ХХҮГ нь энэ хоёр компани дээр тайлагнасан дүнгийнхээ талаар нэмэлт мэдээлэл гаргаж өгөх боломжгүй байснаас үүссэн.

г) Засгийн газрын байгууллагуудад өгсөн хандив, тусламж

Энэ хэсгийн хувьд шийдэгдээгүй зөрүүнүүд нь Засгийн газрын харъяа байгууллагуудаас мэдээллийг гаргаж өгөх боломжгүй байснаас болж голдуу гарсан. Доорх хүснэгтэнд том дүнтэй зарим нэг шийдвэрлэгдээгүй зөрүүнүүдийг үзүүлээ.

i. Компанийн зүгээс яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн хандив, тусламж

Компанийн нэр	Шийдэгдээгүй Зөрүү (мян.төг)
Бороо Гоулд ХХК	(60,518)
Монполимет ХХК	(15,000)
ПетроЧайна Дачин Тамсаг ХХК	(10,720)
Цайрт Минерал ХХК	(28,000)
Бусад	(41,552)

ii. Компанийн зүгээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн хандив, тусламж

Компанийн нэр	Шийдэгдээгүй Зөрүү (мян.төг)
Бороо Гоулд ХХК	(39,963)
Коул Гоулд Монгол ХХК	10,000
Гоби Коул энд Энержи ХХК	(10,073)
Айвенхоу Майнс Монголия Инк ХХК	(31,804)
ПетроЧайна Дачин Тамсаг ХХК	(11,916)
Таван Толгой ХХК	(14,545)
Бусад	(9,581)

3. Тодруулга \үргэлжлэл\

3.3 Шийдэгдээгүй зөрөөнүүд \үргэлжлэл\

г) Засгийн газрын байгууллагуудад өгсөн хандив, тусламж (үргэлжлэл)

iii. Компанийн зүгээс суманд өгсөн мөнгөн хандив, тусламж

Компанийн нэр	Шийдэгдээгүй Зөрүү (мян.төг)
Бороо Гоулд ХХК	571,032
Чинхуа МАК ХХК	(20,337)
Гацуурт ХХК	88,868
Гоби Коул энд Энержи ХХК	(51,465)
Монголын Алт (МАК) ХХК	(26,830)
Монполимет ХХК	54,000
Шанлун ХХК	(13,760)
Таван Толгой ХХК	(18,111)
Цайрт Минерал ХХК	(12,138)
Бусад	(2,559)

д) Байгаль орчныг хамгаалахад зарцуулсан зардал

Энэ хэсгийн хувьд шийдэгдээгүй зөрүүнүүд нь голдуу байгаль орчныг хамгаалахтай холбогдон гарсан зардлаас болж гарсан. Шийдэгдээгүй зөрүү гарах болсон шалтгаан нь БОАЖЯ ба компаниуд нь тайлагнасан дүнгийнхээ задаргаа дэлгэрэнгүй мэдээллийг гаргаж өгөөгүй явдал юм.

i. Байгаль хамгаалахтай холбогдон гарсан зардал

Дараахь компаниуд дээр шийдэгдээгүй томоохон зөрүүнүүд гарсан. Үүнд:

Компанийн нэр	Шийдэгдээгүй Зөрүү (мян.төг)
Бороо Гоулд ХХК	(268,700)
Эрдэнэт уулын баяжуулах үйлдвэр	136,656
Эрдэс Холинг ХХК	170,763
Гацуурт ХХК	293,520
Жамп ХХК	131,800
Монполимет ХХК	150,200
Монголросцветмет ХХК	(167,313)
ПетроЧайна Дачин Тамсаг ХХК	(157,550)
Бусад	9,637

Зарим компаниудын хувьд шийдэгдээгүй зөрүүнүүд нь мэдээллийг өөр өөр эх үүсврүүдээс бэлтгэж тайлагнаснаас болж үүссэн байж болно. Бидний ойлгож байгаагаар БОАЖЯ дүнг “Байгаль орчин хамгаалах төлөвлөгөөний гүйцэтгэлийн тайлан” дээрээс авч бөглөсөн ба компаниуд өөрсдийн санхүүгийн тайлан дээр байгаа дүнг авч бөглөсөн байна.

4. Асуудлууд

Энэ хэсэгт гэрээт ажлын явцад гарсан асуудлуудыг зохих газарт нь харьцуулж үзэх боломж олгох үүднээс Монгол Улсын анхдугаар аудитын нэгтгэсэн тайлангийн бүтэцтэй ижил маягаар гаргаж тусгав.

4.1 Цаг хугацаа болон цагийн хуваарь

Монгол Улсын ОУИТБС-ын 2007 оны хоёрдугаар нэгтгэл ба тайланг гаргах ажлыг хоёр үе шаттай явууллаа. Нэгдүгээр үе шат 2009 оны тавдугаар сарын 11-нд, хоёрдугаар үе шат 2009 оны долдугаар сарын 20-ны өдөр эхэлсэн. Үүрэгт ажлыг гүйцэтгэх хугацаа нь үндэсний их баяр Наадам болон зуны амралтын өдрүүдтэй давхцаж, уул уурхайн компаниуд болон Засгийн газрын харьяа байгууллагуудын гол албан тушаалтнуудын ихэнх нь эзгүй байснаас шалтгаалан холбогдох талуудаас тоон үзүүлэлтийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл болон тайлбар авах ажил биднээс үл хамааран хугацаа алдсан.

Уул уурхайн компаниуд болон Засгийн газрын харьяа байгууллагуудад нэгтгэл гаргах ажилд туслах үүднээс мэдээлэл өгөхийг хүссэн анхны захидал илгээсэн өдрөөс эхлэн хоёр долоо хоногийн хугацаанд МОУИТБС-д хариу ирүүлэхийг мэдэгдсэн. Уул уурхайн компаниудын тал хувь нь эхний хоёр долоо хоногийн дотор ямар нэгэн хариу өгсөн бөгөөд Засгийн газрын харьяа долоон байгууллагаас зөвхөн гурван нь хугацаандаа хариу өгсөн болно. Ирүүлсэн мэдээлэл нь ихэвчлэн өмнө өгсөн тоон үзүүлэлтээ баталгаажуулсан буюу хянан өөрчилсөн л агуулгатай байсан болохоос хийсэн болон хүлээн авсан төлбөрийн холбогдолтой нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлээгүй.

Хангалтгүй хариу авсан тул мэдээлэл авах үүднээс уул уурхайн компаниуд болон Засгийн газрын харьяа байгууллагуудтай тус тус уулзалт зохион байгуулсан. Ийм уулзалтын дараа л ихэнх мэдээлэл орж ирсэн. Гэвч мэдээлэл хомс буюу бүрэн бус байгаагаас шалтгаалан ногдол ашиг болон ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөртэй холбоотой шинэчилсэн мэдээллийг Засгийн газрын харьяа холбогдох байгууллагуудаас хожимдуу хүлээн авсан.

Уул уурхайн компаниудын мэдээлэл хоцорч ирсэн тул мөнгөн хандив, тусламж, тэмдэгийн болон бусад хураамж, үйлчилгээний хөлс, газрын болон ус ашигласны төлбөртэй холбоотой тоон үзүүлэлтүүдийг баталгаажуулсан мэдээллийг мөн хожуу хүлээн авсан. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардлын талаарх мэдээллийг БОАЖЯ-наас мөн хожуу хүлээн авсан хариу хүлээгдсээр байгаа болно.

4.2 Засгийн газрын мэдээллийн бүрэн бус байдал

ОУИТБС-ын маягт 2-ыг нэгтгэн ОУИТБС-ын маягт 3-ыг бөглөх ажлыг ҮТЕГ-ын Мэдээллийн технологи, статистикийн хэлтэс хариуцан гүйцэтгэсэн ба дараа нь Сангийн Яаманд хүргүүлсэн. Мөнгөн дэмжлэгийн талаар Засгийн газрын харьяа байгууллагуудаас мэдээлэл цуглуулж авахад Сангийн Яам туслалцаа үзүүлсэн гэсэн. Мөнгөн хандив, тусламжийн талаар мэдээлэл цуглуулах ажиллагаа явуулсан боловч энэ талаарх мэдээлэл нэгтгэл гаргахад хангалттай бус байсан.

Анхан шатны харьцуулалтаар Засгийн газрын харьяа байгууллагууд уул уурхайн компаниудын тайлагнасан дараах зүйл ангийн төлбөрүүдийг тайлагнаагүй байсныг тогтоосон. Үүнд:

- ▶ Автобензин болон дизель түлшний албан татвар.
- ▶ Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг.
- ▶ Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төв, орон нутгийн ТЗБ-д төлсөн улсын бүртгэлийн тэмдэгийн болон бусад хураамж.

4. Асуудлууд \үргэлжлэл\

4.2 Засгийн газрын мэдээллийн бүрэн бус байдал \үргэлжлэл\

Өмнөх жилийн тайланд үүнийг мөн тэмдэглэж байсан ба энэ нь дараах учир шалтгаантай болно:

- ▶ УТЕГ нь Засгийн газрын харьяа холбогдох зарим нэг байгууллагуудаас мэдээлэл гаргах өгөх хүсэлт тавиагүй.
- ▶ УТЕГ хүн хүчний хүрэлцээ муу байсны улмаас Засгийн газрын харьяа байгууллагуудаас мэдээлэл авах талаар хангалтгүй хөөцөлдсөн тул мэдээлэл өгөх ажил маш удаашралтай явагдсан.
- ▶ Мөн Засгийн газрын харьяа байгууллагууд хүссэн мэдээлэл гаргаж өгөх талаар хамтарч ажиллаагүй.

Мөн түүнчлэн, газрын болон ус ашигласны төлбөрийн талаар сумдаас ирүүлсэн мэдээлэл нарийвчилсан задаргаагүй байсныг тэдгээрээс аймгийн татварын газруудад тоон үзүүлэлтүүдийг утсаар ирүүлдэг гэж тайлбарлаж байсан.

4.3 Маягтуудын загвар

Монгол Улсын ОУИТБС-ын 2006 оны анхдугаар нэгтгэл тайланд өгсөн зөвлөмжийн дагуу ОУИТБС-ын маягтыг 2008 оны гуравдугаар сард шинэчилж гаргасан бөгөөд шинэчилсэн загварт маягтыг сайжруулах талаарх өмнөх зөвлөгч нарын санал зөвлөмжийг тусгасан.

Ийнхүү 2007 оны татварын жилд ОУИТБС-ын маягт 1 болон 3-т дараах өөрчлөлт орсон:

- ▶ НӨАТ болон компаниас орон нутгийн байгууллагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэгийг шинэчилсэн маягтын дагуу тайлагнах шаардлагагүй болсон.
- ▶ Тусгай дансанд хадгалах байгаль орчныг хамгаалах зардлын 50 хувийн биет хандивыг өмнөх маягтаар Орлого ба ашгийн урсгал (сайн дурын үндсэн дээр) гэсэн Хүрээ 2-ын дагуу тайлагнах шаардлагатай байсныг өөрчилж, "Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал" гэсэн хэсэгт тусгайлан тайлагнах болсон. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал гэсэн зүйл ангийг мөн нэмж оруулсан. Энэхүү хоёр зүйл ангийг нэгтгэлд оруулсан болно.
- ▶ Хэсэг бүрийн төгсгөлд "Бусад" гэсэн зүйл анги нэмсэн.

Шинэчилсэн загвар 2008 оны гуравдугаар сард дөнгөж гарсан тул тэр үед зарим компани хуучин маягтаар тайлангаа ирүүлчихсэн байсан. Илүү ажил удахгүйн тулд МОУИТБС тайлангуудыг хүлээн авсан. Иймд зарим компани НӨАТ болон компаниас орон нутгийн байгууллагуудад өгсөн мөнгөн хандив, тусламжийн талаар тайлагнасан байсан. Гэвч тайлагнах шаардлагагүй, мөн бусад тоон үзүүлэлтэд хамруулах шаардлагагүй зүйлийг компаниуд тусгайлан тайлагнасаар байна. Тухайлбал:

- ▶ Ажил олгогчдоос төлсөн нийгмийн даатгалын шимтгэл (38 компаниас 13 нь)
- ▶ Ажилтнуудын төлсөн нийгмийн даатгалын шимтгэл (38 компаниас 5 нь)
- ▶ Хувь хүний ашиг орлогын албан татвар (38 компаниас 15 нь)
- ▶ Даатгал (38 компаниас 1 нь)

4. Асуудлууд \үргэлжлэл

4.3 Маягтуудын загвар \үргэлжлэл

Дээрхээс гадна, “Засгийн газрын харьяа байгууллагуудад үзүүлсэн хандив, тусламж” гэсэн гарчиг болон “Мөнгөн хандив” гэсэн зүйл анги буруу ойлголт өгч байж болзошгүй байна. Учир нь хандив гэсэн томъёолол мөнгөн хандиваас гадна мөнгөн бус хандив, тусламжийг ч мөн адил хамардаг билээ. Иймд зарим компани эхлээд зөвхөн мөнгөн хандивын дүнг оруулсан байснаа тоон үзүүлэлтээ хянаж мөнгөн бус хандив, тусламжийг оруулж тооцсон байсан. Мөн хувь хүмүүст болон төрийн бус байгууллагуудад өгсөн хандиваа оруулж тайлагнасан компаниуд ч байсан.

Компаниас орон нутгийн байгууллагуудад үзүүлсэн мөнгөн хандив, тусламж гэсэн хэсгийг хассан тул зарим компани орон нутгийн байгууллагуудад өгсөн хандиваа өөр зүйл анги, тухайлбал компаниас тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зарцуулсан хөрөнгө гэсэн зүйл ангид хамруулан тайлагнасан. Энэ нь компаниуд юу тайлагнах ёстойгоо ойлгохгүй байгааг харуулж байна.

4.4 Маягтуудыг нарийн зөв бөглөх асуудал

Уул уурхайн олон компани болон Засгийн газрын харьяа байгууллагууд тайлагнасан дүнгийн үзүүлэлтээ баталгаажуулах болон нарийвчилсан мэдээлэл өгөх бидний хүсэлтэд хариу ирүүлэхдээ анх тайлагнасан дүнгээ хянан өөрчилсөн байсан нь аль аль тал нь ОҮИТБС-ын маягтуудыг ирүүлэхээс өмнө тэдгээрийг нягтлан шалгадгүй юм болов уу гэсэн сэтгэгдэл төрүүлж байна. Өөрчлөлт оруулсан нь гол төлөв хувь хүний алдаа, маягтуудыг бөглөж байгаа ажилтан хийх ёстой ажлаа сайн ойлгохгүй байгаатай холбоотой байсан. Энэ тухай дор мөн тэмдэглэсэн болно.

4.5 Маягтуудыг бөглөх зааварчилга

Монгол Улсын ОҮИТБС-ын 2007 оны хоёрдугаар нэгтгэл ба тайланг гаргах хүрээнд ОҮИТБС-ын маягтуудыг бөглөх зааварчилгад өмнөх жилийн тайланд тусгасан зарим зөвлөмжийг багтаасан.

Гэвч зааварчилгад зүйл анги бүр дээр тавих тодорхой шаардлагыг тодорхойлоогүй байна. Жишээлбэл, ямар үндсэн дээр тооцоо хийхийг тодорхой заагаагүй учраас Засгийн газрын харьяа байгууллагууд тайлагнасан тоон үзүүлэлтээ бэлэн мөнгөөр тооцсон байхад компаниуд өссөн байдлаар тайлагнаснаас зөрүү үүссэн.

4.6 Маягтад оруулах төлбөрүүдийн талаарх нэгдсэн ойлголт

Татвар, лицензийн төлбөр гэх мэт тодорхой нэг зүйлүүдэд юуг оруулж тайлагнах талаар ойлголцолын зөрүү байгаагын улмаас Засгийн газрын харьяа байгууллагууд ба компаниудын тайлагнасан дүнгүүдийн хооронд зөрүү гарч байна. Жишээлбэл: татварын торгууль эсвэл лицензийн сунгалт, шилжүүлгийн төлбөрийг тайлагнах дүн оруулах ёстой эсэх нь тодорхойгүй байна.

4. Асуудлууд \үргэлжлэл

4.7 Засгийн газрын харьяа байгууллагуудад үзүүлсэн хандив, тусламж

Засгийн газрын харьяа байгууллагууд компаниудаас авсан мөнгөн хандив, тусламжийг тайлагнаагүйтэй холбоотойгоор зөрүү нь гол төлөв үүсэж байна. Мөн түүнчлэн Засгийн газрын харьяа байгууллагуудын тайлагнасан мөнгөн хандивын талаар нарийвчилсан мэдээлэл гаргаж өгч чадахгүй байна. Иймээс Засгийн газраас болон компаниудаас тайлагнасан мөнгөн хандивын дүнг хооронд нь тулган баталгаажуулах боломжгүй байсан.

Компаниудаас өгсөн мөнгөн хандивын дүнг баталгаажуулах хүсэлтийг Засгийн газрын харьяа байгууллагуудад хүргүүлсэн. Компаниудаас тайлагнасан мөнгөн хандивын хэмжээ баталгаажуулсан зарим тоон үзүүлэлттэй нийцэж байсан. Бараа бүтээгдэхүүн болон үйлчилгээний хэлбэрээр үзүүлсэн мөнгөн бус дэмжлэгийн хувьд компаниуд болон Засгийн газрын харьяа байгууллагуудын тоон үзүүлэлт өөр өөр байгаа тал гарсан.

Тайлагнах албан ёсны болон төвлөрсөн процесс байхгүй учраас орон нутгийн засаг захиргааны хувьд олон тооны байгууллагад үзүүлсэн бүхий л хандив, тусламжийг бүртгэх явдал хүндрэлтэй байх болно.

4.8 Тэмдэгтийн болон бусад хураамж, үйлчилгээний хөлс

Засгийн газрын төрөл бүрийн нэгж байгууллагуудад (ялангуяа аймаг, сумдад байгаа) компанийн зүгээс төлсөн төлбөр Засгийн газрын тайланд тусгагдахгүй байна.

Дээр хандив, тусламжийн хэсэгт дурьдсантай адил энэ нь тайлагнах албан ёсны болон төвлөрсөн процесс байхгүйгээс болж байна.

4.9 Тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл байхгүй байна

Шийдэгдээгүй үлдсэн ихэнх зөрүү нь нэгтгэл хийхэд шаардлагатай нарийвчилсан мэдээлэл байхгүй байсантай холбоотой. Ийм байдал компаниудын хувьд нийтлэг тохиолдож байсан бөгөөд гол албан тушаалтнууд эзгүй байсан, нарийвчилсан мэдээлэл бүртгэл, тооцооны тогтолцоонд бүртгэгдээгүй байсан, хяналт шалгалт байхгүй байсан гэсэн тайлбар өгч байсан.

Засгийн газрын харьяа байгууллагуудын хувьд компаниудаас өгсөн мэдээллийн мониторинг байхгүй, мэдээллийг дээшээ дутуу танилцуулдаг тал байна.

4.10 Засгийн газрын харьяа байгууллагууд ба компаниуд нь материаллаг дүнтэй төлбөрийн гүйлгээнүүдийг бүртгээгүй байна

Уул уурхайн компаниудаас тайлагнасан материаллаг хэмжээний төлбөр Засгийн газрын харьяа байгууллагуудын тайланд ороогүй байсан, эсвэл эсрэгээр компаниудын тайлагнаагүй төлбөрийг тайландаа оруулсан байсан тохиолдлууд гарсан.

Юуны өмнө энэ нь Бороо Гоулд болон Монголын Алт \МАК\ компаниуд дээр гарсан ба тэдгээрийн тайлагнасан төлбөрүүд ЭБЭХЯ-нд бүртгэгдээгүй байсан.

Өөр нэг жишээ бол, ГЕГ Сонор Трейд болон Эрдэс Холдинг компаниудаас гаалийн татварын төлбөр авсан гэж тайлагнасан байхад эдгээр компани ийм төлбөр хийгээгүй гэсэн.

5. Зөвлөмж, санал

Монгол улсын 2006 оны аудитын анхны нэгтгэсэн тайланд санхүүгийн баримтуудыг нэгтгэн тайлагнах өнөөгийн үйл явцыг эрчимжүүлэхэд МОУИТБС-ын хэрэглэж байгаа арга ажиллагааг сайжруулах чиглэлээр санал, зөвлөмж гаргасан байгаа. Энэ хэсэгт үйл ажиллагааг сайжруулах талаар өгсөн санал, зөвлөмжийн хэрэгжилтийн явцыг тайлагнах, мөн түүнчлэн шинээр олж мэдсэн асуудлуудтай холбоотойгоор нэмэлт зөвлөмж, саналыг өгөх болно.

Энэ нь юуны өмнө санхүүгийн баримтуудыг нэгтгэж, тулган шалгах үйл ажиллагаа болох учраас оршиж байж болох бүхий л дутагдал доголдлыг илрүүлэхэд зөвхөн үүнд тулгуурлах аргагүй юм. Тиймээс дор дурдсан санал, зөвлөмжүүд нь бүх талыг хамарсан өргөн хүрээтэй биш бөгөөд зарим тохиолдолд эдгээрийг амжилттай хэрэгжүүлэхийн тулд цаашид зөвлөн хэлэлцэх, ихээхэн ур чадвар, мөн үлэмж хүчин чармайлт гаргах шаардлагатай байж болох юм.

5.1 Хугацаа болон цагийн график

Хэдийгээр энэ жил төрөл бүрийн компани болон Засгийн газрын нэгж байгууллагуудад Үе шат 1-д олж тодорхойлсон зөрүүнүүдийг залруулах ихээхэн боломжийн цаг хугацаа байсан боловч үндэсний баяр наадам болон зуны амралттай давхцаад зарим гол гол албаны хүмүүс эзгүй байснаас шалтгаалан ажил цалгардах, саатах явдал гарсаар байлаа.

Энэхүү үйл ажиллагааны цаг хугацааг цаашид товлохдоо ОУИТБС-ын дараагийн нэгтгэсэн тайлан гаргахдаа амралт, баяр ёслолын өдрүүдтэй давхцуулахгүй байх үүрэг болон санхүүгийн тайлан гаргах цаад хугацааг харгалзан үзвэл зохино. Боломжтой бол уул уурхайн компаниуд болон Засгийн газрын нэгж байгууллагуудад цаашид мэдээлэл болон холбогдох тайлбар өгөх хангалттай хугацаа олгох үүднээс хуваарийг эдгээр цаг үетэй давхцуулахгүй байвал зохино.

Гэхдээ дээрх асуудлуудыг авч үзэхдээ тулган баталгаажуулах ажлыг санхүүгийн жил дууссаны дараа зохистой хугацааны дотор хийж байх явдлыг баталгаажуулах ёстой. Энэ нь МОУИТБС-ын маягт дээр бөглөж өгсөн дүнгүүдийг компанийн болоод Засгийн газрын харъяа байгууллагын холбогдох ажилтан мартаж амжихааргүй хугацаанд хийгдэх ёстой гэсэн үг юм.

Түүнээс гадна уул уурхайн компаниуд болон Засгийн газрын нэгж байгууллагуудын холбогдох гол хүмүүс эзгүй байх үед тэднийг орлох хүмүүсийг томилсон байх ёстой.

5.2 Засгийн газрын өгч буй мэдээллийн бүрэн бус байдал

ОУИТБС-ыг хэрэгжүүлэх зорилгоор Засгийн газрын тогтоол гаргаж, уул уурхайн компаниудаас хүлээн авсан төлбөрийн талаар мэдээлж байхыг Засгийн газрын бүх нэгж байгууллагад үүрэг болгосон. Гэвч бидний тодруулснаар Засгийн газрын ихэнх байгууллага энэхүү тогтоолын талаар ойлголт байхгүй эсвэл уг тогтоолыг хэрэгжүүлэх, хянаж үйл явц байхгүй байна.

Тайланг цаг хугацаанд нь гаргаж өгөх, өгсөн мэдээллийн бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангах үүднээс Засгийн газрын эдгээр байгууллагад хяналт тавьж ажиллах үүргийг нийтэд нь Сангийн Яаманд хариуцуулах хэрэгтэй.

Тэмдэгтийн болон үйлчилгээний хураамж, авто бензин болон дизель түлшний албан татвар болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг зэрэгтэй холбоотой мэдээлэл үгүйгээс бүрэн бус тайлан гаргаж байгаа газарт эдгээр мэдээллийг харьцуулж үзэх үүрэг бүхий Засгийн газрын тусгай нэгж байгууллага, энэ тохиолдолд ҮТЭГ, Засгийн газрын янз бүрийн нэгж байгууллагад хяналт тавих, шаардлагатай үед эдгээрийг Сангийн Яаманд танилцуулж цаашид арга хэмжээ авахуулах ажлыг хариуцах ёстой. Нэгтгэх зориулалтаар ОУИТБС-ын Маягт 3-ын дагуу гаргаж өгсөн бүхий л мэдээлэл бүрэн байх ёстой.

5. Зөвлөмж, санал \үргэлжлэл\

5.2 Засгийн газрын өгч буй мэдээллийн бүрэн бус байдал \үргэлжлэл\

Улсын бүртгэлийн тэмдэгтийн болон бусад хураамж, холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төрийн болон орон нутгийн засаг захиргааны байгууллагуудад төлсөн үйлчилгээний хураамж болон компаний зүгээс яам, агентлагуудад өгсөн мөнгөн хандив, тусламжийн тухайд энэ дагуу ОҮИТБС-ын гаргасан санаачилгууд болон тайланд тавигдах шаардлагуудыг танилцуулах мэдээлэлтэй байх ёстой.

Сумдаас гаргаж ирүүлсэн газрын төлбөр болон ус ашигласны төлбөрийн талаарх мэдээллийн тухайд ҮТЕГ уул уурхайн компаниудаас хүлээн авсан төлбөрийн нарийвчилсан жагсаалтыг сум тус бүр тогтмол үндсэн дээр бэлтгэн аймгуудад хүргүүлж нэгтгүүлж байх ажлыг хангаж өгвөл зохино. Тайлангийн бүрэн төгс байдлыг хангах үүднээс юу ч хүлээж аваагүй тухай мэдээллийг ч үүнд оруулж байвал зохино.

Хэдийгээр энэ жил Засгийн газрын нэгж байгууллагуудад өгсөн хандив, тусламжийн дүнг тайлагнах илүүтэй шаардлага байгаагүй ч Засгийн газрын ямар байгууллага хандив авснаа тайлагнасан, ямар компани хандив, тусламж өгснийг тодорхойлоход гаргаж ирүүлсэн нарийвчилсан тайлан мэдээ хангалтгүй байлаа. Тайлагнасан ихэнх зүйлсээс илүүтэй авлига өгч авалцаж буй сэжиг таамаг байгаа учраас сайтар нягтлан шалгах боломж олгох үүднээс хандив, тусламжийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл авч байх шаардлагатай.

Урьд онд гаргасан санал, зөвлөмжүүдийн нэг нь уул уурхайн компаниудын тухайд тайлагнасан хандив, тусламжийн талаар бүрэн төгс ойлголт өгөх үүднээс сум, аймаг болон Засгийн газрын нэгж байгууллагуудад өгсөн хандив, тусламжийн талаарх нарийвчилсан мэдээллийг үе үе гаргаж өгч байх явдал юм. Нөгөө нэг хувилбар нь уул уурхайн компаниуд болон Засгийн газрын нэгж байгууллагуудын хувьд баталгаажуулалтын зарим маягтыг загварчлах үндсэн дээр эдгээр компани болон Засгийн газрын нэгж байгууллагад хүргүүлж болохуйц байдлаар бөглөсөн маягтуудад хандив, тусламжийн жагсаалтыг оруулах (зааварт зааснаар) явдал юм. Гэхдээ эдгээр нь баталгаажуулж илгээх боломж олгохуйцаар өргөн хэрэглэгдэхгүй байгаа юм.

Мөнгөн бус хандивын хувьд тулган баталгаажуулалтыг хийх нь хүндрэлтэй. Өртөг зардлын тухай мэдээлэл зөвхөн уул уурхайн компаниудад ихэвчлэн бэлэн байх учраас нэгтгэлийн гол анхаарал хандивын дүнд бус харин хандив болгосон бараа буюу үйлчилгээнд чиглэх ёстой. Өмнөх жилийн тайланд зөвлөмж болгосон хандивын зарим төрлийн баримтыг (буюу хандивласан бараа буюу үйлчилгээний өртгийг тэмдэглэсэн, дүнгүй нэхэмжлэлийн маягт)-ыг хүлээн авагчид хандив, тусламж нэг бүрээр өгөөгүй байна.

МОҮИТБСАА нь Компаниуд ба Засгийн газрын нэгж байгууллагуудад маягт бөглөх талаар ирээдүйд өгөх зааварчилгаандаа дээр дурьдсан зөвлөмжүүдийг оруулах ёстой.

Дээрхээс харахад, Компаниас хүлээн авсан төлбөрийг тайлагнах үйл явцад Засгийн газрын хэд хэдэн байгууллага оролцож байгаа ба хүлээн авч байгаа болон тайлагнаж буй мэдээллийг иж бүрэн байдлыг баталгаажуулахын тулд СЯ нь Засгийн газрын бүх түвшний байгууллагууд дээр хүлээн авч байгаа дүнгүүдийг тайлагнаж, тулган баталгаажуулах боломжийг олгох, тогтсон үйл явцыг бий болгохын тулд бодитой идэвх зүтгэлийг гаргах хэрэгтэй байна. Энэ нь ярвигтай, өргөн цар хүрээтэй ажил ба нарийвчилсан судалгаа шаардлагатай болно.

Үүнээс гадна, МОҮИТБСАА-наас зохион байгуулсан сургалт нь тайлагналтын шаардлагуудыг өргөн хүрээнд хамраагүй байж болох юм. Зааварчилгаанд өөрчлөлт оруулсны дараа Компаниуд болон Засгийн газрын нэгж байгууллагуудад сургалт зохион байгуулж, тайлагналын шаардлагуудыг тэдэнд танилцуулах хэрэгтэй.

Компаниуд болон Засгийн газрын байгууллагуудад маягтыг бөглөх үед аливаа нэг хүндрэл эсвэл асуулт гарсан тохиолдолд тэдэнд туслах тусгай ажилтанг томилох ёстой.

5. Зөвлөмж, санал \үргэлжлэл\

5.3 Маягтуудын загвар

Мөнгөн болон мөнгөн бус хандив хоёуланг нь хамтатгах үүднээс “мөнгөн” гэх нэр томъёог хандив, тусламж гэсэн зүйл ангиар тайлагнах зүйлсээс хасах нь зүйтэй. Ингэх нь мөнгөн бус хандивыг мөн тайлагнах ёстой гэж заасан зааварчилгаандөө ч мөн нийцэх болно.

Тайлагнах шаардлагатай зүйл нэг бүрийг ойлгомжтой тодорхойлох ба юуг тайлагнах ёстойг зааж өгсөн зааварчилгааг өгөх ёстой. Үүнээс гадна, татварын торгууль ба алдангийн төлбөр, хандив болон хоёрдмол утгатай өөр бусад зүйлүүд гэх мэт энэ тайланд хэлэлцсэн асуудлуудын талууд маш тодорхой, нарийвчилсан зааварчилгааг оруулж өгөх хэрэгтэй.

5.4 Маягтуудыг нарийн зөв бөглөх

Өмнөх жилийн тодруулгатай хэр нийцэж буйг үзвэл уул уурхайн компаниуд болон Засгийн газрын нэгж байгууллагууд гол нь ирүүлсэн тайландаа алдаа, ташаарал гаргасан байсан учраас анхлан тайлагнасан дүнгээ олонтаа засч өөрчилсөн байна. Энэ нь тэд ОУИТБС-ын маягтуудыг бөглөхдөө анхаарал болгоомжгүй хандаж байгааг харуулж байж болох юм.

Бүх мэдээлэл үнэн зөв бөгөөд бүрэн дүүрэн эсэхийг тогтоохын тулд түүнийг ирүүлэхийнхээ өмнө газар дээр нь нягталж үзвэл зохино. Нэгтгэх үйл явцыг хөнгөвчлөх үүднээс ОУИТБС-ын маягтад шаардлагатай газар нь баталгаажуулсан материалуудыг хавсаргах ба ОУИТБС-ын Аудитын жил бүрийн нэгтгэсэн тайлан бүрэн гартал хадгалбал зохино. Энэ нь цаг хэмнэж, нарийвчилсан тоо мэдээ үгүйгээс зөвхөн ирүүлсэн мэдээллийг “зохицуулах” ажиллагаа явуулахын оронд нэгтгэсэн тайлан гаргах эхний үе шатанд илүүтэй үнэлгээ өгөх боломж олгох юм.

Тайлагнах шаардлагад аливаа тодорхой бус, хоёрдмол санаа байх ахул уул уурхайн компаниуд болон Засгийн газрын нэгж байгууллагуудын нэгтгэсэн тайлан бэлтгэх явцад батлагдахгүй асуудал гарахыг хүлээлгүй МОУИТБС-тай аль болох хурдан зөвлөж ярилцвал зохино.

Дэлхийн Банкны Групп-ээс саяхан гаргасан “ОУИТБС-ын тайлагналыг сайжруулах чиглэлд” гарчигтай баримт бичигт, Компанийн болон Засгийн газрын байгууллагуудын зүгээс ОУИТБС-ын маягтад мэдээллийг алдаагүй, зөв бөглөх талаар өгсөн зөвлөмжүүд нэг нь “Засгийн газрын зүгээс гаргаж ОУИТБС-ын маягаар гаргаж өгсөн мэдээллийг Үндэсний аудитын газар хянаж дүгнэлт өгөх, Компанийн ОУИТБС-ын маягаар гаргаж өгсөн мэдээлэл нь компанийн санхүүгийн тайлангууд болон бусад бичиг баримтууд дээр үндэслэсэн болохыг баталгаажуулсан баталгааг компанийн аудитор гаргах (эсвэл/ба компанийн удирдах дээд албан тушаалтан гарын үсэг зурсан баталгаажуулах захидал) ёстой.” гэсэн зөвлөмж байсан.

5. Зөвлөмж, санал \үргэлжлэл\

5.5 Тайлагнасан дүнгийн талаарх нэмэлт мэдээлэл

Гаалийн татвар, гаалийн үйлчилгээний хураамж болон байгаль хамгаалахтай холбоотой зардал

Дээр дурдсан татвар, хураамжийн дүнг хамтатгаж тайлагнаснаас ч юмуу, үүнийг илтгэх нарийвчилсан дүн мэдээ үгүй буюу үүнийг данснаас гадуур зарлагадсанаас ч юмуу энэ талаарх мэдээлэл ихэнх тохиолдолд байхгүй байсан.

Компанийн нягтлан бодох бүртгэлийн тогтолцоон дахь мэдээллийг олж авах үед дээрх явдал хойшид давтагдахгүй байх үүднээс уул уурхайн компаниуд нягтлан бодогч нарт зориулсан зохих ёсны зааварчилга болон удирдамж боловсруулж гаргах шаардлагатай байна.

Бусад зүйлсийн талаарх мэдээлэл

Зарим зүйл дээр, тодорхой нэг компанийн хувьд мэдээллийг архивласан, олдохгүй буюу эрэх аргагүй байгаа нь тогтоогдсон. Тайлагнасан дүнг илтгэх нарийвчилсан мэдээллийг ОУИТБС-ын Аудитын жил бүрийн нэгтгэсэн тайлан бүрэн гартал хадгалбал зохино.

6. Дүгнэлт

Энэ тайлангийн “Тодруулга” гэсэн гуравдугаар хэсэгт тусгасан шийдэгдсэн зөрүүгээс үзэхэд хэрэв Засгийн газрын харьяа байгууллагууд болон компаниуд юуны өмнө ОҮИТБС-ын маягтыг бөглөх ажилд илүү анхаарал хандуулсан бол эдгээр зөрүүний ихэнх нь гарахгүй байх боломжтой байжээ.

Мөн илэрсэн зөрүүг шийдвэрлэсэн байдлаас үзэхэд аль аль тал нь ОҮИТБС-ын маягтыг бөглөх зааварчилгыг ойлгоогүй байгаа нь зарим зүйл ангиар тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүд хоорондоо тохирохгүй байх шалтгаан болжээ. Зарим татварын төлбөрийг буруу ангилсан, уул уурхайн компаниудын төлсөн татвар, ногдол ашгийн хугацаа болон тэдгээрийг Засгийн газрын харьяа байгууллагууд хүлээн авсан цаг хугацаа ялгаатай байсантай холбоотой будлиан гарсан нь мөн зөрүү үүсэх шалтгаан болсон.

ОҮИТБС-ын шинэчилсэн маягтуудыг бүх холбогдох талууд хүлээн зөвшөөрч байгаа тул ОҮИТБС-ын хуучирсан маягтыг ашигласнаас үүссэн зөрүү цаашид давтагдахгүй гэж найдаж байна.

Харин шийдэгдээгүй үлдсэн зөрүүнүүдийн учир шалтгаан төдийлөн тодорхой биш байна. Шийдэгдээгүй үлдсэн зөрүүнүүдийн нийт дүн анх илэрсэн зөрүүнүүдийн нийт дүнгээс бага гарах болсон шалтгаан нь тодорхой зөрүүнүүдийн учир шалтгаан олж, залруулсантай холбоотой.

Уул уурхайн компаниуд болон Засгийн газрын харьяа байгууллагуудаас нарийвчилсан мэдээлэл олдоогүй тул бид шийдэгдээгүй үлдсэн зөрүүнүүдийн талаар тулгалт, нэгтгэл хийх боломжгүй байсан. Голчлон өгч буй тайлбарууд нь хариуцсан ажилтан байхгүй байгаа, НББ-ийн мэдээллийн баазад байхгүй, баримт архивт шилжсэн, тиймээс гаргаж өгөх боломжгүй байна гэсэн тайлбарууд байсан.

Засгийн газрын нэгж байгууллагуудын тухайд авч үзвэл зөрүүг шийдэхэд нэрмээс болж байгаа гол зүйл нь ҮТЕГ-ын түвшинд цуглуулсан мэдээлэл бүрэн бус, АМГ ба компаниудын тайлагнасан дүнгүүд хоорондоо зөрүүтэй, маргаантай байсан явдал юм. Бидний үүрэгт ажлаа гүйцэтгэх үеэр сум, аймгийн түвшинд хийсэн татварын бүх төлбөрийн талаар ҮТЕГ-т тогтмол үндсэн дээр тайлагнахгүй байгаа явдал ажиглагдсан. Дараа дараагийн нэгтгэлийг амжилттай болгох үүднээс энэхүү асуудлыг яаралтай шийдвэрлэх шаардлагатай байна.

Эцэст нь тэмдэглэхэд, ОҮИТБС-ын маягтуудыг бөглөх зааварчилгааг улам нарийн тодорхой болгох, МОҮИТБС-ын зүгээс ОҮИТБС-ын маягтыг бөглөх явцад гарах аливаа асуудлыг шийдвэрлэхэд туслах алба байгуулвал компаниудаас өгөх мэдээллийн чанар улам сайжирна гэж бид үзэж байна. МОҮИТБС нь Сангийн Яам болон Засгийн газрын харьяа холбогдох байгууллагуудтай хамтран ОҮИТБС-ын маягтад оруулах тоо баримтыг бүх түвшинд бүртгэж түүний чанар чансааг сайжруулах зорилгоор тайлагнах үйл явцыг албажуулах арга хэмжээ авах явдал хамгийн чухал болно.

Хавсралтууд

Хавсралт А: Засгийн газрын байгууллагууд – мэдээллийн эх сурвалж

	Засгийн газрын харьяа байгууллагууд
а) Татвар	
Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар	ҮТЕГ
Гаалийн татвар	ГЕГ
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	ҮТЕГ
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	ҮТЕГ
Онцгой албан татвар	ГЕГ
Автобензин болон дизелийн түлшний албан татвар	ГЕГ
Автотээврийн болон, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	ҮТЕГ
Бусад татвар	ҮТЕГ
б) Хураамж	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	ҮТЕГ
Ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	АМГ
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөн төлбөр	АМГ
Газрын төлбөр	ҮТЕГ
Ус ашигласны төлбөр	ҮТЕГ
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	ҮТЕГ
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр	ХХҮГ
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	ҮТЕГ

Хавсралтууд (үргэлжлэл)

Хавсралт А: Засгийн газрын байгууллагууд – мэдээллийн эх сурвалж (үргэлжлэл)

	Засгийн газрын харьяа байгууллагууд
в) Төлбөр болон үйлчилгээний хураамж	
Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төв, орон нутгийн ТЗБ-д төлсөн тэмдэгтийн болон бусад хураамж	Орон нутгийн засаг захиргааны байгууллагууд (аймаг болон сумдууд)
Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төв, орон нутгийн ТЗБ-д төлсөн үйлчилгээний хураамж	Орон нутгийн засаг захиргааны байгууллагууд (аймаг болон сумдууд)
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	ГЕГ
г) Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	ҮТЕГ ТӨХ
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	ҮТЕГ ТӨХ
д) Хүлээн авагч Засгийн газарт хийсэн бусад төлбөр	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээгээр Засгийн газарт хийсэн төлбөр	ГТГ
е) Засгийн газрын байгууллагуудад өгсөн хандив, тусламж	
Компаний зүгээс яам, агентлагуудад өгсөн мөнгөн хандив	Харьяа засаг захиргааны байгууллагад
Компаниас аймгуудад өгсөн мөнгөн хандив	Орон нутгийн засаг захиргааны байгууллагууд (аймагууд)
Компаний зүгээс сумдад өгсөн мөнгөн хандив	Орон нутгийн засаг захиргааны байгууллагууд (сумд)
Компаниас тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зарцуулсан хөрөнгө	Орон нутгийн засаг захиргааны байгууллагууд (аймаг болон сумдууд)
Бусад	ҮТЕГ

Хавсралтууд (үргэлжлэл)

Хавсралт А: Засгийн газрын байгууллагууд – мэдээллийн эх сурвалж (үргэлжлэл)

	Засгийн газрын харьяа байгууллагууд
ё) Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал	
Тусгай дансанд байршуулах байгаль орчныг хамгаалах зардлын 50 хувь	БОАЖЯ
Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал	БОАЖЯ

Тайлбар:

- ▶ Монгол Улсын Үндэсний татварын ерөнхий газар \ҮТЕГ\Монгол Улсын Улсын гаалийн ерөнхий газар \ГЕГ\
- ▶ Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар \ХХҮГ\
- ▶ Ашигт малтмалын газар \АМГ\
- ▶ Монгол Улсын Газрын тосны газар \ГТГ\
- ▶ Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам \БОАЖЯ\
- ▶ Монгол Улсын Төрийн өмчийн хороо \ТӨХ\

Хавсралтууд (үргэлжлэл)

Хавсралт Б: Уул уурхайн компаниудын жагсаалт

#.	Компанийн нэр	Компанийн регистрийн дугаар	Олборлож буй ашигт малтмал	Төлсөн хураамж (мян.төг)
1	Адамс Майнинг	2672146	хайгуул (Алт)	598,058
2	Алтан Дорнод Монгол	2112868	алт	31,473,333
3	Багануур	2008572	нүүрс	1,334,249
4	Болд Төмөр Ерөө Гол	2855119	төмрийн хүдэр	637,388
5	Бороо Гоулд	2094533	алт, мөнгө	46,890,199
6	Буд Инвест	2100754	жонш	138,760
7	Бүүргэнт	2019205	алт, мөнгө	240,977
8	Чинхуа МАК	2697947	нүүрс	879,765
9	Коулд Гоулд Монгол /Одод гоулд/	2571498	алт	658,512
10	Дацан Трейд	2061848	алт, мөнгө	718,665
11	Элтрана	5058295	алт, мөнгө	232,822
12	Эрдэнэт Уул Уурхайн Корпораци	2074192	зэс, молбиден	599,962,591
13	Эрдэс Холдинг	2655772	алт	590,998
14	Эрдмин	2073358	зэс	7,221,561
15	Гацуурт	2054701	алт	2,336,225
16	Гоби Коул энд Энержи	2862468	нүүрс	1,026,783
17	Гурван Төхөм	2086166	алт, нүүрс	206,557
18	Айвенхоу Майнс Монгол	2657457	зэс, алт	5,830,271
19	Жамп	2081547	алт, мөнгө	1,387,248
20	Хан шижир	2608758	алт, мөнгө	350,988
21	Мондулаан трейд	2554518	алт	139,961
22	Монгол-Чех Металл	5051134	алт, жонш, хүдэр	201,817
23	Монголросцветмет	2550466	алт, жонш, нүүрс	3,415,460
24	Монголын Алт Корпораци	2095025	алт, нүүрс, зэс	824,943
25	Монполимет	2029278	алт	2,388,872
26	ПетроЧайна Дачин Тамсаг	2075385	газрын тос	8,723,500
27	Шанлун	2784904	цайр, тугалга	549,871
28	Шарын Гол	2050374	нүүрс	544,606
29	Шижир Алт	2072947	алт	5,404,049
30	Шим Текноложи	2788691	молбиден	714,471
31	Шинь Шинь	2830213	полимет, цайр	1,816,177
32	Шивээ-Овоо	2004879	нүүрс	346,867
33	Сонор Трейд	2590565	алт	342,588
34	Тавантолгой	2016656	нүүрс	10,864,072
35	Тетхис Майнинг	2807459	хайгуул (алт)	580,536
36	Цайрт Минерал	2548747	цайр	8,432,890
37	Тун Синь	2867699	төмрийн хүдэр	232,168
38	Улз Гол Хоршоо	2344343	алт, мөнгө	544,149

**Засгийн газрын байгууллагуудын зөвшөөрсөн дүн.
Эх сурвалж: МОҮИТБСАА

Хавсралтууд (үргэлжлэл)

Хавсралт В: Компани тус бүрээр бэлтгэсэн тайлан

#	Компанийн нэр	Анхны зөрүү (мян.төг)	Залруулга (мян.төг)	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү (мян.төг)	Хавсралт #
1	Адамс Майнинг	571,151	(573,997)	(2,847)	B1
2	Алтан Дорнод Монгол	(10,798,260)	-	(10,798,260)	B2
3	Багануур	107,763	(77,564)	30,199	B3
4	Болд Төмөр Ерөө Гол	(6,591,195)	6,423,839	(167,356)	B4
5	Бороо Гоулд	(2,630,808)	2,425,384	(205,424)	B5
6	Буд Инвест	364	(4,364)	(4,000)	B6
7	Бүүргэнт	(26,643)	18,167	(8,476)	B7
8	Чинхуа МАК	(2,466,521)	2,446,523	(19,999)	B8
9	Коулд Гоулд Монгол /Одод гоулд/	558,290	(632,001)	(73,712)	B9
10	Дацан Трейд	(271,662)	263,004	(8,658)	B10
11	Элтрана	(19,378)	11,396	(7,982)	B11
12	Эрдэнэт Уул Уурхайн Корпораци	35,269,622	(35,180,548)	89,074	B12
13	Эрдэс Холдинг	503,580	(203,244)	300,336	B13
14	Эрдмин	(227,333)	363,007	135,675	B14
15	Гацуурт	494,822	(116,455)	378,367	B15
16	Гоби Коул энд Энержи	978,043	(1,056,163)	(78,120)	B16
17	Гурван Төхөм	(39,159)	15,472	(23,687)	B17
18	Айвенхоу Майнс Монгол	(691,852)	582,136	(109,717)	B18
19	Жамп	51,932	(31,792)	20,140	B19
20	Хан шижир	36,776	(40,717)	(3,940)	B20
21	Мондулаан трейд	(44,686)	24,916	(19,770)	B21
22	Монгол-Чех Металл	(11,428)	55,847	44,419	B22
23	Монголросцветмет	(2,189,064)	2,047,109	(141,955)	B23
24	Монголын Алт Корпораци	(252,459)	141,457	(111,002)	B24
25	Монполимет	(315,038)	424,739	109,700	B25
26	ПетроЧайна Дачин Тамсаг	(5,234,532)	4,979,303	(255,240)	B26
27	Шанлун	(251,535)	(238,027)	(489,562)	B27
28	Шарын Гол	150,390	(154,475)	(4,086)	B28
29	Шижир Алт	(3,458,286)	3,402,251	(56,035)	B29
30	Шим Текнолож	(1,019,422)	1,000,163	(19,259)	B30
31	Шинь Шинь	(491,322)	487,204	(4,118)	B31
32	Шивээ-Овоо	274,366	(275,130)	(764)	B32
33	Сонор Трейд	1,196	47	1,244	B33
34	Тавантолгой	2,831,882	(2,863,521)	(31,638)	B34
35	Тетхис Майнинг	(635,112)	614,570	(20,543)	B35
36	Цайрт Минерал	(375,510)	374,898	(613)	B36
37	Тун Синь	5,323	-	5,324	B37
38	Улз Гол Хоршоо	(15,620)	(175)	(15,795)	B38
	НИЙТ ДҮН	3,778,665	(15,346,742)	(11,568,077)	

Хавсралт В1

Адамс Майнинг

АДАМС МАЙНИНГ “АМ”

АМ нь Японы Санхүүгийн төлөвлөлт, эрэл судалгааны компаний охин компани бөгөөд төрөл бүрийн ашигт малтмалын хайгуул, ашиглалтын 50 тусгай зөвшөөрөл эзэмшдэг.

АМ нь Баянгол дүүргийн Татварын хэлтэст бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компаний төлсөн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайланд дурдсан дүнг үндэслэвэл, Засгийн газрын хүлээж авсан болон компаний зүгээс төлсөн төлбөрийн хоорондын зөрүү дараах байдалтай байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ, илэрсэн зөрүүнүүдийг дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	26,329	38	26,291	(26,435)	(144)	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	1,266	-	1,266	(1,266)	-	i
Гаалийн албан татвар	8,944	-	8,944	(8,944)	-	ii
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	15,938	38	15,900	(15,900)	-	iii
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	-	-	-	-	-
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	-
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	-
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	181	-	181	(325)	(144)	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	-
1б. Төлбөр	556,901	11,820	545,081	(545,081)	-	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	3,118	-	3,118	(3,118)	-	iv
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	553,782	2,516	551,266	(551,266)	-	v
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордон нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	-
Газрын төлбөр	-	2,304	(2,304)	2,304	-	vi
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	7,000	(7,000)	7,000	-	vii
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	-
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	-	-	-	-
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	-
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	-
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	-
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	32	-	32	(11)	21	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	-
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	-
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	32	-	32	(11)	21	-
Бусад	-	-	-	-	-	-
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	-
Бусад	-	-	-	-	-	-
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	797	150	647	(3,371)	(2,724)	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	(1,500)	(1,500)	viii
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	(570)	(570)	-
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	797	150	647	(1,301)	(654)	-
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	-	-	-
Бусад	-	-	-	-	-	-
1б.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	14,000	14,900	(900)	900	-	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	14,000	14,900	(900)	900	-	-
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	-	-	-	-	-
НИЙТ ДҮН	598,058	26,908	571,150	(573,997)	(2,847)	

i. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

АМ аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварт төлсөн төлбөрийн аль нэгэн дүнгийн талаар анхлан тайлагнаагүй боловч дараагаар нь 2007 оны хоёрдугаар сарын 5-нд болон зургаадугаар сарын 29-нд 1,266 мянган төгрөг төлсөнөө мэдэгдсэн. ҮТЕГ 1,266 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүн зөв гэж баталгаажуулсан.

ii. Гаалийн татвар

Анхлан АМ гаалийн татварт хэдий хэмжээний төлбөр төлснөө мэдээлээгүй. Гэхдээ дараагаар нь АМ тайлагнасан дүнгээ 11,651 мянган төгрөг болгож зассан бөгөөд тайланд тусгасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. ГЕГ тайланд 8,943 мянган төгрөг төлснөөр тусгагдсан нь зөв гээд энэ талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл ирүүлсэн.

Нарийвчилсан мэдээллээс харвал ГЕГ-ын тайлагнасан дүнд АМ-ийн 2007 оны долдугаар сарын 4-нд хийсэн 2,708 мянган төгрөгийн төлбөр ороогүй байна.

iii. Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар

Анхны тайланд хэвлэлийн алдаа байсан тул АМ тайлагнасан төлбөрийн дүнг 38 мянган төгрөг гэснийгээ засч 15,938 мянган төгрөг болгожээ. УТЕГ АМ компаниас 15,938 мянган төгрөгийн төлбөр авснаа баталгаажуулсан.

iv. Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр

Эхлээд АМ ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрт төлсөн дүнгийн талаар мэдээлээгүй боловч дараа нь Монгол Банкнд алт худалдсаны төлбөрт 3,118 мянган төгрөг төлсөн гэж мэдээлсэн байна. УТЕГ АМ компаниас 3,118 мянган төгрөгийн төлбөр авснаа баталгаажуулсан.

v. Ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

АМ өөрийн анхлан тайлагнасан 2,516 мянган төгрөгийг 511,943 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн бөгөөд мөн дахин хамтран ажилладаг Адамс Маунтэйн компанийн төлбөрийг оруулж тайлагнасан байсан учир 327,150 мянган төгрөг болгож залруулсан байна. АМГ эхний тайлагнасан 553,782 мянган төгрөгийг өөрчилж 327,150 мянган төгрөг болгосон бөгөөд анхны тайлагнасан дүнд 2006 болон 2008 онд мөн Адамс Маунтэйн компаниас төлөгдсөн төлбөрийн дүнг агуулсан байсан болно.

vi. Газрын төлбөр

АМ тайлагнасан 2,304 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба хийсэн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. Ирүүлсэн нарийвчилсан мэдээллээс үзвэл уг төлбөрийг 2007 оны аравдугаар сарын 26-нд Булган аймгийн Дашинчилэн суманд хийсэн байна. УТЕГ газрын төлбөрт хүлээн авсан төлбөрийн талаар ямар нэг дүн мэдээ ирүүлээгүй боловч Булган аймгийн Дашинчилэн сум 2,304 мянган төгрөгийг баталгаажуулж ирүүлсэн байна.

vii. Ус ашигласны төлбөр

АМ төлбөрийн дүнг 7,000 мянган төгрөгөөр тайлагнасан нь зөв гэж баталгаажуулж, энэ талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл ирүүлсэн. Төлбөрийг Булган аймгийн Дашинчилэн суманд долдугаар сарын 24, аравдугаар сарын 26 болон 30-нд тус тус хийсэн байна. УТЕГ ус ашигласны төлбөрт хэдий хэмжээний төлбөр авснаа тайлагнаагүй боловч Булган аймгийн Дашинчилэн сум 7,000 мянган төгрөгийг баталгаажуулж ирүүлсэн байна.

viii. Компаниас яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

АМ төлсөн төлбөрийн аливаа дүнг анхлан тайлагнаагүй. Гэвч дараагаар нь 1,500 мянган төгрөг төлснөөр тайлан гаргасан. Үүний 1,000 мянган төгрөгийг АМГ-ын Кадастрын албанд 10 жилийн ой тэмдэглэхэд нь зориулж 2007 оны зургадугаар сард хандивласан ба үлдсэн 500 мянган төгрөгийг 2007 оны аравдугаар сарын 7-нд АМГ-ын Геологийн хэлтэст өгсөн байна.

Засгийн газрын харьяа байгууллагууд авсан хандивын дүнг тайлагнаагүй. 1,500 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

Тодруулга:

Мэдээлэл хүссэн хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд илгээсэн ба АМ-ын хариуг анхны Сануулах захидал явуулснаас хойш гурав хоногийн дараа буюу 2009 оны долдугаар сарын 22-нд хүлээж авсан. Тэд тайлагнасан дүнгийн талаарх нарийвчилсан мэдээллийг ирүүлсэн байна.

Гарсан зөрүүгийн талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл, тайлбар авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 3-нд АМ-тай уулзсан. АМ-ийн өгсөн мэдээлэл хангалттай байлаа.

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй үлдсэн зөрүүний ихэнхи нь компаниас яам, агентлагуудад үзүүлсэн хандивын дүнг засгийн газрын агентлагууд тайлагнаагүйтэй холбоотой.

Хавсралт В2

Алтан Дорнод Монгол

АЛТАН ДОРНОД МОНГОЛ \ “АДМ”\

Алтан Дорнод Монгол нь Оросын 100%-ийн хөрөнгө оруулалт бүхий Монгол улсад үйл ажиллагаа явуулж буй гадаадын бие даасан компани болно. Тус компани Төв аймгийн Заамар болон Архангай аймгийн Цэнхэр сумдад алтны уурхайн үйл ажиллагаа явуулдаг.

АДМ компани Үндэсний татварын ерөнхий газарт бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзвэл Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн зүгээс хийсэн төлбөрүүдийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү
1а. Төлсөн татварууд	17,172,084	25,319,854	(8,147,770)	-	(8,147,770)
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	378,544	553,392	(174,848)	-	(174,848)
Гавлийн албан татвар	1,121,431	1,122,225	(794)	-	(794)
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	15,644,775	23,316,775	(7,672,000)	-	(7,672,000)
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	9,878	10,334	(456)	-	(456)
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	17,457	18,355	(898)	-	(898)
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	298,626	(298,626)	-	(298,626)
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	148	(148)	-	(148)
16. Төлбөр	11,886,217	13,423,897	(1,537,680)	-	(1,537,680)
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	10,313,541	11,057,444	(743,903)	-	(743,903)
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	215,996	277,470	(61,474)	-	(61,474)
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-
Газрын төлбөр	49,509	123,553	(74,044)	-	(74,044)
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	62,326	446,078	(383,751)	-	(383,751)
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	1,244,846	1,519,353	(274,507)	-	(274,507)
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	1,394	9,668	(8,274)	-	(8,274)
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-
Гавлийн үйлчилгээний хураамж	1,394	9,668	(8,274)	-	(8,274)
Бусад	-	-	-	-	-
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-
Бусад	-	-	-	-	-
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	142,000	480,701	(338,701)	-	(338,701)
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	240,827	(240,827)	-	(240,827)
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	30,000	49,307	(19,307)	-	(19,307)
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	112,000	161,160	(49,160)	-	(49,160)
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц хөрөнгө	-	-	-	-	-
Бусад	-	29,408	(29,408)	-	(29,408)
1ё. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	2,271,636	3,037,471	(765,835)	-	(765,835)
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	143,424	149,984	(6,560)	-	(6,560)
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	2,128,212	2,887,487	(759,275)	-	(759,275)
	-	-	-	-	-
НИЙТ ДҮН	31,473,332	42,271,592	(10,798,260)	-	(10,798,260)

Тодруулга:

Мэдээлэл өгөх хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд илгээсэн. АДМ компани нь ҮТЕГ-тай маргалдсаны улмаас одоо шалгагдаж байгаа бөгөөд 2008 оны 12 дугаар сараас үйл ажиллагаагаа зогсоосон тул хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан дүн шинжилгээг хийх боломжгүй байна. Компанийн өнөөгийн байдал болон хүссэн мэдээллийг гаргаж өгөх боломжгүй байгаа тухай мэдэгдсэн АДМ компанийн дэд захирлын 2009 оны зургадугаар сарын 16-ны өдрийн захидлыг хүлээн авсан.

Хураангуй тайлбар

Эдгээр зөрүү АДМ компани зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар, ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр, ус ашигласны төлбөр, гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр болон байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал зэрэг үзүүлэлтүүдээр нарийвчилсан мэдээлэл өгөх чадваргүй байгаагаас үүдэлтэй. Засгийн газрын харъяа байгууллагууд АДМ -оос яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэгийн талаар тайлагнаагүй байна. Түүнчлэн БОАЖЯ тус компаниас тайлагнасан байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой гарсан зардлын дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөх боломжгүй байгаа юм.

Хавсралт В3

Багануур

БАГАНУУР

Багануур нь 75%-ийн төрийн өмчийн оролцоо бүхий Монголын компани бөгөөд Улаанбаатар хотын Багануур дүүрэгт нүүрсний уурхай ажиллуулдаг.

Багануур компани ҮТЕГ-т бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн зүгээс төлсөн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдэд үндэслэж үзвэл Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн зүгээс хийсэн төлбөрийн хоорондын цэвэр зөрүү дараах байдалтай байна. Хүлээн авсан болон төлсөн төлбөрүүдэд хийсэн нарийвчилсан шинжилгээ, илэрсэн зөрүүний талаар дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	343,130	45,613	297,517	(271,582)	25,935	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	225,026	-	225,026	(225,026)	-	i
Гаалийн албан татвар	72,491	-	72,491	(46,556)	25,935	ii
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	39,905	39,905	-	-	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автомобин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	5,708	5,708	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	896,063	1,090,585	(194,522)	194,522	-	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	883,568	883,568	-	-	-	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	8,533	8,533	-	-	-	
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордны нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	-	194,522	(194,522)	194,522	-	iii
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	3,962	3,962	-	-	-	
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	-	-	-	
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	-	-	-	7	7	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	-	-	-	7	7	
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	39,956	29,988	9,968	(9,968)	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	39,956	29,988	9,968	(9,968)	-	iv
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
АН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
АН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
АН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
АН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	55,100	60,300	(5,200)	9,457	4,257	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	3,100	3,100	-	-	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	52,000	57,200	(5,200)	9,457	4,257	v
НИЙТ ДҮН	1,334,249	1,226,486	107,763	(77,564)	30,199	

i. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

Багануур компани анхлан төлсөн татварын дүнг тайлагнаагүй. Багануур компани дараа нь тайланд дурдсан татварын төлбөрийн дүнг 255,026 мянган төгрөг болгосон ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл гаргаж өгсөн. Анхны тайланд хэвлэлийн алдаа байсан тул ҮТЕГ анхлан тайлагнасан дүн 225,026 мянган төгрөгийг 255,026 мянган төгрөг болгож өөрчилжээ.

ii. Гаалийн татвар

Багануур компани анхандаа төлсөн татварын аль нэг дүнг тайлагнаагүй байсан. Дараа нь төлбөрийн дүнг 46,556 мянган төгрөг болгон өөрчилж тайлагнаад, энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. ГЕГ тайлагнасан 72,491 мянган төгрөгийн татварын дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаарх нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. 25,935 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

iii. Газрын төлбөр

Багануур компани тайлагнасан төлбөрийн дүн 194,522 мянган төгрөгийг зөв гэж баталгаажуулсан ба хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Газрын төлбөрийг Багануур дүүргийн татварын албанд төлсөн тухайгаа мэдэгдсэн. УТЕГ Багануур компаниас газрын төлбөрт авсан ямар нэг хэмжээний төлбөрийн талаар анхлан тайлагнаагүй. Гэхдээ дараа нь хүлээн авсан төлбөрийн дүнг 194,522 мянган төгрөг болгон залруулсан ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

iv. Төрийн өмчийн ногдол ашиг

Багануур компани анхлан ногдол ашгийн төлбөрийн дүнг 29,988 мянган төгрөгөөр тайлагнасан нь буруу байсан тул түүнийгээ 39,956 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба энэ талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл ирүүлсэн. УТЕГ өөрийн тайлагнасан дүн 39,956 мянган төгрөгийг зөв гэж баталгаажуулсан.

v. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

Багануур компани тайланд дурдсан 57,200 мянган төгрөгийн зардлын дүнг 47,743 мянган төгрөг болгон залруулсан ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. БОАЖЯ Багануур компанийг 52,000 мянган төгрөгийн зардал гаргаснаар тайлагнасан боловч нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. 4,257 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

Тодруулга:

Мэдээлэл өгөх хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд илгээсэн. Багануур компаниас хариуг 2009 оны зургадугаар сарын 16-нд факсаар авсан. Тэд хариундаа анх тайлагнасан дүн болон тайланд оруулсан хэд хэдэн өөрчлөлтийг баталгаажуулсан ба банкны төлбөрийн зарим баримтыг хуулбарлаж ирүүлсэн байна. Гэхдээ хийсэн төлбөр нэг бүрээр нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй.

Уулзалт товллохоор 2009 оны зургадугаар сарын 16-нд утсаар ярих гэсэн боловч холбогдож чадаагүй. Уулзалтыг 2009 оны наймдугаар сарын 4-нд хийсэн ба энэ үеэр тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдийн бүртгэл жагсаалтыг бидэнд өгсөн.

Хураангуй тайлбар

Шийдэгдээгүй үлдэж буй зөрүү нь гаалийн татвар болон байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардлаас улбаатай байна.

Багануур компанийн ирүүлсэн гаалийн татварын дүнд НӨАТ багтаж байгаа учраас тусад нь салгаж тайлагнах боломжгүй. БОАЖЯ байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой гарснаар тайлагнасан зардлын дүнгийн талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл өгөх боломжгүй байсан.

Хавсралт В4

Болд ТӨмӨр ЕрӨӨ Гол

БОЛД ТӨМӨР ЕРӨӨ ГОЛ “БТЕГ”

БТЕГ Сэлэнгэ аймгийн Ерөө суманд үйл ажиллагаа явуулдаг бөгөөд төмрийн хүдэр олборлож БНХАУ-д экспортлодог.

БТЕГ Чингэлтэй дүүргийн татварын албанд бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компаниас төлсөн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайланд дурдсан дүнг үндэслэж үзвэл, Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн зүгээс төлсөн төлбөрийн хоорондын цэвэр зөрүү дараах байдалтай байна. Хүлээн авсан болон төлсөн төлбөрүүд, тэдгээрийн хооронд гарсан зөрүүг нарийвчлан шинжилж дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	258,134	4,711,696	(4,453,562)	4,387,321	(66,241)	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	-	4,065,270	(4,065,270)	4,065,270	-	i
Гаалийн албан татвар	255,770	644,102	(388,332)	322,051	(66,281)	ii
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	2,365	2,324	41	-	41	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	373,996	2,393,402	(2,019,406)	2,019,398	(8)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	338,810	2,327,134	(1,988,323)	1,988,320	(3)	iii
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	24,877	24,881	(5)	-	(5)	iv
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордны нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	10,309	15,935	(5,626)	5,626	-	
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	25,452	(25,452)	25,452	-	v
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	318	-	318	(536)	(217)	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	318	-	318	(536)	(217)	
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	2,000	90,856	(88,856)	17,656	(71,200)	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	2,000	-	2,000	(3,200)	(1,200)	vi
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	90,856	(90,856)	20,856	(70,000)	vii
Бусад	-	-	-	-	-	
1б.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	2,940	32,630	(29,690)	-	(29,690)	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	1,200	20,000	(18,800)	-	(18,800)	viii
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	1,740	12,630	(10,890)	-	(10,890)	ix
НИЙТ ДҮН	637,389	7,228,584	(6,591,195)	6,423,839	(167,356)	

i. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

БТЕГ 4,065,270 мянган төгрөгөөр тайлан гаргасан нь зөв гэж баталгаажуулж, төлсөн татварын дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

ҮТЕГ анхлан БТЕГ-оос авсан татварын аливаа дүнг тайлагнаагүй боловч дараа нь үүнийг 4,065,270 мянган төгрөгөөр тайлагнаж, хүлээн авсан татварын дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

ii. Гаалийн татвар

БТЕГ тайланд дурдсан төлбөрийн дүн 644,101 мянган төгрөг байсныг 322,051 мянган төгрөг болгож засч мэдээлсэн. Учир нь тайланд анхлан дурдсан төлбөрийн дүн нь НӨАТ-ынх байжээ. ГЕГ төлсөн төлбөрийн дүн 255,769 мянган төгрөг нь зөв гэж нотлоод тайланд дурдсан татварын төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Үлдэж байгаа 66,281 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй хэвээр байна.

iii. Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр

БТЕГ 2,327,134 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулж, тайланд дурдсан дүнгийн талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл ирүүлсэн. ҮТЕГ уг төлбөрийн хэмжээг 338,810 мянган төгрөг хэмээн мэдэгдсэн ба хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. Гэхдээ, БТЕГ компанийн 2007 оны арван хоёрдугаар сарын 29-нд хийсэн 1,988,320 мянган төгрөгийн төлбөрийг Сэлэнгэ аймгийн татварын хэлтэс хүлээн авсан байна гэж ҮТЕГ дараа нь баталгаажуулсан.

iv. Газрын төлбөр

БТЕГ 15,935 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүн зөв гэдгийг нотлоод, энэ талаарх нарийвчилсан мэдээллийг ирүүлсэн. ҮТЕГ өөрийн тайлагнасан 10,309 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүн зөв гээд, энэ талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл бидэнд ирүүлсэн. Гэхдээ нарийвчилсан мэдээллүүдээс үзвэл 5,629 мянган төгрөгийн зөрүү гарч байгаа нь БТЕГ 2008 оны нэгдүгээр сарын 16-нд хийсэн төлбөрөө буруу оруулж тооцсоноос болжээ.

v. Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр

БТЕГ тайланд дурдсан төлбөрийн дүн 25,452 мянган төгрөгийг баталгаажуулж, энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. Анхандаа Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар БТЕГ-оос хүлээн авсан төлбөрийн аль нэг дүнгийн талаар дурдаагүй боловч дараа нь 25,452 мянган төгрөг төлснөөр өөрчлөн тайлагнаж, хүлээн авсан төлбөрийн талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг ирүүлсэн юм.

vi. Компаниас суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

БТЕГ хандивын дүнгийн талаар мэдээлээгүй. Орон нутгийн захиргаа 2,000 мянган төгрөг хүлээн авснаар тайлагнасан боловч нарийвчилсэн мэдээлэл ирүүлээгүй. Компаниас тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зориулж зарцуулсан хөрөнгийн тухайд гаргаж ирүүлсэн нарийвчилсан мэдээллээс БТЕГ компани нь суманд үзүүлсэн мөнгөн бус дэмжлэгийн дүн 3,200 мянган төгрөгийг тайлагнасан дүндээ оруулсан болох нь тогтоогдсон. 1,200 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vii. Компаниас тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцааны санд хандивласан хөрөнгө

БТЕГ мөнгөн болон мөнгөн бус хэлбэрээр 90,856 мянган төгрөг хандивласнаа тайланд тусгасан нь зөв гээд энэ талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг бидэнд ирүүлсэн. Энэ дүнд сум, хувь хүмүүс болон орон нутгийн байгууллагууд, мөн хөгжлийн санд хандивласан хандивын 3,200 мянган төгрөг (мөнгөн бусаар), 17,656 мянган төгрөг болон 70,000 мянган төгрөг тус тус багтаж байгааг дурджээ. Суманд хандивласан хандивын дүнг энэ ангилалд буруу оруулсан байна. Түүнчлэн хувь хүмүүст болон орон нутгийн байгууллагуудад өгсөн хандивын дүнг мөн адил хасч тооцвол зохино. Орон нутгийн захиргаа ямар нэг хэмжээний хандив авсан тухай дурдаагүй байна. Тус компани 20,000 болон 50,000 мянган төгрөгийг Сэлэнгэ аймгийн Дулаанхаан болон Ерөө сумын хөгжлийн санд тус тус оруулжээ.

viii. Тусгай дансанд байршуулах байгаль орчныг хамгаалах зардлын 50%

БТЕГ өөрийн тайлагнасан 20,000 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэдгийг баталгаажуулж, энэ талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл ирүүлсэн. Төлбөрийг Сэлэнгэ аймгийн Төрийн сан Банкинд 2007 оны есдүгээр сарын 11-ний өдөр шилжүүлжээ.

БОАЖЯ тайлагнасан 1,200 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан. 18,800 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

ix. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

БТЕГ тайланд тусгагдсан 12,630 мянган төгрөгийн дүн зөв гэж баталгаажуулж, төлсөн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

БОАЖЯ 1,740 мянган төгрөг зарцуулснаар тайлагнасан боловч нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлээгүй. 10,890 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй хэвээр үлдэж байна.

Тодруулга:

Мэдээлэл ирүүлэх хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд явуулсан. БТЕГ анхны Сануулах захидал илгээснээс хойш 12 хоногийн дараа буюу 2009 оны долдугаар сарын 1-нд хариу ирүүлсэн. Тэд тайланд дурдсан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. Гэхдээ тайланд дурдсан дүнд зарим өөрчлөлт оруулсан боловч энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлээгүй.

БТЕГ-ын хүмүүстэй уулзаж чадаагүй. Гэхдээ 2009 оны наймдугаар сарын 5-нд факсаар хариу авсан юм. ОУИТБС-ын маягтууд дээрх дүн үнэн зөв гэдгийг уг факсаар баталгаажуулсан бөгөөд эндээ тайланд дурдсан гаалийн татвар болон бусад татварууд гэсэн хэсгээр тайлагнасан зарим зүйлийн талаар тайлбар өгсөн байна.

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй байгаа зөрүүнүүд гол төлөв гаалийн татвар болон компаниас тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зарцуулсан хөрөнгө зэрэгтэй холбоотой байна.

БТЕГ компани гаалийн татварт төлсөн төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй. Орон нутгийн захиргаа компаниас тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зарцуулсан хөрөнгийн дүнг тайлагнаагүй.

Хавсралт В5

Бороо Гоулд

БОРОО ГОУЛД \ БГ

Бороо Гоулд нь Канадын Сентерра Гоулд компанийн 100 хувийн эзэмшлийн салбар компани бөгөөд Сэлэнгэ аймгийн Мандал, Баянгол сумдад үйл ажиллагаа явуулдаг.

БГ компани Монгол Улсын Үндэсний татварын ерөнхий газарт бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзэхэд Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүний талаар дараах хэсэгт тусгасан болно.

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	37,622,264	39,412,682	(1,790,418)	1,799,021	8,603	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	37,285,581	39,102,158	(1,816,577)	1,816,577	-	i
Гаалийн албан татвар	3,454	16,490	(13,036)	21,631	8,595	ii
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	170,751	170,751	-	-	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	156,986	118,098	38,888	(38,888)	-	iii
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	5,493	5,186	307	(299)	8	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	8,028,721	8,549,898	(521,176)	240,562	(280,615)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	7,351,192	7,351,192	-	-	-	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	395,493	115,098	280,395	(280,395)	-	iv
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордон нөхөд төлбөр	138,872	419,487	(280,615)	-	(280,615)	v
Газрын төлбөр	57,806	52,806	5,000	(5,000)	-	vi
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	1,000	1,000	-	-	-	
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	84,358	76,687	7,671	(7,671)	-	vii
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	533,628	(533,628)	533,628	-	viii
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	2,626	99,042	(96,416)	(38,847)	(135,263)	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	6,851	(6,851)	257	(6,594)	ix
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	23,833	(23,833)	(43,360)	(67,193)	x
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	2,626	68,358	(65,732)	4,256	(61,476)	xi
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	1,012,628	1,054,364	(41,736)	512,287	470,551	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	174,918	(174,918)	114,400	(60,518)	xii
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	407,550	(407,550)	367,587	(39,963)	xiii
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	1,012,628	471,896	540,732	30,300	571,032	xiv
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц, хөрөнгө	-	-	-	-	-	xv
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	223,960	405,022	(181,062)	(87,638)	(268,700)	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	42,200	45,442	(3,242)	3,242	-	xvi
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	181,760	359,580	(177,820)	(90,880)	(268,700)	xvii
НИЙТ ДҮН	46,890,199	49,521,007	(2,630,808)	2,425,384	(205,424)	

i. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

БГ компани тайлагнасан 39,102,158 мянган төгрөгийн дүнг 38,213,163 мянган төгрөг болгон өөрчилж, төлсөн төлбөрийн дүнг йн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. ҮТЕГ өөрийн тайлагнасан 37,285,581 мянган төгрөгийн дүнг баталгаажуулж, хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Нарийвчилсан мэдээллийг үндэслэж БГ компани тайландаа татварын торгууль болох 888,903 мянган төгрөгийн төлбөрийг буруу оруулсныг тогтоосон. Түүнчлэн үлдэж байгаа 38,679 мянган төгрөгийн зөрүү БГ компанийн аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварт хийсэн төлбөрүүдийг ҮТЕГ бусад татвар, тухайлбал “ажилчдын цалингийн татварын шимтгэл” болон “хувь хүний хадгаламжийн дансны татварын шимтгэл” хэмээн бүртгэсэнтэй холбоотой байсныг тогтоосон.

ii. Гаалийн татвар

БГ компани тайлагнасан 16,490 мянган төгрөгийн татварын дүнг баталгаажуулсан ба энэ талаарх нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. ГЕГ өөрийн тайлагнасан 3,454 мянган төгрөгийн дүнг өөрчилж 6,182 мянган төгрөг болгосон ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Дараа нь уг дүнг 25,085 мянган төгрөг болгож бас өөрчилсөн. Тоон үзүүлэлтүүдийг ийнхүү өөрчилсөн нь хүлээн авсан төлбөрийн талаарх шинэчилсэн мэдээлэл ГЕГ-ын мэдээллийн сүлжээнд ороогүй байсантай гол төлөв холбоотой.

Өгсөн нарийвчилсан мэдээллийн үндсэн дээр 8,595 мянган төгрөгийн зөрүү нь нийтдээ 3,698 мянган төгрөгтэй тэнцэх хэд хэдэн төлбөрийг БГ компани 2007 оны нэгдүгээр сард хийсэн боловч үүнийг ГЕГ тайлагнасан дүндээ оруулаагүй байсантай холбоотойг тогтоосон.

Түүнээс гадна ГЕГ БГ компаниас 2007 оны нэгдүгээр сарын 12-нд болон 2007 оны гуравдугаар сарын 28-нд хүлээн авсан нийт 12,293 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаа тайландаа оруулсан боловч үүнийг БТЕГ тайлагнасан дүндээ оруулаагүй байсан байна. БГ компанигаар энэ талаар цааш ярилцсаны үндсэн дээр санхүүгийн баримтууд нь архивлагдсан учраас тус компани эдгээр төлбөрүүдийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадахгүй байгааг тогтоосон.

8,695 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

iii. Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар

БГ компани өөрийн тайлагнасан 118,098 мянган төгрөгийн татварын төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. УТЕГ өөрийн тайлагнасан 156,986 мянган төгрөгийн татварын төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Нарийвчилсан мэдээлэлд үндэслэн УТЕГ БГ компаниас 2007 оны нэгдүгээр сарын 1-нд хүлээн авсан 38,888 мянган төгрөгийг үл хөдлөх хөрөнгийн албан татварын төлбөрийг оруулж тооцсон ба харин БГ компани уг төлбөрийг 2006 онд хийсэн төлбөр тул тайландаа оруулаагүй байсантай холбоотойгоор зөрүү үүссэнийг тогтоосон.

iv. Ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

БГ компани анхлан буруу тайлагнасан 115,098 мянган төгрөгийн төлбөрийг 139,116 болгон өөрчилсөн. АМГ өөрийн тайлагнасан 395,493 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 129,149 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Нарийвчилсан мэдээллүүдийн үндсэн дээр АМГ 9,967 мянган төгрөгтэй тэнцэх 3405X болон 2086X тоот тусгай зөвшөөрлийн төлбөрт хүлээн авсан 9,967 мянган төгрөгийн төлбөрийг хассан байсныг тогтоосон. Цааш нарийвчлан шалгасны үндсэн дээр БГ компанийн өмнөөс салбар компанийн хийсэн эдгээр төлбөрийг АМГ Сентерра Гоулдын төлбөр гэж бүртгэснийг тогтоосон.

v. Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөн төлбөр

БГ компани өөрийн тайлагнасан 419,487 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба төлсөн төлбөртэй холбоотой нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. УТЕГ тайлагнасан 138,872 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Нарийвчилсан мэдээллийн үндсэн дээр АМГ 2007 оны гуравдугаар сарын 30 болон есдүгээр сарын 27-нд хийсэн 280,615 мянган төгрөгийн хоёр төлбөрийг хасч тайлагнаснаас зөрүү үүссэнийг тогтоосон.

138,872 мянган төгрөгийн дүнтэй ганцхан төлбөр хүлээн авсан гэдгийг баталгаажуулсан захидлыг АМГ-аас хүлээн авсан. 280,615 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдсэн.

vi. Газрын төлбөр

БГ компани тайлагнасан 52,806 мянган төгрөгийн газрын төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба төлсөн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. УТЕГ тайлагнасан 57,806 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл мөн гаргаж өгсөн.

Ирүүлсэн нарийвчилсан мэдээллийг үндэслэн БГ компани нь 2007 оны дөрөвдүгээр сарын 30-нд төлсөн 5,000 мянган төгрөгийн төлбөрөө эндүүрч хассан байсныг тогтоосон.

vii. Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр

БГ компани өөрийн тайлагнасан 76,687 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба хийсэн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. ХХҮГ тайлагнасан 84,358 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнгээ 84,172 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба төлсөн төлбөрийн хэмжээний талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Нарийвчилсан мэдээллийн үндсэн дээр 2007 оны 5,6,7 дугаар саруудад тус тус хийсэн 7,485 мянган төгрөгийн хэд хэдэн төлбөрийг ХХҮГ хүлээн авсныг тогтоосон. Гэхдээ БГ компани өөрийн ажилтнуудын Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газарт шууд хийсэн төлбөрийг бүртгэлдээ аваагүй гэж тайлбарласан.

viii. Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр

БГ компани өөрийн тайлагнасан 533,628 мянган төгрөгийн дүнг зөв ба үүнийг Сэлэнгэ аймгийн Мандал сумын Төрийн санд 2007 оны зургадугаар сарын 29-нд төлсөн гэж баталгаажуулсан. Гэхдээ АМГ БГ компаниас ямар нэг төлбөр авсан тухай тайлагнаагүй.

Харин дараа нь Сэлэнгэ аймгийн Мандал сумын захиргаа 553,628 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаар тайлан гаргасан.

БГ компани өөрийн тайлагнасан 6,851 мянган төгрөгийн дүнг 6,594 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба хийсэн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Үйлчилгээний хураамжийн төлбөрийг Гадаадын иргэд, цагаачлалын албанд 2007 оны дөрөвдүгээр сарын 20-ны өдөр хийжээ.

Орон нутгийн захиргаа БГ компаниас аливаа төлбөр авсан тухай тайлагнаагүй. 6,594 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

ix. Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төв, орон нутгийн ТЗБ-д төлсөн үйлчилгээний хураамж

БГ компани тайлагнасан 23,833 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнгээ өөрчилж 67,193 мянган төгрөг болгосон ба төлсөн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Нарийвчилсан мэдээллийн үндсэн дээр төлбөрүүдийг виз болон бусад үйлчилгээний төлбөр болгож Засгийн газрын харьяа олон байгууллагад төлснийг тогтоосон.

Орон нутгийн захиргаа тус компаниас ямар нэг хэмжээний төлбөр хүлээн авсан тухай тайлагнаагүй. 67,193 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй хэвээр үлдэж байна.

xi. Гаалийн үйлчилгээний хураамж

БГ компани тайланд дурдсан 68,358 мянган төгрөгийн дүнг 70,000 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба төлсөн төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Нарийвчилсан мэдээллээс үзвэд БГ компани ачаа тээврийн ажилтнуудад төлсөн хураамжийг оруулж тооцсон байна. БГ компани ачаа тээврийн ажилтнууд болон ГЕГ-т төлсөн төлбөрүүдийг хооронд нь ялгаж чадаагүй байна.

ГЕГ анхандаа гаалийн үйлчилгээний хураамж авсан тухай тайлагнаагүй ч дараа нь 8,524 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авсан тухайгаа мэдэгдсэн ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

ГЕГ өөрийн тайлагнасан 2,626 мянган төгрөгийн төлбөрийг 8,524 мянган төгрөг болгон өөрчилж, хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 61,476 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна..

xii. Компаниас яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

БГ компани тайлагнасан 174,917 мянган төгрөгийн хандивын дүнгээ 176,418 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба өгсөн хандивын талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Нарийвчилсан мэдээллээс харвал БГ компани дараах яам, агентлагуудад мөнгөн дэмжлэг үзүүлсэн байна. Үүнд:

Хүлээн авагч байгууллага	Дүн
Улсын мэргэжлийн хяналтын газар (2 Toyota Land Cruiser)	74,658
Онцгой байдлын ерөнхий газар	30,000
Цагдаагийн газар	44,360
АМГ	12,400
Худалдаа, аж үйлдвэрийн Яам	15,000
НИИТ	176,418

Засгийн газрын харьяа байгууллагууд тус компаниас яам, агентлагуудад өгсөн мөнгөн хандиваас авсан тухай тайлагнаагүй.

АМГ болон Улсын мэргэжлийн хяналтын газар Бороо Гоулд компаниас 10,900 болон 60,000 мянган төгрөгийн төлбөр тус тус хүлээн авснаар тайлан гаргасан байна. 105,518 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xiii. Компаниас аймгуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

БГ компани тайлагнасан 407,550 мянган төгрөгийн хандивын дүнг баталгаажуулсан ба энэ талаар дараах нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн.

Хүлээн авагч байгууллага	Зориулалт	Дүн
Тахир дутуу хүмүүсийн газар	Найман настай хүмүүст зориулсан хандив	80
Хэнтий аймаг	Тодорхойгүй	10,000
Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сум	Зам барихад зориулж	40,000

Дархан Уул аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	Компьютер	22,427
Дархан Уул аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	Тодорхойгүй	6,456
Сэлэнгэ аймгийн Биеийн тамир, спортын хороо	Мөнгөн бус хандив, үзүүлсэн үйлчилгээний хөлс	1,000
Сэлэнгэ аймгийн захиргаа	Тодорхойгүй	1,580
Сэлэнгэ аймгийн захиргаа	Мөнгөн бус хандив, үзүүлсэн үйлчилгээний хөлс хөлс	11,725
Сэлэнгэ аймгийн захиргаа	Төслийн хэрэгжилтэд зориулж	230,474
НИЙТ		407,550

Нарийвчилсан мэдээлэл, тайлангаас харахул Бороо Гоулд компани Сэлэнгэ аймагт өгсөн 30,300 мянган төгрөгийн төлбөрөө компаниас сумдад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг гэсэн зүйл ангиар буруу тайлагнасан байна.

Орон нутгийн захиргаа тус компаниас аймгуудад өгсөн мөнгөн хандиваас авсан тухай тайлагнаагүй.

Дараа нь Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сум зам барихад зориулж 40,000 мянган төгрөг авснаа нотолсон. 397,850 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xiv. Компаниас сумдад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

БГ компани тайлагнасан 471,896 мянган төгрөгийн дүнгээ зөв гэж баталгаажуулсан ба хандивын дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Хүлээн авагч байгууллага	Зориулалт	Дүн
Сэлэнгэ аймгийн Баянгол сумын захиргаа	Мөнгөн бус хандив, үзүүлсэн үйлчилгээний хөлс	191,596
Сэлэнгэ аймгийн Мандал сумын захиргаа	Тодорхойгүй	250,000
Сэлэнгэ аймагийн захиргаа	Тодорхойгүй	30,300
НИЙТ		471,896

Дээрх хүснэгтэд үзүүлснээр БГ компани Сэлэнгэ аймагт үзүүлсэн 30,300 мянган төгрөгийн мөнгөн дэмжлэгийг эндүүрч буруу оруулсан байна. Орон нутгийн захиргаа 1,012,628 мянган төгрөгийн дүнг тайлагнасан боловч авсан хандивын талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. 571,032 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xv. Компаниас тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зарцуулсан хөрөнгө

БГ компани анхандаа зарцуулсан хөрөнгийн аливаа дүнг тайлагнаагүй. Дараа нь ОУИТБС-ын маягтын буруу зүйл ангиар буюу "Компаниас орон нутгийн байгууллагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг" гэсэн хэсгээр тайлагнасан гээд 156,299 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн. Мөнгөн дэмжлэгийг олон байгууллага, хувь хүнд үзүүлснийг дурджээ.

Тодорхой аймаг буюу суманд зориулан байгуулсан хөгжлийн санд оруулсан мөнгөн хандивыг л тайлагнах ёстой учраас дээрх мөнгөн хандивыг энэ зүйл ангиар тайлагнах шаардлагагүй.

xvi. Тусгай дансанд байршуулах байгаль орчныг хамгаалах зардлын 50%

БГ компани тайлагнасан 45,442 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулж, төлсөн төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Анх тайлагнасан дүнд БГ компаниас хийсэн 3,242 мянган төгрөгийн төлбөр ороогүй байсан тул БОАЖЯ тайлагнасан 42,200 мянган төгрөгийн төлбөрийг 45,442 болгож өөрчилсөн.

xvii. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

БГ компани өөрийн тайлагнасан 359,580 мянган төгрөгийн дүн зөв гэж баталгаажуулсан боловч төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. БОАЖЯ 181,760 мянган төгрөгийн дүнг тайлагнасан боловч нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. 268,700 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

БГ өөрийн тайлагнасан 359,580 мянган төгрөгийн зардлын дүнг зөв хэмээн нотолсон боловч гарсан зардлын талаарх нарийвчилсан мэдээллийг ирүүлээгүй. БОАЖЯ өөрийн тайлагнасан 181,760 мянган төгрөгийн дүнг 90,880 мянган төгрөг болгон өөрчлөн залруулжээ. 268,700 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй хэвээр байна

Тодруулга:

Мэдээлэл ирүүлэх хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд илгээсэн. БГ компани нь 2009 оны зургадугаар сарын 19-нд анхны Сануулах захидал илгээсний дараахан зургадугаар сарын 22-нд бидний хүссэн нарийвчилсан мэдээллийг факсаар ирүүлсэн. Нарийвчилсан мэдээлэл болон илэрсэн зөрүүний талаар тайлбар авах зорилгоор 2009 оны зургадугаар сарын 29-нд тус компанийхантай уулзаж ярилцсан.

БГ компани ОУИТБС-ын маягт 1-ийг хуучин загвараар бөглөсөн байсан. МОУИТБС-ын ажлын алба маягтыг сайжруулах талаар өмнөх зөвлөхүүдийн өгсөн зөвлөмжийг тусгах шаардлагатай байсан тул шинэчилсэн загварыг 2008 оны гуравдугаар сард л дөнгөж хэвлэж гаргаад байсан. Зарим компани нэгэнт хуучин маягт бөглөсөн байсан тул МОУИТБС-ын ажлын алба эдгээр компаниудаар дахин бөглүүлж ажил удахгүйн тулд хуучин маягтуудыг тэр чигээр нь хүлээн авчээ.

Хуучин маягт ашигласан тул БГ компани орон нутгийн байгууллагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэгийг тайлагнасан байсан. Монголын анхдугаар нэгтгэсэн тайланд орсон зөвлөмжийн дагуу 2007 оны хувьд үүнийг тайлагнах шаардлагагүй юм.

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй зөрүүнүүд нь гол төлөв улсын төсвийн хөрөнгөөр хийгдсэн хайгуулийн нөхөн төлбөр, компаниас суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг, байгаль хамгаалахтай холбогдон гарсан зардал зэрэгтэй холбоотой гарч байна.

АМГ Бороо Гоулд ХХК-ийн төлсөн улсын төсвийн хөрөнгөөр хийгдсэн хайгуулийн нөхөн төлбөрийг хүлээн аваагүй. Орон нутгийн засгийн газар хүлээн авсан хандив, тусламжийн талаар дэлгэрэнгүй мэдээллийг гаргаж өгч чадахгүй байсан учраас Компанийн зүгээс суманд үзүүлсэн мөнгөн хандивын хувьд цааш гүнзгийрүүлсэн ажиллагаа явуулах боломжгүй байсан. Бороо Гоулд ХХК болоод БОАЖЯ хоёулаа байгаль хамгаалахтай холбогдон гарсан зардал дээр өөр өөрсдийн тайлагнасан дүнгийнхээ талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл гаргаж өгч чадаагүй учраас цааш ажиллах боломжгүй болсон.

Хавсралт В6

Буд Инвест

БУД ИНВЕСТ “БИ”

Буд Инвест нь Монголын эзэмшлийн компани бөгөөд алтны уурхай ажиллуулдаг. БИ Сүхбаатар дүүргийн татварын хэлтэст бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн зүгээс төлсөн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан дүнд үндэслэж үзвэл Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр болон компанийн зүгээс төлсөн татвар, хураамжуудын хоорондын цэвэр зөрүү дараах байдалтай байна. Хүлээн авсан болон төлсөн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ, эндээс илэрсэн зөрүүнүүдийг дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	105,002	99,769	5,234	(5,233)	-	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	-	-	-	-	-	
Гаалийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	104,629	99,369	5,260	(5,260)	-	i
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	374	400	(26)	27	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	33,758	35,628	(1,870)	870	(1,000)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	27,007	27,007	-	-	-	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	4,551	3,352	1,199	(1,199)	-	ii
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордон нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	-	3,069	(3,069)	2,069	(1,000)	iii
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	2,200	2,200	-	-	-	
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	-	-	-	
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	-	3,000	(3,000)	-	(3,000)	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	-	-	-	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	3,000	(3,000)	-	(3,000)	iv
НИЙТ ДҮН	138,760	138,396	364	(4,364)	(4,000)	

i. Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар

Буд Инвест тайланд дурдсан 99,369 мянган төгрөгийн татварын дүн зөв гэж нотолсон боловч төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлээгүй. ҮТЕГ 104,629 мянган төгрөгөөр тайлагнасан татварын дүн зөв гэж нотолж, тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. БИ жинхэнэ төлсөн төлбөрийн дүнг биш, харин зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татварт төлөх ёстой хэмжээг тайландаа бичсэн болохыг нарийвчилсан мэдээллээс олж тогтоосон.

ii. Ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

БИ тайлагнасан 3,352 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнгээ өөрчилж 3,412 мянган төгрөг болгосон боловч тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлээгүй байна. АМГ 4,551 мянган төгрөг гэж мэдүүлснийгээ 34,122 мянган төгрөг болгон өөрчилж, төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. Ирүүлсэн нарийвчилсан мэдээллээс харахад АМГ тайлагнасан тоон үзүүлэлтдээ шивэлтийн алдаа гаргасан байсан.

iii. Газрын төлбөр

БИ газрын төлбөрт төлсөн төлбөрийн дүнг 3,069 мянган төгрөг гэж тайлагнасан нь зөв бөгөөд энэ төлбөрийг Төв аймгийн Зуунмод суманд хийсэн гэдгээ баталгаажуулсан. Төв аймгийн Зуунмод сумын захиргаа 2,069 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаа дараа нь нотолсон. ҮТЕГ газрын төлбөрт хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар тайлагнаагүй байна.

1,000 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

iv. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

БИ тайланд дурдсан зардлын дүн 3,000 мянган төгрөг зөв гэж нотолсон. Гэхдээ БИ байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой гарсан зардлыг тусдаа дансанд бүртгэдэггүйгээс тайланд дурдсан зардлын дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадахгүй байсан. БОАЖЯ гарсан зардлын аливаа нэг дүнгийн талаар тайлан мэдээ ирүүлээгүй. 3,000 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

Тодруулга:

Мэдээлэл хүссэн хүсэлтийг 2009 оны 5 дугаар сарын 23-нд явуулсан. БИ анхны Сануулах захидал илгээснээс хойш 12 хоногийн дараа буюу 2009 оны зургадугаар сарын 29-нд хариу ирүүлжээ. Тэд тайланд дурдагдсан дүнгүүдийн талаарх нарийвчилсан мэдээллийг бидэнд ирүүлсэн.

Тайлагнасан дүнгийн талаар нэмэлт тайлбар авах зорилгоор БИ-тэй 2009 оны долдугаар сарын 21-нд уулзсан. БИ энэ талаар тайлбар өгсөн боловч нарийвчилсан тооцоо гаргаж өгөөгүй.

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй үлдсэн зөрүү гол нь газрын төлбөр, байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардлын дүнтэй холбоотой байна.

ҮТЕГ БИ компаниас хүлээн авсан төлбөрийг бүрэн гүйцэд тайлагнаагүй байна. БИ компани нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй тул байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардлын талаар цааш нэмэлт ажиллагаа явуулах боломжгүй байсан.

Хавсралт В7

Бүүргэнт

БҮҮРГЭНТ

Бүүргэнт компани нь Монголын эзэмшлийн хувийн компани бөгөөд Сэлэнгэ болон Баянхонгор аймагт алт олборлох үйл ажиллагаа явуулдаг. Бүүргэнт компани Сүхбаатар дүүргийн татварын хэлтэст бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзэхэд Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр болон компанийн хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ, илэрсэн зөрүүний талаар дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	99,461	109,046	(9,585)	9,620	35	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	2,904	2,904	-	-	-	
Гаалийн албан татвар	8,059	-	8,059	(8,059)	-	i
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	85,790	85,790	-	-	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	1,958	1,958	-	-	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	750	715	35	-	35	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	17,679	(17,679)	17,679	-	ii
1б. Төлбөр	57,398	62,252	(4,854)	(2,002)	(6,856)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	28,634	31,142	(2,508)	(4,347)	(6,855)	iii
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	21,680	21,680	-	(1)	(1)	
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордон нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	980	980	-	-	-	
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	4,000	4,000	-	-	-	
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	1,000	1,000	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	1,104	3,450	(2,346)	2,346	-	iv
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	-	1,460	(1,460)	-	(1,460)	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	1,460	(1,460)	260	(1,200)	v
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	(260)	(260)	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	-	195	(195)	(1)	(195)	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	195	(195)	(1)	(195)	
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	84,118	94,668	(10,550)	10,550	-	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	2,500	2,500	-	-	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	81,618	92,168	(10,550)	10,550	-	vi
НИЙТ ДҮН	240,977	267,620	(26,643)	18,167	(8,476)	

i. Гаалийн татвар

Бүүргэнт компани гаалийн татварын төлбөрийн аливаа дүнг тайлагнаагүй. ГЕГ анхандаа 8,059 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаар тайлагнасан боловч дараа нь анхны тайланд алдаа гарсан гэсэн шалтгаанаар энэ дүнг тэглэсэн болно.

ii. Мөнгөн хэлбэрийн бусад татвар

Бүүргэнт компани нь тайлагнах шаардлагагүй нийгмийн даатгалын шимтгэлд төлсөн 17,678 мянган төгрөгийн төлбөрийг бусад татвар гэсэн зүйл ангид оруулсан байсан.

iii. Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр

Бүүргэнт компани өөрийн тайлагнасан 31,142 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан боловч энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. УТЕГ тайлагнасан 28,634 мянган төгрөгийн төлбөрийг 24,287 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 6,855 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

iv. Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр

Бүүргэнт компани өөрийн тайлагнасан 3,450 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. ХХҮГ тайлагнасан 1,104 мянган төгрөгийн төлбөрийг 4,416 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Нарийвчилсан мэдээллийн үндсэн дээр Бүүргэнт компани 2007 оны гуравдугаар сарын 15-нд хийсэн 966 мянган төгрөгийн нэг төлбөрийг оруулж тооцоогүйг тогтоосон.

v. Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төв, орон нутгийн ТЗБ-д төлсөн үйлчилгээний хураамж

Бүүргэнт компани өөрийн тайлагнасан 1,460 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 1,200 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба энэхүү төлбөрийг Монгол Улсын Усны удирдах газрын ус хэмнэлтийн хэлтэст хийсэн байна. Засгийн газрын нэгж байгууллагууд Бүүргэнт компаниас аливаа төлбөр авсан тухай тайлагнаагүй. 1,200 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vi. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

Бүүргэнт компани өөрийн тайлагнасан 92,168 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 81,618 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Нарийвчилсан мэдээллийн үндсэн дээр анх тайлагнасан тоон үзүүлэлтэд байгаль орчныг хамгаалах зардалд үл хамаарах зардлыг оруулсан байсныг тогтоосон. БОАЖЯ 81,618 мянган төгрөгийн зардал гарснаар тайлагнасан боловч хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй.

Тодруулга:

Мэдээлэл ирүүлэх хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд илгээсэн. Бүүргэнт компаний хариуг анхны Сануулах захидал илгээснээс хойш 16 хоногийн дараа буюу 2009 оны долдугаар сарын 7-нд авсан. Тэд хийгдсэн төлбөрийн жагсаалтыг ирүүлсэн байсан. Илэрсэн зөрүүний талаар тайлбар авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 15-нд тус компанитай утсаар ярьсан. Бүүргэнт компани тайлагнасан олон тоон үзүүлэлтийн талаар аливаа нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй.

Бүүргэнт компани ОУИТБС-ын маягт 1-ийг хуучин загвараар бөглөсөн байсан. МОУИТБСАА нь өмнөх зөвлөгч нараас өгсөн маягтыг сайжруулах зөвлөмжийг тусгах шаардлагатай байсан тул шинэчилсэн маягтыг 2008 оны гуравдугаар сард дөнгөж гаргаад байсан. Зарим компани хуучин маягтаар нэгэнт тайлагнасан байсан тул эдгээр компанид илүү ажил удахгүйн тулд МОУИТБСАА тайланг энэ дагуу нь хүлээн авсан байна.

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй үлдсэн зөрүүнүүд голчлон ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр болон холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төв, орон нутгийн ТЗБ-д төлсөн үйлчилгээний хураамжтай холбоотойгоор үүсчээ.

Бүүргэнт компани ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй. Засгийн газрын нэгж байгууллагууд Бүүргэнт компаниас холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төв, орон нутгийн ТЗБ-д төлсөн үйлчилгээний хураамжийн дүнг тайлагнаагүй.

Хавсралт В8

Чинхуа МАК

ЧИНХУА МАК “ЧМАК”

Чинхуа Мак компани нь Хятадын Чинхуа групп болон Монголын МАК компанийн 50:50%-ийн хөрөнгө оруулалт бүхий Монгол-Хятадын хамтарсан компани болно.

Тэрээр Өмнөговь аймгийн Гурван Тэс сумын нутагт нүүрсний уурхайтай бөгөөд Хятад руу нүүрс экспортлодог.

ЧМАК компани УТЕГ-т бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн төлсөн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдэд үндэслэж үзвэл Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн төлсөн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон төлсөн баримтуудын нарийвчилсан дүн шинжилгээ болон эндээс илэрсэн зөрүүнүүдийг дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	61,204	1,425,018	(1,363,814)	1,363,814	0	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	-	-	-	-	-	
Гаалийн албан татвар	42,478	128,942	(86,464)	86,464	-	i
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	9,681	9,681	-	-	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	8,194	-	8,194	(8,194)	-	ii
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	851	850	0	-	0	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	1,285,545	(1,285,545)	1,285,545	-	iii
1б. Төлбөр	773,054	755,214	17,840	(17,840)	-	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	744,150	744,150	-	-	-	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордны нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	9,888	9,888	-	-	-	
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	764	1,176	(412)	412	-	
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	18,252	-	18,252	(18,252)	-	iv
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	-	1,140,588	(1,140,588)	1,141,926	1,338	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	-	1,140,588	(1,140,588)	1,141,926	1,338	v
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	-	13,294	(13,294)	(8,043)	(21,337)	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	vi
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	(1,000)	(1,000)	vii
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	9,158	(9,158)	(11,179)	(20,337)	viii
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	4,136	(4,136)	4,136	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	45,507	12,173	33,335	(33,335)	-	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	15,647	12,173	3,475	(3,475)	-	ix
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	29,860	-	29,860	(29,860)	-	x
НИЙТ ДҮН	879,765	3,346,286	(2,466,521)	2,446,523	(19,999)	

i. Гаалийн татвар

ЧМАК компани НӨАТ, импортолсон шатах, тослох материалын онцгой албан татварыг тусад нь тайлагнах боломжгүй тул тэдгээрийг тайлагнасан 128,942 мянган төгрөгийн гаалийн татварын дүнд оруулсан болохоо мэдэгдсэн. ЧМАК гаалийн татварт төлсөн төлбөрийн дүнг мэдээлж чадахгүй байсан тул энэ дүн ГЕГ-аас тайлагнасантай ижил байх ёстой гэж мэдэгдсэн. ГЕГ анх тайлагнасан 42,478 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 95,318 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

ii. Импортлолсон шатах, тослох материалын онцгой албан татвар

Дээр тайлбарласнаар ЧМАК компани импортлолсон шатах, тослох материалын онцгой албан татварт төлсөн төлбөрийн дүнг тусад нь гаргаж тайлагнах боломжгүй байснаас тайландаа тусгаагүй байна. ГЕГ тайлагнасан 8,194 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв хэмээн нотолсон ба энэ талаарх нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. ЧМАК компани импортлолсон шатах, тослох материалын онцгой албан татварын төлбөрийн дүнг мэдээлж чадахгүй байсан учраас ГЕГ-аас гаргасан дүнтэй ижил байх ёстой гэж мэдэгдсэн.

iii. Бусад татварын мөнгөн дүн

ЧМАК компани тайланд дурдсан 1,285,544 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнд хятадын талын хувь нийлүүлэгчдийн ашиг орлогын татварын төлбөрийг оруулж тооцсон тухайгаа мэдэгдсэн. ОУИТБС-ын маягтын дагуу үүнийг тайлагнах шаардлагагүй тул хасах хэрэгтэй.

iv. Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр

ЧМАК компани энэ талаар тайлагнаагүй. Гэвч хэлэлцүүлгийн явцад ЧМАК компани ийм төлбөр хийсэн боловч анхны тайландаа оруулаагүй нь тодорхой болсон. ЧМАК энэ төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. Дараа нь ЧМАК тайлагнасан тоон үзүүлэлтээ 18,611 мянган төгрөг болгон хянан өөрчилсөн. ХХҮГ тайлагнасан 18,252 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 18,611 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба үүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

v. Гаалийн үйлчилгээний хураамж

ЧМАК компани тайлагнасан 1,140,588 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан боловч нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. ЧМАК Өмнөговь аймгийн Гурван тэс сумын нутагт орших Шивээ Харангын боомтод төлбөр хийснээ мэдэгдсэн. ГЕГ анхандаа гаалийн үйлчилгээний хураамжид хүлээн авсан төлбөрийн дүнг тайлагнаагүй. Харин дараа нь 1,141,926 мянган төгрөг хүлээж авсан тухайгаа тайлагнасан ба дурдсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 1,338 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vi. Компаниас аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ЧМАК анхандаа мөнгөн дэмжлэгийн дүнг тайлагнаагүй. Дараа нь 1,000 мянган төгрөгийн мөнгөн туслалцаа үзүүлсэн гэж мэдээлсэн ба тайлагнасан хандивын дүнгийн талаар холбогдох нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. Мөнгөн хандивыг Өмнөговь аймагт өгчээ. Харин орон нутгийн захиргаа тус компаниас авсан мөнгөн дэмжлэгийн аливаа дүнг тайлагнаагүй. 1,000 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vii. Компаниас сумдад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ЧМАК тайлагнасан төлбөрийн дүн 9,158 мянган төгрөгийг 20,337 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. Уг дүнд 12,560 мянган төгрөгийн мөнгөн хандив, 7,777 мянган төгрөгийн мөнгөн бус туслалцаа тус тус багтаж байна. Орон нутгийн захиргаа ЧМАК компаниас авсан хандивын аливаа дүнг тайлагнаагүй.

Мөнгөн хандивыг Гурван тэс сумын эмчилгээний төвийн засвар, үйлчилгээний ажилд, мөн Ноён болон Сэврээ сумдад нүүрс авахад нь зориулж тус тус өгчээ. 20,337 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

viii. Компаниас тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зарцуулсан хөрөнгө

ЧМАК компани анх тайлагнасан 4,136 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 4,603 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн. ЧМАК компани энэ тоон үзүүлэлтэд сургалтын төлбөр болон сумын соёлын байгууллагуудад зориулж зарцуулсан хөрөнгө багтаж байгааг мэдэгдэж, төлбөрийн нарийвчилсан задаргааг өгсөн. Орон нутгийн захиргаа тус компаниас авсан мөнгөн дэмжлэгийн талаар тайлагнаагүй.

Тодорхой аймаг буюу суманд зориулан байгуулсан хөгжлийн санд хийсэн төлбөрийг л тайлагнах ёстой учраас дээрх мөнгөн дэмжлэгийг энэ зүйл ангиар тайлагнах шаардлагагүй.

ix. Тусгай дансанд байршуулах байгаль орчныг хамгаалах зардлын 50%

Анхандаа ЧМАК энэ талаар аливаа дүн тайлагнаагүй. Гэвч дараа нь залруулж 15,647 мянган төгрөг болгосон нь БОАЖЯ-наас тайлагнасан дүнтэй тохирч байгаа юм. БОАЖЯ өөрийн тайлагнасан 15,647 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан.

х. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

ЧМАК энэ талаар гарсан зардлыг тусгайлан тооцдоггүй тул ямар хэмжээний зардал гарсныг мэдэхгүй байсан ба БОАЖЯ-наас тайлагнасан зардлын дүнтэй ижил байх ёстой гэж үзэж байгаа юм.

ЧИНХУАМАК компани байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой гарсан зардлыг тусад нь дансанд бүртгэдэггүй тул хийсэн төлбөрийн бодит дүнг гаргаж өгч чадахгүй байгаа юм. Тэрээр энэ дүн БОАЖЯ-ны гаргаж өгсөн дүнтэй адил байх ёстой гэж мэдүүлсэн. БОАЖЯ 23,460 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаар тайлагнасан.

Тодруулга:

Мэдээлэл өгөх хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд явуулсан. ЧМАК-ийн хариуг эхний Сануулах захидал илгээхээс хоёр хоногийн өмнө буюу 2009 оны зургадугаар сарын 16-нд авсан. Тэд захидалдаа ОУИТБС-ын маягтаар тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдийг зөв гэж нотолсон ба гаалийн болон бусад татварын талаар тайлбар ирүүлсэн.

Ирүүлсэн мэдээллийн талаар тайлбар авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 14-нд ЧМАК компанийхантай уулзсан. 2009 оны долдугаар сарын 31-нд тус компаниас үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэгтэй холбоотой мэдээлэл бүхий факс хүлээн авсан. Гэвч бусад төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлээгүй.

ЧМАК хуучин загвар ашиглан ОУИТБС-ын маягт 1-ийг бөглөсөн байсан. МОУИТБС-ын ажлын алба маягтыг сайжруулах талаар өмнөх зөвлөхүүдийн өгсөн зөвлөмжийг тусгах шаардлагатай байсан тул шинэчилсэн загварыг 2008 оны гуравдугаар сард дөнгөж хэвлэж гаргаад байсан. Зарим компани хуучин маягт ашиглан тайлан гаргасан байсан. МОУИТБС-ын ажлын алба эдгээр компаниудаар дахин бөглүүлж ажил удахгүйн тулд ирүүлсэн тайлангуудыг тэр чигээр нь хүлээн авсан.

Хураангуй тайлбар:

Зөрүү компанийн зүгээс сумдад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэгтэй голчлон холбоотой байсан. Орон нутгийн захиргаа компаниас хийгдсэн төлбөрийн аливаа дүнг тайлагнаагүй.

Хавсралт В9

**Коулд Гоулд Монгол
/Одод гоулд/**

КОУЛД ГОУЛД МОНГОЛ (“КГМ”)

КГМ ХХК нь Нью Зеланд Улсын 100%-ийн хөрөнгө оруулалттай компани. Баянхонгор аймгийн Бөмбөгөр суманд алтны уурхай ажиллуулдаг бөгөөд нэг лизенз эзэмшдэг.

КГМ нь Нийслэлийн татварын албанд бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээсэн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хоорондхи зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзэхэд Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүний талаар дараах хэсэгт харуулав.

(мян.төг)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	527,533	90,098	437,435	(492,542)	(55,107)	
Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар	1,552	6	1,546	(2,794)	(1,248)	i
Гаалийн албан татвар	35,946	89,655	(53,709)	(138)	(53,847)	ii
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	490,035	437	489,598	(489,610)	(12)	iii
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	101,534	125	101,409	(139,502)	(38,093)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	88,848	110	88,738	(126,816)	(38,078)	iv
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	4,686	-	4,686	(4,686)	-	v
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордон нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	-	9	(9)	-	(9)	
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	8,000	-	8,000	(8,000)	-	vi
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	6	(6)	-	(6)	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	-	-	-	
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	546	-	546	42	588	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	546	-	546	42	588	vii
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	28,900	10,000	18,900	-	18,900	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	10,000	-	10,000	-	10,000	vii
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	18,900	10,000	8,900	-	8,900	viii
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	-	-	-	-	-	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	-	-	-	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	-	-	-	-	
НИЙТ ДҮН	658,513	100,223	558,290	(632,001)	(73,712)	

i. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

КГМ нь анх тайлагнасан 6 мянган төгрөгийг 2,800 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн бөгөөд НББ-ийн бүх мэдээллийг агуулж байсан компьютераа хулгайд алдсан, НББ-ийн программ хэрэглэдэггүй зэрэг шалтгааны улмаас тайлагнасан дүнгийнхээ задаргааг гаргаж өгөөгүй.

ТЕГ нь өөрсдийн тайлагнасан 1,552 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба дэлгэрнгүй мэдээллийг ирүүлсэн. 1,248 мянган төгрөгийн зөрүү тайлбаргүй үлдсэн.

ii. Гаалийн татвар

КГМ нь өөрийн тайлагнасан 89,655 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан. Компанийн тайлагнасан гаалийн татварын дүнд НӨАТ, Гаалийн үйлчилгээний хураамжийн дүн орсон болохыг олж мэдсэн бөгөөд ийм учраас КГМ эдгээр татвар, хураамжийн дүнг салгаж харуулах боломжгүй байна.

Гаалийн ерөнхий газар анх тайлагнасан дүнгээ 35,808 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба дэлгэрэнгүй задаргааг гаргаж өгсөн. 53,847 мянган төгрөгийн зөрүү тайлбаргүй үлдсэн.

iii. Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар

КГМ нь анх тайлагнасан 437 мянган төгрөгийн дүнгээ 483,900 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн боловч дээр дурьдсан шалтгааны улмаас уг дүнгийн дэлгэрэнгүй задаргааг гаргаж өгч чадаагүй.

ТЕГ нь анх тайлагнасан дүнгээ 483,888 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба уг дүнгийнхээ дэлгэрэнгүй задаргааг гаргаж өгсөн.

iv. Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр

КГМ анх тайлагнасан 110 мянган төгрөгийн дүнгээ 126,926 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. Ашигт малтмалын газар өөрийн тайлагнасан 88,848 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулж дэлгэрэнгүй мэдээллийг ирүүлсэн. 38,078 мянган төгрөгийн зөрүү шийдвэрлэгдээгүй үлдсэн.

v. Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

КГМ нь анхлан лицензтэй холбоотой ямар нэгэн төлбөр шилжүүлээгүй гэж тайлагнасан байсан. Гэсэн хэдий ч, дахин лавлаж асуух үед КГМ нь лизензийн төлбөр хийсэн боловч бүртгээгүй болохыг олж мэдсэн болно. Ашигт малтмалын газар өөрсдийн тайлагнасан 4,685 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан. Дэлгэрэнгүй мэдээллээс КГМ нь 2007 оны 10 дугаар сарын 24-ний өдөр америк доллараар төлсөн байна.

vi. Ус, рашаан ашигласны төлбөр

КГМ нь анхлан ус, рашаан ашигласны төлбөрт ямар нэгэн мөнгө шилжүүлээгүй гэж тайлагнасан. Гэсэн хэдий ч, дахин лавлаж асуух үед КГМ -ийн ня-бо ТЕГ-ын тайлагнасан дүн зөв, бид орхигдуулсан байна гэж тайлбарласан. ТЕГ өөрсдийн тайлагнасан 8,000 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба дэлгэрэнгүй задаргааг гаргаж өгсөн.

vii. Компаниас аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

КГМ ямар нэгэн дэмжлэг үзүүлээгүй гэж тайлагнасан. Аймгийн засаг даргын тамгын газар 10,000 мянган төгрөгийн мөнгөн дэмжлэг хүлээн авсан гэж тайлагнасан хэдий ч, дэлгэрэнгүй задаргааг гаргаж өгч чадаагүй. 10,000 мянган төгрөгийн зөрүү тайлбаргүй үлдсэн.

viii. Компаниас сумдад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

КГМ нь 10,000 мянган төгрөгийн мөнгөн дэмжлэгийг сумд үзүүлсэн гэж тайлагсан боловч дээр дурдсан шалтгааны улмаас дэлгэрэнгүй задаргааг гаргаж өгч чадаагүй. Сумын засаг даргын тамгын газар 18,900 мянган төгрөгийн мөнгөн дэмжлэг хүлээн авсан гэж тайлагнасан хэдий ч, дэлгэрэнгүй задаргааг гаргаж өгч чадаагүй. 8,900 мянган төгрөгийн зөрүү тайлбаргүй үлдсэн.

Тодруулга:

Мэдээлэл ирүүлэх хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд илгээсэн. КГМ -аас 2009 оны 6 дугаар сарын 16-ны өдөр буюу хариу өгөх эцсийн хугацаа дууссаны дараахан хариу хүлээн авсан. КГМ нь анх тайлагнасан дүнгээ хэд хэдэн өөрчилсөн боловч НББ-ийн бүх мэдээллийг агуулж байсан компьютераа хулгайд алдсан, НББ-ийн программ хэрэглэдэггүй зэрэг шалтгааны улмаас шинээр өгсөн дүнгийнхээ дэлгэрэнгүй задаргааг гаргаж өгч чадаагүй. Тайлагнасан дүнд зарим нэг төлбөрийг оруулалгүй орхигдуулсан байсан.

Хураангуй тайлбар:

Эдгээр зөрүүнүүд нь голдуу гаалийн татвар болон ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн зөрүүнээс үүдэлэй байна.

Компани Гаалийн татвараа НӨАТ болон болон гаалийн үйлчилгээний хураамжаас салган тайлагнаж чадаагүй байна. Мөн Засгийн Газар болон Компани хоёрын хоорон дахь Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн зөрүүний шалтгааныг олж илрүүлэх боломжгүй байна.

Хавсралт В10

Дацан Трейд

Дацан трейд \”ДТ”\

Дацан Трейд нь 100% Монголын эзэмшлийн компани бөгөөд Увс аймгийн Өмнөговь, Тариалан, Хяргас, Төв аймгийн Заамар болон Сэлэнгэ аймгийн Ерөө сумдад алтны уурхайтай.

Дацан Трейд нийслэлийн Сүхбаатар дүүргийн татварын газарт бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзэхэд Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүнүүдийг дараах хэсэгт харуулав.

	(мян.төг)					
	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	501,394	523,350	(21,956)	21,956	-	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	-	2,970	(2,970)	2,970	-	i
Гаалийн албан татвар	-	18,903	(18,903)	18,903	-	ii
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	497,473	497,473	-	-	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	1,747	1,819	(72)	72	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	2,175	2,175	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	10	(10)	10	-	
1б. Төлбөр	203,882	209,071	(5,190)	(2,093)	(7,283)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	137,847	137,847	-	-	-	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	61,127	57,300	3,827	(6,589)	(2,762)	iii
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордны нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	-	5,397	(5,397)	4,496	(901)	iv
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	4,907	8,527	(3,620)	-	(3,620)	v
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	-	-	-	
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	-	237,749	(237,749)	227,751	(9,998)	
Зохио хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	70,000	(70,000)	69,930	(70)	vi
Зохио хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	167,749	(167,749)	157,821	(9,928)	vii
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	5,000	20,158	(15,158)	17,391	2,233	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	1,000	(1,000)	630	(370)	viii
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	500	(500)	500	-	ix
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	5,000	18,658	(13,658)	17,261	3,603	x
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц хөрөнгө	-	-	-	(1,000)	(1,000)	xi
Бусад	-	-	-	-	-	
1б. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	8,390	-	8,390	(2,000)	6,390	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	2,000	-	2,000	(2,000)	-	xii
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	6,390	-	6,390	-	6,390	xiii
НИЙТ ДҮН	718,666	990,328	(271,662)	263,004	(8,658)	

i. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

Дацан Трейд-ийн тайлагнасан 2,970 мянган төгрөгийн дүн нь 2007 онд төлсөн аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын төлбөр биш, 2006 онд илүү төлсний зөрүү үлдэгдэл ажээ. Ийн үзвэл аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварт ямар ч төлбөр хийсэн байх учиргүй байна. УТЕГ татварын төлбөрийн аливаа дүнг тайлагнаагүй.

ii. Гаалийн татвар

Дацан Трейд нь 18,903 мянган төгрөгийн хувь хүний ашиг орлогын татвар төлснийг гаалийн татвар гэж буруу мэдээлжээ. ГЕГ ямар ч дүн тайлагнаагүй.

iii. Ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

Дацан Трейд компани тайлагнасан 57,300 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг өөрчилж 61,517 мянган төгрөг болгосон ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. АМГ өөрийн тайлагнасан 61,127 мянган төгрөгийн төлбөрийг 55,846 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Нарийвчилсан мэдээллээс дараах зөрүүг олж тогтоосон. Үүнд:

ДТ компани 2007 оны 4 болон 9 дүгээр сард хоёр лицензийн төлбөрт төлсөн 901 төгрөгийн төлбөрийг оруулаагүй
АМГ тус компанийн хийсэн 5,408 тоот лицензийн нийт 3,810 төгрөгийн гурван удаагийн төлбөрийг оруулаагүй орхисон
ДТ болон АМГ 9,305 тоот лицензийн төлбөрт төлснөөр өөр өөр дүн тайлагнасан ба эдгээр нь хоорондоо 2,762 мянган төгрөгөөр зөрж байна

2,762 төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

iv. Газрын төлбөр

ДТ компани өөрийн тайланд дурдсан 5,397 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба төлсөн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Ирүүлсэн нарийвчилсан мэдээллээс УТЕГ Улаанбаатар хот, Төв аймаг болон Увс аймгийн Тариалан суманд хүлээн авсан зарим төлбөрийг хассан байсныг тогтоосон.

УТЕГ нь газрын төлбөрт ямар нэгэн төлбөр хүлээн аваагүй гэж анх тайлагнаж байсан. Гэсэн хэдий ч, Төв аймгийн татварын хэлтэс 4,496 мянган төгрөг хүлээн авсан гэдгээ дараа нь баталгаажуулсан.

v. Ус ашигласны төлбөр

ДТ компани өөрийн тайлагнасан 8,527 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба төлбөрийн дүнгийн талаарх нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. УТЕГ тайлагнасан 4,907 мянган төгрөгийн төлбөрийг баталгаажуулсан ба нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Нарийвчилсан мэдээллээс УТЕГ тайлагнасан дүндээ зөвхөн Заамар суманд хийсэн төлбөрийг оруулсан ба Увс аймгийн Тариалан суманд хийсэн төлбөрийг оруулаагүй байсныг тогтоосон.

3,620 төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vi. Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төв, орон нутгийн ТЗБ-д төлсөн улсын бүртгэлийн тэмдэгтийн болон бусад хураамж

Анхны тайлагнасан дүнд хэвлэлийн алдаа байсан тул Дацан Трейд компани өөрийн тайлагнасан 70,000 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 70 мянган төгрөг гэж залруулсан. АМГ ДТ компаниас хүлээн авсан аливаа төлбөрийн дүнг тайлагнаагүй.

vii. Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төв, орон нутгийн ТЗБ-д төлсөн үйлчилгээний хураамж

Анх тайлагнасан 167,749 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнд хэвлэлийн алдаа байсан тул Дацан Трейд компани уг тоон үзүүлэлтийг өөрчилж 17,328 мянган төгрөг болгосон ба АМГ-т төлсөн төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл гаргаж өгсөн.

Орон нутгийн захиргаа Дацан Трейд компаниас хүлээн авсан төлбөрийн аливаа дүнг анхлан тайлагнаагүй. 7,400 мянган төгрөг хүлээн авсан гэж АМГ дараа нь нотолсон. 9,928 төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

viii. Компаниас яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

Дацан Трейд компани тайлагнасан 1,000 мянган төгрөгийн хандивын дүнгээ 370 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба хандивын дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Мөнгөн хандивыг АМГ -т \250 мянган төгрөг\ болон Чингэлтэй дүүргийн ойд зориулж \120 мянган төгрөг\ өгчээ.

Засгийн газрын харьяа байгууллагууд компаниас ямар нэг хэмжээний мөнгөн хандив авсан талаар тайлагнаагүй.

ix. Компаниас аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

Дацан Трейд компани өөрийн тайлагнасан 500 мянган төгрөгийн хандивын дүнг өөрчилж 1,000 мянган төгрөг болгосон ба хандивын дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Мөнгөн хандивыг Төв аймгийн Хөгжлийн санд оруулсан байна.

Аймаг, сумын тогтвортой хөгжлийн санд төлсөн дүнг "Тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зориулан шилжүүлсэн санхүүжилт" гэсэн зүйлээр тайлагнах ёстой байсан. Төв аймгийн хөгжлийн санд өгсөн хандивыг энэ зүйлд оруулж тайлагнах ёсгүй байсан.

x. Компаниас сумдад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

Дацан Трейд компани тайлагнасан 18,658 мянган төгрөгийн хандивын дүнгээ 1,397 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба хандивын дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Үүнийг Жи Дүй үндэсний хөгжлийн санд \397 мянган төгрөг\ болон Тосон Заамар хөдөлгөөнд \1,000 мянган төгрөг\ хандивласан байна.

Орон нутгийн захиргаа 5,000 мянган төгрөг авснаар тайлан гаргасан. Гэвч авсан мөнгөн хандивын талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. 3,603 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xi. Тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зарцуулсан хөрөнгө

Дацан Трейд ХХК ба орон нутгийн засгийн газар ямар нэгэн дүн тайлагнаагүй. Гэхдээ, Дацан Трейд ХХК-иас Төв аймгийн хөгжлийн санд өгсөн 1,000 мянган төгрөгийн хандивыг компанийн зүгээс аймагт өгсөн хандив гэж тайлагнасан байгааг олж мэдсэн. 1,000 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдсэн.

xii. Тусгай дансанд байршуулах байгаль орчныг хамгаалах зардлын 50%

Дацан Трейд компани ийнхүү байршуулсан хөрөнгийг тусгай дансанд бүртгэж авдаггүйгээс ямар хэмжээний төлбөр хийснээ тайлагнаж чадахгүй байна.

БОАЖЯ 2,000 мянган төгрөгийн дүнг тайлагнасан боловч энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. Дацан Трейдтэй дахин уулзаж ярилцсаны дүнд тэд БОАЖЯ-ны тайлагнасан дүнг зөв гэж баталгаажуулсан.

xiii. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

Дацан Трейд компани байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардлыг тусгайлан тооцдоггүй тул ямар хэмжээний зардал гарсныг тодорхойлж чадаагүй.

БОАЖЯ 6,390 мянган төгрөгийн дүнг тайлагнасан боловч энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. Ийнхүү 6,390 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

Тодруулга:

Мэдээлэл ирүүлэх хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд илгээсэн. Дацан Трейдийн хариуг хүсэлт тавьснаас хойш хоёр долоо хоногийн дотор буюу 2009 оны тавдугаар сарын 27-нд хүлээн авсан. Тэд хариундаа өмнө нь олон зүйлээр тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдийг өөрчилсөн ба тайлагнасан дүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Илэрсэн зөрүүний талаар нэмж тайлбар авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 8-нд Дацан Трейдтэй уулзалт хийсэн.

Хураангуй тайлбар:

Эдгээр зөрүү холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төв, орон нутгийн ТЗБ-д төлсөн үйлчилгээний хураамж болон байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал зэрэг дээр гарсан зөрүүнээс гол төлөв шалтгаалсан байна.

Засгийн газрын нэгж байгууллагууд үйлчилгээний хураамжид ДТ компаниас хүлээн авсан төлбөрийн аливаа дүнг тайлагнаагүй. БОАЖЯ болон ДТ компани аль аль нь тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадахгүй байсан учраас цааш нэмэлт ажиллагаа явуулах боломжгүй болсон.

Хавсралт В11

Элтрана

ЭЛТРАНА ХХК

Элтрана ХХК нь Архангай, Дундговь аймгийн нутагт алт олборлох үйл ажиллагаа эрхэлдэг. Элтрана ХХК Сүхбаатар дүүргийн татварын албанд бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээсэн авсан ба компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзэхэд Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр болон, компанийн зүгээс хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүний талаар дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	176,509	155,972	20,538	(20,536)	2	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	-	-	-	-	-	
Гаалийн албан татвар	20,536	-	20,536	(20,536)	-	i
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	155,186	155,186	(0)	-	(0)	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	788	786	2	-	2	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	56,261	95,348	(39,087)	31,985	(7,103)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	41,300	41,300	0	-	0	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	6,868	23,342	(16,475)	16,475	1	ii
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордон нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	-	6,288	(6,288)	-	(6,288)	iii
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	8,093	8,891	(797)	-	(797)	
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	15,527	(15,527)	15,509	(18)	iv
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	52	-	52	(52)	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэглэлийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	52	-	52	(52)	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	-	880	(880)	-	(880)	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	-	-	-	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	880	(880)	-	(880)	
НИЙТ ДҮН	232,822	252,200	(19,378)	11,397	(7,981)	

i. Гаалийн татвар

Элтрана ХХК гаалийн татварт ямар хэмжээний төлбөр хийснээ анх тайлагнаагүй боловч дараа нь 20,536 мянган төгрөг төлснөөр өөрчлөн тайлагнасан ба төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн болно. ГЕГ өөрийн тайлагнасан 20,536 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулан, хүлээн авсан төлбөрүүдийн дэлгэрэнгүй задаргааг гаргаж өгсөн.

ii. Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

Элтрана ХХК анх тайлагнасан 23,342 мянган төгрөгийн дүнг 29,921 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба энэ дүнгийн дэлгэрэнгүй задаргааг гаргаж өгсөн болно. АМГ 6,868 мянган төгрөг хүлээн авснаар тайлан гаргасан. Гэхдээ дэлгэрэнгүй мэдээлэл өгөөгүй. Гаргаж

өгсөн дэлгэрэнгүй мэдээллээс харахад Элтрана ХХК нь 2006 оны 12 дугаар сард хийсэн 16,060 мянган төгрөгийн урьдчилгаа төлбөр болон лиценз сунгах, шилжүүлэх үйлчилгээнд төлсөн 6,994 мянган төгрөгийн хураамжийг Элтрана компанийн тайлагнасан лицензийн төлбөрийн дүнд оруулан тайлагнасан байна.

iii. Газрын төлбөр

Элтрана ХХК өөрийн тайлагнасан 6,288 мянган төгрөгийн дүнг зөв гээд төлбөрийг Төв аймгийн Бүрэн суманд төлснөө баталгаажуулсан. ТЕГ хүлээн авснаар ямар нэгэн дүнг тайлагнаагүй. 6,288 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

iv. Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр

Элтрана ХХК анх тайлагнасан 15,527 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 15,570 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. ХХҮГ хүлээн авсан төлбөрийн ямар нэгэн дүнг тайлагнаагүй. ХХҮГ дараа нь уг дүнг 4,650 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Ирүүлсэн нарийвчилсан мэдээллээс харахад Элтрана ХХК өөрийн харьяа компанийн өмнөөс төлсөн 10,902 мянган төгрөгийг өөрийн дүнд оруулж тайлагнасан байна.

Тодруулга:

2009 оны 5 дугаар сарын 23-ны өдөр мэдээлэл хүссэн захидал явуулсан. Элтрана ХХК 2009 оны 6 дугаар сарын 16-ны өдөр буюу анхны Сануулах захидал явуулахаас 3 хоногийн өмнө хариу ирүүлсэн. Элтрана компани өөрийн тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

2009 оны 7 дугаар сарын 9-ний өдөр Элтрана компанийн хүмүүстэй уулзаж зөрүүний талаар нэмэлт тайлбар авсан. Элтрана компанийн өгсөн мэдээлэл шаардлага хангахуйц байсан.

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй үлдсэн зөрүү ҮТЕГ Элтрана компанийн орон нутгийн захиргаанд төлсөн газрын төлбөрийг тайлагнасан дүндээ оруулаагүй орхисонтой холбоотой байна.

Хавсралт В12

**Эрдэнэт Уул уурхайн
Корпораци**

ЭРДЭНЭТ УУЛ УУРХАЙН КОРПОРАЦИ \ЭУУК\

ЭУУК нь Монгол-Оросын хамтарсан компани бөгөөд 51 хувийг нь Монголын Засгийн газар, 49 хувийг нь Оросын Засгийн газар эзэмшдэг. Тус компани зэс, молибден үйлдвэрлэдэг.

ЭУУК УТЕГ-т бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс харахад Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн зүгээс хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүний талаар дараах хэсэгт тусган харуулав.

	(МЯН.ТӨГ)					
	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Запруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	401,291,150	415,934,322	(14,643,172)	14,507,872	(135,301)	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	73,918,253	75,999,338	(2,081,084)	2,080,594	(491)	i
Гаалийн албан татвар	5,671,714	19,117,438	(13,445,724)	13,307,571	(138,153)	ii
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	319,502,839	319,502,839	-	-	-	
Үл хадлах хөрөнгийн албан татвар	1,293,000	1,293,000	-	-	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	883,705	-	883,705	(880,466)	3,239	iii
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	150	150	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	21,639	21,534	105	(105)	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	174	(174)	128	(46)	
1б. Төлбөр	62,642,096	71,980,284	(9,338,189)	9,340,276	2,087	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	61,009,083	61,009,083	(0)	-	(0)	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	347,925	269,551	78,374	(78,374)	-	iv
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	-	8,693,816	(8,693,816)	8,693,816	-	v
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	1,285,088	1,283,000	2,088	-	2,088	vi
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	724,834	(724,834)	724,834	-	vii
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	5,755	-	5,755	74,876	80,631	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэглэлийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	5,755	-	5,755	74,876	80,631	viii
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	135,578,391	76,426,750	59,151,641	(59,151,641)	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	135,578,391	76,426,750	59,151,641	(59,151,641)	-	ix
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	5,000	48,069	(43,069)	48,069	5,000	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	48,069	(48,069)	48,069	-	x
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	5,000	-	5,000	-	5,000	xi
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	440,200	303,544	136,656	-	136,656	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	-	-	-	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	440,200	303,544	136,656	-	136,656	xii
НИЙТ ДҮН	599,962,592	564,692,970	35,269,622	(35,180,548)	89,074	

i. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

ЭУУК тайлагнасан 75,999,388 мянган төгрөгийн татварын төлбөрийн дүнг зөв хэмээн баталгаажуулсан ба төлбөрийн дүнгийн талаарх нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. УТЕГ 75,999,388 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба төлбөрийн дүнгийн талаарх нарийвчилсан мэдээллийг мөн өгсөн.

Нарийвчилсан мэдээллээс үзвэл ЭУУК “гадаадын аж ахуйн нэгжээс ЭУУК-ийн суутгаж авсан татвар”-ын дүн 2,080,644 мянган төгрөгийг аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварт оруулж тайлагнасантай гол төлөв холбоотойгоор зөрүү үүссэн байна.

ii. Гаалийн татвар

ЭУУК гаалийн татварт 19,117,438 мянган төгрөг төлснөөр тайлагнасан. Гэхдээ буруу тайлагнасан дүнд импортолсон шатах, тослох материалын онцгой албан татвар, автобензин болон дизелийн түлшний татвар, мөн НӨАТ-ын 13,303,651 мянган төгрөгийн төлбөр орсон болохыг мэдэгдсэн. Эдгээр татварыг хасч тооцох юм бол төлсөн гаалийн татварын дүн 5,813,787 мянган төгрөг болж өөрчлөгдөх юм. Гэвч ЭУУК төлсөн татварын дүнгийн талаар цааш нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй.

ГЕГ тайлагнасан 5,671,713 мянган төгрөгийн дүнг 5,675,634 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 138,153 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй хэвээр байна.

iii. Импортолсон шатах, тослох материалын онцгой албан татвар

Дээр тайлбарласнаар ЭУУК импортолсон шатах, тослох мэтериалын онцгой албан татварт төлсөн 880,466 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг анхандаа тусад нь салгаж тайлагнаагүй ба үүнийг гаалийн татварын төлбөрийн дүнд оруулсан байсан. Гэвч ЭУУК тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй.

ГЕГ тайлагнасан 883,705 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулж, хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 3,239 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

iv. Ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

ЭУУК тайлагнасан 269,551 мянган төгрөгийн төлбөрийг баталгаажуулж, төлбөрийн дүнгийн талаарх нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн.

АМГ 347,925 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулж, энэ талаарх нарийвчилсан мэдээллийг ирүүлсэн.

Гаргаж өгсөн задаргаа мэдээллээс харахад Эрдэнэт уул баяжуулах үйлдвэр ХХК-ийн тайлагнасан дүнд өөр компаниас нөхөн төлсөн 132,602 мянган төгрөгийн дүнтэй лицензийн төлбөр ороогүй байсан ба 3,480 мянган төгрөгийн дүнтэй бусад төлбөрүүд орсон байсан.

Мөн лиценз сунгасны төлбөр 5,826 мянган төгрөг багтсан болохыг тогтоосон.

Үлдэж байгаа 44,922 мянган төгрөгийн зөрүү гадаад валютын ханшийн зөрүүнээс үүссэн байна.

v. Газрын төлбөр

ЭУУК өөрийн тайлагнасан 8,693,816 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба Орхон сумын газрын албанд төлсөн төлбөрийн талаарх нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн.

ЭУУК-ийн ирүүлсэн нарийвчилсан мэдээллийн үндсэн дээр газрын төлбөрт 6,230,000 мянган төгрөг бэлнээр төлсөн ба үүний 2,463,816 мянган төгрөг нь НӨАТ-ын нөхөн төлбөр болохыг тогтоосон.

ҮТЕГ ЭУУК-иас газрын төлбөрт хүлээн авсан аливаа дүнг тайлагнаагүй. Гэхдээ Орхон сумын Газрын хэлтэс 6,230,000 мянган төгрөг хүлээн авснаар тайлан гаргажээ.

vi. Ус ашигласны төлбөр

ЭУУК тайлагнасан 1,283,000 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. ҮТЕГ тайлагнасан төлбөрийн дүн 1,285,288 мянган төгрөг байх нь зөв гэж нотолж, хүлээн авсан төлбөрийн дүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Өгсөн нарийвчилсан мэдээллээс харвал ЭУУК нь 2007 оны долдугаар сарын 6-нд хийсэн 2,087 мянган төгрөгийн төлбөрийг оруулж тайлагнаагүйг байна. 2,088 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдсэн.

vii. Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр

ЭУУК тайлагнасан 724,834 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

ХХҮГ гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөрт ямар хэмжээний төлбөр хүлээн авснаа анхлан тайлагнаагүй. Харин дараа нь дээрх хэмжээний төлбөр хүлээн авснаа нотолж, холбогдох нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн.

viii. Гаалийн үйлчилгээний хураамж

ЭУУК өөрийн төлсөн гаалийн үйлчилгээний хураамжийн дүнг тайлагнаагүй бөгөөд өөрийн системээс гаалийн үйлчилгээний хураамжтай холбоотой мэдээллийг олоогүй тул энэ талаар мэдээлэл өгч чадаагүй.

ГЕГ тайлагнасан 5,775 мянган төгрөгийн дүнгээ 80,631 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

ix. Төрийн өмчийн ногдол ашиг

Компани өөрийн тайлагнасан 76,426,750 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба энэ талаарх нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. ҮТЕГ өөрийн тайлагнасан 135,578,391 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

ҮТЕГ 2006 онд төлсөн 59,151,641 мянган төгрөгийн дүнтэй лицензийн төлбөрийг оруулж тайлагнаснаар болж зөрүү үүссэн.

х. Компаниас яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ЭУУК өөрийн тайлагнасан 48,069 мянган төгрөгийн хандивын дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба уг төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Хандивыг Монголын боксын холбоонд өгсөн байна. Энэхүү мөнгөн хандивыг орон нутгийн байгууллагад өгсөн тул энэ зүйл ангиар тайлагнах ёсгүй.

Засгийн газрын харьяа байгууллагууд тус компаниас яам, агентлагуудад өгсөн аливаа хэмжээний хандив, тусламжийн талаар тайлагнаагүй.

xi. Компаниас суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ЭУУК суманд өгсөн хандив, тусламжийн аливаа дүнг тайлагнаагүй. Орон нутгийн захиргаа ЭУУК-иас 5,000 мянган төгрөгийн хандив авснаар тайлагнасан. Гэхдээ УТЕГ өгсөн хандив, тусламжийн дүнгийн талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл өгч чадаагүй.

xii. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

ЭУУК өөрийн тайлагнасан 303,544 мянган төгрөг нь байгаль орчныг хамгаалах тухайд гарсан бөгөөд компанийн санхүүгийн тайланд тусгагдсан бодит зардал гэдгийг баталгаажуулсан. БОАЖЯ 440,200 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаар тайлагнасан боловч нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. 136,657 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

Тодруулга:

Мэдээлэл ирүүлэх хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд илгээсэн. ЭУУК хүссэн ёсоор нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Гэхдээ хариу нь хугацаандаа ирээгүй. Хариуг хүсэлт тавьсан захидлыг факсаар илгээснээс хойш бараг нэг сарын дараа буюу 2009 оны долдугаар сарын 7-нд хүлээж авсан. Ирүүлсэн мэдээллийг хэлэлцэх, илэрсэн зөрүүтэй холбогдуулан тайлбар авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 17-нд ЭУУК-тай уулзаж ярилцсан. Нягтлан бодогч нь нарийвчилсан мэдээлэл болон тайлбар өгсөн.

ЭУУК хуучин загвар ашиглан ОУИТБС-ын маягт 1-ийг бөглөсөн байсан. МОУИТБСАА маягтыг сайжруулах талаар өмнөх зөвлөгчийн өгсөн зөвлөмжийг тусгаж оруулах шаардлагатай байсан тул ОУИТБС-ын шинэчилсэн маягт 2008 оны гуравдугаар сард л дөнгөж гараад байсан юм. Зарим компани нэгэнт хуучин маягтаар тайлагнасан байсан тул тэдэнд илүү ажил удахгүйн тулд МОУИТБС тайлангуудыг хүлээн авсан байсан.

Хуучин маягт ашигласан болохоор ЭУУК компаниас орон нутгийн байгууллагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг болон НӨАТ-ыг гаалийн татварт оруулан тайлагнасан байсан. Монгол Улсын 2006 оны анхдугаар нэгтгэсэн тайланд орсон зөвлөмж ёсоор 2007 онд эдгээрийг тайлагнах шаардлага байхгүй.

Гэсэн хэдий ч тэд онцгой албан татвар, бензин болон дизелийн түлшний албан татвар, гаалийн үйлчилгээний хураамж болон НӨАТ-ыг гаалийн татварт оруулан тайлагнажээ. Бусад татвар болон хураамжийг маягтын холбогдох зүйл ангиудаар тайлагнах ёстой байсан.

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй үлдсэн зөрүү гаалийн татвар, гаалийн үйлчилгээний хураамж, байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал зэрэг дээр голчлон гарсан байна.

Эрдэнэт уулын баяжуулах үйлдвэр нь гаалийн татвар, гаалийн үйлчилгээний хураамжийн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадахгүй байсан учраас нэмэлт үйл ажиллагаа явуулж чадаагүй. Мөн үүний адил, байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардлын тухайд БОАЖЯ тайлагнасан дүнгийн талаар аливаа нэг нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй.

Хавсралт В13

Эрдэс Холдинг

ЭРДЭС ХОЛДИНГ (“ЭХ”)

ЭХ ХХК нь 100% Монголын эзэмшлийн компани бөгөөд Сэлэнгэ аймгийн Баянгол, Шарын гол сумдад алтны ордын хайгуулын ажил эрхэлдэг.

ЭХ Сүхбаатар дүүргийн татварын хэлтэст бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн төлсөн төлбөрийн хоорондын зөрүү

Тайланд дурдсан дүнд тулгуурлаж үзвэл, Засгийн газрын хүлээж авсан болон компанийн зүгээс төлсөн төлбөрийн хоорондын цэвэр зөрүү дараах байдалтай байна. Хүлээн авсан болон төлбөр хийсэн баримтуудын нарийвчлан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүнүүдийг дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	352,251	4,303	347,949	(199,409)	148,540	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	79,232	-	79,232	(79,232)	-	i
Гаалийн албан татвар	143,302	-	143,302	-	143,302	ii
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	120,178	-	120,178	(120,178)	-	iii
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	5,238	-	5,238	-	5,238	iv
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	4,303	4,303	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	53,625	72,580	(18,955)	(3,635)	(22,590)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	53,211	49,570	3,641	(3,635)	6	v
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	-	2,033	(2,033)	-	(2,033)	vi
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	19,660	(19,660)	-	(19,660)	vii
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	414	1,317	(903)	-	(903)	
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	123	-	123	-	123	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	123	-	123	-	123	
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	-	1,300	(1,300)	(700)	(2,000)	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	1,000	(1,000)	-	(1,000)	viii
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	300	(300)	(700)	(1,000)	ix
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	185,000	9,237	175,763	500	176,263	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	5,000	-	5,000	500	5,500	x
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	180,000	9,237	170,763	-	170,763	xi
НИЙТ ДҮН	590,999	87,419	503,580	(203,244)	300,336	

i. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

ЭХ анхны тайландаа аливаа төлбөрийн дүнг дурдаагүй. Учир нь 2006 онд ногдох аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар болох 79,231 мянган төгрөгийг 2007 онд төлсөн байна. ҮТЕГ ЭХ-ийг 79,231 мянган төгрөгийн татвар төлснөөр тайлагнажээ.

ii. Гаалийн албан татвар

ЭХ хийсэн төлбөрийн аливаа дүнг тайлагнаагүй. ГЕГ 143,302 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаар тайлагнаснаа зөв гээд холбогдох нарийвчилсан мэдээллийг ирүүлсэн. 143,302 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

iii. Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар

ЭХ 2006 онд алт худалдсаны татварт өгөх ёстой 120,177 мянган төгрөгийг 2007 онд төлсөн болохоор анхлан тайлан гаргахдаа аливаа нэг хэмжээний төлбөрийн талаар дурдаагүй. ҮТЕГ тайланд дурдсан 120,177 мянган төгрөгийн дүн зөв гэж нотлоод, тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. Үүнийг 2007 онд төлсөн болохоор тэр дагуугаа тайлагнах ёстой.

iv. Импортолсон шатах, тослох материалын онцгой албан татвар

ЭХ аливаа дүн тайлагнаагүй бөгөөд импортоор авсан шатах тослох материалын онцгой албан татварт ямар ч төлбөр хийгээгүй гэж нотолсон. ГЕГ тайлагнасан татварын дүн 5,238 мянган төгрөг байх нь зөв гээд үүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 5,238 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

v. Ашигт малтмалын хайгуул болон ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

ЭХ тайлагнасан төлбөрийн дүн 49,570 мянган төгрөгийг зөв гэж нотлоод, төлсөн дүнд холбогдох нарийвчилсан мэдээллийг ирүүлсэн. АМГ өөрийн тайлагнасан 53,211 төгрөгийн дүнг 46,521 төгрөг болгон өөрчилсөн ба үүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Нарийвчилсан мэдээллээс үзэхэд ЭХ 2007 оны долдугаар сард төлсөн 3,649 мянган төгрөгийн хэд хэдэн төлбөрийг оруулж тооцоогүйтэй холбоотойгоор зөрүү үүссэн байна.

Үүнээс гадна АМГ тус компаниас 2007 оны 4, 5, 9, 10 дугаар саруудад хийсэн 6,704 мянган төгрөгийн хэд хэдэн төлбөрийг Эрдэнэс Майнинг нэрээр буруу бүртгэсэн байсан тул уг дүнг тайлагнаагүй орхисон байсан.

vi. Газрын төлбөр

ЭХ тайланд дурдсан 2,032 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүн зөв гэдгийг баталгаажуулж, энэ талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл ирүүлсэн. Газрын төлбөрийг Сэлэнгэ аймгийн Хүдэр, Дархан-Уул аймгийн Шарын гол суманд хийснээ дурджээ. ҮТЕГ аливаа дүнг тайлагнаагүй. 2,032 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vii. Ус ашигласны төлбөр

ЭХ тайланд дурдсан 19,660 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүн зөв гэдгийг баталгаажуулж, тайлагнасан дүнгийн талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл ирүүлсэн. Ирүүлсэн нарийвчилсан мэдээллээс үзвэл ус ашигласны төлбөрийг Сэлэнгэ аймгийн Хүдэр, Дархан-Уул аймгийн Шарын гол суманд хийжээ. ҮТЕГ аливаа дүнг тайлагнаагүй. ҮТЕГ ЭХ-ийн хийсэн төлбөрийн ямар нэг баримт олж чадаагүй байна. 19,660 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

viii. Компаний зүгээс яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ЭХ тайланд дурдсан хандивын дүн 1,000 мянган төгрөгийг зөв гэж баталгаажуулсан. Энэ хандивыг АМГ-д өгсөн байна. Засгийн газрын харьяа байгууллагууд ЭХ-оос аливаа хандив авсан тухай тайлагнаагүй. 1,000 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

ix. Компаний зүгээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ЭХ тайландаа 300 мянган төгрөг гэснийгээ 1,000 мянган төгрөг болгон өөрчилжээ. Хандивыг Булган аймгийн Өндөршил суманд өгсөн байна. Орон нутгийн захиргаа ЭХ-оос аливаа хандив авсан тухайгаа тайлагнаагүй. 1,000 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

х. Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал

ЭХ аливаа дүн тайлагнаагүй. БОАЖЯ тайлагнасан дүн 5,000 мянган төгрөгийг 5,500 мянган төгрөг болгон өөрчиж, энэ талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл ирүүлсэн. Ийнхүү өөрчилсөн нь БОАЖЯ 2009 оны долдугаар сарын 17-нд хийсэн 500 мянган төгрөгийн төлбөрийг оруулаагүй орхисонтой холбоотой байна. 5,500 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xi. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

ЭХ тайланд тусгагдсан 9,237 мянган төгрөгийн зардлын дүн зөв болохыг баталгаажуулж, энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. БОАЖЯ 180,000 мянган төгрөг зарцуулснаар тайлан гаргажээ. Гэхдээ тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлээгүй. 170,763 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна

Тодруулга:

Мэдээлэл хүссэн хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд илгээсэн ба ЭХ-ийн хариуг анхны Сануулах захидал явуулахаас гурав хоногийн өмнө буюу 2009 оны зургадугаар сарын 16-нд хүлээж авсан. Тэд тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн ба түүндээ төлбөрийн зарим баримтыг хавсаргажээ. Тайлагнасан дүнгийн талаар тайлбар авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 15-нд ЭХ-той уулзсан. Уулзалтын үеэр нягтлан бодогч нь гаалийн татвар болон гаалийн үйлчилгээний хураамжийн талаар дараа нарийвчилсэн мэдээлэл өгөхөөр болж тохирсон. Гэвч тэрээр хүссэн мэдээллийг хараахан ирүүлээгүй байна.

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй үлдсэн зөрүү нь гаалийн татвар, ус ашигласны төлбөр болон байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардлаас голчлон үүссэн байна.

ГЕГ ЭХ-иас гаалийн татварын төлбөр авснаар тайлагнасан. Харин ЭХ төлбөр хийгээгүй гэж мэдэгдсэн. ҮТЕГ тус компаниас орон нутгийн байгууллагад төлсөн ус ашигласны аливаа төлбөрийг бүртгэлдээ аваагүй байсан. БОАЖЯ тайланд дурдсан байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардлын дүнгийн талаар ямар нэг нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй.

Хавсралт В14

Эрдмин

Эрдмин

Эрдмин компани нь Монгол Улсын хуулийн дагуу байгуулагдсан Монгол-Америкийн хамтарсан компани бөгөөд Орхон аймагт үйл ажиллагаа явуулдаг ба Эрдэнэтийн зэсийн уурхайн хаягдлаас зэс катод боловсруулдаг.

Эрдмин компани Монгол Улсын Үндэсний татварын ерөнхий газарт бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн хийсэн төлбөрийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзэхэд Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүний талаар дараах хэсэгт тусгасан болно.

(мян.төг)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	5,977,289	5,977,381	(92)	147,149	147,057	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	5,955,998	5,955,998	-	-	-	
Гаалийн албан татвар	-	-	-	147,149	147,149	i
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	20,941	20,941	(0)	-	(0)	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	350	442	(92)	-	(92)	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	1,238,622	1,298,535	(59,913)	59,176	(737)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	1,238,622	-	1,238,622	(1,238,622)	-	ii
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	-	1,238,622	(1,238,622)	1,238,622	-	iii
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордон нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	-	59,176	(59,176)	59,176	-	iv
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	737	(737)	-	(737)	
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	-	-	-	
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	-	148,929	(148,929)	147,484	(1,445)	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	-	148,929	(148,929)	147,484	(1,445)	v
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	-	7,964	(7,964)	7,964	-	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	7,964	(7,964)	7,964	-	vi
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	5,650	16,084	(10,434)	1,234	(9,200)	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	5,400	5,400	-	-	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	250	10,684	(10,434)	1,234	(9,200)	vii
НИЙТ ДҮН	7,221,561	7,448,894	(227,333)	363,008	135,675	

i. Гаалийн татвар

Эрдмин компани болон ГЕГ аль аль нь анхандаа ямар ч дүн тайлагнаагүй. Харин дараа нь ГЕГ 147,149 мянган төгрөгийн төлбөр авснаар өөрчлөн мэдээлсэн ба хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Харин Эрдмин компанийн нягтлан бодогч өвчтэй байсан тул тус компани төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй. 147,149 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

ii. Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр

Эрдмин компани ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр 1,238,622 мянган төгрөгийг ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр гэж буруу тайлагнажээ.

iii. Ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

Дээр тайлбарласнаар, Эрдмин компани ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрт төлсөн төлбөрийн дүнг ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр хэмээн буруу тайлагнажээ.

iv. Газрын төлбөр

Эрдмин компани тайлагнасан 59,176 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Газрын төлбөрийг Орхон аймагт төлсөн байна. ҮТЕГ Эрдмин компаниас газрын төлбөрт төлсөн төлбөрийн ямар нэг дүн буюу энэ талаарх нарийвчилсан мэдээллийг бидэнд гаргаж өгч чадаагүй. Орхон аймаг 59,176 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаа дараагаар нь нотолсон.

v. Гаалийн үйлчилгээний хураамж

Эрдмин компаний анхлан тайлагнасан дүнд гаалийн татвар болон НӨАТ-ыг оруулсан байсан тул түүнийг 148,929 мянган төгрөг гэснийг өөрчилж 3,125 мянган төгрөг болгосон. Гэхдээ Эрдмин компани НӨАТ-ыг тусгайлан тайлагнаж чадаагүй учраас шинэчилсэн дүнд НӨАТ-т төлсөн төлбөрийн дүн мөн багтаж байгаа болно.

ГЕГ анхандаа Эрдмин компаниас авсан төлбөрийн аливаа дүнг мэдээлээгүй. Харин дараа нь ГЕГ дүнг 1,680 мянган төгрөг болгон өөрчилж тайлагнасан ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 1,445 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vi. Компаниас аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

Эрдмин компани аймгуудад бус, орон нутгийн байгууллагуудад мөнгөн дэмжлэг үзүүлсэн тул анх тайлагнасан 7,964 мянган төгрөгийн дүнг тэглэсэн. Орон нутгийн захиргаа Эрдмин компаниас ямарваа дэмжлэг авсан тухай тайлагнаагүй.

vii. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

Эрдмин компани тайлагнасан 10,684 мянган төгрөгийн зардлын дүнг өөрчилж 9,450 мянган төгрөг болгосон ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Эрдмин компани өөрчилсөн дүн нь байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой гарсан бодит зардал гэж тайлбарласан ба БОАЖЯ-наас тайлагнасан 250 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүн нь “Байгаль орчныг хамгаалах жилийн төлөвлөгөө”-нд төсөвлөгдөж орсон бөгөөд 2007 онд БОАЖЯ-нд олгосон хөрөнгийн дүнд үндэслэсэн хэмээн нэмж тодруулсан. 9,200 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

Тодруулга:

Мэдээлэл ирүүлэх хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд илгээсэн. Эрдмин компани анхны сануулах захидал илгээснээс хойш 5 хоногийн дараа буюу 2009 оны зургадугаар сарын 24-нд хариу ирүүлсэн. Тэд хариу захидалдаа өөрсдийн тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээллийг оруулсан байсан. Зарим мэдээллийг тодруулах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 17-нд уулзаж ярилцсан. Эрдмин компаниас өгсөн мэдээлэл болон тайлбар хангалттай байсан. Нягтлан бодогч нь тухайн үед өвчтэй байснаас Эрдмин компани зөвхөн гаалийн татвартай холбоотой мэдээллийг ирүүлээгүй байсан юм.

Хураангуй тайлбар:

Гаалийн татвар болон байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал дээр ихэвчлэн зөрүү гарсан байна.

Эрдмин компанийн нягтлан бодогч тухайн үед өвчтэй байснаас гаалийн татварт хийсэн төлбөрийн талаар ямар нэг нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй тул нэмэлт ажиллагаа явуулах боломжгүй байсан. БОАЖЯ байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой гарсан зардлын талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй.

Хавсралт В15

Гацуурт

Гацуурт

Гацуурт нь 100 хувь Монголын өмчийн компани бөгөөд Өвөрхангай аймгийн Бат-Өлзийт сум, Дархан-Уул аймгийн Хонгор сум болон Сэлэнгэ аймгийн Ерөө суманд алтны уурхай ажиллуулдаг.

Гацуурт компани УТЕГ-т бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзэхэд Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүний талаар дараах хэсэгт тусгасан болно.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	1,169,090	1,167,085	2,005	(6,000)	(3,995)	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	-	4,153	(4,153)	-	(4,153)	i
Гаалийн албан татвар	607,605	442,916	164,689	(164,689)	-	ii
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	540,000	707,733	(167,733)	167,733	-	iii
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	3,206	3,206	0	(0)	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	9,320	-	9,320	(9,320)	-	iv
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	8,959	9,077	(118)	276	158	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	768,966	658,619	110,346	(107,372)	2,974	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	200,205	199,259	946	(946)	-	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	272,163	437,982	(165,819)	165,139	(680)	v
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн орддын нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	16,973	10,064	6,909	(5,556)	1,353	vi
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	5,055	6,610	(1,555)	576	(979)	vii
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	274,569	4,704	269,865	(266,585)	3,280	viii
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	3,083	-	3,083	(3,083)	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	3,083	-	3,083	(3,083)	-	ix
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	89,868	4,000	85,868	-	85,868	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	500	(500)	-	(500)	
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	2,500	(2,500)	-	(2,500)	x
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	89,868	1,000	88,868	-	88,868	xi
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1б.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	305,220	11,700	293,520	-	293,520	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	11,700	11,700	-	-	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	293,520	-	293,520	-	293,520	xii
НИЙТ ДҮН	2,336,226	1,841,404	494,822	(116,455)	378,367	

i. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

Гацуурт компани нь тайлагнасан 4,153 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан боловч татварын төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. УТЕГ Гацуурт компаниас хүлээн авсан төлбөрийн аливаа дүнг тайлагнаагүй. 4,153 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

ii. Гаалийн татвар

Гацуурт компани гаалийн татварт 442,916 мянган төгрөг төлснөөр анхлан тайлагнасан. Гэхдээ хэлэлцүүлгийн үеэр тайлагнасан гаалийн татварын дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй боловч тайлагнасан дүн ГЕГ-ын тайлагнасан дүнтэй ижил байх ёстой гэж мэдэгдсэн. ГЕГ өөрийн тайлагнасан 607,605 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба хүлээн авсан төлбөрийн дүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

iii. Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар

Гацуурт компани анхлан 2007 онд төлсөн татварын бодит дүнг бус, төлөх ёстой татварын хэмжээг мэдээлсэн тул дараа нь тайланд дурдсан 707,733 мянган төгрөгийн дүнг 540,000 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн.

iv. Импортлолсон шатах, тослох материалын онцгой албан татвар

Гацуурт компани импортлолсон шатах, тослох материалын онцгой албан татварт ямар хэмжээний төлбөр хийснээ анхлан тайлагнаагүй. Гэхдээ хэлэлцүүлгийн явцад тэд төлбөрийн дүнг ГЕГ-ын тайлагнасан дүнтэй бараг ижил байх ёстой гэж мэдэгдсэн. Төлсөн төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. ГЕГ өөрийн тайлагнасан 9,320 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

v. Ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

Анх тайлагнасан дүнд тооцооны алдаа байсан болон зарим төлбөрийг давхардуулж оруулснаас шалтгаалан уг дүн өндөр гарсан тул Гацуурт компани анх тайлагнасан 437,982 мянган төгрөгийн дүнг 272,843 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн. АМГ өөрийн тайлагнасан 272,163 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

vi. Газрын төлбөр

Гацуурт компани анх тайлагнасан дүнд тооцооны алдаа байсан тул 10,064 мянган төгрөгийн уг дүнг 19,802 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба төлбөрийг нийслэлийн болон Сэлэнгэ аймгийн газрын албанд төлснөө мэдэгдсэн. УТЕГ Гацуурт компаниас 16,973 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаар тайлан гаргажээ. Гэхдээ тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй. Нийслэлийн Газрын алба 4,182 мянган төгрөг хүлээн авснаа дараа нь нотолсон. 1,353 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vii. Ус ашигласны төлбөр

Гацуурт компани өөрийн тайлагнасан 6,610 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба үүнийг Өвөрхангай аймаг болон Нийслэлийн Газрын албанд төлсөн гэж мэдэгдсэн. Гэхдээ Гацуурт компани тайлагнасан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй. УТЕГ өөрийн тайлагнасан 5,055 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан боловч тайлагнасан дүнгийн талаар аливаа нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадахгүй байсан. Нийслэлийн Газрын алба дараагаар нь 576 мянган төгрөг хүлээн авснаа нотолсон.

viii. Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр

Гацуурт компани анх тайлагнасан төлбөрийн дүнд зарим алдаа гарсан тул 4,704 мянган төгрөгийн дүнг өөрчилж, 276,937 мянган төгрөг болгосон. ХХҮГ өөрийн тайлагнасан 274,569 мянган төгрөгийн дүнг 266,426 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Нарийвчилсан мэдээллийн үндсэн дээр Гацуурт компани ХХҮГ-аас хүлээн авсан 13,791 мянган төгрөгийн нөхөн төлбөрийг оруулж тооцоогүй байсныг тогтоосон. 3,280 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

ix. Гаалийн үйлчилгээний хураамж

Гацуурт компани гаалийн үйлчилгээний хураамжийн аливаа дүн тайлагнаагүй. Гэхдээ хэлэлцүүлгийн явцад тэд энэ дүн ГЕГ-ын тайлагнасан дүнтэй ижил байх ёстой гэж мэдэгдсэн. Төлсөн төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. ГЕГ тайлагнасан тоон үзүүлэлтээ 4,774 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

x. Компаниас аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

Гацуурт компани өөрийн тайлагнасан 2,500 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба мөнгөн дэмжлэгийг Сэлэнгэ аймагт үзүүлсэн болохоо мэдэгдсэн.

Орон нутгийн захиргаа тус компаниас ямар нэг хэмжээний мөнгөн дэмжлэг авсан тухай тайлагнаагүй. 2,500 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xi. Компаниас сумдад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

Гацуурт компани өөрийн тайлагнасан 1,000 мянган төгрөгийн хандивын дүнг баталгаажуулсан ба үүнийг Мэдлэг хөгжүүлэх санд хандивласнаа мэдэгдсэн.

Орон нутгийн захиргаа 89,868 мянган төгрөг хүлээн авсан тухайгаа тайлагнасан боловч энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. Гацуурт компани орон нугийн захиргаанд 89,868 төгрөгийн төлбөр хийснээ хэлж мэдэхгүй байгаа юм 88,868 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xii. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

Гацуурт компани байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотойгоор гарсан аливаа зардлын дүнг анхлан тайлагнаагүй. Гацуурт компани газар нөхөн сэргээхэд зориулж 2007, 2008 онд ойролцоогоор 2,400,000 мянган төгрөг зарцуулсан гэж тайлбарласан. Гэхдээ гарсан зардлын талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй.

БОАЖЯ 293,520 мянган төгрөгийг Гацуурт компанийн хувьд байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотойгоор гаргасан зардал гэж тайлагнасан. Гэхдээ тайлагнасан дүнгийн талаар БОАЖЯ нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. 293,520 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна

Тодруулга:

Гацуурт компанийхан тэр үеэр ажил ихтэй байсан тул мэдээлэл ирүүлэх талаар бидний тавьсан хүсэлтэд хариу өгөөгүй. Нарийвчилсан мэдээлэл болон илэрсэн зөрүүний талаар нэмж тайлбар авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 24-нд Гацуурт компанийхантай уулзсан. Уулзалтын үеэр нягтлан бодогч нь тайлагнасан зарим тоон үзүүлэлтийг баталгаажуулж, зөрүүний талаар зарим тайлбар өгсөн. Гэхдээ тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй.

Үүнээс гадна уулзалтын үеэр нягтлан бодогч нь зарим зөрүүний талаар дараа нэмэлт мэдээлэл өгөхөөр болж тохирсон боловч бидний хүссэн мэдээллийг одоогоор ирүүлээгүй байна. Мөн нягтлан бодогч нь 2009 оны наймдугаар сарын дунд хүртэл эзгүй байх тухайгаа бидэнд мэдэгдсэн.

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй үлдсэн зөрүүнүүд компаниас суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг болон байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой гарсан зардалтай голчлон холбоотой байсан. Орон нутгийн

захиргаа компанийн зүгээс суманд үзүүлэх мөнгөн дэмжлэг болгож хүлээн авсан хандивын дүнг тайлагнасан боловч тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй. Ийм байдлаар нэгтгэх ажиллагаа цааш явуулж чадаагүй. Гацуурт компани ч тэр, БОАЖЯ ч тэр байгаль орчныг хамгаалах тухайд гарсан зардлын талаар нэмэлт мэдээлэл өгч чадаагүй юм.

Хавсралт В16

Гоби Коул энд Энержи

ГОБИ ЭНД КОУЛ ЭНЕРЖИ \ ГКЭ\

ГКЭ компани нь голчлон Говь-Алтай аймагт үйл ажиллагаа явуулдаг ба нүүрс олборлодог. ГКЭ компани Сүхбаатар дүүргийн татварын хэлтэст бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзэхэд Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүг дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	95,073	0	95,073	(95,073)	-	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	93,384	0	93,384	(93,384)	-	i
Гаалийн албан татвар	365	-	365	(365)	-	ii
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	1,324	-	1,324	(1,324)	-	iii
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	929,167	10,019	919,148	(925,434)	(6,286)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	917,575	3,011	914,564	(914,564)	-	iv
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордон нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	-	4,464	(4,464)	-	(4,464)	v
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	579	(579)	-	(579)	
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	11,592	840	10,752	(10,870)	(118)	vi
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	1,125	(1,125)	-	(1,125)	vii
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	44	-	44	81	124	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	44	-	44	81	124	
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	-	37,721	(37,721)	(27,317)	(65,038)	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	3,500	(3,500)	-	(3,500)	viii
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	8,000	(8,000)	(2,073)	(10,073)	ix
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	26,221	(26,221)	(25,244)	(51,465)	x
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1ж. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	2,500	1,000	1,500	(8,420)	(6,920)	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	500	1,000	(500)	(6,420)	(6,920)	xi
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	2,000	-	2,000	(2,000)	-	xii
НИЙТ ДҮН	1,026,784	48,741	978,043	(1,056,163)	(78,120)	

i. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

ГКЭ компани зөвхөн аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварт дөнгөж 0.20 мянган төгрөг төлснөөр тайлагнасан. ГЕГ 93,384 мянган төгрөгийн татвар төлснөөр тайлагнасан нь зөв гэж баталгаажуулсан ба хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Хэлэлцүүлгийн үеэр ГКЭ компани 2007 оны аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар төлөөгүй, төлбөрийг түүний өмнөөс нүүрс олборлох хамтын ажиллагааны гэрээтэй Түлш Алтай компани хийсэн гэж тайлбарласан. Уг гэрээ ёсоор аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварыг Түлш Алтай компани төлөх үүрэгтэй ажээ. ГКЭ компани өөрөө төлбөр хийгээгүй болохоор энэ талаар тайлагнаагүй юм байна.

Төлбөрийг өмнөөс нь хийсэн хэдий ч төлбөрийг ГКЭ компани хариуцах ёстой болохоор аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварыг өөрөө тайлагнах ёстой.

II. Гаалийн татвар

ГКЭ тайлагнах тоон үзүүлэлт зөвхөн уул уурхайн олборлолтын лицензэд хамаарах ёстой учир хайгуулын лицензтэй холбоотой тоон үзүүлэлтүүд энд орохгүй гэсэн ташаа ойлголттой байснаас гаалийн татварт төлсөн төлбөрийн дүнг огт тайлагнаагүй. ГКЭ компани гаалийн татварт төлсөн төлбөрийн тодорхой дүнг гаргаж өгч чадаагүй боловч эдгээр дүн ГЕГ-ын тайлагнасан тоон үзүүлэлттэй адил байх ёстой гэж мэдэгдсэн.

ГЕГ хүлээн авснаар тайлагнасан төлбөрийн дүн 365 мянган төгрөгийг 12,606 мянган төгрөг болгон өөрчилж, энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

iii. Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар

Өмнө тайлбарласан шалтгаанаар ГКЭ авто тээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татварт төлсөн төлбөрийн аливаа хэмжээг тайлагнаагүй. ГКЭ компани татварт ямар хэмжээний төлбөр хийсэн талаар мэдээлж чадахгүй байсан. Гэхдээ УТЕГ-ын мэдээлсэн дүнтэй дүйж байх ёстой гэж мэдэгдсэн.

УТЕГ 1,324 мянган төгрөгийн дүнг тайлагнасан боловч нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлээгүй.

iv. Ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

ГКЭ компани дээр тайлбарласан шалтгаанаар 3,011 мянган төгрөг төлснөөр анхлан тайлагнасан. ГКЭ компани дараагаар нь ашигт малтмалын олборлолт болон хайгуулын лицензтэй холбоотой төлбөрийн дүнг 1,024,654 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. АМГ тайлагнасан 917,576 мянган төгрөгийн дүнг өөрчилж 1,070,332 мянган төгрөг болгосон ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

Нарийвчилсан мэдээллээс үзвэл ГКЭ компани 8041Х дугаартай лицензийн төлбөр 123,836 мянган төгрөгийг тайлагнасан дүндээ оруулаагүй байна. Түүнээс гадна АМГ ГКЭ-ийн хийсэн хэд хэдэн төлбөрийн дүн 78,158 мянган төгрөгийг тайлагнасан дүндээ оруулаагүй байна.

v. Газрын төлбөр

ГКЭ компани тайлагнасан 4,464 мянган төгрөгийн төлбөрийг зөв гэж баталгаажуулсан ба төлсөн төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. Нарийвчилсан мэдээллээс үзвэл газрын төлбөрийг Говь-Алтай аймгийн Чандмань сумын татварын албанд хийжээ.

УТЕГ аль нэг хэмжээний төлбөр хүлээн авсан тухайгаа тайлагнаагүй. 4,245 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vi. Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр

Дээр тайлбарласан шалтгаанаар ГКЭ компани 840 мянган төгрөгийн төлбөр хийснээр анхлан тайлагнасан. Харин дараа нь ГКЭ компани төлбөрийн дүнг 11,296 мянган төгрөгөөр тайлагнасан ба олборлолт болон хайгуулын лицензтэй холбоотой төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

ХХҮГ тайлагнасан 11,592 мянган төгрөгийн дүнг өөрчилж, 10,764 мянган төгрөг болгосон ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

Нарийвчилсан мэдээллийн үндсэн дээр ГКЭ нь өөр компанид төлсөн ажлын байрны зөвшөөрлийн 414 мянган төгрөгийн төлбөрийг тоон үзүүлэлтэд буруу оруулсан нь тогтоосон.

vii. Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр

ГКЭ компани өөрийн тайлагнасан 1,125 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба энэ талаарх нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. Төлбөрийг Говь-Алтай аймгийн Чандмань сумын татварын албанд хийснийг тэмдэглэжээ.

УТЕГ нь түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрт хүлээн авсан аливаа дүнг тайлагнаагүй. 1,125 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

viii. Компаниас яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ГКЭ компани тайлагнасан 3,500 мянган төгрөгийн мөнгөн дэмжлэгийн дүн зөв бөгөөд хандивыг Эрдэс баялаг, эрчим хүчний яаманд үзүүлснийг баталгаажуулсан. Засгийн газрын харьяа байгууллагууд тус компаниас аливаа мөнгөн дэмжлэг авсан тухай тайлагнаагүй. 3,500 төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй хэвээр үлдэж байна.

ix. Компаниас аймгуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ГКЭ компани дээр тайлбарласан шалтгаанаар анх тайлагнасан 8,000 мянган төгрөгийн төлбөрийг 120,314 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 5,000 мянган төгрөг, 110,241 мянган төгрөг болон 5,073 мянган төгрөгийн мөнгөн дэмжлэгийг Говь-Алтай, Баянхонгор болон Дорнод аймагт тус тус үзүүлснийг тэмдэглэжээ. Орон нутгийн захиргаа тус компаниас аливаа мөнгөн хандив авсан тухай тайлагнаагүй. Гэхдээ 110,241 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авсан гэж Баянхонгор аймгийн захиргаа сүүлд нь нотолсон. 10,073 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

x. Компаниас суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ГКЭ компани дээр тайлбарласан шалтгаанаар анх тайлагнасан 26,221 мянган төгрөгийн төлбөрийг 51,464 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Нарийвчилсан мэдээллээс үзвэл 42,695 мянган төгрөгийн мөнгөн болон 8,769 мянган төгрөгийн мөнгөн бус дэмжлэгийг Говь-Алтай аймгийн Чандмань суманд тус тус үзүүлсэн байна. Мөнгөн бус дэмжлэгийн тухайд ГКЭ усны худаг барихад нь зориулж материал хандивласан байна. Орон нутгийн захиргаа тус компаниас аливаа мөнгөн дэмжлэг авсан тухай тайлагнаагүй. 51,464 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй хэвээр үлдэж байна.

xi. Тусгай дансанд байршуулах байгаль орчныг хамгаалах зардлын 50%

ГКЭ компани тайлагнасан 1,000 мянган төгрөгийн тоон үзүүлэлтээ 7,920 мянган төгрөг болгон өөрчилж, энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. БОАЖЯ тайлагнасан 500 мянган төгрөгийн тоон үзүүлэлтийг 1,000 мянган төгрөг болгон өөрчилж, энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

Нарийвчилсан мэдээлэлээс харахад БОАЖЯ-ны тайлагнасан тоон үзүүлэлт нь ГКЭ компаний зүгээс орон нутгийн захиргаанд төлсөн нийт 6,920 мянган төгрөгийн дүнтэй хэсэг төлбөр ороогүй байсан.

6,920 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xii. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

ГКЭ компани нь дээр тайлбарласан шалтгаанаар байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардлын ямар нэг дүнг анхандаа тайлагнаагүй. Дараа нь 2,000 мянган төгрөгийн төлбөр

хийснээр тайлагнасан боловч нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. БОАЖЯ тайландаа ГКЭ компани 2,000 мянган төгрөг төлснийг дурджээ.

Тодруулга:

Мэдээлэл хүссэн хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд илгээсэн. Хариуг эхний Сануулах захидал илгээхээс хэд хоногийн өмнө буюу 2009 оны зургадугаар сарын 16-нд хүлээн авсан. Тэд тайланд орсон тоон үзүүлэлтүүдтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн байсан.

Нэмэлт мэдээлэл болон тайлбар авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 8-нд ГКЭ компанитай уулзалт хийсэн. Уулзалтын үеэр нягтлан бодогч нь ОУИТБС-ын маягтаар юу юу тайлагнах ёстой талаар ташаа ойлголттой байсан учраас зөвхөн олборлолтын лицензээр төлсөн төлбөрийн дүнг тайлагнасан ба хайгуулын лицензийн холбогдолтой төлбөрийг орхисон байсан.

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй зөрүү гол нь газрын төлбөр, Засгийн газрын харъяа байгууллагуудад өгсөн хандив, тусламж болон тусгай дансанд байршуулах байгаль орчныг хамгаалах зардлын 50%-тай холбоотой байсан.

ҮТЕГ ГКЭ компаний зүгээс орон нутагт төлсөн газрын төлбөрийн ямар нэгэн баримтыг олоогүй. ГКЭ компаний зүгээс орон нутгийн захиргаанд төлсөн тусгай дансанд байршуулах байгаль орчныг хамгаалах зардлын 50%-тай холбоотой аливаа төлбөрийн дүнг БОАЖЯ олоогүй байна. Засгийн газрын харъяа байгууллагууд ГКЭ компаний зүгээс Яам, агентлагуудад мөнгөн дэмжлэг болгож өгсөн аливаа хандивын дүнг тайлагнаагүй. Орон нутгийн захиргаа аймаг, сумдад мөнгөн дэмжлэг болгож ГКЭ компаний зүгээс өгсөн аливаа хандивын дүнг тайлагнаагүй.

Хавсралт В17

Гурван Төхөм

ГУРВАН ТӨХӨМ “ГТ”

Гурван Төхөм нь Монголын эзэмшлийн хувийн компани бөгөөд Төв аймагт алтны уурхайд үйл ажиллгаа явуулж байна. ГТ нь Баянзүрх дүүргийн Татварын хэлтэстэй харьцдаг.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн төлсөн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан дүнд үндэслэж үзвэл Засгийн газрын зүгээс хүлээн авсан төлбөр, Компанийн зүгээс төлсөн татвар, хураамжуудын хоорондын цэвэр зөрүү дараах байдалтай байна. Хүлээн авсан болон төлсөн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ, илэрсэн зөрүүнүүдийг дараах хүснэгтэд харуулав.

(мян.төг)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	140,801	155,517	(14,716)	14,716	0	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	1,988	1,400	588	(588)	(0)	
Гаалийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	137,503	132,800	4,703	(4,702)	0	i
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	342	300	42	(42)	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч зэрэгслийн албан татвар	968	917	51	(51)	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	20,100	(20,100)	20,100	-	ii
1б. Төлбөр	52,099	56,500	(4,401)	156	(4,245)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	37,264	37,300	(36)	36	-	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	7,812	7,800	12	(12)	-	
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордон нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	-	6,400	(6,400)	2,155	(4,245)	iii
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	7,023	5,000	2,023	(2,023)	-	iv
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	-	-	-	
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	-	2,100	(2,100)	600	(1,500)	
АН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
АН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	v
АН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
АН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	2,100	(2,100)	600	(1,500)	vi
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	13,658	31,600	(17,942)	-	(17,942)	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	2,000	2,000	-	-	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	11,658	29,600	(17,942)	-	(17,942)	vii
	-	-	-	-	-	
НИЙТ ДҮН	206,558	245,717	(39,159)	15,472	(23,687)	

i. Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар

Дээр дурдсанаар ГТ компани эхний тайлагнасан дүнгээ ихэсгэж бүхэлдүүлсэн болохоор уг дүнг 132,800 мянган төгрөг байсныг 137,503 мянган төгрөг болгон өөрчилж, тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

ҮТЕГ тайлагнасан 137,503 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж нотлоод, хүлээн авсан төлбөрийн талаарх нарийвчилсан мэдээллийг ирүүлсэн.

ii. Бусад мөнгөн төлбөр

ГТ буруу тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээ хянан тэглэсэн.

iii. Газрын төлбөр

ГТ тайлагнасан 6,400 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг өөрчилж 4,374 мянган төгрөг болгосон ба тайланд буй дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. Төлбөрийг Сонгино хайрхан дүүрэгт болон Төв аймгийн Сэргэлэн суманд хийсэн байна.

Түүнээс гадна Төв аймгийн Сэргэлэн суманд төлсөн малын бэлчээрийн төлбөрийг энд оруулж тооцсон байна. Газрын төлбөрийн дүнд 129 мянган төгрөгийн малын бэлчээрийн төлбөрийн дүнг оруулж тооцох ёсгүй. ҮТЕГ авсан төлбөрийн аль нэг дүнг тайлагнаагүй. 4,245 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

iv. Ус ашигласны төлбөр

ГТ тайлагнасан төлбөрийн дүн 5,000 мянган төгрөгийг 7,023 мянган төгрөг болгон өөрчилжээ. ҮТЕГ өөрийн тайлагнасан 7,023 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба холбогдох нарийвчилсан мэдээллийг ирүүлсэн.

v. Компаниас аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ГТ компани анхлан үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэгийн аливаа дүнг тайлагнаагүй. Гэхдээ дараагаар нь тайлагнасан хандивын дүнг 1,500 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба үүнийг Төв аймгийн Хөгжлийн санд өгснөө мэдээлсэн. Орон нутгийн захиргаа ГТ компаниас авсан мөнгөн хандивын аливаа дүнг тайлагнаагүй.

Аймаг, сумын тогтвортой хөгжлийн санд төлсөн дүнг “Тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зориулан шилжүүлсэн санхүүжилт” гэсэн зүйлээр тайлагнах ёстой байсан. Төв аймгийн хөгжлийн санд өгсөн хандивыг энэ зүйлд оруулж тайлагнах ёсгүй байсан.

vi. Компаниас тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зарцуулсан хөрөнгө

ГТ тайлагнасан 2,100 мянган төгрөгийн төлбөрийг хянан тэглэсэн. Орон нутгийн захиргаа ГТ компаниас аливаа төлбөр авсан тухайгаа тайлагнаагүй. Гэхдээ, ГТ ХХК-иас Төв аймгийн хөгжлийн санд өгсөн 1,500 мянган төгрөгийн хандивыг компанийн зүгээс аймагт өгсөн хандив гэж тайлагнасан байгааг олж мэдсэн. 1,500 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдсэн.

vii. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

ГТ тайланд дурдсан зардлын дүн 29,600 мянган төгрөгийг зөв гэж нотлоод, холбогдох нарийвчилсан мэдээллийг ирүүлсэн. БОАЖЯ 11,658 мянган төгрөгийн зардал гарсныг дурджээ. Гэхдээ нарийн мэдээлэл ирүүлээгүй. 17,942 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

Тодруулга:

Нягтлан бодогч нь утсаар ярьж, тэднээс шаардсан зүйлийг тайлбарлахад туслалцаа хүссэний дараа 2009 оны тавдугаар сарын 26-нд ГТ-тэй уулзаж ярилцсан. Тодорхойлсон зөрүүг төлбөрийн зүйл бүрээр нарийвчлан задалж харуулах шаардлагатай ба дагалдах нэмэлт материал хэрэггүй байсан нь тодорхой болсон.

Үүний дараа анхны Сануулах захидал илгээхээс гурав хоногийн өмнө буюу 2009 оны зургадугаар сарын 16-нд хариу ирсэн. Тэд тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл явуулсан байлаа. ГТ шаардсан бүх мэдээллийг ирүүлжээ.

ГТ хуучин загвар ашиглан ОУИТБС-ын маягт 1-ийг бөглөсөн байв. Маягтыг сайжруулах талаар өмнөх зөвлөгчийн өгсөн зөвлөмжийг маягтад нэгтгэж оруулах шаардлага МОУИТБС-д байсан учраас шинэчилсэн маягт 2008 оны гуравдугаар сард дөнгөж гарсан билээ. Зарим компани хуучин маягт ашиглан хэдүйнээ тайлан гаргаж ирүүлээд байсан болохоор эдгээр компаниудаар дахин бөглүүлж ажил удахгүйн тулд МОУИТБС тайланг тэр дагуу нь хүлээн авсан болно.

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй үлдсэн зөрүү нь газрын төлбөр болон байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой гарсан зардлаас ихэвчлэн үүссэн байна.

ҮТЕГ ГТ-ээс орон нутгийн захиргаанд хийсэн газрын төлбөрийг бүртгээгүй байсан. БОАЖЯ ГТ-өөс хүлээн авсан байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардлын талаар нарийвчилсан мэдээллийг өгч чадаагүй тул энэ талаар гүнзгийрүүлсэн ажиллагаа явуулах боломжгүй байсан болно.

Хавсралт В18

Айвенхоу Майнс Монгол

АЙВЕНХОУ МАЙНЗ МОНГОЛ (“АМ”)

АМ компани нь 100 хувийн Канадын хөрөнгө оруулалт бүхий компани бөгөөд дэлхийн хэмжээнд хамгийн том ордуудын нэг болох Өмнөговь аймгийн Ханбогд суманд алт, зэсийн ордод хайгуул хийж байгаа болно.

АМ компани УТЕГ-т бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзэхэд Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн зүгээс хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүний талаар дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	1,474,875	1,578,230	(103,355)	78,527	(24,828)	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	-	-	-	-	-	
Гаалийн албан татвар	1,430,175	1,533,530	(103,355)	78,527	(24,828)	i
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	30,153	30,153	-	-	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	14,547	14,547	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	4,336,699	4,383,536	(46,837)	45,239	(1,598)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	3,894,493	3,940,785	(46,292)	46,292	-	ii
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордны нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	249,275	248,726	549	-	549	
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	3,887	3,887	(0)	-	(0)	
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	178,614	183,481	(4,867)	2,736	(2,131)	iii
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	10,430	5,265	5,165	(5,181)	(16)	iv
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	1,392	(1,392)	1,392	-	v
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	5,198	74,599	(69,401)	28,393	(41,008)	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	5,198	-	5,198	(886)	4,312	vi
Үйлчилгээний бусад хураамж	-	74,599	(74,599)	29,279	(45,320)	vii
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	-	461,180	(461,180)	429,376	(31,804)	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	25,000	(25,000)	25,000	-	viii
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	235,974	(235,974)	204,170	(31,804)	ix
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	200,206	(200,206)	200,206	-	x
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	13,500	24,579	(11,079)	600	(10,479)	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	8,500	24,579	(16,079)	14,549	(1,530)	xi
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	5,000	-	5,000	(13,949)	(8,949)	xii
НИЙТ ДҮН	5,830,272	6,522,124	(691,852)	582,136	(109,717)	

i. Гаалийн татвар

АМ компани нь тайлагнагдсан 1,533,530 мянган төгрөгийн төлбөрийг баталгаажуулсан ба төлбөрийн дүнгийн талаарх нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. ГЕГ тайлагнасан дүнг өөрчилж 1,508,702 мянган төгрөг болгосон ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 24,828 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

ii. Ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

АМ компани өөрийн тайлагнасан 3,940,785 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба ам. доллараар тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл

өгсөн. ЭБЭХЯ өөрийн тайлагнасан 3,894,493 мянган төгрөгийн дүнг 4,235,008 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба ам. доллараар тайлагнасан төлбөрийн дүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

Ирүүлсэн мэдээллээс харьцуулж үзэхэд АМГ тус компанийн хамтран ажилладаг компанийн төлсөн 294,223 мянган төгрөгийг оруулж тооцсон байна.

iii. Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр

АМ компани өөрийн тайлагнасан 183,481 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба үүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. ХХҮГ өөрийн тайлагнасан дүнг 168,157 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба үүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. Нарийвчилсан мэдээллээс үзвэл АМ компани ХХҮГ-аас хийсэн 13,193 мянган төгрөгийн нөхөн төлбөрийг хассан байна. 2,131 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй хэвээр үлдэж байна.

iv. Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр

АМ тайланд дурдсан 5,265 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулж, төлсөн төлбөрийн дүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээллийг ирүүлсэн. УТЕГ тайланд дурдсан 10,430 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүн зөв гэж баталгаажуулж, хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. Нарийвчилсан мэдээллээс үзвэл АМ 2007 оны хоёрдугаар сард хийсэн 5,180 мянган төгрөгийн төлбөрийг буруу хасч тооцсон байна.

v. Бусад төлбөр

АМ компани өөрийн тайлагнасан 1,392 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба энэ нь дотоодын зам ашигласны төлбөр байсныг тайлбарлажээ. 1,358 мянган төгрөгийн төлбөрийг Өмнөговь аймгийн Ханбогд сум, 34 мянган төгрөгийн төлбөрийг Өмнөговь аймгийн Манлай суманд хийжээ. Засгийн газар тус компаниас төлбөр авсан тухайгаа тайлагнаагүй.

Энэхүү төлбөрийг АМ тайлагнах шаардлагагүй тул үүнийг хасах хэрэгтэй.

vi. Гаалийн үйлчилгээний хураамж

АМ гаалийн үйлчилгээний хураамжид төлсөн төлбөрийн аливаа дүнг анхлан тайлагнаагүй. Дараа нь АМ тайлан дахь дүнг 29,280 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба төлсөн төлбөрийн талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл ирүүлсэн. УТЕГ өөрийн тайлагнасан 5,198 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 33,592 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. 4,312 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vii. Үйлчилгээний бусад хураамж

АМ компани тайлагнасан тоон үзүүлэлтээ 4,599 мянган төгрөг байсныг 45,320 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба энэ талаарх нарийвчилсан мэдээллийг ирүүлсэн. Нарийвчилсан мэдээллээс үзвэл 44,187 мянган төгрөгийн төлбөрийг АМГ-т, 780 мянган төгрөгийн төлбөрийг ХХҮГ-т, 352 мянган төгрөгийн төлбөрийг Цагаачлалын албанд тус тус төлсөн байна. Засгийн газрын нэгж байгууллагуудад хүлээн авсан хураамжуудын дүнг баталгаажуулах хүсэлт тавьсан. Гэвч Засгийн газрын нэгж байгууллагууд ямар нэг хариу хараахан ирүүлээгүй байна. Ийнхүү 45,320 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй хэвээр үлдэж байна.

viii. Компаниас яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

АМ компани нь тайлагнасан 25,000 мянган төгрөгийн төлбөрийг зөв гэж баталгаажуулсан ба мөнгөн хандивыг Улсын онцгой байдлын ерөнхий газарт өгснөө мэдэгдсэн. Засгийн газрын харьяа байгууллагууд АМ компаниас аливаа хандив авсан тухайгаа тайлагнаагүй. 25,000 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй хэвээр үлдэж байна.

ix. Компаниас аймгуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

АМ компани тайлагнасан 235,974 мянган төгрөгийн төлбөрийг баталгаажуулсан ба аймгийн Төрийн санд сургалтын төлбөрт, аймгийн Төрийн санд эмчийн сургалтын тэтгэлэг, Өмнөговь аймгийн ЗДТГ-т эмчийн сургалтын тэтгэлэгт тус тус зориулан 26,902 мянган төгрөг, 4,902 мянган төгрөг болон 204,170 мянган төгрөгийн хандив өгснөө мэдэгдсэн.

Орон нутгийн захиргаа АМ-аас авсан мөнгөн дэмжлэгийн аливаа дүнг тайлагнаагүй. Гэхдээ Өмнөговь аймаг дараагаар нь АМ-аас 204,170 төгрөгийн мөнгөн дэмжлэг авснаар тайлан гаргасан байна. 31,804 төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

x. Компаниас тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зарцуулсан хөрөнгө

АМ компани тайлагнасан 200,206 мянган төгрөгийн дүнг баталгаажуулсан ба зарцуулсан хөрөнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Ирүүлсэн нарийвчилсан мэдээллээс үзвэл уг хөрөнгийг хувь хүмүүсийн оюутны тэтгэлэг болон сургалтын зардалд зориулж зарцуулсан байна. Орон нутгийн захиргаа АМ-аас хүлээн авсан аливаа хэмжээний төлбөрийн талаар тайлагнаагүй.

Тодорхой аймаг буюу суманд зориулж байгуулсан хөгжлийн санд хийсэн төлбөрийг л тайлагнах учиртай. Дээрх хандивуудыг энэ зүйл ангиар тайлагнах шаардлагагүй.

xi. Тусгай дансанд байршуулах байгаль орчныг хамгаалах зардлын 50%

АМ компаниас ирүүлсэн нарийвчилсан мэдээллийн үндсэн дээр анхлан тайлагнасан 24,579 мянган төгрөгийн дүнд байгаль орчныг хамгаалахад зориулж зарцуулсан 13,949 мянган төгрөгийн зардлыг буруу оруулж тооцсоныг тогтоосон. БОАЖЯ тайланд дурдсан 8,500 мянган төгрөгийн зардлын дүнг 9,100 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

Ирүүлсэн нарийвчилсан мэдээллээс АМ компани 1,500 мянган төгрөгийн төлбөрийг, БОАЖЯ Алтанширээ сум, Сайхандулаан сум болон байгаль орчны төсвөөс хүлээн авсан 3,031 мянган төгрөгийн төлбөрийг тус тус хассан байсныг тогтоосон. 1,530 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдлээ.

xii. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

АМ компани төлсөн төлбөрийн аливаа дүнг анхлан тайлагнаагүй. Гэхдээ өмнө тайлбарласнаар АМ компани байгаль орчныг хамгаалахад зориулж гаргасан 13,949 мянган төгрөгийн зардлыг тусгай дансанд байршуулах байгаль орчныг хамгаалах зардлын 50 хувь гэсэн зүйлээр тайлагнасан нийт дүнд буруу оруулж тооцсон байлаа. БОАЖЯ 5,000 мянган төгрөг хүлээн авснаар тайлагнасан боловч энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. 8,949 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

Тодруулга:

Мэдээлэл өгөх хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд илгээсэн. АМ компаний хариуг анхны Сануулах захидал илгээхээс хоёр хоногийн өмнө буюу 2009 оны зургадугаар сарын 16-нд хүлээн авсан. Тэд хариундаа тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдийнхээ талаар нарийвчилсан мэдээллийг тусгаж ирүүлсэн байсан. Илэрсэн зөрүүний талаар нэмж тайлбар авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 20-нд АМ компанийхантай уулзаж ярилцсан.

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй үлдэж байгаа зөрүүнүүд гол төлөв Үйлчилгээний бусад төлбөр, хураамж, Компаниас аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг гэсэн хэсгүүд дээр гарч байна.

Засгийн газрын холбогдох нэгж байгууллагууд АМ-ын тайлагнасан дүнгийн талаар аливаа хариу ирүүлээгүй байна. Тиймээс Үйлчилгээний бусад төлбөр, хураамжуудтай холбоотойгоор нэмэлт

үйл ажиллагаа явуулах боломжгүй байна. Орон нутгийн захиргаа компаниас аймагт үзүүлэх мөнгөн дэмжлэг болгож АМ-аас авсан аливаа хандивын дүнг тайлагнаагүй.

Хавсралт В19

Жамп

ЖАМП ХХК

Жамп ХХК нь 100 хувь Монголын эзэмшлийн компани бөгөөд Дорнод аймгийн Баяндун, Хэнтий аймгийн Өмнөдэлгэр, Сэлэнгэ аймгийн Баянгол, Ерөө, Баянхонгор аймгийн Жаргалант, Бөмбөгөр, Галуут сумдад алтны уурхайтай.

Жамп нь Сүхбаатар дүүргийн татварын албанд бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн төлсөн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан үзүүлэлтүүдэд үндэслэж үзвэл Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн зүгээс хийсэн төлбөрийн хоорондын цэвэр зөрүү дараах байдалтай байна. Хүлээн авсан болон төлсөн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ, илэрсэн зөрүүний талаар дараах хүснэгтэд харуулав.

(МЯН. ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	648,681	674,646	(25,965)	(60,039)	(86,004)	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	-	-	-	-	-	
Гаалийн албан татвар	221,458	227,049	(5,590)	(31,058)	(36,649)	i
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	117,565	117,565	-	-	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	2,726	2,948	(222)	-	(222)	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	304,659	312,563	(7,905)	(46,877)	(54,781)	ii
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	12,095	(12,095)	17,797	5,702	iii
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	2,274	2,373	(99)	99	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	54	(54)	-	(54)	
1б. Төлбөр	597,825	613,009	(15,184)	(1,386)	(16,570)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	522,598	522,601	(3)	-	(3)	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	63,055	57,498	5,558	(5,558)	-	iv
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордон нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	4,679	13,265	(8,586)	4,119	(4,467)	v
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	6,803	18,271	(11,468)	53	(11,415)	vi
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	684	(684)	-	(684)	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	690	690	-	-	-	
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	493	18,081	(17,587)	17,112	(476)	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгийн хураамж, бусад хураамж	-	258	(258)	(1,739)	(1,997)	vii
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	17,823	(17,823)	19,573	1,750	viii
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	493	-	493	(723)	(229)	
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	5,252	25,600	(20,348)	11,737	(8,611)	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	(500)	(500)	
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	5,252	-	5,252	(7,863)	(2,611)	ix
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	25,600	(25,600)	20,100	(5,500)	x
Бусад	-	-	-	-	-	
16.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	134,997	3,981	131,016	784	131,800	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	3,197	3,981	(784)	784	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	131,800	-	131,800	-	131,800	xi
НИЙТ ДҮН	1,387,248	1,335,316	51,932	(31,792)	20,140	

i. Гаалийн татвар

Жамп тайланд дурдсан 227,048 мянган төгрөгийн татварын төлбөрийн дүнд нэг дансаар тооцдог НӨАТ, импортоор авсан шатах, тослох материалын онцгой албан татвар, гаалийн үйлчилгээний хураамж багтаж байгаа гэсэн тайлбар өгсөн. Гэхдээ нягтлан бодогч нь төлбөр тус бүрээр нарийвчилсан мэдээлэл өгөх боломжгүй байсан гэж тайлбарласан.

ГЕГ тайландаа дурдсан төлбөрийн дүнг эхлээд 221,458 мянган төгрөг, дараа нь 190,400 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн болно. 36,649 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

ii. Импортлолсон шатах, тослох материалын онцгой албан татвар

Дээр тайлбарласнаар Жамп 312,563 мянган төгрөгийн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй. ГЕГ тайлагнасан дүнгээ 304,659 байсныг 257,782 мянган төгрөг болгож засварласан ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. ГЕГ төлбөрийн дүнг дараа нь 256,459 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. 54,781 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна

iii. Автобензин болон дизелийн түлшний албан татвар

Дээр тайлбарласнаар Жамп тайланд дурдсан 12,095 мянган төгрөгийн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй. ГЕГ тайлагнасан тоон үзүүлэлтээ 17,797 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 5,702 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

iv. Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

Жамп компани тайлагнасан 57,498 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнгээ 50,015 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. АМГ тайлагнасан дүнгээ өөрчилж, 63,055 мянган төгрөг байсныг 55,783 мянган төгрөг болгосон ба хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Гаргаж өгсөн нарийвчилсан мэдээллээс үзвэл гарч буй зөрүү нь Жамп хоёр лицензийн төлбөр болох 2,737 мянган төгрөгийг оруулаагүй; мөн хоёр лицензийн төлбөрийн дүнг 3,702 мянган төгрөгөөр тайлагнахдаа алдаа гаргасан болон АМГ Жамп компаний 2007 оны гуравдугаар сарын 20-нд хийсэн 671 мянган төгрөгийн лицензийн төлбөрийг оруулж тооцоогүйтэй холбоотой байна.

v. Газрын төлбөр

Жамп компани тайлагнасан 13,265 мянган төгрөгийн дүнг 13,595 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Энд тэмдэглэхэд, 3,919 мянган төгрөгийн төлбөрийг Дорнод аймгийн Баяндун сумын татварын газарт, 3,384 мянган төгрөгийн төлбөрийг Сэлэнгэ аймагт, 4,196 мянган төгрөгийн төлбөрийг нийслэлийн газрын албанд, 1,043 мянган төгрөгийн төлбөрийг Дархан хотын газрын албанд болон 1,553 мянган төгрөгийн төлбөрийг Баянхонгор аймгийн Галуут суманд тус тус хийжээ.

УТЕГ тус компаниас 4,679 мянган төгрөгийн төлбөр авснаар тайландаа мэдүүлсэн боловч энэ талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл гаргаж өгөөгүй.

Нийслэлийн Газрын алба болон Баянхонгор аймгийн Галуут сум Жамп компаниас 4,197 мянган төгрөг ба 252 мянган төгрөгийн төлбөр тус тус авснаа дараа нь нотолсон. 4,467 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vi. Ус ашигласны төлбөр

Жамп компани тайлагнасан 18,218 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулж, энэ талаарх нарийвчилсан мэдээллийг ирүүлсэн. 7,603 мянган төгрөгийн төлбөрийг Сэлэнгэ аймагт, 10,615 мянган төгрөгийн төлбөрийг Дорнод аймгийн Баяндун сумын татварын газарт тус тус хийснийг тэмдэглэжээ. УТЕГ 6,803 мянган төгрөгийн төлбөр авснаар тайлагнасан боловч энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. 11,415 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vii. Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төв, орон нутгийн ТЗБ-д төлсөн улсын бүртгэлийн тэмдэгтийн болон бусад хураамж

Жамп компани өөрийн тайлагнасан төлбөрийн дүнг 1,997 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба төлбөрийг нийслэлийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газарт хийсэн гэж тэмдэглэжээ.

Орон нутгийн захиргаа Жамп компаниас аливаа төлбөр авсан тухай тайлагнаагүй. 1,997 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна

viii. Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төв, орон нутгийн ТЗБ-д төлсөн үйлчилгээний хураамж

Жамп компани тайлагнасан 17,823 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 24,345 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба төлбөрийг АМГ-т хийсэн гэж мэдэгджээ. Орон нутгийн захиргаа Жамп компаниас хүлээн авсан төлбөрийн аливаа дүнг анхлан тайлагнаагүй. Харин АМГ 26,095 мянган төгрөг хүлээн авснаа дараа нь нотолсон. 1,750 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

ix. Компаний зүгээс сумдад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

Эхэндээ Жамп ямар нэгэн дүн ирүүлээгүй. Дараа нь Жамп мөнгөн дэмжлэгийн дүнг 7,863 мянган төгрөгөөр тайлагнасан бөгөөд энэ нь Сэлэнгэ аймгийн Ерөө сум болон Баянхонгор аймгийн Галуут суманд тус тус өгсөн 1,360 ба 1,000 мянган төгрөгийн мөнгөн хандивыг тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зарцуулсан хөрөнгө гэсэн буруу ангилалд оруулсан байсныг тогтоосон. Үүнээс гадна Баяндун суманд үзүүлсэн мөнгөн хандивыг мөн буруу ангилсан байв. Тоног төхөөрөмжийг Баяндун суманд бэлэглэсэн ба түүний өртгийг Жамп компани 5,503 мянган төгрөг гэж тайландаа оруулжээ.

Орон нутгийн захиргаа 5,252 мянган төгрөгийн мөнгөн хандив авснаар тайлан гаргасан боловч хүлээж авсан хандивын дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. 2,611 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна

x. Компаниас тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зарцуулсан хөрөнгө

Тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зарцуулсан хөрөнгийн дүн 25,600 мянган төгрөг байсныг 5,500 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба үүний 1,500 мянган төгрөгийг Баянхонгор аймагт, 4,000 мянган төгрөгийг Сэлэнгэ аймгийн Ерөө суманд тус тус өгсөн байна. Орон нутгийн захиргаа тус компаниас ямар нэг хэмжээний хандив авсан тухайгаа тайлагнаагүй.

5,500 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xi. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

Жамп компани байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотойгоор гаргасан зардлаа тусгайлан тооцдоггүй учраас хийсэн төлбөрийн дүнг тайлагнаж чадаагүй. БОАЖЯ 131,800 мянган төгрөгийн төлбөр авснаар тайлан гаргасан боловч нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй байна. 131,800 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

Тодруулга:

Мэдээлэл өгөхийг хүссэн хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд явуулсан. Жамп компаний хариуг эхний Сануулах захидал илгээхээс хоёр хоногийн өмнө буюу 2009 оны зургадугаар сарын 16-нд хүлээж авсан. Уг хариунд зарим дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээллийг оруулсан байсан. Ирүүлсэн мэдээлэл болон илэрсэн зөрүүнүүдийн талаар нэмэлт тайлбар авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 21-нд Жамп компанийхантай уулзсан.

Жамп компани нь гаалийн татвар, импортолсон шатах, тослох материалын онцгой албан татвар, автобензин болон дизелийн түлшний албан татварын төлбөрийн нэг данстай тул төлбөрийн талаар тус тусад нь нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй. Түүнээс гадна 2007 оны ОУИТБС-ын маягт 1-ийг өмнөх нягтлан бодогч хариуцаж бөглөсөн гэж тус компанийн нягтлан бодогч тайлбарласан.

Хураангуй тайлбар:

Ихэнх зөрүү гаалийн татвар, онцгой албан татвар, үйлчилгээний хураамжаас үүдэлтэй байна.

Жамп ХХК-ийн ирүүлсэн гаалийн татварын дүн нь НӨАТ агуулсан дүн бөгөөд онцгой албан татвар болон гаалийн үйлчилгээний хураамжийг нэг дансанд бүртгэдэг учраас салгаж тайлагнах боломжгүй байсан. Засгийн газрын агентлагууд Жамп ХХК-иас аливаа үйлчилгээний хураамж авсан талаар тайлагнаагүй. Байгаль хамгаалахтай холбоотой гарсан зардлыг тус компани тусдаа дансанд бүртгэдэггүй, мөн БОАЖЯ тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлээгүй учраас цааш харьцуулалт хийх боломжгүй байсан болно.

Хавсралт В20

Хан шижир

ХАН ШИЖИР ХХК (“ХШ”)

ХШ компани нь Монголын, хувийн өмчийн компани бөгөөд Баянхонгор аймагт алтны уурхайд үйл ажиллагаа явуулдаг. ХШ компани Баянхонгор аймгийн татварын албанд бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээсэн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзэхэд Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүний талаар дараах хүснэгтэд харуулав.

(мян.төг)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	223,107	223,566	(460)	-	(460)	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	4,588	4,588	-	-	-	
Гаалийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	218,395	218,395	-	-	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн тулшийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	124	583	(460)	-	(460)	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	72,065	77,842	(5,777)	3,100	(2,677)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	65,564	65,564	-	-	-	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	6,501	6,501	-	-	-	
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордон нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	-	1,860	(1,860)	1,800	(60)	i
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	3,917	(3,917)	1,300	(2,617)	ii
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	-	-	-	
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	-	220	(220)	-	(220)	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	220	(220)	-	(220)	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	19,617	6,584	13,033	(13,617)	(584)	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	10,000	-	10,000	(10,000)	-	iii
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	9,617	6,000	3,617	(3,617)	-	iv
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	584	(584)	-	(584)	
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	36,200	6,000	30,200	(30,200)	-	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	6,000	6,000	-	-	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	30,200	-	30,200	(30,200)	-	v
	-	-	-	-	-	
НИЙТ ДҮН	350,988	314,212	36,776	(40,717)	(3,940)	

i. Газрын төлбөр

ХШ ХХК өөрийн тайлагнасан 1,860 мянган төгрөгийн дүнг зөв, үүнийг Баянхонгор аймгийн Бөмбөгөр суманд төлсөн гэж баталгаажуулсан. Харин УТЕГ ХШ компаниас ямар нэгэн төлбөр хүлээн аваагүй гэж тайлагнасан.

УТЕГ ХШ компаниас аливаа хэмжээний төлбөр авсан тухайгаа тайлагнаагүй. Гэхдээ Баянхонгор аймгийн Бөмбөгөр сум 1,800 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаа дараа нь нотолсон.

ii. Ус ашигласны төлбөр

ХШ компани 3,917 мянган төгрөгийн төлбөр хийсэн нь зөв бөгөөд үүний 2,717 мянган төгрөгийг Баянхонгор аймгийн Татварын газарт, 1,200 мянган төгрөгийг Монголын Усны

хэрэг эрхлэх газрын Ус хэмнэлтийн хэлтэст төлснөө баталгаажуулсан. ҮТЕГ ХШ компаниас аливаа хэмжээний төлбөр авснаа тайлагнаагүй. Гэхдээ Баянхонгор аймаг дараагаар нь 1,300 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаа нотолсон.

2,617 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна..

iii. Компаниас аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ХШ хандивын ямар нэгэн дүн тайлагнаагүй болно. Уулзаж, дахин лавлах үед хандивыг ХШ компани Одод Мөнх ХХК-тай хамтарч өгсөн болохыг тогтоосон. Одод Мөнх ХХК мөнгөн дэмжлэгийг хэрэг дээрээ Бөмбөгөр суманд үзүүлсэн байна. Гэхдээ лицензийг ХШ компани эзэмшдэг учраас Одод Мөнх ХХК уг хандивыг ХШ компанийн нэр дээр өгчээ. Сумын засаг даргын тамгын газар 10,000 мянган төгрөг хүлээн авснаар тайлагнасан. Гэхдээ нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлээгүй. Одод Мөнх ХХК хандив өгсөн хэдий ч ХШ компани лиценз эзэмшигчийн хувиар энэ хандивын дүнг тайлагнах ёстой.

ХШ компани аливаа хэмжээний мөнгөн дэмжлэг үзүүлснээ тайлагнаагүй. Гэхдээ цааш хэлэлцсэний дүнд ХШ компани нь Одод Мөнх компанитай хамтын үйл ажиллагаа явуулдаг бөгөөд хэрэг дээрээ Одод Мөнх компани уг мөнгөн дэмжлэгийг Баянхонгор аймагт үзүүлсэн байна.

iv. Компанийн зүгээс сумдад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ХШ компани өөрийн тайлагнасан 6,000 мянган төгрөгийн хандивын дүнг зөв, үүнийг Бөмбөгөр суманд хандивласан гэж баталгаажуулсан. Сумын захиргаа 9,617 мянган төгрөгийн хандив авснаар тайлагнасан. Гэхдээ дэлгэрэнгүй мэдээлэл ирүүлээгүй.

Үлдэж буй зөрүү нь өмнө тайлбарласанчлан Одод Мөнх ХХК-ийн өгсөн хандивыг ХШ компаниас хүлээн авсан гэж тайлагнасантай холбоотой.

v. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

Өмнө тайлбарласанчлан энэхүү хэмжээний зардлыг Одод Мөнх компани гаргасан тул ХШ компани үүнийг анхлан тайлагнаагүй. ХШ компани дараагаар нь уг зардлын дүнг 30,200 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн. БОАЖЯ ХШ компаниас 30,200 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаар тайлагнасан. Гэхдээ энэ талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл ирүүлээгүй.

Тодруулга:

2009 оны 5 дугаар сарын 23-ны өдөр мэдээлэл хүссэн захидал явуулсан. Хариуг 2009 оны 6 дугаар сарын 22-ны өдөр буюу анхдугаар Сануулах захидал явуулснаас хойш 4 хоногийн дараа хүлээж авсан. Тэд тайлагнасан дүнгийнхээ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 2009 оны 7 дугаар сарын 9-ний өдөр ХШ компанийнхантай уулзаж зөрүүний талаар нэмэлт тайлбар авсан.

ШГ компани хуучин маягт ашиглаж ОУИТБС-ын маягт 1-ийг бөглөсөн байсан. МОҮИТБСАА тайлангийн маягтыг сайжруулах талаар өмнөх зөвлөгчийн өгсөн зөвлөмжүүдийн дагуу маягтыг засаж янзлах шаардлагатай байсан учраас шинэ маягтыг 2008 оны 3 дугаар сард гаргасан. Зарим компани хуучин маягтаар тайлагнасан байсан учраас, МОҮИТБСАА эдгээр компаниудад дахин ажил удахгүйн тулд хуучин маягтаар гаргасан тайланг хүлээн авсан.

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй байгаа зөрүү гол нь орон нутгийн захиргаа ХШ компаниас авсан ус ашигласны төлбөрийн дүнг тайлагнаагүйтэй холбоотой байна.

Хавсралт В21

Мондулаан трейд

МОН ДУЛААН ТРЕЙД “МДТ”

МДТ нь Монголын өмчийн компани бөгөөд алтны уурхай ажиллуулдаг. МДТ Баянзүрх дүүргийн Татварын хэлтэст бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн төлсөн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайланд дурдсан дүнг үндэслэж үзвэл, Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн зүгээс төлсөн төлбөрийн хоорондын цэвэр зөрүү дараах байдалтай байна. Хүлээн авсан болон төлсөн төлбөрүүдийг нарийвчлан шинжилсэн байдал, гарсан зөрүүг дараах хэсэгт харуулав.

(мян.төг)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анжны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Төрүүлг а
1а. Төлсөн татварууд	62,626	107,076	(44,450)	22,691	(21,759)	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	-	-	-	-	-	
Гаалийн албан татвар	793	22,552	(21,759)	-	(21,759)	i
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	58,730	84,524	(25,794)	25,794	-	ii
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	2,226	-	2,226	(2,226)	-	iii
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	878	-	878	(878)	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	41,213	44,311	(3,099)	2,226	(873)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	26,126	26,126	-	-	-	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	15,087	10,031	5,055	(4,855)	200	iv
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордн нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	-	38	(38)	-	(38)	v
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	8,082	(8,082)	7,081	(1,001)	
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	34	(34)	-	(34)	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	-	-	-	
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, ойн-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, ойн-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	32,873	29,050	3,823	-	3,823	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	32,873	-	32,873	(29,050)	3,823	vi
ААН-ээс ойн-ийн тогтвортой хөгжилд зарц хөрөнгө	-	29,050	(29,050)	29,050	-	vii
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	3,250	4,210	(960)	-	(960)	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	3,250	3,250	-	-	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	960	(960)	-	(960)	
	-	-	-	-	-	
НИЙТ ДҮН	139,961	184,647	(44,686)	24,916	(19,770)	

i. Гаалийн татвар

МДТ тайлагнасан 22,552 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан боловч нягтлан бодогч нь ээлжийн амралттай байсан учраас төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. ГЕГ өөрийн тайлагнасан 793 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж нотолж, хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 21,759 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

ii. Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар

МДТ компани тайлагнасан 84,524 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг өөрчилж 70,099 мянган төгрөг болгосон ба тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. ҮТЕГ өөрийн тайлагнасан 58,730 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж нотлоод хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. Ирүүлсэн нарийвчилсан мэдээллээс МДТ компани нь 2007 оны есдүгээр сарын 28-ны өдөр хийсэн 11,369 мянган төгрөгийн татварын торгуулийн төлбөрийг энд оруулсныг тогтоосон. Үүнийг тайлагнасан дүнгээс хасах нь зүйтэй.

iii. Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар

Анхандаа МДТ компани төлбөрийн аль нэгэн дүнг тайлагнаагүй. Дараагаар нь МДТ компани тайлагнасан дүнгээ 2,226 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн. ҮТЕГ тайлагнасан дүн 2,226 мянган төгрөгийг зөв гэж баталгаажуулсан.

iv. Ашигт малтмалын нөөц ашиглалт болон олборлолтын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

МДТ тайлагнасан 10,031 мянган төгрөгийн дүнгээ 13,001 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба төлсөн төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. АМГ тайлагнасан дүн 15,087 мянган төгрөгийг 7,522 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Ирүүлсэн нарийвчилсан мэдээллээс МДТ компани гурван лицензийн (2083X, 125X, 12030A тоот) төлбөр 2,239 мянган төгрөгийн нийт дүнг тайлагнасан тоон үзүүлэлтдээ оруулаагүй, хоёр лицензийн (12717X ба 13044X) төлбөр болох нийт 7,518 мянган төгрөгийг АМГ тайлагнасан дүндээ оруулаагүй байсан болон МДТ болон АМГ-ын тайлагнасан дүнгийн зөрүү 200 мянган төгрөг нь 7092X лицензийн төлбөр байсныг тогтоосон.

v. Ус ашигласны төлбөр

МДТ компани өөрийн тайлагнасан 8,082 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүн зөв, үүнийг Монгол Улсын Усны хэрэг эрхлэх газрын Ус хэмнэлтийн хэлтэст болон Баянхонгор суманд төлсөн гэж нотолсон. Гэхдээ төлсөн төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлээгүй.

ҮТЕГ анхандаа хүлээн авсан төлбөрийн аливаа дүнг тайлагнаагүй. Харин дараа нь 7,081 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаар тайлагнасан ба төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 1,001 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vi. Компаниас суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

МДТ үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэгийн аливаа дүнг тайлагнаагүй. Орон нутгийн захиргаа 32,873 мянган төгрөгийн мөнгөн хандив авснаар тайлагнасан боловч нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. 32,873 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

Гэхдээ Баянхонгор аймгийн Галуут сумын уурын халуун ус, дулааны цахилгаан станц засварлахад зориулсан үнийн дүнгээрээ 29,050 мянган төгрөг болох мөнгөн бус хандивийг МДТ тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зориулсан зардалд оруулж тайлагнасан байсан. Орон нутгийн захиргаа 32,873 мянган төгрөгийн мөнгөн дэмжлэг авснаар тайлагнасан боловч нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. 3,823 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vii. Компаниас тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зориулж зарцуулсан хөрөнгө

МДТ компани өөрийн тайлагнасан 29,050 мянган төгрөгийн зардлын дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба зарцуулсан хөрөнгийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. Мөнгөн бус хандивыг Баянхонгор аймгийн Галуут суман дахь саун болон дулааны цахилгаан станцийн засвар үйлчилгээний өртөгт зориулж өгсөн байна. Орон нутгийн захиргаа хүлээн авсан хандив, тусламжийн аливаа дүнг тайлагнаагүй.

Тодорхой аймаг буюу суманд зориулж байгуулсан хөгжлийн санд хийсэн төлбөрийг л зөвхөн тайлагнах ёстой. Тиймээс дээрх хандивыг энэ зүйл ангиар тайлагнах шаардлагагүй.

Тодруулга:

Мэдээлэл өгөх хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд явуулсан. МДТ хариу ирүүлээгүй. Хүссэн мэдээллээ авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 1нд МДТ компанийхантай уулзсан. Тайлагнасан дүнгийн талаар тэмж тайлбар авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 3-нд утасдсан.

Нягтлан бодогч нь тухайн үед амралттай байсан учраас МДТ компани зарим зүйлээр тайлагнасан дүнгийн талаар нэмэлт мэдээлэл ирүүлээгүй.

Хураангуй тайлбар:

Гарсан зөрүүнүүд гаалийн татвар болон компаниас суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэгтэй гол төлөв холбоотой байсан.

МДТ компани тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй учир гаалийн татварын талаар нэмэлт ажиллагаа явуулж чадаагүй. ҮТЕГ орон нутгийн захиргаанаас тайлагнасан компанийн зүгээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэгийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадахгүй байсан.

Хавсралт В22

Монгол-Чех Металл

МОНГОЛ-ЧЕХ МЕТАЛЛ (“МЧМ”)

МЧМ нь Монгол улсын хуулийн дагуу байгуулагдсан Монгол-Чехийн хамтын эзэмшлийн компани бөгөөд Төв аймгийн Баянцагаан сумын нутагт хайлуур жонш олборлох үйл ажиллагаа явуулдаг. МЧМ Монгол улсын Үндэсний татварын ерөнхий газарт бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн төлсөн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайланд дурдсан дүнд тулгуурлаж үзвэл, Засгийн газрын хүлээж авсан болон компанийн зүгээс төлсөн төлбөрийн хоорондын зөрүү дараах байдалтай байна. Хүлээн авсан болон төлсөн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүнүүдийг дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	47,003	71,662	(24,659)	24,410	(249)	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	8,780	37,074	(28,294)	28,294	-	i
Гаалийн албан татвар	2,356	-	2,356	(2,356)	-	ii
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	32,339	32,411	(72)	72	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	376	(376)	127	(249)	
Онцгой албан татвар (шатах тоолох материал борлуулсан бол)	2,328	-	2,328	(2,328)	-	iii
Автомобилийн, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	1,200	1,800	(600)	600	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	92,220	140,233	(48,014)	36,016	(11,998)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	84,556	124,100	(39,544)	31,228	(8,316)	iv
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	7,664	10,445	(2,781)	-	(2,781)	v
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн орддын нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	-	4,688	(4,688)	4,788	100	vi
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	1,000	(1,000)	-	(1,000)	vii
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	-	-	-	
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	32	-	32	(1,829)	(1,798)	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	32	-	32	(1,829)	(1,798)	viii
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	1,351	1,351	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	1,351	1,351	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц, хөрөнгө	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	61,213	-	61,213	(2,750)	58,463	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	2,750	-	2,750	(2,750)	-	ix
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	58,463	-	58,463	-	58,463	x
НИЙТ ДҮН	201,818	213,246	(11,428)	55,847	44,419	

i. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

МЧМ тайлагнасан төлбөрийн дүн 37,074 мянган төгрөгийг 27,519 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. ҮТЕГ төлсөн татварын дүн болох тайланд дурдсан 8,780 мянган төгрөгийг зөв гэдгийг нотолж, хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

Ирүүлсэн нарийвчилсан мэдээллээс үзвэл гарч байгаа зөрүү нь МЧМ татварын торгуульд төлсөн 18,739 мянган төгрөгийг тайлагнасан дүнд оруулж тооцоогүй байна.

ii. Гаалийн татвар

МЧМ гаалийн татварт төлсөн аливаа төлбөрийн дүнг анхлан тайлагнаагүй. Гэхдээ хэлэлцүүлгийн үеэр МЧМ гаалийн татварт төлсөн төлбөрийн хэмжээ ГЕГ-ынхтай ижил

байх ёстой гэж мэдэгдсэн. ГЕГ тайланд дурдсан 2,356 мянган төгрөгийн дүн зөв гэдгийг нотолж, хүлээн авсан татварын төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

iii. Импорттортолсон шатах, тослох материалын онцгой албан татвар

Эхлээд МЧМ импортоор авсан шатах, тослох материалын онцгой албан татварт төлсөн аливаа төлбөрийн дүнг тайлагнаагүй. Гэхдээ хэлэлцүүлгийн явцад МЧМ импортоор оруулсан шатах, тослох материалын онцгой албан татварт төлсөн төлбөрийн дүн ГЕГ-ынхтай дүйж байх ёстойг тэмдэглэсэн. ГЕГ тайланд дурдсан 2,328 мянган төгрөгийн дүн зөв гэдгийг нотолж, хүлээн авсан татварын төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

iv. Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр

МЧМ тайлагнасан төлбөрийн дүнгээ засч, 124,100 мянган төгрөг гэснийг 92,872 мянган төгрөг болгосон байна. УТЕГ өөрийн тайлагнасан 84,556 мянган төгрөгийг мөн гэж баталгаажуулж нарийвчилсан мэдээллийг ирүүлсэн. 8,316 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

v. Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

МЧМ тусгай зөвшөөрлийн төлбөрт 10,445 мянган төгрөг төлснөөр тайлан гаргажээ. Гэхдээ нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлээгүй. АМГ 7,664 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаар тайлан гаргасан. Гэвч нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлээгүй. 2,781 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vi. Газрын төлбөр

МЧМ тайлагнасан 4,688 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 4,088 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн. Үүнийг Баянцагаан суманд төлснөө мэдэгдсэн. УТЕГ хүлээж авсан төлбөрийн дүнгийн талаар мэдээлсэнгүй. 4,088 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vii. Ус ашигласны төлбөр

МЧМ тайлагнасан төлбөрийн дүн 1,000 мянган төгрөг гэдэг нь зөв бөгөөд үүнийг Баянцагаан суманд төлсөн гэдгээ нотолсон. УТЕГ хүлээн авсан төлбөрийн аливаа дүнг тайлагнаагүй. 1,000 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

viii. Гаалийн үйлчилгээний хураамж

МЧМ гаалийн үйлчилгээний хураамжид хэдий хэмжээний төлбөр төлснөө анхлан тайлагнаагүй. Гэхдээ дараа нь МЧМ тайлан дахь дүнгээ 4,198 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн бөгөөд тайлагнасан дүнгийнхээ талаар нарийвчилсан тооцоо хийж ирүүлсэн. ГЕГ тайланд дурдсан 32 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 2,400 мянган төгрөг болгон өөрчилж, эл дүнгийн нарийвчилсан тооцоог хийж ирүүлсэн. 1,798 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

ix. Тусгай дансанд байршуулах байгаль орчныг хамгаалах зардлын 50%

Анхандаа МЧМ хийсэн төлбөрийнхөө аливаа дүнг тайлагнаагүй. Гэхдээ МЧМ дараа нь тайлан дахь дүнгээ 1,850 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн. БОАЖЯ төлбөрийн дүн 2,750 мянган төгрөг байсныг 2,850 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба тайланд тусгасан зардлын дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. Өгсөн мэдээлэлд үндэслэн БОАЖЯ МЧМ-ын байрыг түрээсэлж байгаа өөр компанийн 2007 оны зургадугаар сарын 21-нд хийсэн 1,000 мянган төгрөгийг оруулж тооцсоныг олсон.

x. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

МЧМ байгаль орчныг хамгаалах тухайд гаргасан зардлыг тусгай дансанд бичиж аваагүйгээс төлсөн төлбөрийнхөө дүнг тайлагнаж чадахгүй байгаа юм. БОАЖЯ уг дүнг 58,463 мянган төгрөгөөр тайлагнасан байна. Гэхдээ нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. 58,463 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

Тодруулга:

Мэдээлэл өгөх хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд илгээсэн ба МЧМ-ын хариуг анхны Сануулах захидал явуулснаас хойш 27 хоногийн дараа буюу 2009 оны долдугаар сарын 15-нд хүлээж авсан. Хариу нь тайлагнасан дүнгийн нотолгоо болж байна.

Тайлагнасан дүнгийн талаар тайлбар болон нарийвчилсан тооцоог гаргуулж авах зорилготой уулзалт 2009 оны долдугаар сарын 20-нд болсон. Уулзалтын үеэр нягтлан бодогч нь тайланд дурдсан дүнгийн талаар тусад нь нарийвчилсан мэдээлэл өгөхөөр болж тохиролцсон. Гэвч нарийвчилсан мэдээллийг Худалдаа, аж үйлдвэрийн Яаманд санамсаргүй явуулчихсан байна. Ийм байдлаар тайланд дурдсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл авч чадаагүй.

Хураангуй тайлбар;

Шийдэгдээгүй үлдсэн зөрүү нь гол нь ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр болон байгаль орчныг хамгаалатай холбоотой зардлаас үүдэлтэй байна.

Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн талаарх нарийвчилсан мэдээллийг МЧМ гаргаж өгөөгүй учраас харьцуулалт хийх боломжгүй байлаа. МЧМ байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардлын дүнг тайлагнаагүй бөгөөд БОАЖЯ мөн тайлагнасан дүнгийнхээ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөх боломжгүй байсан.

Хавсралт В23

Монголросцветмет

МОНГОЛРОСЦВЕТМЕТ

Монголросцветмет нь Монголын Засгийн газрын 51 хувь, Орос Улсын Засгийн газрын 49 хувийн хөрөнгө оруулалттай хамтарсан компани болно.

Тэрээр хайлуур жоншны 5 орд, алтны 2 орд, нүүрсний 1 ордыг Хэнтий, Дорноговь, Дундговь аймгуудад ашиглаж байна.

Монголросцветмет УТЕГ- т бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс харахад Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүний талаар дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	2,617,445	2,641,592	(24,147)	54,990	30,843	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	1,519,682	1,521,069	(1,387)	-	(1,387)	i
Гаалийн албан татвар	362,631	493,541	(130,910)	162,583	31,673	ii
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	620,000	599,782	20,218	(20,218)	-	iii
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	3,667	15,089	(11,422)	11,417	(5)	iv
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	110,273	-	110,273	(109,711)	562	v
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	1,192	12,111	(10,919)	10,919	-	vi
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	448,961	1,559,589	(1,110,628)	1,136,992	26,364	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	219,816	1,266,186	(1,046,370)	1,136,213	89,843	vii
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	203,043	212,713	(9,670)	9,670	-	viii
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	2,972	21,903	(18,931)	757	(18,174)	ix
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	58,787	(58,787)	12,792	(45,995)	x
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	23,130	-	23,130	(22,440)	690	xi
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	532	-	532	16,083	16,615	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	532	-	532	16,083	16,615	xii
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	2,249	86,082	(83,833)	45,000	(38,833)	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	50,882	(50,882)	45,000	(5,882)	xiii
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	20,000	(20,000)	20,000	-	xiv
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	2,249	10,200	(7,951)	-	(7,951)	xv
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц хөрөнгө	-	5,000	(5,000)	(20,000)	(25,000)	xvi
Бусад	-	-	-	-	-	
1б.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	346,273	1,317,261	(970,988)	794,044	(176,944)	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	20,131	24,631	(4,500)	(5,131)	(9,631)	xvii
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	326,142	1,292,630	(966,488)	799,175	(167,313)	xviii
НИЙТ ДҮН	3,415,460	5,604,524	(2,189,064)	2,047,109	(141,955)	

i. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

Монголросцветмет тайлагнасан 1,521,069 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба хийсэн төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. УТЕГ өөрийн тайлагнасан 1,519,681 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. 1,387 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

ii. Гаалийн татвар

Монголросцветмет тайлагнасан 493,541 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 330,958 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн. Гэхдээ хийсэн төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. Монголросцветмет хамтарсан компани учраас гаалийн татвар төлдөггүй гэж тайлбарласан. Гэхдээ хамтарсан үйлдвэрийн хэлэлцээр байгуулаагүй байсан 2007 онд тэд гаалийн татвар төлөх ёстой байсан. Монголросцветмет гаалийн татварт төлсөн төлбөрөө нөхөн авах хүсэлт тавина гэж мэдэгдсэн.

ГЕГ тайлагнасан 362,631 мянган төгрөгийн татварын төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 31,673 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

iii. Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар

Монголросцветмет тайлагнасан татварын төлбөрийн дүн 599,782 мянган төгрөгийг 620,000 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн. Гэхдээ энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. УТЕГ өөрийн тайлагнасан 620,000 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан боловч мөн нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй.

iv. Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар

Монголросцветмет тайланд дурдсан 15,089 мянган төгрөгийн татварын дүнг зөв гэж баталгаажуулж, төлсөн төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. УТЕГ өөрийн тайлагнасан 3,667 мянган төгрөгийн дүнг 1,264 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба татварын төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Нарийвчилсан мэдээллээс үзвэл УТЕГ Монголросцветмет компаниас Хэнтий аймгийн Бор Өндөр суманд төлсөн 13,820 төлбөрийг оруулж тооцоогүй байна.

v. Импортлох шатах, тослох материалын онцгой албан татвар

Эхэндээ Монголросцветмет импортлох шатах, тослох материалын онцгой албан татварт төлбөр төлөөгүй гэж нотолгоо гаргасан. Гэтэл сүүлдээ 109,711 мянган төгрөгийн дүнг тайлагнаж, нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. ГЕГ 110,273 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаар тайлагнасан нь зөв гээд, төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

vi. Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар

Монголросцветмет өөрийн тайлагнасан 12,111 мянган төгрөгийн татварын дүнг зөв гэж баталгаажуулж, төлсөн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. УТЕГ өөрийн тайлагнасан 1,192 мянган төгрөгийн дүнг 1,242 мянган төгрөг болгон өөрчилж, авсан татварын талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

УТЕГ 10,919 мянган төгрөгийн татварыг Улаанбаатар хот, Хэнтий болон Төв аймгийн татварын хэлтсүүд хүлээн авсан байна гэдгийг дараа нь баталгаажуулсан.

vii. Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр

Монголросцветмет тайлагнасан 1,266,186 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба хийсэн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

УТЕГ дүнг 219,815 мянган төгрөгөөр анхлан тайлагнаснаа 276,919 мянган төгрөг болгон залруулсан ба тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Дараа нь УТЕГ-ын тайлагнасан дүнгээ 1,356,029 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба хүлээн авсан төлбөрийн шинэ жагсаалтыг гаргаж өгсөн. 89,843 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдсэн.

viii. Ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

Монголросцветмет тайлагнасан 212,713 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 203,503 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба хийсэн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. АМГ өөрийн тайлагнасан 203,043 мянган төгрөгийн дүнг 190,150 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл ирүүлсэн.

Өгсөн нарийвчилсан мэдээллээс АМГ Монголросцветметийн 2007 оны наймдугаар сарын 8-нд хийсэн 176А тоот лицензийн төлбөр 12,653 мянган төгрөгийг үүнд оруулаагүйг тогтоосон.

ix. Газрын төлбөр

Монголросцветмет тайлагнасан 21,903 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнгээ 21,403 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба төлсөн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

УТЕГ тайлагнасан дүнгээ 2972 мянган төгрөгөөс 3229 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба хүлээн авсан төлбөрийн дэлгэрэнгүй задаргааг гаргаж өгсөн.

Өгсөн нарийвчилсан мэдээллээс үзвэл УТЕГ газрын төлбөрт Хэнтий болон Төв аймагт хийсэн зарим төлбөрийг хасч тооцсон байна. 18,174 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдсэн.

x. Ус ашигласны төлбөр

Монголросцветмет төлбөрийн дүнг 58,787 мянган төгрөгөөр тайлагнаснаа зөв гэж баталгаажуулж, төлсөн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Анхлан, УТЕГ ямар нэгэн мэдээлэл ирүүлээгүй хэдий ч, дараа нь 12,792 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авсан гэж тайлагнасан ба хүлээн авсан төлбөрийн дэлгэрэнгүй мэдээллийг гаргаж өгсөн.

Нарийвчилсан мэдээллээс харвал УТЕГ Хэнтий, Төв аймгуудын хүлээн авсан ус ашигласны зарим төлбөрийг хассан байна. 45,995 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдсэн.

xi. Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр

Монголросцветмет хийсэн төлбөрийн дүнг анхлан тайлагнаагүй. Харин дараа нь үүнийг 23,040 мянган төгрөг болгон тайлагнасан. ХХҮГ өөрийн тайлагнасан дүн 23,130 мянган төгрөгийг 23,730 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

xii. Гаалийн үйлчилгээний хураамж

Монголросцветмет гаалийн үйлчилгээний хураамжид ямар нэгэн төлбөр хийгээгүйгээ нотолсон.

ГЕГ өөрийн тайлагнасан 532 мянган төгрөгийн дүнг 16,615 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн бөгөөд хийсэн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 16,615 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xiii. Компаниас яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

Монголросцветмет өөрийн тайлагнасан 50,882 мянган төгрөгийн дүн зөв гэж баталгаажуулсан ба үүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Тайлагнасан мөнгөн хандивыг АМГ, Онцгой байдлын Ерөнхий газарт болон ОХУ-ын ЭСЯ-нд тус тус өгчээ.

Засгийн газрын харьяа байгууллагууд тус компаниас ямар нэг хандив авсан тухай тайлагнаагүй. Сүүлдээ ГТГ, ЭБЭХЯ болон УАБА 10.000, 30.000, 50.000 мянган төгрөг тус тус авснаа нотолсон 50,882 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xiv. Компаниас аймгуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

Монголросцветмет өөрийн тайлагнасан 20,000 мянган төгрөгийн хандивын дүнг баталгаажуулсан. Өгсөн хандив, тусламжийн талаарх нарийвчилсан мэдээллийг ОУИТБС-ын маягт 1-ийн хавсралт болгож ирүүлсэн. Үүнийг Хэнтий аймгийн Хөгжлийн санд хандивлажээ.

Орон нутгийн захиргаа Монголросцветметээс авсан хандив, тусламжийн аливаа дүнг тайлагнаагүй.

Аймаг, сумын тогтвортой хөгжлийн санд төлсөн дүнг “Тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зориулан шилжүүлсэн санхүүжилт” гэсэн зүйлээр тайлагнах ёстой байсан. Хэнтий аймгийн хөгжлийн санд өгсөн хандивыг энэ зүйлд оруулж тайлагнах ёсгүй байсан.

xv. Компаниас сумдад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

Монголросцветмет өөрийн тайлагнасан 10,200 мянган төгрөгийн хандивын дүнг баталгаажуулсан. Хандивын талаарх нарийвчилсан мэдээллийг ОУИТБС-ын маягт 1-ийн хавсралт болгож ирүүлсэн. Баянзүрх дүүргийн хүүхдүүдэд зориулж 200 мянган төгрөг, Дорноговь аймгийн Ихэт суманд 10,000 мянган төгрөгийн хандивыг тус тус өгсөн байна.

Орон нутгийн захиргаа 2,249 мянган төгрөгийн хандив авсан тухайгаа тайлагнасан боловч нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. 7,951 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xvi. Компаниас тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зориулж зарцуулсан хөрөнгө

Монголросцветмет тайлагнасан 5,000 мянган төгрөгийн зардлын дүнг баталгаажуулсан. Хандивын талаарх нарийвчилсан мэдээллийг ОУИТБС-ын маягт 1-д хавсаргаж ирүүлсэн.

Гэхдээ, Монголросцветмет ХХК-иас Хэнтий аймгийн хөгжлийн санд өгсөн 20,000 мянган төгрөгийн хандивыг компанийн зүгээс аймагт өгсөн хандив гэж тайлагнасан байгааг олж мэдсэн.

Орон нутгийн захиргаа Монголросцветметээс зарцуулсан аливаа хөрөнгийн талаар тайлагнаагүй. 25,000 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xvii. Тусгай дансанд байршуулах байгаль орчныг хамгаалах зардлын 50%

Монголросцветмет тайлагнасан 24,631 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан боловч уг дүнгийн холбогдолтой нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлээгүй. БОАЖЯ өөрийн тайлагнасан 20,131 мянган төгрөгийн дүнг 15,000 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн. 9,631 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xviii. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

Монголросцветмет зардлын дүнг 1,292,630 мянган төгрөгөөр тайлагнасан боловч нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлээгүй. БОАЖЯ-наас ирүүлсэн мэдээллээс үзвэл эхний тайлагнасан тоон үзүүлэлтэд компаниудын хийсэн төлбөр болох 890,117 мянган төгрөгийг оруулсан нь ажиглагдсан. БОАЖЯ тайлагнасан дүн 326,142 мянган төгрөгийг 235,200 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн. Гэхдээ нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлээгүй. 167,313 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

Тодруулга:

Мэдээлэл хүссэн захидлыг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд илгээсэн. Монголросцветметийн нягтлан бодогч 2009 оны тавдугаар сарын 26-нд утсаар ярьж, компаний хэмжээ том, нягтлан бодогч нь байнга солигдож байгаа хийгээд сүүлийн хэдэн жил ашиглаж ирсэн төлбөр тооцооны программ өөрчлөгдсөн зэргээс шалтгаалан хүссэн мэдээллийг ийм шахуу хугацаанд гаргаж өгөх боломжгүй байгаа талаар мэдэгдсэн.

Тулгарсан асуудлуудыг хэлэлцэхээр 2009 оны тавдугаар сарын 28-нд Монголросцветметтэй уулзаж ярилцсан ба нөхцөл байдлыг харгалзан мэдээлэл ирүүлэх цаад хугацааг 2009 оны долдугаар сарын 1 хүртэл сунгасан.

Монголросцветмет зөрүүний талаарх зарим мэдээллийг 2009 оны зургадугаар сарын 24-нд өгсөн. Зөрүүний талаар нэмэлт нарийвчилсан тайлбар авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 2-нд бас дахин уулзсан. Хэд хэдэн зөрүүний талаар нарийвчилсан мэдээлэл нэмж өгч чадаагүй.

Бид 2009 оны наймдугаар сарын 3-нд утсаар ярьж, зарим зөрүүний талаар тодруулга хүссэн боловч тэд байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардлын талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй.

МОҮИТБС ОҮИТБС-ын маягтыг сайжруулахыг санал болгосон өмнөх зөвлөгчийн зөвлөмжийн дагуу боловсруулсан ОҮИТБС-ын шинэ маягт 2008 оны гуравдугаар сард дөнгөж гараад байсан болохоор Монголросцветмет ОҮИТБС-ын хуучин маягт 1-ийг бөглөж ирүүлсэн байсан. Зарим компани мөн хуучин маягтаар хэдийнээ тайлан гаргасан байсан болохоор тэдэнд дахин ажил удахгүйн тулд МОҮИТБС-ын ажлын алба тэдний тайланг хүлээж авсан.

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй зөрүүнүүд нь ашигт байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардлууд дээр голчлон гарчээ.

Монголросцветмет болон БОАЖЯ аль аль нь тус тусын тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүйгээс нэгтгэх ажиллагаа явуулах боломжгүй байдалд хүрсэн.

Хавсралт В24

Монголын Алт Корпораци

МОНГОЛЫН АЛТ КОРПОРАЦИ (МАК)

МАК нь 100% Монголын эзэмшлийн компани бөгөөд Төв аймгийн Заамар сумын Бумбатын алтны ордод олборлох үйл ажиллагаа явуулдаг.

МАК нийслэлийн Баянзүрх дүүргийн татварын газарт бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзэхэд Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүний талаар дараах хүснэгтэд харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	287,760	282,931	4,829	(5,474)	(645)	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	226,143	231,143	(5,000)	5,000	-	i
Гаалийн албан татвар	47,864	37,302	10,562	(10,474)	89	ii
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	207	-	207	-	207	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	7,943	7,592	351	-	351	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	5,603	6,895	(1,292)	-	(1,292)	iii
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	536,928	624,600	(87,671)	29,480	(58,191)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	357,160	355,167	1,992	(1)	1,992	iv
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	176,246	226,345	(50,099)	50,099	-	v
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордон нөхөд төлбөр	-	16,842	(16,842)	(20,000)	(36,842)	vi
Газрын төлбөр	2,843	26,246	(23,403)	-	(23,403)	vii
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	680	-	680	(618)	62	
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадвадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	-	-	-	
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	255	113,015	(112,760)	93,847	(18,913)	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	255	113,015	(112,760)	93,847	(18,913)	viii
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	-	49,356	(49,356)	15,226	(34,130)	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	7,300	(7,300)	-	(7,300)	ix
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	6,406	(6,406)	6,406	-	x
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	35,650	(35,650)	8,820	(26,830)	xi
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1б.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	-	7,500	(7,500)	8,377	877	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	3,000	(3,000)	1,470	(1,530)	xii
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	4,500	(4,500)	6,907	2,407	xiii
НИЙТ ДҮН	824,943	1,077,402	(252,459)	141,457	(111,002)	

i. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

МАК компани маягтаар тайлагнасан татварын төлбөрийн дүндээ 5,000 мянган төгрөгийн хувь хүмүүсийн ашиг орлогын татварыг оруулсан байсан.

ii. Гаалийн татвар

Анх тайлагнасан 37,702 мянган төгрөгийн татварын дүн алдаатай байсан тул МАК компани түүнийгээ 47,775 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

ГЕГ тайлагнасан 47,864 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

iii. Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар

МАК тайлагнасан 6,895 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулж, төлсөн татварын дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

УТЕГ дүнг 5,603 мянган төгрөгөөр тайлагнажээ. Гэхдээ хүлээн авсан татварын дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй.

1,292 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй хэвээр үлдэж байна.

iv. Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр

МАК тайлагнасан 355,167 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулж, төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

УТЕГ өөрийн тайлагнасан 357,159 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулж, хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

1,992 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

v. Ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

МАК-ийн анх тайлагнасан дүнд үйлчилгээний болон лиценз сунгалтын төлбөрүүд орсон байсан учраас тайлант дүнгээ 226,345 мянган төгрөгөөс 143,652 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн. АМГ өөрийн тайлагнасан 176,246 мянган төгрөгийн дүнг 143,652 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн. Учир нь анх тайлагнасан дүнд МАК-ийн холбоотой компаниуд байсан Бумбат ХХК ба Хөх Тэнгэр ХХК-ийн төлсөн төлбөрүүд орсон байсан ба 2,679 мянган төгрөгийн төлбөрийг оруулаагүй байсан.

vi. Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөн төлбөр

МАК компанийн анх тайлагнасан төлбөрийн дүнд 2007 оны зургадугаар сарын 15-нд төлсөн 20,000 мянган төгрөгтэй тэнцэх төлбөрийн дүн ороогүй байсан тул тэрээр уг тоон үзүүлэлтийг 16,842 мянган төгрөг байсныг 36,841 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

АМГ МАК компаниас хүлээн авсан төлбөрийн аливаа дүнг тайлагнаагүй. 2009 оны 8 дугаар сарын 20-ны өдөр тэд ямар нэг хэмжээний төлбөр хүлээн аваагүйг нотолсон захидал хүлээж авсан. 36,482 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vii. Газрын төлбөр

МАК компани тайланд дурдсан 26,245 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. УТЕГ 2,843 мянган төгрөгөөр тайлагнасан дүнгээ баталгаажуулж, хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

Өгсөн нарийвчилсан мэдээллээс үзвэл УТЕГ дараах газруудад хийсэн төлбөрийг авч оруулаагүй байна. Үүнд:

Хүлээн авсан	Дүн (мян.төг)
Улаанбаатар хотын	5,715
Татварын газар	
Төв аймаг	1,373
Баянхонгор аймаг	747
Сэлэнгэ аймаг	328

Хэнтий аймаг	60
Дундговь аймаг	70
Өмнөговь аймаг	10,544
Тэрэлж	2,070
Налайх	2,415
Өвөрхангай аймаг	84
Нийт дүн	23,406

23,406 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдсэн.

viii. Гаалийн үйлчилгээний хураамж

МАК компани тайлагнасан 113,015 мянган төгрөгийн дүн буруу байсан тул түүнийгээ 118,175 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба төлсөн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. ГЕГ тайлагнасан 255 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 99,262 мянган төгрөг болгон өөрчилж, үүнийг зөв гэж баталгаажуулсан ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Нарийвчилсан мэдээллийн үндсэн дээр МАК компани ачаа тээврийн ажилтнуудад төлсөн үйлчилгээний хөлсийг үүнд оруулж тооцсон болохыг тогтоосон. МАК компани ачаа тээврийн ажилтнууд болон ГЕГ-т төлсөн төлбөрүүдийг ялган салгаж чадаагүй байна. 18,913 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

ix. Компаниас яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

МАК компани тайлагнасан 7,300 мянган төгрөгийн хандивын дүнг баталгаажуулсан ба хандивын дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Нарийвчилсан мэдээллээс үзвэл МАК компани АМГ-т /1,500 мянган төгрөг/, Баянгол дүүргийн нийгмийн даатгалын газарт /800 мянган төгрөг/ болон улсын филармонид /5,000 мянган төгрөг/ тус тус мөнгөн дэмжлэг үзүүлсэн байна.

Засгийн газар тус компаниас аливаа хэмжээний мөнгөн хандив авсан тухай тайлагнаагүй. 7,300 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

x. Компаниас аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

МАК компани өөрийн тайлагнасан 6,406 мянган төгрөгийн хандивын дүнг 15,000 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба өгсөн хандивын дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. МАК мөнгөн дэмжлэгийг Дорноговь аймагт үзүүлжээ.

Орон нутгийн захиргаа тус компаниас ямар нэг хэмжээний мөнгөн хандив авсан тухай тайлагнаагүй. Гэсэн хэдий ч, Дорноговь аймаг 15,000 мянган төгрөг хүлээн авсан гэдгээ дараа нь баталгаажуулсан.

xi. Компаниас сумдад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

МАК компани тайлагнасан мөнгөн дэмжлэгийн дүн 33,560 мянган төгрөгийг 26,830 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. МАК Дорноговь аймгийн Даланжаргалан суманд /20,650 мянган төгрөг/, Өмнөговь аймгийн Гурван тэс суманд /6,000 мянган төгрөг/, Сэлэнгэ аймгийн Хүдэр суманд /180 мянган төгрөг/ тус тус мөнгөн дэмжлэг үзүүлжээ.

Орон нутгийн захиргаа тус компаниас мөнгөн хандив авсан тухай тайлагнаагүй. 26,831 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй хэвээр үлдэж байна.

xii. Тусгай дансанд байршуулах байгаль орчныг хамгаалах зардлын 50 хувь

МАК компани өөрийн тайлагнасан 3,000 мянган мянган төгрөгийн дүнг 5,605 мянган төгрөг болгон өөрчилж, үүнийгээ баталгаажуулсан ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. БОАЖЯ тус компаниас юу ч аваагүй гэснээ залруулж, 4,075 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн. БОАЖЯ МАК-ийн Говь Алтай аймгийн Чандмань суманд хийсэн 1,530 мянган төгрөгийн төлбөрийг оруулж тайлагнаагүй байна. 1,530 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдсэн.

xiii. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

МАК компани тайлагнасан 4,500 төгрөгийн дүнг 3,992 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба гарсан зардлын талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. БОАЖЯ тус компаниас хүлээн авсан төлбөрийн аливаа дүнг тайлагнаагүй. БОАЖЯ дараа нь хүлээн авсан төлбөрийн дүнг 6,400 төгрөг болгон өөрчилсөн. Гэхдээ хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл нэмж ирүүлээгүй. 2,408 төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

Тодруулга:

Мэдээлэл ирүүлэх хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд явуулсан. МАК компаниас анхны Сануулах захидал илгээснээс 3 хоногийн дараа буюу 2009 оны зургадугаар сарын 22-нд хариу хүлээж авсан. Тэд тайлагнасан дүнгүүдийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. Илэрсэн зөрүүний талаар нэмж тайлбар авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 7-нд МАК компанийхантай уулзаж ярилцсан. МАК компаниас өгсөн мэдээлэл шаардлага хангахуйц байсан.

Хураангуй тайлбар:

Шийдвэрлэгдээгүй зөрүүний ихэнх нь улсын төсвийн хөрөнгөөр хийгдсэн хайгуулын нөхөн төлбөр, газрын төлбөр, гаалийн үйлчилгээний хураамж, суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэгийн дүнтэй холбоотой гарчээ.

МАК улсын төсвийн хөрөнгөөр хийгдсэн хайгуулын нөхөн төлбөрт ямар нэг хэмжээний төлбөр хийгээгүй гэж тайлагнасан. ҮТЕГ орон нутгийн захиргаанд төлсөн газрын төлбөрийг тайлагнаагүй. МАК нь ГЕГ болон тээвэр зуучийн компаниудад төлсөн төлбөрийг ялгаж харуулах боломжгүй байна. Орон нутгийн захиргаа суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэгийн хэмжээг тайлагнаагүй.

Хавсралт В25

Монполимет

МОНПОЛИМЕТ

Монполимет нь хувийн хэвшлийн компани бөгөөд Төв болон Сэлэнгэ аймгуудад үйл ажиллагаа явуулдаг.

Монполимер компани Баянзүрх дүүргийн Татварын хэлтэст бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзэхэд Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүний талаар дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Толруулга
1а. Төлсөн татварууд	1,419,820	1,863,701	(443,881)	408,076	(35,805)	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	12,183	12,183	-	-	-	
Гаалийн албан татвар	28,799	84,172	(55,373)	-	(55,373)	i
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	1,356,717	1,764,793	(408,076)	408,076	-	ii
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	650	650	-	-	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автотөмбөрцөг, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	21,470	1,902	19,568	-	19,568	iii
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	iv
1б. Төлбөр	255,146	316,210	(61,064)	16,608	(44,456)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	180,718	180,717	1	-	1	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	27,253	27,262	(8)	-	(8)	
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордон нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	7,344	23,952	(16,608)	16,608	-	v
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	39,831	84,280	(44,449)	(0)	(44,449)	vi
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	-	-	-	
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	207	-	207	55	262	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	207	-	207	55	262	vii
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	71,000	32,000	39,000	-	39,000	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	15,000	(15,000)	-	(15,000)	viii
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	71,000	17,000	54,000	-	54,000	ix
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
16. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	642,700	492,000	150,700	-	150,700	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	6,500	6,000	500	-	500	x
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	636,200	486,000	150,200	-	150,200	xi
НИЙТ ДҮН	2,388,872	2,703,911	(315,038)	424,739	109,700	

i. Гаалийн татвар

Тайлагнасан 84,172 мянган төгрөгийн татварын дүнд НӨАТ багтаж байгааг мэдүүлсэн. Гэхдээ тайлагнасан дүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. ГЕГ өөрийн тайлагнасан 28,799 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба тайлагнасан тоон үзүүлэлтийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 55,373 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

ii. Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар

Монполимет компани анхлан тайлагнасан 1,764,793 мянган төгрөгийн тоон үзүүлэлтийг татвар ногдох дүн учир 1,456,717 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн. УТЕГ тайлагнасан 1,356,717 төгрөгийн дүнг алдаатай байсан гээд 1,456,717 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн.

iii. Авто машин, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар

Монполимет компани тайлагнасан 1,902 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан боловч тайлагнасан тоон үзүүлэлтийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. УТЕГ тайлагнасан 21,470 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба тайлагнасан тоон үзүүлэлтийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 19,568 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй хэвээр үлдэж байна.

iv. Газрын төлбөр

Монполимет компани тайлагнасан 23,952 мянган төгрөгийн төлбөрийг зөв гэж баталгаажуулсан. Газрын төлбөрийг Төв болон Булган аймагт хийсэн тухай мэдэгдсэн. Гэвч энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл нэмж ирүүлээгүй. УТЕГ өөрийн тайлагнасан 7,344 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. Төв, Булган хоёр аймаг 16,608 болон 7,344 мянган төгрөг тус авснаа сүүлд нотолсон.

v. Ус ашигласны төлбөр

Монполимет компани тайлагнасан 84,280 мянган төгрөгийн төлбөрийг зөв гэж баталгаажуулсан. Төлбөрийг Төв, Булган аймгуудад болон Улсын Усны хэрэг эрхлэх газарт хийсэн гэж мэдэгдсэн боловч тайлагнасан дүнгийн талаар нэмж мэдээлэл ирүүлээгүй. УТЕГ тайланд дурдсан 39,831 мянган төгрөгийн төлбөрийг зөв гэж баталгаажуулсан ба үүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. 44,449 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй хэвээр үлдэж байна.

vi. Компаниас яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

Монполимет компани өөрийн тайлагнасан 15,000 мянган төгрөгийн хандивын дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба мөнгөн хандивыг Монголын худалдаа, аж үйлдвэрийн танхимд өгсөн тухай мэдэгдсэн.

Засгийн газрын харьяа байгууллагууд Монполимет компаниас аливаа хэмжээний мөнгөн дэмжлэг авсан тухай тайлагнаагүй. Гэхдээ АМГ, ЭБЭХЯ болон УОБА дараа нь 10,000, 30,000, 5,000 мянган төгрөг тус тус хүлээн авсан гэж нотолсон. 5,882 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vii. Компаниас сумдад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

Монполимет компани өөрийн тайлагнасан 17,000 мянган төгрөгийн хандивын дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба мөнгөн дэмжлэгийг Заамар болон Бүрэгхангай суманд үзүүлсэн тухайгаа мэдэгдсэн.

Орон нутгийн захиргаа 71,000 мянган төгрөгийн хандив авснаар тайлагнасан боловч тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл алга байна. 54,000 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

viii. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

Монполимет компани тайлагнасан 486,000 мянган төгрөгийн дүнг гарсан зардлын бодит хэмжээ биш гэж мэдэгдсэн боловч гарсан зардлын бодит дүн болон холбогдох нарийвчилсан мэдээллийг ирүүлээгүй. БОАЖЯ 636,200 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн

авснаар тайлагнасан боловч төлбөрийн талаарх нарийвчилсан мэдээлэл алга байна. 150,200 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

Тодруулга:

Монполимет компани анхны Сануулах захидал илгээснээс хойш 4 хоногийн дараа буюу зургадугаар сарын 23-нд хариу ирүүлсэн. Гэвч хариу захидалдаа ОҮИТБС-ын маягтын дагуу тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээ зөв гэж баталгаажуулсан л болохоос тайлагнасан холбогдох тоон үзүүлэлтүүдийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй.

Зөрүүнүүдийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл болон тайлбар авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 7-нд Монполимет компанитай уулзалт зохион байгуулсан. Уулзалтын үеэр нягтлан бодогч нь зарим тоон үзүүлэлтээ баталгаажуулсан ба илэрсэн зөрүүний талаар зарим тайлбар өгсөн.

Үүнээс гадна уулзалтын үеэр нягтлан бодогч нь зарим зөрүүний талаар нэмэлт нарийвчилсан мэдээлэл дараа өгөхөөр болж тохирсон. Гэвч нягтлан бодогч нь бидний хүссэн мэдээллийг хараахан ирүүлээгүй байна. Нягтлан бодогч нь 2009 оны наймдугаар сарын дунд үе хүртэл байхгүй байна гэж бидэнд мэдэгдсэн.

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй үлдэж байгаа зөрүүнүүд голчлон гаалийн татвар, зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар, газрын төлбөр болон ус ашигласны төлбөр гэсэн хэсгүүдээр Монполимет компани Засгийн газрын нэгж байгууллагуудынхаас илүү гарсан дүн тайлагнасантай холбоотой. Үүнээс гадна шийдэгдээгүй үлдэж байгаа зөрүүнүүд орон нутгийн захиргаанаас илүү тайлагнаж байгаа Компаниас суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг болон байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардалтай холбоотой байлаа. Монполимет компани болон орон нутгийн захиргаа нарийвчилсан мэдээлэл нэмж өгч чадаагүй ч нэгтгэх ажиллагаа цааш хийгдсэн.

Хавсралт В26

ПетроЧайна Дачин Тамсаг

ПетроЧайна Дачин Тамсаг “ПЧ”

ПЧ компани нь Хятадын Дачин Ойл Фильдс Лимитед компанийн охин компани бөгөөд Дорнод аймгийн Тамсагын сав газарт хайгуулын үйл ажиллагаа голлон явуулж байна.

ПЧ компани Нийслэлийн татварын газарт бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзэхэд Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүний талаар дараах хэсэгт харуулав.

(мян.төг)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	965,338	904,564	60,775	(46,718)	14,056	
Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар	-	22,923	(22,923)	22,923	-	i
Гаалийн албан татвар	31,512	-	31,512	(21,544)	9,968	ii
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	5,170	5,170	(0)	-	(0)	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	926,727	792,706	134,021	(129,096)	4,925	iii
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	80,990	(80,990)	80,999	9	iv
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	1,929	2,775	(846)	-	(846)	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	67,791	934,858	(867,068)	935,425	68,358	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	-	262,125	(262,125)	262,125	-	v
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	-	215,521	(215,521)	215,521	-	vi
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордон нөхөд төлбөр	67,791	-	67,791	-	67,791	vii
Газрын төлбөр	-	298,345	(298,345)	302,447	4,102	viii
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	86,099	(86,099)	91,282	5,183	ix
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	-	-	-	
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	72,768	(72,768)	64,050	(8,718)	x
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Other taxes in USD	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	-	365,338	(365,338)	227,831	(137,508)	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	6,144	(6,144)	-	(6,144)	xi
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	211,479	(211,479)	44,949	(166,530)	xii
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	-	147,716	(147,716)	182,882	35,166	xiii
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	7,690,371	11,673,994	(3,983,623)	3,983,623	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр (доллар/)	7,690,371	11,673,994	(3,983,623)	3,983,623	-	xiv
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	-	49,771	(49,771)	7,175	(42,596)	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	10,720	(10,720)	-	(10,720)	
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	10,250	(10,250)	(1,666)	(11,916)	
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	9,960	(9,960)	-	(9,960)	
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	8,841	(8,841)	8,841	-	xv
Бусад	-	10,000	(10,000)	-	(10,000)	
1б.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	-	29,518	(29,518)	(128,032)	(157,550)	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	-	-	-	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	29,518	(29,518)	(128,032)	(157,550)	xvi
НИЙТ ДҮН	8,723,500	13,958,043	(5,234,543)	4,979,303	(255,240)	

i. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

ПЧ компани аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар төлөх ёсгүй тул тайлагнасан 22,923 мянган төгрөгийн татварын төлбөрийн дүн буруу байсныг уулзалтын үеэр тайлбарласан. Тайлагнасан дүн нь гаалийн татварт төлсөн төлбөрийн дүн байжээ. ҮТЕГ аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухайд ПЧ компаниас төлбөр хүлээн аваагүй гэдгээ нотолсон.

ii. Гаалийн татвар

Дээр тайлбарласнаар ПЧ компани гаалийн татварын төлбөр болох 22,923 мянган төгрөгийг аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар гэж буруу тайлагнажээ. Гэвч тэд тайлагнасан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй бөгөөд үүнийгээ төлбөр тооцооны компьютерийн программ хэрэглэдэггүй учраас мөнгөн шилжүүлгүүдийн араас хяналт тавьж, нарийвчилсан мэдээлэл гаргаж өгөх боломжгүй хэмээн тайлбарласан.

ГЕГ тайлагнасан татварын төлбөрийн дүнг 31,512 мянган төгрөг байсныг өөрчилж 32,890 мянган төгрөг болгосон ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 9,968 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

iii. Импортолсон шатах, тослох материалын онцгой албан татвар

ПЧ компани өөрийн тайлагнасан 792,706 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг өөрчилж 926,727 мянган төгрөг болгосон ба төлсөн төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. УТЕГ 926,727 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 931,434 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 4,925 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

iv. Автобензин болон дизелийн түлшний албан татвар

ПЧ компани өөрийн тайлагнасан 80,990 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг өөрчилж 84,321 мянган төгрөг болгосон ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. ГЕГ анхандаа автобензин болон дизелийн түлшний татварт төлбөр хүлээн авсан тухай тайлагнаагүй. Дараа нь тэд 84,329 мянган төгрөгийн өөрчлөгдсөн дүнг хүлээн авсан төлбөрийн талаарх нарийвчилсан мэдээлэлтэй хамтад нь ирүүлсэн.

v. Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр

ПЧ компани тайланд дурдсан 262,125 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг тэглэсэн. Учир нь энэхүү төлбөрийг ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрт бус сургалтын төлбөрт төлсөн ажээ. УТЕГ ПЧ компаниас аливаа төлбөр хүлээн авсан тухай тайлагнаагүй.

vi. Ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

ПЧ компани тайлагнасан 215,521 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг өөрчилж тэглэсэн. Учир нь ПЧ компани 2007 онд лицензийн төлбөрт юу ч төлөөгүй байна. АМГ ПЧ компаниас ямар нэг төлбөр хүлээн авсан тухай тайлагнаагүй.

vii. Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийгдсэн ордын нөхөн төлбөр

ПЧ компани ямар нэгэн төлбөр хийсэн тухайгаа тайлагнаагүй ба аливаа хэмжээний төлбөр хийгээгүйгээ нотолсон. Засгийн газар ПЧ компаниас 67,790 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаар тайлан гаргасан. Гэхдээ АМГ ийм төлбөр хийгдсэн талаар мэдээлэлгүй байсан. 67,790 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

viii. Газрын төлбөр

ПЧ компани тайлагнасан 298,345 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүн зөв гэж баталгаажуулсан ба төлбөрийг ГТГ-т хийснээ нотолсон боловч энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй.

УТЕГ анхлан ПЧ компаниас хүлээн авсан төлбөрийн аливаа дүнг тайлагнаагүй. Гэвч УТЕГ дараагаар нь тайлагнасан төлбөрийн дүнг өөрчилж 302,447 (256,090 ам. доллар) болгосон. Үлдэж байгаа 4,102 мянган төгрөгийн энэхүү зөрүү гадаад валют хөрвүүлэх өөр өөр ханш хэрэглэсэнтэй холбоотойгоор гарчээ.

ix. Ус ашигласны төлбөр

ПЧ компани тайлагнасан 86,099 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг өөрчилж 80.916 төгрөг болгосон ба төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. Нарийвчилсан мэдээллээс үзвэл энэхүү төлбөрийг Дорнод аймгийн Халх гол суманд хийсэн байна. УТЕГ

ПЧ компаниас аливаа төлбөр хүлээн авсан тухай тайлагнаагүй. УТЕГ ПЧ компаниас хүлээн авсан төлбөрийн дүнг анхлан тайлагнаагүй. Гэхдээ Дорнод аймгийн Халхгол сум дараагаар нь 86,099 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаар тайлан гаргасан байна. 5,183 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

x. Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр

ПЧ компани тайлагнасан 72,768 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 72,718 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлжээ. Ирүүлсэн нарийвчилсан мэдээллээс үзэхүл уг төлбөрийг Дорнод аймгийн Сүмбэр сум болон Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан суманд хийсэн байна. УТЕГ ПЧ компаниас хүлээн авсан аливаа төлбөрийн дүнг тайлагнаагүй. Гэхдээ Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сум дараа нь 64,000 мянган төгрөгийн төлбөр авснаа нотолсон. 8,718 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xi. Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төв, орон нутгийн ТЗБ-д төлсөн улсын бүртгэлийн тэмдэгтийн болон бусад хураамж

ПЧ компани өөрийн тайлагнасан 6,144 мянган төгрөгийн төлбөрийг зөв бөгөөд үүнийг Монгол улсын Гадаадын иргэд, цагаачлалын алба болон ХХҮГ-т төлсөн гэж нотолсон боловч төлсөн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. Орон нутгийн захиргаа ПЧ компаниас хүлээн авсан төлбөрийн аливаа дүнг тайлагнаагүй. 6,144 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xii. Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төв, орон нутгийн ТЗБ-д төлсөн үйлчилгээний хураамж

ПЧ компани өөрийн тайлагнасан 221,479 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 211,050 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. Ирүүлсэн дэлгэрэнгүй мэдээллээс үзвэл уг үйлчилгээний хураамжийг Монгол улсын Гадаадын иргэд, цагаачлалын алба болон ХХҮГ-т төлсөн байна. Орон нутгийн захиргаа ПЧ компаниас хүлээн авсан аливаа хураамжийн дүнг тайлагнаагүй. Гэхдээ ХХҮГ 44,520 мянган төгрөг хүлээн авсан гэдгээ дараа нь баталгаажуулсан. 166,530 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдсэн.

xiii. Гаалийн үйлчилгээний хураамж

ПЧ компани нь тайлагнасан гаалийн үйлчилгээний хураамжийн дүн болох 147,716 мянган төгрөгийг баталгаажуулсан ба төлбөрийг Дорнод аймгийн Гаалийн газарт хийсэн гэх боловч ямар хэмжээний төлсөн төлбөр төлсөн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй.

ГЕГ анхандаа гаалийн үйлчилгээний хураамжид хүлээн авсан төлбөрийн аливаа дүнг тайлагнаагүй боловч дараа нь 182,882 мянган төгрөгийн өөрчлөгдсөн дүнг хүлээн авсан төлбөрийн талаарх нарийвчилсан мэдээллийн хамт ирүүлсэн. 35,166 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xiv. Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуй нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр

ПЧ компани хийсэн төлбөрийн дүн 11,673,994 мянган төгрөгийг 7,679,704 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн. ГТГ тайлагнасан төлбөрийн дүн 7,690,371 мянган төгрөгийг 7,679,704 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

xv. Компаниас засгийн газрын харьяа байгууллагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ПЧ компани тайлагнасан мөнгөн дэмжлэгийн дүнг зөв хэмээн баталгаажуулж, уг дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. Гэхдээ ПЧ компани аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэгийн дүн 10,250 мянган төгрөгийг 11,916 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн. Үүний шалтгаан нь Дорнод аймгийн хүүхдийн цэцэрлэгт өгсөн 1,666 мянган төгрөгийн хандивыг анхлан тайлагнасан дүнд оруулаагүй байсан байна.

ПЧ –ийн үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэгийн дэлгэрэнгүйг дор үзүүлэв. Үүнд:

1. е Төрийн байгууллагуудад үзүүлсэн дэмжлэг	ОУИТБС - ын тайлант тусгасан дүн (MNT)	ПЧ компанийн тайлагнасан дүн (MNT)	Зорилго
ААН-ээс яам, агентлаг үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	10,720	10,720	VSAT тоног төхөөрөмж
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	10,250	1,050	Дорнод аймгийн Наадам баяр ёслолын ажиллагаанд
		2,000	Дорнод аймгийн боксын холбоонд
		7,200	Дорнод аймгийн Нийгмийг хөгжүүлэх сан (15 гэр)
		1,666	Дорнод аймгийн цэцэрлэгт
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	9,960	2,520	Матад сумын хүүхдүүдэд шинэ жилийн бэлэг
ААН-ээс о/н-ийн харилцаа, тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	8,841		Тодорхойгүй
Бусад	10,000	10,000	Онгоцны осолд
НИЙТ ДҮН	49,771	35,156	

ПЧ компаниас Дорнод аймгийн Чойбалсан сумын Техникийн Их сургуульд өгсөн хандивыг хасах хэрэгтэй. Учир нь тодорхой аймаг буюу суманд зориулж байгуулсан хөгжлийн санд хийсэн төлбөрийг л тооцох ёстой юм.

Засгийн газрын агентлагууд ПЧ компаниас өгсөн хандивын аливаа дүнг тайлагнаагүй.

42,596 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xvi. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

ПЧ компани нь тайлант дүнгээ 29518 мянган төгрөөс 1520306 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба тайлагнасан дүнгийнхээ талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл гаргаж өгсөн.

БОАЖЯ ПЧ компанийн гаргасан зардлын аливаа хэмжээг анхлан тайлагнаагүй. Гэхдээ БОАЖЯ өөрийн тайлагнасан дүнг 1,362,766 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн боловч нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй.

157550 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдсэн.

Тодруулга:

Мэдээлэл ирүүлэх хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд явуулсан. ПЧ компани ажил ихтэй байсан тул мэдээлэл ирүүлэх тухай бидний хүсэлтэд хариу ирүүлж чадаагүй. Илэрсэн зөрүүний талаар нарийвчилсан мэдээлэл, тайлбар авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 2-нд ПЧ компанитай уулзалт хийсэн. Нягтлан бодогчийн өгсөн нарийвчилсан мэдээлэл болон тайлбар хангалтгүй байсан бөгөөд тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй тул нэгтгэх ажиллагаа цааш хийгдэх боломжгүй байсан. ПЧ компани тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдийнхээ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй ба үүнийгээ төлбөр тооцооны компьютерийн программ хэрэглэдэггүй учраас төлбөрийн ваучераар хийсэн мөнгөн шилжүүлгэд хяналт тавьж, нарийвчилсан мэдээлэл гаргаж өгөх боломжгүй гэж тайлбарласан.

Үүнээс гадна нягтлан бодогч нь шинээр томилогдсон, 2007 оны ОУИТБС-ын маягтыг бөглөх ажилд оролцоогүй тул ПЧ компани илэрсэн зөрүүний шалтгааныг тайлбарлаж чадаагүй.

ПЧ компани мөнгөн хандив, тусламжийн талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл өгч чадсан хэдий ч жагсаалт дээрх нийт дүн нь тайлагнасан дүнтэй дүйхгүй байгаа юм. Нягтлан бодогч нь хандивын жагсаалт дээрхийг ОУИТБС-ын маягтын дагуу ангилан гаргаж чадаагүй.

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй үлдэж буй зөрүү холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төрийн болон олон нутгийн захиргааны байгууллагуудад төлсөн үйлчилгээний хураамж, Засгийн газрын харьяа байгууллагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг болон байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардлуудаас голчлон үүдэлтэй байна.

Орон нутгийн захиргаа ПЧ компаниас хүлээн авсан гэх үйлчилгээний хураамж болон мөнгөн хандивын ямар нэг дүн тайлагнаагүй. БОАЖЯ байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой гарсан зардлын дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадахгүй байсан.

Хавсралт В27

Шанлун

ШАНЛУН

Шанлун нь Хятадын өмчийн компани бөгөөд зүүн Дорнод дахь цайрын уурхайд үйл ажиллагаа явуулдаг.

Шанлун Баянгол дүүргийн Татварын хэлтэст бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн зүгээс төлсөн төлбөрийн хоорондын зөрүү

Тайланд дурдсан дүнд тулгуурлаж үзвэл Засгийн газрын хүлээж авсан болон компанийн зүгээс төлсөн төлбөрийн хоорондын зөрүү дараах байдалтай байна. Хүлээн авсан болон төлбөр хийсэн баримтуудыг нарийвчлан шинжилсэн байдал, тэндээс илэрсэн зөрүүнүүдийг дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тооцуулга
1а. Төлсөн татварууд	122,292	122,755	(463)	323	(140)	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	80,329	80,329	-	-	-	
Гаалийн албан татвар	31,859	33,114	(1,255)	1,115	(140)	i
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	10,010	8,988	1,022	(1,022)	-	ii
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	94	324	(230)	230	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	422,787	652,684	(229,897)	(236,447)	(466,344)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	-	423,542	(423,542)	-	(423,542)	iii
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	64,324	23,351	40,973	(40,973)	-	iv
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	123,959	164,736	(40,777)	(275)	(41,052)	v
Газрын төлбөр	-	700	(700)	-	(700)	
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	1,050	(1,050)	-	(1,050)	vi
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	234,504	39,305	195,199	(195,199)	-	vii
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	283	12,068	(11,785)	8,847	(2,938)	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	300	(300)	300	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	120	(120)	(2,711)	(2,831)	viii
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	283	11,648	(11,365)	11,258	(107)	ix
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	1,540	12,300	(10,760)	(11,750)	(22,510)	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	3,000	(3,000)	(500)	(3,500)	x
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	1,300	7,500	(6,200)	950	(5,250)	xi
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	240	1,800	(1,560)	(12,200)	(13,760)	xii
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	2,970	1,600	1,370	1,000	2,370	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	600	600	-	-	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	2,370	1,000	1,370	1,000	2,370	xiii
	-	-	-	-	-	
НИЙТ ДҮН	549,872	801,407	(251,535)	(238,027)	(489,562)	

i. Гаалийн татвар

Анхны тайландаа буруу мэдүүлсэн байсан учраас Шанлун тайлагнасан дүнгээ эргэн харж, 33,113 мянган төгрөг гэснийг 31,998 мянган төгрөг болгож залруулсан. ҮТЕГ 31,859 мянган төгрөг гэж тайлагнасан дүнгээ зөв гэж баталгаажуулж, нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

ii. Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар

Шанлун тайлагнасан дүнгээ 8,988 мянган төгрөг байсныг 10,010 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба тайланд тусгагдсан дүнгийн талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл өгсөн. Эхний

тайланд тусгагдсан татварын төлбөрийн дүн нь тухайн жилд жинхэнэ төлсөн татварын дүн биш, үл хөдлөх хөрөнгийн албан татварт төлөх ёстой мөнгөн дүн байлаа. ҮТЕГ өөрийн тайлагнасан 10,010 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан.

iii. **Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр**

Шанлун тайланд дурдсан дүн 423,542 мянган төгрөгийг зөв гэж нотлоод, үүнд холбогдох нарийвчилсан мэдээ, мэдээллийг ирүүлсэн ба үүнийг Дорнод аймгийн Чойбалсан сумын захиргаанд төлсөн байна. ҮТЕГ хүлээн авсан төлбөрийн аливаа нэг хэмжээг тайланд дурдаагүй. 423,542 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй хэвээр үлдэж байна.

iv. **Ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр**

Шанлун компани тайланд дурдсан төлбөрийн дүн 23,351 мянган төгрөг болж байгаа нь зөв гэдгийг нотолж, холбогдох нарийвчилсан мэдээ, мэдээллийг ирүүлсэн. АМГ тайлагнасан төлбөрийн дүнг эргэн харж, 64,324 мянган төгрөг гэснийг 23,351 мянган төгрөг болгож залруулсан ба холбогдох нарийвчилсан мэдээллийг ирүүлсэн.

v. **Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөн төлбөр**

Шанлун тайланд дурдсан нөхөн төлбөрийн хэмжээ 164,736 мянган төгрөг байсныг 165,061 мянган төгрөг болгож зассан ба тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан материалыг ирүүлсэн. Ирүүлсэн мэдээллээс харьцуулж үзэхэд Шанлун компанийн 2007 оны зургаадугаар сарын 15 төлсөн 41,008 мянган төгрөгийг АМГ тайлагнасан дүндээ оруулаагүй байна. АМГ 123,959 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээж авсан гэжээ.

41,051 мянган төгрөгийн энэ зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vi. **Ус ашигласны төлбөр**

Шанлун 1,050 мянган төгрөг хүлээж авсан ба үүнийг Дорнод аймгийн Чойбалсан хотод тушаасан байна. ҮТЕГ хүлээж авсан төлбөрийн аливаа дүнгийн талаар тайлан ирүүлээгүй.

1,050 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй хэвээр үлдэж байна.

vii. **Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр**

Төлбөрийн дүнг эхлээд буруу тайлагнасан байсан учраас Шанлун тайлагнасан дүнгээ эргэн харж, 39,305 мянган төгрөг байсныг 141,977 мянган төгрөг болгон залруулсан байна. Тайланд дурдагдсан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээллийг ирүүлсэн. ХХҮГ мөн төлбөрийн дүнг 234,504 мянган төгрөг гэснээ 180,065 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба энэхүү залруулгынхаа талаар нарийвчилсан мэдээлэл, тооцоог ирүүлсэн. Анхны тайландаа түр хугацаагаар ажилласан гадаадын ажилчдад төлсөн төлбөрийг компаниудад нөхөн төлснийг дурдаагүй байсан.

Үлдэж байгаа 38,088 мянган төгрөгийн зөрүү Шанлун 2007 оны дөрөвдүгээр сарын 11-нд төлсөн 23,184 мянган төгрөгийн төлбөрийг оруулаагүй, мөн төлбөрийн дүнг 16,560 мянган төгрөг гэхийн оронд 1,565 мянган төгрөг гэсэн хэвлэлийн алдаатай холбоотой ажээ.

viii. **Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төрийн болон орон нутгийн захиргааны байгууллагуудад төлсөн үйлчилгээний хураамж**

Анхны тайландаа буруу мэдүүлсэн байсан учраас Шанлун төлсөн төлбөрийнхөө дүнг эргэн харж, 120 мянган төгрөг гэснийг 2,831 мянган төгрөг болгож залруулсан. Дараагаар нь тайлагнасан дүнгээ засч 8,658 мянган төгрөг болгосон ба тайлагнасан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлжээ. Орон нутгийн захиргаа Шанлунаас авсан хураамжийн дүнг тайландаа дурдсангүй.

2,831 мянган төгрөгийн зөрүүгийн шалтгаан тодорхойгүй үлдлээ.

ix. **Гаалийн үйлчилгээний хураамж**

Шанлун төлсөн хураамжийн дүнг 11,648 мянган төгрөг гэснийгээ залруулж 11,083 мянган төгрөг болгосон ба тайланд дурдсан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. ГЕГ төлсөн хураамжийн дүнг 283 мянган төгрөг гэснээ залруулж 10,976 мянган төгрөг болгосон ба тайланд дурдсан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

x. **Компанийн зүгээс яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг**

Шанлун тайландаа мөнгөн дэмжлэгийн дүнг 3,000 мянган төгрөг гэснийгээ 3,500 мянган төгрөг болгож залруулсан. Энд АМГ болон Худалдаа, аж үйлдвэрийн Яаманд өгсөн хандивын дүн 500 мянган төгрөг ба 3,000 мянган төгрөг тус тус болж байгааг тэмдэглэжээ. Засгийн газар ямар нэг хэмжээний хандив авсан талаар юу ч дурдаагүй байна.

3,500 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xi. **Компанийн зүгээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг**

Шанлун тайлагнасан хандивын дүнг 7,500 мянган төгрөг гэснийгээ 6,550 мянган төгрөг болгон залруулжээ. Тайланд дурдсан хандивын дүн дараах байдалтай байна. Үүнд.

Хүлээн авагч	Хэмжээ ('000 төгрөгөөр)
Дорнод аймгийн Засаг даргын тамгын газар, 2007 оны зургадугаар сарын 18	1,300
Дорнод аймгийн эмнэлэг, 2007 оны зургадугаар сарын 15	250
Дорнод аймаг дахь Хавиргын боомтын хогийг цэвэрлэхэд зориулж өгсөн мөнгөн бус хандив	5,000

Орон нутгийн захиргаа 1,300 мянган төгрөг хүлээж авсан гэж мэдүүлсэн. Гэвч нарийвчилсан тайлан гаргаж ирүүлээгүй байна.

5,250 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xii. **Компаний зүгээс суманд үзүүлсэн дэмжлэг**

Шанлун тайланд дурдсан хандивын дүнг 1,800 мянган төгрөг гэснийг 14,000 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн. Тайланд дурдсан хандивын дүн дараах байдалтай байна.

Хүлээн авагч	Хэмжээ ('000 төгрөгөөр)
Хэрлэн сумын хогийг цэвэрлэхэд зориулж өгсөн мөнгөн бус хандив	10,000
Маршал Чойбалсангийн хөшөөг тойруулж хашаа барихад зориулсан мөнгөн бус хандив	3,000
Иргэдийн төлөөлөгчдийн Хурлын ордонд өгсөн мөнгөн тусламж	1,000

Орон нутгийн захиргаа 240 мянган төгрөг хүлээж авсан гэж мэдүүлсэн. Гэвч нарийвчилсан тайлан гаргаж ирүүлээгүй байна.

13,760 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй хэвээр үлдэж байна.

xiii. **Байгаль орчныг хамгаалахад зарцуулсан зардал**

Эхэндээ Шанлун 1,000 мянган төгрөгийн зардал гаргасан хэмээн тайландаа дурдсан. Харин дараа нь Шанлун энэ дүнг 00 болгож өөрчилжээ. БОАЖЯ 2,370 мянган төгрөгийн зардал гаргасан хэмээн тайлагнасан. Гэвч тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл алга байна.

2,370 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй хэвээр үлдэж байна.

Тодруулга:

Мэдээлэл хүссэн хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд илгээсэн. Шанлуны хариуг анхны Сануулах захидал явуулахаас гурав хоногийн өмнө буюу 2009 оны зургадугаар сарын 16-нд хүлээж авсан. Тэд тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн ба тайлан дахь зарим дүнг өөрчлөн залруулсан байлаа. Тайланд дурдсан дүнгийн талаар тайлбар авах зорилгоор Шанлунтай 2009 оны долдугаар сарын 14-нд уулзаж ярилцсан. Шанлуны өгсөн нарийвчилсан мэдээлэл, тайлбар хангалттай байлаа.

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй үлдсэн зөрүүний ихэнхи нь ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр, улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөн төлбөр болон төрийн байгууллагуудад өгсөн хандив, тусламжаас үүссэн байна.

ҮТЕГ Шанлуны тайлагнасан ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн талаар ямар нэгэн зүйл дурдаагүй, мөн АМГ улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөн төлбөрийн талаар тайлагнаагүй болно. Засгийн газрын харьяа байгууллагууд болон орон нутгийн захиргаа хүлээн авсан аливаа хандивын дүнг тайлагнаагүй буюу Шанлун компанийн зүгээс Засгийн газрын харьяа байгууллагуудад өгсөн хандив, тусламжийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл гаргаж өгч өгч чадаагүй.

Хавсралт В28

Шарын Гол

ШАРЫН ГОЛ ХК (“ШГ”)

ШГ компани нь Монголын өмчийн компани бөгөөд 80%-ийг нь Оросын компани, 20%-ийг нь нийтээр эзэмшдэг. ШГ нь Дархан Уул аймгийн Шарын Гол суманд нүүрсний уурхай ажиллуулдаг ба Дархан Уул аймгийн татварын газарт бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээсэн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзэхэд, Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүний талаар дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	9,210	42,050	(32,840)	32,136	(703)	
Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар	-	32,137	(32,137)	32,130	(7)	i
Гаалийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	9,210	8,499	711	-	711	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	-	1,407	(1,407)	-	(1,407)	ii
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	6	(6)	6	-	
1б. Төлбөр	475,003	307,541	167,462	(165,019)	2,443	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	375,315	192,519	182,796	(182,796)	-	iii
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	33,349	14,042	19,307	(16,997)	2,310	iv
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордон нөхөд төлбөр	-	54,251	(54,251)	34,774	(19,477)	v
Газрын төлбөр	64,019	44,409	19,610	-	19,610	vi
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	2,320	2,320	-	-	-	
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	-	-	-	
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	44	-	44	(37)	7	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэглэлийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	44	-	44	(37)	7	
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	24,000	30,977	(6,977)	(2,255)	(9,232)	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	5,500	(5,500)	-	(5,500)	vii
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	24,000	21,443	2,557	(2,255)	302	viii
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	4,034	(4,034)	-	(4,034)	ix
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	36,350	13,650	22,700	(19,300)	3,400	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	13,650	-	13,650	(10,250)	3,400	x
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	22,700	13,650	9,050	(9,050)	-	xi
НИЙТ ДҮН	544,607	394,218	150,390	(154,475)	(4,086)	

i. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

ШГ компани тайлагнасан 32,137 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба үүний дэлгэрэнгүй задаргааг гаргаж өгсөн. ҮТЕГ төлбөр хүлээн аваагүйгээр анх тайлагнасан. Гэхдээ дараа нь ҮТЕГ 32,130 мянган төгрөг хүлээн авснаар тайлагнаж, энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

ii. **Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар**

ШГ өөрийн тайлагнасан 1,407 мянган төгрөгийн дүнг зөв, уг төлбөрийг 2007 оны 6 дугаар сарын 5-ны өдөр хийсэн гэж баталгаажуулсан. УТЕГ ШГ-оос ямар нэг төлбөр хүлээн аваагүйгээр тайлагнасан.

1,407 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

iii. **Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр**

ШГ өөрийн тайлагнасан 192,519 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан. УТЕГ 375,315 мянган төгрөг хүлээн авснаар тайлагнасан.

Гаргаж өгсөн задаргаа мэдээллээс харахад УТЕГ нь ШГ компанийн 182,796 мянган төгрөгийн илүү төлөлтийг тайлант дүнд оруулж тайлагнасан байхад, харин ШГ компани 2007 онд харгалзах бодит төлбөрийн дүнг тайлагнасан байна.

iv. **Ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр**

ШГ өөрийн тайлагнасан 14,042 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба төлсөн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. АМГ 33,349 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаар тайлагнасан хэдий ч нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй.

19,307 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

v. **Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөн төлбөр**

ШГ анх тайлагнасан нөхөн төлбөрийн дүн болох 54,251 мянган төгрөгийг 45,447 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба хийсэн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Өгсөн нарийвчилсан мэдээлээс 2007 оны нэгдүгээр сарын 15-ны өдөр 26,000 мянган төгрөгийн төлбөр хийснийг тогтоосон. Гэхдээ 2007 онд зөвхөн 19,477 мянган төгрөг төлснөөр тайланд тусгагджээ. АМГ хүлээн авсан төлбөрийн аливаа дүнг тайлагнаагүй.

19,447 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vi. **Газрын төлбөр**

ШГ тайлагнасан 44,409 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг зөв гэж баталгаажуулж, үүнийг Шарын Гол сумын газрын алба ба татварын албанд төлснөө мэдэгдсэн. УТЕГ 64,019 мянган төгрөг хүлээн авснаар тайлагнажээ.

19,610 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vii. **Компаниас яам, агентлагтуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг**

ШГ тайлагнасан 5,500 мянган төгрөгийн хандивын дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба хандивын дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Засгийн газрын харьяа байгууллагууд ШГ-оос авсан мөнгөн хандивын аливаа дүнг тайлагнаагүй.

5,500 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

viii. **Компаниас аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг**

ШГ тайлагнасан 21,443 мянган төгрөгийн хандивын дүн зөв ба үүнийг цэцэрлэгт хүрээлэн байгуулахад нь зориулж Дархан-Уул аймагт хандивласан гэж баталгаажуулсан. Орон нутгийн захиргаа 24,000 мянган төгрөгийн хандив хүлээн авснаар тайлагнасан хэдий ч энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. Гэхдээ Дархан-Уул аймаг 21,745 мянган төгрөг хүлээн авсан гэж дараа нь тайлагнасан.

ix. Компаниас суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ШГ өөрийн тайлагнасан 4,034 мянган төгрөгийн хандивын дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба Дархан-уул аймгийн Шарын Гол суманд хандивласан. Орон нутгийн захиргаа ШГ компаниас үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэгийн ямар нэгэн дүнг тайлагнаагүй.

4,034 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

x. Тусгай дансанд байршуулах байгаль орчныг хамгаалах зардлын 50%

ШГ тусгай дансанд байршуулах байгаль орчныг хамгаалах зардлын 50% болох 13,650 мянган төгрөгийг байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал гэж буруу тайлагнасан.

БОАЖЯ анх тайлагнасан 13,650 мянган төгрөгийн дүнг 17,050 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. ШГ-оос 2007 оны 5 дугаар сарын 9 ба 29-ний өдрүүдэд хийсэн нийт 3,400 мянган төгрөгийн хоёр төлбөрийг орхисон байсан. 3,400 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдсэн.

xi. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

Дээр тайлбарласанчлан ШГ энэ зардлыг буруу тайлагнасан. Гэхдээ дараа нь ШГ энэ дүнг 22,700 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн. БОАЖЯ ШГ компаниас 22,700 мянган төгрөг хүлээн авснаар тайлан гаргажээ. Гэхдээ нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй.

Тодруулга:

Мэдээлэл хүссэн захидлыг 2009 оны 5 дугаар сарын 23-нд илгээсэн. ШГ-ын хариуг 2009 оны 6 дугаар сарын 15-ны өдөр буюу анхны Сануулах захидал явуулахаас 4 хоногийн өмнө хүлээн авсан. Тэд тайлагнасан дүнгийнхээ дэлгэрэнгүй задаргааг гаргаж өгсөн. 2009 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдөр ШГ компанитай утсаар ярьж тайлагнасан дүн дээр нэмэлт тайлбар авсан. ШГ компанийн гаргаж өгсөн мэдээлэл шаардлага хангахуйц байсан.

ШГ компани хуучин загвараар ОҮИТБС-ын маягт 1-ийг бөглөсөн байсан. МОҮИТБСАА тайлангийн маягтыг сайжруулах талаар өмнөх зөвлөгчийн өгсөн зөвлөмжүүдийн дагуу маягтыг засаж сайжруулах шаардлагатай байсан учраас шинэ маягтыг 2008 оны 5 дугаар сард гаргасан. Зарим компани хуучин маягтаар тайлагнасан байсан тул МОҮИТБСАА эдгээр компаниудад дахин ажил удахгүйн тулд эдгээр тайланг хүлээн авсан

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй зөрүү нь голчлон тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зориулан шилжүүлсэн санхүүжилт ба байгаль хамгаалахтай холбогдон гарсан зардалтай холбоотойгоор гарсан байна.

Орон нутгийн захиргаа тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зориулан уг компаниас хүлээн авсан ямар нэг тайлагнаагүй байна. Байгаль хамгаалахтай холбогдон гарсан зардлыг тусдаа дансанд бүртгэдэггүй учраас дэлгэрэнгүй задаргаа мэдээлэл гаргаж өгөх боломжгүй гэсэн учраас цааш ажиллах боломжгүй болсон.

Хавсралт В29

Шижир Алт

Шижир Алт "ША"

Шижир Алт компани нь төрийн өмчийн оролцоотой Монголын компани бөгөөд Төв аймгийн Заамар, Булган аймгийн Бүрэгхангай сумдад алтны уурхай ажилуулдаг.

ША компани УТЕГ-т бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компаний зүгээс хийсэн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзвэл Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүнүүдийг дараах хэсэгт харуулав.

(мян.төг)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	3,399,674	4,043,945	(644,272)	644,272	-	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	751,260	703,856	47,404	(47,404)	-	i
Гаалийн албан татвар	48,070	156,219	(108,149)	108,149	-	ii
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	2,587,945	3,171,552	(583,607)	583,607	-	iii
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	10,372	10,392	(20)	20	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	2,026	1,926	100	(100)	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	1,083,844	1,140,201	(56,357)	856	(55,501)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	807,279	807,279	0	-	0	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	594	1,450	(856)	856	-	
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордон нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	7,302	13,118	(5,816)	-	(5,816)	iv
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	214,512	259,303	(44,791)	-	(44,791)	v
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	54,156	59,051	(4,895)	-	(4,895)	vi
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	90	-	90	52	142	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	90	-	90	52	142	
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	2,762,073	(2,762,073)	2,762,073	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	2,762,073	(2,762,073)	2,762,073	-	vii
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	4,325	-	4,325	(5,000)	(675)	
АН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	(5,000)	(5,000)	viii
АН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
АН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	4,325	-	4,325	-	4,325	ix
АН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	916,117	916,117	-	-	-	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	26,000	26,000	-	-	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	890,117	890,117	-	-	-	
	-	-	-	-	-	
НИЙТ ДҮН	5,404,050	8,862,336	(3,458,286)	3,402,251	(56,034)	

i. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

ША аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварт 703,851 мянган төгрөг төлснөөр тайлагнасан. УТЕГ тайлагнасан татварын дүн 751,260 мянган төгрөг нь зөв гэж баталгаажуулж, хүлээн авсан татварын талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Хэлэлцүүлгийн явцад ША компани 2007 оны дүнг зарлагадсанаар бус, өссөн дүнгээр тайлагнасан тул зөрүү үүссэн нь тогтоогдсон.

ii. Гаалийн татвар

ША гаалийн татварт 156,219 мянган төгрөг төлснөөр тайлагнасан. ГЕГ өөрийн тайлагнасан 48,070 мянган төгрөгийн дүн зөв гэж нотолж, хүлээн авсан татварын талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

ША компани 2007 оны дүнг зарлагадсанаар бус, өссөн дүнгээр тайлагнаснаас үүдэн зөрүү үүссэн байна.

iii. Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар

ША зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татварт 3,171,552 мянган төгрөг төлснөөр тайлагнасан. УТЕГ 2,587,945 мянган төгрөгийн тайлагнасан дүнг зөв гэж баталгаажуулж, хүлээн авсан татварын төлбөрийн холбоотой нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

ША компани 2007 оны дүнг зарлагадсанаар бус, өссөн дүнгээр тайлагнаснаас үүдэн зөрүү үүссэн байна.

iv. Газрын төлбөр

ША компани тайлагнасан 13,118 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан боловч нягтлан бодогч нь ээлжийн амралттай байгаа, 2009 оны 9 дүгээр сард ажилдаа орох тул нарийвчилсан мэдээллийг өгч чадаагүй.

УТЕГ хүлээн авсан 7,302 мянган төгрөгийн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 5,816 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

v. Ус ашигласны төлбөр

ША компани тайланд дурдсан 259,303 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан боловч дээр дурдсан шалтгаанаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй.

УТЕГ хүлээн авсан 214,512 мянган төгрөгийн төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

44,791 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vi. Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр

ША компани тайлагнасан 59,051 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан боловч дээр дурдсан шалтгаанаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй. ХХҮГ хүлээн авсан 54,156 мянган төгрөгийн төлбөртэй холбоотой нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 4,895 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна

vii. Төрийн өмчийн ногдол ашиг

ША компани тайлагнасан ногдол ашгийн төлбөрийн дүн 2,762,073 мянган төгрөгийг 508,576 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба үүнийг Монголросцветмет нэгдэлд төлсөн гэж мэдэгдсэн. Монголросцветмет нэгдэл хамтарсан компани (төрийн оролцоотой) тул ША компани хийсэн төлбөрөө төрийн өмчийн ногдол ашиг гэж буруу ойлгосон байна.

viii. Компаниас яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ША компани нь анхандаа мөнгөн дэмжлэг үзүүлсэн тухайгаа тайлагнаагүй. Гэвч энэ талаар санал солилцсоны дараа Онцгой байдлын Ерөнхий газарт 5,000 мянган төгрөгийн мөнгөн дэмжлэг үзүүлсэн тухайгаа мэдэгдсэн. Нягтлан бодогч нь орос үндэстэн тул монгол хэл

дээрх ОУИТБС-ын маягтыг бөглөх зааврыг ойлгоогүй тул мөнгөн дэмжлэгийн талаар өмнө нь мэдээлээгүй гэсэн тайлбар өгсөн.

Засгийн газар тус компаниас үзүүлсэн мөнгөн хандив, тусламжийн дүнг тайлагнаагүй.

5,000 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

ix. Компаниас сумдад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ША компани сумдад мөнгөн дэмжлэг үзүүлээгүй гэсэн. Орон нутгийн захиргаа тус компаниас 4,325 мянган төгрөгийн хандив авсан гэж тайлагнасан боловч энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй.

4,325 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

Тодруулга:

ША компани бидний зүгээс мэдээлэл ирүүлэх хүсэлт тавьснаас хойш долоо хоногийн дараа буюу 2009 оны зургадугаар сарын 16-нд хариу ирүүлсэн. Гэвч тэдний хариунд тайлагнасан дүнгүүдийг баталгаажуулсан буюу өөрчилсөн байснаас бус нарийвчилсан мэдээллийг тусгаагүй байлаа.

Нарийвчилсан мэдээлэл болон илэрсэн зөрүүний талаар нэмж тайлбар авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 2-нд ША компанитай уулзалт хийсэн. Нягтлан бодогчийн өгсөн нарийвчилсан мэдээлэл болон тайлбар хангалттай байсан. Уулзалтын үеэр нягтлан бодогч нь зарим зөрүүний талаарх нэмэлт мэдээллийг удахгүй өгөхөөр тохирсон боловч бидний хүссэн мэдээлэл одоогоор алга байна. Нягтлан бодогч нь 2009 оны 9 дүгээр сар хүртэл эзгүй байх юм байна.

Хэд хэдэн зөрүү ША компанийн нягтлан бодогч тайланг буруу үйлдэж, дүнг зарлагдсанаар бус, өссөн дүнгээр тайлагнасантай холбоотой. Нягтлан бодогч нь орос үндэстэн тул монгол хэл дээрх ОУИТБС-ын маягтыг бөглөх зааврыг сайн ойлгоогүй юм байна.

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй үлдсэн зөрүү нь газрын төлбөр, ус ашигласны төлбөр, гадаадын мэргэжилтэн ажилчдын ажлын байрны төлбөр мөн сум, Засгийн газрын яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн тусламжийн дүнгээс голлон үүсэн байна.

ША компанийн асуудал хариуцсан нягтлан бодогч тухайн үед байгаагүйн улмаас газрын төлбөр, ус ашигласны төлбөр болон гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөрийн талаар нарийвчилсан дүн мэдээ гаргах боломжгүй байсан учир цааш харьцуулалт хийх боломжгүй болсон. Засгийн газрын харьяа байгууллагууд ША компаниас авсан хандивын тухай тайлагнаагүй, ҮТЕГ ч орон нутгийн захиргааны ША компаниас авсан мөнгөн хандивийн талаар нарийвчилсан мэдээ гаргаж чадаагүй.

Хавсралт В30

Шим Текноложи

Шим Текноложи \”ШТ”\

Шим Текноложи нь Эрдэнэт уул уурхайн корпорацийн 30% , Израиль улсын МеталТек компанийн 70 хувийн хөрөнгө оруулалт бүхий хамтарсан компани болно.

Тус компани Эрдэнэтэд үйл ажиллагаа явуулдаг ба Хятад, Өмнөд Солонгос, Энэтхэг, Япон, АНУ-д экспортолдог молибдений хүчил үйлдвэрлэдэг.

Шим Текноложи УТЕГ-т бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзэхэд Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүний талаар дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	714,472	1,688,060	(973,588)	964,835	(8,753)	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	427,914	1,395,559	(967,645)	967,645	-	i
Гаалийн албан татвар	281,126	287,733	(6,607)	(2,127)	(8,734)	ii
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	5,185	4,502	683	(683)	0	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	247	266	(19)	-	(19)	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	-	27,979	(27,979)	24,250	(3,729)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордон нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	-	3,729	(3,729)	-	(3,729)	iii
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	24,250	(24,250)	24,250	-	iv
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	-	8,662	(8,662)	1,885	(6,777)	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	-	8,662	(8,662)	1,885	(6,777)	v
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдоо бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	-	9,193	(9,193)	9,193	-	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	7,600	(7,600)	7,600	-	vi
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	1,593	(1,593)	1,593	-	vii
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	-	-	-	-	-	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	-	-	-	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	-	-	-	-	
НИЙТ ДҮН	714,472	1,733,894	(1,019,422)	1,000,163	(19,259)	

i. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

Шим Текноложи компани 2007 онд төлсөн төлбөрийн бодит дүнг бус, төлөх ёстой аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын хэмжээг тайлагнасан тул 1,395,558 мянган төгрөгийг өөрчлөн 427,914 мянган төгрөг болгосон. УТЕГ тайлагнасан 427,914 мянган төгрөгийн татварын төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

ii. Гаалийн татвар

Шим Текноложи тайлагнасан 287,733 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Дараа нь үүнийгээ өөрчилж 289,860 мянган төгрөг болгосон ба гаалийн татварын шинэчилсэн жагсаалтыг өгсөн.

ГЕГ өөрийн тайлагнасан 281,126 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн.

8,734 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

iii. Газрын төлбөр

Шим Текноложи тайлагнасан 3,729 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба үүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. Шим Текноложи газрын төлбөрийг Орхон аймгийн газрын албанд төлжээ. УТЕГ Шим Текноложи компаниас авсан газрын төлбөрийн дүнг тайлагнаагүй.

3,729 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

iv. Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр

Шим Текноложи анхандаа 24,250 мянган төгрөгийн төлбөр хийснээр тайлагнасан. Гэвч дараа нь үүнийг өөрчилж 24,264 мянган төгрөг болгосон ба энэ талаарх нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. Төлбөрийг Орхон аймгийн хөдөлмөрийн албанд хийжээ.

ХХҮГ анхандаа төлбөр авсан тухай тайлагнаагүй. Харин дараа нь 26,616 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаа мэдэгдэж, үүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Шим Текноложитэй цааш ярилцсаны дүнд ХХҮГ-аас тайлагнасан тоон үзүүлэлтийг баталгаажуулж, Шим Текноложи 2007 оны хоёрдугаар сарын 9 болон гуравдугаар сарын 7-нд хийсэн хоёр төлбөрийг оруулаагүй үлдээсэн, гурван төлбөрийг тооцохдоо алдаа гаргасан байсныг тогтоосон.

v. Гаалийн үйлчилгээний хураамж

Шим Текноложи өөрийн тайлагнасан 8,662 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба холбогдох нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. ГЕГ анхандаа ямар нэгэн төлбөр авсан тухай тайлагнаагүй. Харин дараа нь 1,885 мянган төгрөгийн төлбөр авсан гэж мэдэгдсэн ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

6,777 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vi. Компаниас яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

Шим Текноложи өөрийн тайлагнасан 7,600 мянган төгрөгийн хандивын дүнг баталгаажуулсан ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. 6,600 мянган төгрөг болон 1,000 мянган төгрөгийн мөнгөн хандивыг Монголын хөнгөн атлетикийн холбоо болон Атлантын Олимпийн судалгааны төвд тус тус өгсөн байна. Эдгээр байгууллага Засгийн газрын агентлаг биш учраас тайлагнасан төлбөрийг хасах шаардлагатай.

vii. Компаниас тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зарцуулсан хөрөнгө

Шим Текноложи анхлан 1,593 мянган төгрөг зарцуулснаар тайлагнасан. Гэвч дараа нь үүнийг өөрчилж 4,587 мянган төгрөг болгосон. Мөнгөн хандивыг дараах байгууллагуудад өгчээ. Үүнд:

Хүлээн авагч байгууллага	Дүн (мян. төг)
Энэрэл төвд оюутны сургалтын төлбөр	1,987
Номин телевиз	1,100
Эрдмийн сан сургуульд	1,500

Орон нутгийн захиргаа тус компаниас мөнгөн дэмжлэг авсан тухай тайлагнаагүй.

Зөвхөн тодорхой аймаг буюу суманд зориулж байгуулсан хөгжлийн санд хийсэн төлбөрийг тайлагнах учиртай. Дээрх мөнгөн хандивыг энэ зүйл ангиар тайлагнах шаардлагагүй.

Тодруулга:

Мэдээлэл ирүүлэх хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд илгээсэн. Шим Текноложийн хариуг хүсэлт тавьсны дараа хоёр долоо хоногийн дотор 2009 оны зургадугаар сарын 5-нд факсаар авсан. Тэд тайлагнасан тоон үзүүлэлтийн талаар нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. Дутуу мэдээлэл болон тайлагнасан тоон үзүүлэлтийн талаар нэмж тайлбар авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 17-нд Шим Текноложитэй уулзаж ярилцсан.

Засгийн газрын харьяа байгууллагуудаас ирүүлсэн нарийвчилсан мэдээллийг авсны дараа тайлагнасан тоон үзүүлэлт болон илэрсэн зарим зөрүүг баталгаажуулах үүднээс 2009 оны наймдугаар сарын 5-нд утсаар ярьсан болно. Шим Текноложи компаниас өгсөн мэдээлэл болон тайлбар хангалттай байсан.

Хураангуй тайлбар:

Гол зөрүү нь гаалийн татвар болон гаалийн үйлчилгээний хураамжтай холбоотойгоор гарчээ. Шалтгаан нь тодорхойгүй байна.

Хавсралт В31

Шинь Шинь

Шинь Шинь \ШШ\

Шинь Шинь компани нь Хятадын 100 хувийн эзэмшлийн компани юм. Тус компани полиметаллын орд газраас цайр олборлох бэлтгэлийг хангаж байгаа бөгөөд өдөрт 3,000 тонн хүдэр боловсруулах хүчин чадалтай үйлдвэр барина. ШШ компани Дорнод аймгийн Дашбалбар сумын нутагт үйл ажиллагаа явуулдаг.

ШШ компани Дорнод аймгийн татварын газарт бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзэхэд Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүний талаар дараах хэсэгт тусган харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	510,079	933,221	(423,142)	421,831	(1,311)	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	100	100	-	-	-	
Гаалийн албан татвар	509,812	932,954	(423,143)	421,832	(1,311)	i
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	56	56	0	(0)	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	111	111	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	1,293,015	1,351,283	(58,268)	58,228	(40)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	119,890	44,676	75,214	(75,214)	-	ii
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордны нөхөд төлбөр	1,062,850	1,151,394	(88,544)	88,544	-	iii
Газрын төлбөр	1,405	1,405	-	-	-	
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	540	540	-	-	-	
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	108,330	153,228	(44,898)	44,898	-	iv
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	40	(40)	-	(40)	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	783	-	783	(425)	358	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	783	-	783	(425)	358	v
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	1,300	14,225	(12,925)	7,800	(5,125)	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	6,000	(6,000)	5,000	(1,000)	vi
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	1,300	4,925	(3,625)	4,925	1,300	vii
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	3,300	(3,300)	2,800	(500)	viii
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	(4,925)	(4,925)	ix
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	11,000	8,770	2,230	(230)	2,000	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	9,000	8,770	230	(230)	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	2,000	-	2,000	-	2,000	x
	-	-	-	-	-	
НИЙТ ДҮН	1,816,177	2,307,499	(491,322)	487,204	(4,118)	

i. Гаалийн татвар

ШШ компани анх гаалийн татварт тайлагнасан 932,954 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 508,625 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба хийсэн төлбөрийн нарийвчилсан задаргааг гаргаж өгсөн. ГЕГ мөн тайлагнасан 509,812 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 538,957 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Нарийвчилсан мэдээллээс ШШ компани тавдугаар сарын 21, зургадугаар сарын 11, долдугаар сарын 30, наймдугаар сарын 4, 23,31, арваннэгдүгээр сарын 13, аравдугаар

сарын 4,18, 29, 31 болон есдүгээр сарын 2, 20, 23-нд хийсэн нийтдээ 49,482 мянган төгрөгийн төлбөрийг, мөн ГЕГ 2007 оны зургадугаар сарын 10-нд хүлээн авсан 17,840 мянган төгрөгийн төлбөрийг тус тус хассан байсныг тогтоосон.

1,311 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

ii. Ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

ШШ компани анх тайлагнасан 44,676 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 33,313 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба үүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. АМГ мөн тайлагнасан 119,890 мянган төгрөгийн дүнг 33,314 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Нарийвчилсан мэдээллийн үндсэн дээр АМГ-ын өөрчилж ирүүлсэн дүнд 2007 оны наймдугаар сарын 13-нд хүлээн авсан 5,342 мянган төгрөгийн төлбөр ороогүй байсныг тогтоосон.

iii. Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөн төлбөр

ШШ компани өөрийн тайлагнасан 1,151,394 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 1,061,213 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба холбогдох нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. АМГ өөрийн тайлагнасан 1,062,850 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан. 1,637 мянган төгрөгийн үлдэж байгаа зөрүү нь гадаадын валют хөрвүүлэх ханшны зөрүүгээс үүссэн байна.

iv. Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр

ШШ компани өөрийн тайлагнасан 153,228 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 154,337 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба үүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн. ХХҮГ мөн тайлагнасан 108,330 мянган төгрөгийн дүнгээ 107,940 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба төлбөрийн талаарх нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн.

Нарийвчилсан мэдээллийн үндсэн дээр ШШ компани Сангийн яаманд төлсөн 44,959 мянган төгрөгийн үйлчилгээний хураамж болон гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөрийг оруулж тооцсоныг тогтоосон. ШШ компани төлбөрийг япон иенээр хийсэн тул үлдсэн 1,438 мянган төгрөгийн зөрүү нь гадаад валют хөрвүүлэх ханшны зөрүүтэй холбоотой байна.

v. Гаалийн үйлчилгээний хураамж

Эхэндээ ШШ компани гаалийн үйлчилгээний хураамжийн талаар огт тайлагнаагүй. Сүүлдээ 7,268 мянган төгрөгөөр тайлан гаргаж, энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. ГЕГ тайлагнасан дүн 783 мянган төгрөгийг 7,626 мянган төгрөг болгож өөрчлөөд, нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

Ирүүлсэн нарийвчилсан мэдээлэлээс үзвэл ШШ компани нь уг дүнд тээврийн агентын шимтгэлийг оруулжээ. ШШ компани тээврийн агентад төлсөн шимтгэл, гаалийн хураамжийг хооронд нь ялган салгаж чадаагүй байна.

vi. Компаниас яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ШШ компани 2008 онд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэгийн дүнг тайланд оруулсан байсан тул анх тайлагнасан 6,000 мянган төгрөгийн хандивын дүнг 1,000 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба хандивыг АМХЭГ-т өгсөн тухайгаа мэдэгдсэн. Засгийн газар тус компаниас мөнгөн хандив авсан тухай тайлагнаагүй.

1,000 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vii. Компаниас аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ШШ компани Дорнод аймгийн Хөгжлийн санд 4,925 мянган төгрөгийн мөнгөн хандив оруулсан тухайгаа мэдэгдсэн.

Орон нутгийн захиргаа тус компаниас 1,300 мянган төгрөгийн мөнгөн хандив хүлээн авсан тухай тайлагнасан боловч нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй.

Аймаг, сумын тогтвортой хөгжлийн санд төлсөн дүнг “Тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зориулан шилжүүлсэн санхүүжилт” гэсэн зүйлээр тайлагнах ёстой байсан. Дорнод аймгийн хөгжлийн санд өгсөн хандивыг энэ зүйлд оруулж тайлагнах ёсгүй байсан. 1,300 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдсэн.

viii. Компаниас суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ШШ компани 2008 онд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэгийг тайланд тусгасан байсан тул анх тайлагнасан 3,300 мянган төгрөгийн хандивын дүнг 500 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн. Мөнгөн хандивыг Дорнод аймгийн Дашбалбар суманд өгчээ.

Орон нутгийн захиргаа тус компаниас мөнгөн хандив авсан тухай тайлагнаагүй.

ix. Тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зориулан шилжүүлсэн санхүүжилт

ШШ компани ба орон нутгийн засгийн газар ямар нэгэн дүн тайлагнаагүй. Гэхдээ, ШШ компаниас Дорнод аймгийн хөгжлийн санд өгсөн 4,925 мянган төгрөгийн хандивыг компанийн зүгээс аймагт өгсөн хандив гэж тайлагнасан байгааг олж мэдсэн. 4,925 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдсэн.

x. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

ШШ компани байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардлыг тусгайлан тооцдоггүй учраас уг зардлыг тайлагнаж чадахгүй байсан.

БОАЖЯ 2,000 мянган төгрөг хүлээн авснаар тайлагнасан боловч нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй.

2,000 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

Тодруулга:

Мэдээлэл ирүүлэх хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд илгээсэн. ШШ компани анхны Сануулах захидал илгээснээс хойш 3 хоногийн дараа буюу 2009 оны зургадугаар сарын 22-нд хариу ирүүлсэн ба түүндээ тайлагнасан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээллийг оруулсан байсан. Илэрсэн зарим зөрүүний талаар нэмж тодруулах, мэдээлэл авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 1-нд тэдэнтэй утсаар ярьсан. 2009 оны долдугаар сарын 8-нд бидний хүссэн мэдээлэл, тайлбар бүхий захидал хүлээж авсан. ШШ компаниас ирүүлсэн мэдээлэл хангалттай байсан. Хүний алдаа болон 2008 онд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэгийг тайланд оруулсан зэргээс шалтгаалан анх тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээ олонтаа өөрчилж залруулсан.

Хураангуй тайлбар:

Гол зөрүү тус компаниас тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зориулан аймгийн захиргаанд шилжүүлсэн санхүүжилт болон байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой гарсан зардалтай холбоотой байна.

Орон нутгийн захиргаа тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зориулан ямар нэгэн санхүүжилт уг компаниас хүлээн авсан эсэх талаар тайлагнаагүй. ШШ компаниас байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой гаргасан зардлын дүнг тусдаа дансанд бүртгээгүй тул дүнг гаргаж өгөх боломжгүй байгаа тулд цааш ажиллах боломжгүй болсон. тодорхойлох боломжгүй байгаа ба БОАЖЯ–наас төлбөрийн дэлгэрэнгүй мэдээлэл гаргаж өгч чадахгүй байна. ҮТЕГ тус компаниас орон нутагт өгсөн мөнгөн хандивын талаар мэдээлэл өгөх боломжгүй байна.

Хавсралт В32

Шивээ-Овоо

Шивээ-Овоо “ШО”

Шивээ-Овоо нь 90%-ийн төрийн өмчийн оролцоотой Монголын компани бөгөөд Говь-Сүмбэр аймгийн Шивээ-Овоо суманд нүүрсний уурхай ажиллуулдаг.

ШО Говь-Сүмбэр аймгийн Татварын хэлтэст бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн төлсөн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан дүнд үндэслэж үзвэл Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр болон компанийн зүгээс төлсөн татвар, хураамжуудын хоорондын цэвэр зөрүү дараах байдалтай байна. Хүлээн авсан болон төлсөн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ, илэрсэн зөрүүнүүдийг дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	80,732	58,264	22,469	(17,689)	4,780	
Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар	5,000	-	5,000	(5,000)	-	i
Гаалийн албан татвар	22,469	-	22,469	(17,689)	4,780	ii
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	57,283	(57,283)	57,283	-	iii
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	52,283	-	52,283	(52,283)	-	iv
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	981	981	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	259,885	8,538	251,347	(253,483)	(2,136)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	254,500	-	254,500	(254,500)	-	v
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	1,065	1,065	-	-	-	
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	-	2,136	(2,136)	-	(2,136)	vi
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	4,320	5,337	(1,017)	1,017	-	vii
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	-	-	-	292	292	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	-	-	-	292	292	
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	-	3,700	(3,700)	-	(3,700)	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	3,000	(3,000)	-	(3,000)	viii
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	700	(700)	-	(700)	
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1б. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	6,250	2,000	4,250	(4,250)	-	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	2,000	2,000	-	-	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	4,250	-	4,250	(4,250)	-	ix
НИЙТ ДҮН	346,867	72,501	274,366	(275,130)	(764)	

i. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

ШО аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварт төлсөн төлбөрийн аливаа дүнг анхлан тайлагнаагүй боловч дараагаар нь НӨАТ-ын буцаан авалтыг аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварт тооцож 5,000 мянган төгрөг төлснөөр тайлан гаргажээ. ҮТЕГ хүлээн авсан 5,000 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба үүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн.

ii. Гаалийн татвар

ШО гаалийн татварын төлбөрийн дүнг анхлан тайлагнаагүй. Харин дараа нь 17,689 мянган төгрөгөөр тайлан гаргасан боловч төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлээгүй. ГЕГ тайланд дурдсан 22,469 мянган төгрөгийн дүн зөв гэж нотолж,

энэ талаар нарийвчилсан мэдээ, материалыг ирүүлсэн. 4,780 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

iii. Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар

ШО үл хөдлөх хөрөнгийн албан татварт төлсөн 57,283 мянган төгрөгийг зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татварт төлсөн мэтээр буруу тайлан гаргажээ. УТЕГ ШО компаниас ямар нэгэн төлбөр авсан тухай тайлагнаагүй.

iv. Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар

ШО компани хийсэн төлбөрийн аливаа нэг дүнг анхлан тайлагнаагүй. Дээр тайлбарласанчлан ШО үл хөдлөх хөрөнгийн албан татварт төлсөн 57,283 мянган төгрөгийг зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар гэж буруу тайлан гаргасан байсан. УТЕГ өөрийн тайлагнасан 52,282 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 57,283 мянган төгрөг болгож залруулсан ба энэ талаарх нарийвчилсан тооцоог ирүүлсэн.

v. Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр

ШО компани өөрийн төлсөн ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн дүнг анхлан тайлагнаагүй. Гэвч дараа нь төлбөрийн дүнг 254,500 мянган төгрөгөөр тайлагнасан бөгөөд үүнтэй холбоотой нарийвчилсан тооцоог ирүүлсэн. УТЕГ ШО компаниас 254,500 мянган төгрөгийн төлбөр авснаар тайлагнасан.

vi. Газрын төлбөр

ШО тайлагнасан 2,136 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүн зөв гээд, үүнийг Говь-Сүмбэр аймагт 2007 оны арван хоёрдугаар сарын 28-нд төлснөө нотолсон. УТЕГ ШО-гоос авсан төлбөрийн аливаа дүнг тайландаа дурдаагүй. 2,136 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

vii. Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр

Төлбөрийн дүнг анхлан буруу тайлагнасан байсан тул ШО тайланд дурдсан 5,337 мянган төгрөгийг 4,320 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн бөгөөд хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. ХХҮГ өөрийн тайлагнасан 4,320 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүн зөв гэж баталгаажуулсан.

viii. Компаниас яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ШО тайланд дурдсан 3,000 мянган төгрөгийн хандивын дүн зөв гэж нотолсон. Уг хандивыг нүүрсний салбарын 85 жилийн ойд зориулж Түлш, Эрчим хүчний Яаманд өгчээ. 3,000 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

ix. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

ШО зардлын аливаа дүнг тайландаа анхлан илтгээгүй. Гэхдээ дараагаар нь ШО зардлын дүнг эргэн харж 4,250 мянган төгрөг болгож өөрчилж тайлагнасан. БОАЖЯ зардлын дүнг 4,250 мянган төгрөгөөр тайландаа тусгажээ. Гэхдээ энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлээгүй байна.

Тодруулга

Мэдээлэл хүссэн хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд явуулсан. Хариуг эхний Сануулах захидал явуулахаас өмнө буюу 2009 оны зургадугаар сарын 16-нд авсан. Хариунд зарим зөрүүний талаарх тоон үзүүлэлтүүд болон задаргааг оруулж явуулсан байлаа. ШО-гоос нэмэлт мэдээллийг 2009 оны долдугаар сарын 16-нд цахим шуудангаар хүлээн авсан ба уг мэдээллийн мөрөөр зөрүүний талаар нэмж тайлбар авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 27-нд утсаар ярьсан. ШО-гоос өгсөн мэдээлэл хангалттай байлаа.

Хураангуй тайлбар

Эдгээр зөрүү гол нь ШО-гоос гаалийн татварт, газрын төлбөр болон яам агентлагт үзүүлсэн мөнгөн тусламжаас үүдэлтэй байна.

ШО дэлгэрэнгүй мэдээлэл ирүүлээгүй учраас гаалийн татварыг харьцуулж үзэх боломжгүй болсон. ҮТЕГ ШО компаниас орон нутагт төлсөн газрын төлбөрийг бүртгэж аваагүй байна. Засгийн газрын яам, агентлагууд ШО компаниас хүлээн авсан мөнгөн хандивын дүнг тайлагнаагүй.

Хавсралт В33

Соноор Трейд

Сонор Трейд ХХК “СТ”

СТ ХХК нь хязгаарлагдмал хариуцлагатай хувийн өмчийн компани бөгөөд Сэлэнгэ, Төв аймгийн нутаг алт олборлох үйл ажиллагаа явуулдаг.

СТ компани Сүхбаатар дүүргийн татварын хэлтэст бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээсэн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзэхэд Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүний талаар дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	283,172	278,935	4,237	0	4,237	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	80,088	80,088	(0)	0		
Гаалийн албан татвар	2,939	-	2,939	(0)	2,939	i
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	196,167	196,167	0	-	0	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	1,393	2,206	(812)	-	(812)	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	2,328	-	2,328	0	2,328	ii
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	256	475	(218)	-	(218)	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	59,110	59,157	(47)	47	-	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	47,257	47,257	-	-	-	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	11,853	11,850	3	(3)	-	
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	-	-	-	-	-	
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	50	(50)	50	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	-	-	-	
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	7	-	7	-	7	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	7	-	7	-	7	
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	-	3,000	(3,000)	-	(3,000)	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	3,000	(3,000)	-	(3,000)	iii
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1б.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	300	300	-	-	-	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	300	300	-	-	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	-	-	-	-	
НИЙТ ДҮН	342,589	341,392	1,197	47	1,244	

i. Гаалийн татвар

СТ компани гаалийн татварт төлсөн төлбөрийн аливаа дүнг тайлагнаагүй. ГЕГ өөрийн тайлагнасан 2,939 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

2,939 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

ii. Импортлосон шатах, тослох материалын онцгой албан татвар

СТ компани хийсэн төлбөрийн аливаа дүнг тайлагнаагүй. ГЕГ өөрийн тайлагнасан 2,328 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан.

2,328 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

iii. Компаниас яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

СТ өөрийн тайлагнасан 3,000 мянган төгрөгийн мөнгөн дэмжлэгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулсан. Гэхдээ уг дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй. ТЕГ СТ компаниас авсан төлбөрийн ямар нэг дүнг тайлагнаагүй.

3,000 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

Тодруулга:

Мэдээлэл хүссэн захидлыг 2009 оны 5 дугаар сарын 23-ны өдөр явуулсан. СТ компани 2009 оны 7 дугаар сарын 21-ний өдөр буюу анхны Сануулах захидал илгээснээс хойш нэг сарын дараа хариу ирүүлсэн. СТ компани өөрийн тайлагнасан зарим нэг дүнг баталгаажуулж, мөн зарим нэг дүнг өөрчилсөн болно.

Тайлагнасан дүнгүүдийн талаар нэмэлт тайлбар авах зорилгоор СТ компанийнхантай уулзах гэсэн боловч чадаагүй. СТ компани руу удаа дараа утсаар залгасан боловч дуудлагад хариу өгөөгүй. Тайлагнасан дүнгийн талаар нэмэлт тодруулга гаргаж өгөөгүй.

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй байгаа зөрүү гол нь СТ компани гаалийн албан татвар болон импортолсон шатах, тослох материалын онцгой албан татварт төлсөн төлбөрийн дүнг тайлагнаагүй, мөн Засгийн газар тус компанийн зүгээс яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэгийн дүнг тайлагнаагүй зэргээс болж үүссэн байна.

Хавсралт В34

Тавантолгой

Тавантолгой /"ТТ"/

Тавантолгой компани нь 51% нь Өмнөговь аймгийн өмчийн, үлдэх 49%-ийг нь өөр бусад хувьцаа эзэмшигчид эзэмшдэг Монголын компани юм.

Тус компани Өмнөговь аймгийн Цогт-Цэций суманд нүүрс олборлодог.

Тавантолгой компани УТЕГ-т бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзэхэд Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүний талаар дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.ТОГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Заглуулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	3,854,520	3,854,102	418	3,854,102	418	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	3,850,000	3,850,000	-	-	-	
Гаалийн албан татвар	233	-	233	-	233	
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	1,600	1,600	-	-	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	2,687	2,502	185	-	185	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	3,993,615	3,703,413	290,203	(3,703,413)	600	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	3,992,553	3,702,950	289,603	(289,603)	-	i
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордон нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	442	442	-	-	-	
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	620	20	600	-	600	
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	-	-	-	
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	3,015,937	442,019	2,573,918	442,019	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	3,015,937	-	3,015,937	(3,015,937)	-	ii
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	442,019	(442,019)	442,019	-	iii
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	-	32,656	(32,656)	32,656	(32,656)	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	14,545	(14,545)	-	(14,545)	iv
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	18,111	(18,111)	-	(18,111)	v
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	-	-	-	-	-	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	-	-	-	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	-	-	-	-	
НИЙТ ДҮН	10,864,072	8,032,190	2,831,882	625,363	(31,638)	

i. Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр

ТТ өөрийн тайлагнасан дүн болох 3,702,950 мянган төгрөгийг зөв гэж батлагаажуулаад, дэлгэрэнгүй задаргаа мэдээллийг гаргаж өгсөн. УТЕГ өөрийн тайлагнасан дүн болох 3,992,553 мянган төгрөгийг зөв гэж батлагаажуулаад, дэлгэрэнгүй задаргаа мэдээллийг гаргаж өгсөн. Грагаж өгсөн задаргаа мэдээллээс харахад ТТ компани нь 250000 мянган төгрөгийн дүн бүхий нэг төлбөр ба 39,603 мянган төгрөгийн татварын торгуулийг тайлант дүндээ оруулаагүй орхисон байна.

ii. Төрийн өмчийн ногдол ашиг

ҮТЕГ нь ТТ компаниас 2007 онд орон нутгийн өмчийн ногдол ашгийн төлбөрт шилжүүлсэн 7 төлбөрийг төрийн өмчийн ногдол ашгийн төлбөр гэж бүртгэсэн байна.

iii. Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг

ТТ тайлант дүнгээ 442,019 мянган төгрөгөөс 2907090 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба дэлгэрэнгүй мэдээллийг гаргаж өгсөн. Дээр өгсөн тайлбарын дагуу, ҮТЕГ нь ТТ компаниас 2007 онд орон нутгийн өмчийн ногдол ашгийн төлбөрт шилжүүлсэн 7 төлбөрийг төрийн өмчийн ногдол ашгийн төлбөр гэж бүртгэсэн байна Үлдсэн 108,847 мянган төгрөгийн зөрүү нь ТТ компани нь өөрийн компанид төлсөн ногдол ашгаас суутган авч, татварт шилжүүлсэн төлбөрийг тайлагнаагүй орхисноос болж гарсан байна.

iv. Компанийн зүгээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн хандив

ТТ компани 14,545 мянган төгрөгийн хандив өгсөн гэж тайлагнасан боловч дэлгэрэнгүй задаргаа мэдээллийг гаргаж өгөөгүй. Орон нутгийн засаг захиргаа ТТ компаниас хүлээн авсан хандивын ямар нэгэн дүн тайлагнаагүй. 14545 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдсэн.

v. Компанийн зүгээс суманд үзүүлсэн мөнгөн хандив

ТТ компани 18,111 мянган төгрөгийн хандив өгсөн гэж тайлагнасан боловч дэлгэрэнгүй задаргаа мэдээллийг гаргаж өгөөгүй. Орон нутгийн засаг захиргаа ТТ компаниас хүлээн авсан хандивын ямар нэгэн дүн тайлагнаагүй. 18,111 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдсэн.

Тодруулга

Мэдээлэл ирүүлэх хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд Тавантолгой компанид захидлаар тавьсан. Тус компани бидний захидлыг хүлээн авснаа нотлоогүй. Анхны Сануулах захидлыг 2009 оны зургадугаар сарын 19-нд илгээсэн ба тэдэнтэй уулзалт хийхээр 2009 оны долдугаар сарын 1-нээс эхлэн олон удаа утсаар залгасан боловч дуудлагад хариу өгөөгүй. 2009 оны наймдугаар сарын 10-нд ТТ компанитай утсаар холбогдож, тэд бидний хүссэн мэдээллийг ирүүлэхээр тохиролцсон. 2009 оны 9 дүгээр сарын 24-нд хариуг хүлээн авсан.

Хураангуй тайлбар

Шийдэгдээгүй зөрүү нь голчлон аймаг, сумдад өгсөн мөнгөн хандив дээр гарсан. ТТ компани тайлагнасан дүнгийнхээ задаргаа дэлгэрэнгүй мэдээллийг гаргаж өгөөгүй ба орон нутгийн захиргаа ямар нэг төлбөр мөнгө хүлээн авсан эсэх талаар тайлагнаагүй.

Хавсралт В35

Тефис Майнинг

ТЕФИС МАЙНИНГ (“ТЕФИС”)

ТЕФИС нь Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу байгуулагдсан Монгол-Бразилийн хамтарсан компани бөгөөд алтны ордын хайгуулын ажил эрхэлдэг.

ТЕФИС нь нийслэлийн Татварын газарт бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компаниас төлсөн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайланд дурдсан үзүүлэлтүүдийг үндэслэж үзвэл, Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн зүгээс төлсөн төлбөрийн хоорондын цэвэр зөрүү дараах байдалтай байна. Хүлээн авсан болон төлсөн төлбөрүүд, тэдгээрийн хооронд гарсан зөрүүг нарийвчлан шинжилж дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.Төг)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	49,518	76,528	(27,010)	24,805	(2,205)	
Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар	49,518	73,799	(24,281)	24,281	-	i
Гаалийн албан татвар	-	2,729	(2,729)	524	(2,205)	ii
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	531,018	1,119,836	(588,817)	587,608	(1,210)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	529,362	601,168	(71,805)	71,805	-	iii
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	-	-	-	-	-	
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	1,359	(1,359)	200	(1,159)	iv
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	1,656	517,309	(515,653)	515,602	(50)	
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	-	341	(341)	157	(184)	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	-	341	(341)	157	(184)	
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр (доллар)	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц хөрөнгө	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1б. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	-	18,944	(18,944)	2,000	(16,944)	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	4,251	(4,251)	2,000	(2,251)	vi
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	14,693	(14,693)	-	(14,693)	vii
НИЙТ ДҮН	580,537	1,215,649	(635,112)	614,570	(20,543)	

i. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

ТЕФИС аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварт 73,799 мянган төгрөг төлснөөр тайлагнаснаа зөв гэж баталгаажуулж, тайланд дурдсан дүнд холбогдох нарийвчилсан мэдээллийг ирүүлсэн. УТЕГ аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварт 49,518 мянган төгрөг төлснөөр тайланд тусгасан нь зөв гэдгийг баталгаажуулж тайлагнасан дүнд холбогдох нарийвчилсан мэдээллийг ирүүлсэн.

Ирүүлсэн нарийвчилсан мэдээллийн үндсэн дээр зөрүү болох 24,281 мянган төгрөгийг УТЕГ 'Хувь хүний хадгаламжийн дансны хүүгийн орлогод тооцсон албан татвар'-т оруулж тайлагнасан болохыг тогтоосон.

ii. Гаалийн татвар

ТЕФИС тайланд дурдсан татварын дүн 2,729 мянган төгрөгийг зөв гэж баталгаажуулж, энэ дүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээллийг ирүүлсэн. Эхэндээ ГЕГ төлсөн татварын аливаа дүнг тайлагнаагүй. Гэхдээ ГЕГ дараа нь тайлагнасан дүнг 524 мянган төгрөг болгож залруулсан бөгөөд уг дүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. Зөрүү нь ТЕФИС гаалийн татварт төлсөн төлбөрийг ачаа тээврийн экспедитор төлсөн төлбөртэй хамтатгаж тайлагнасантай холбоотой байна. ТЕТХИС гаалийн татварт төлсөн төлбөрийн дүнг салгаж тайлагнаж чадахгүй байгаа юм.

2,205 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

iii. Ашигт малтмалын ашиглалт болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр

ТЕФИС тайланд тусгагдсан 601,168 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 524,484 мянган төгрөг (448,277 ам. доллар) болгон засварлажээ. Тайланд дурдагдсан дүнгийн талаар холбогдох нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. АМГ 529,362 мянган төгрөгийг 569,261 мянган төгрөг (486,548 ам. доллар) болгож тайланд тусгасан байна.

Ирүүлсэн мэдээллээс үзвэл АМГ 2006 оны арван хоёрдугаар сард хийсэн нийт 24 төлбөрийн дүн ойролцоогоор 123,695 мянган төгрөгийг (106,176 ам. доллар) тайлагнасан байна.

АМГ 12152Х дугаартай гэрчилгээний төлбөр 3,405 мянган төгрөгийг (2,909 ам. доллар) давхардүүлж буруу бүртгэсэн байна. Мөн АМГ 2007 оны 8, 9 мөн 10 саруудад МЕТХИС-ээс хийсэн нийт 9 удаагийн ойролцоогоор 21,179 мянган төгрөгийн (17,884 ам доллар) төлбөрийг бүртгэлдээ тусгаагүй байна.

iv. Ус ашигласны төлбөр

ТЕФИС тайланд дурдсан төлбөрийн дүн 1,359 мянган төгрөгийг баталгаажуулж, энэ талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл ирүүлсэн. УТЕГ авсан аливаа төлбөрийн дүнгийн талаар тайланд дурдсангүй.

Гэхдээ Архангай аймгийн Жаргалант сум 200 мянган төгрөг хүлээн авсан гэдгээ дараа нь баталгаажуулсан. 1,159 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдсэн.

v. Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр

Анхлан тайлагнасан төлбөрийн дүнд цалингийн төлбөр багтаж байсан учраас ТЕТХИС уг дүнг 517,309 мянган төгрөг байсныг 2,547 мянган төгрөг болгож залруулжээ. Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар эхний дүн 1,656 мянган төгрөгийг 2,496 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн бөгөөд тайланд оруулсан дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл, тооцоог гаргаж ирүүлжээ.

vi. Тусгай дансанд байршуулах байгаль орчныг хамгаалах зардлын 50%

ТЕФИС өөрийн тайлагнасан дүн болох 4,251 мянган төгрөгийг зөв, Сэлэнгэ аймгийн Баруунбүрэн сум, Булган аймгийн Бүрэгхангай сум, Говь-Алтай аймгийн Бугат сум гэх мэт хэд хэдэн сумдад төлсөн гэж баталгаажуулсан. 4,251 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдсэн.

БОАЖЯ ямар нэгэн дүн тайлагнаагүй. Гэхдээ, БОАЖЯ тайлагнасан дүнгээ 2,000 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба задаргаа дэлгэрэнгүй мэдээллийг гаргаж өгсөн. 2251 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдсэн.

vii. Байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой зардал

ТЕФИС тайланд тусгагдсан 14,692 мянган төгрөгийн дүнг зөв гэж баталгаажуулж, энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. БОАЖЯ ямар нэгэн дүн тайлагнаагүй.

14,692 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

Тодруулга

Мэдээлэл хүссэн хүсэлтийг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд илгээсэн ба ТЕТХИС-ийн хариуг анхны Сануулах захидал явуулахаас нэг хоногийн өмнө буюу 2009 оны долдугаар сарын 3-нд хүлээж авсан.

Тэд тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн. Тайланд тусгасан тоон үзүүлэлтүүдийн талаар тайлбар авах зорилгоор ТЕТХИС-тэй 2009 оны долдугаар сарын 3-нд уулзсан. ТЕТХИС-ийн өгсөн дэлгэрэнгүй мэдээлэл болон тайлбар хангалттай байлаа.

Хураангуй тайлбар

Шийдэгдээгүй зөрүү нь голчлон байгаль хамгаалахтай холбогдон гарсан зардалтай хамаатай байна.

Хавсралт В36

Цайрт минерал

Цайрт Минерал \ “ЦМ”\

Цайрт Минерал компани нь Монгол улсын Металимпекс компани (49%), Хятад улсын NFC компанийн (51%) оролцоотой хамтарсан компани юм. ЦМ компани Сүхбаатар аймгийн төвөөс 16 километр зайтай орших цайрын орд газрыг түшиглэн цайрын үйлдвэр ажиллуулж байгаа болно.

ЦМ компани Сүхбаатар аймгийн Татварын газарт бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзэхэд Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр, компанийн хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүний талаар дараах хэсэгт харуулав.

(мян.төг)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	2,865,263	2,995,625	(130,361)	162,724	32,363	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	2,457,420	2,547,420	(90,000)	90,000	-	i
Гаалийн албан татвар	237,052	199,409	37,644	(5,281)	32,363	ii
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	-	-	-	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	170,600	248,605	(78,005)	78,005	-	iii
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	191	191	0	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	5,234,082	5,413,895	(179,814)	179,821	7	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	4,030,446	4,031,447	(1,001)	1,008	7	iv
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	885	667	218	(218)	0	
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордны нөхөд төлбөр	1,058,015	1,056,056	1,960	(1,960)	-	v
Газрын төлбөр	1,377	2,041	(664)	664	-	
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	30,000	30,000	-	-	-	
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	113,358	293,685	(180,327)	180,327	-	vi
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	343	-	343	(5,334)	(4,991)	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	343	-	343	(5,334)	(4,991)	vii
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	327,888	398,880	(70,992)	42,686	(28,306)	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	41,747	87,747	(46,000)	18,000	(28,000)	viii
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	267,146	102,341	164,805	(165,968)	(1,163)	ix
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	6,000	17,790	(11,790)	(348)	(12,138)	x
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зэрц хөрөнгө	12,995	191,003	(178,008)	191,003	12,995	xi
Бусад	-	-	-	-	-	
1в. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	5,314	-	5,314	(5,000)	314	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	5,050	-	5,050	(5,000)	50	xii
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	264	-	264	-	264	
НИЙТ ДҮН	8,432,890	8,808,400	(375,510)	374,898	(613)	

i. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

ЦМ компани тайлагнасан 2,547,420 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Анхны тайланд бичилтийн алдаа гарсан тул УТЕГ тайлагнасан 2,457,420 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнгээ 2,547,420 мянган төгрөг болгож өөрчилсөн ба хүлээн авсан төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл ирүүлсэн.

ii. Гаалийн татвар

ЦМ компани тайлагнасан 199,409 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 204,689 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. ГЕГ 237,052 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаа баталгаажуулсан ба үүнтэй холбогдох нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн.

ГЕГ-ын өгсөн нарийвчилсан мэдээлэлд ЦМ компаниас жилийн турш хүлээн авсан олон тооны төлбөрийг хамруулсан байхад ЦМ компаний мэдээлэлд жилдээ хийсэн зөвхөн 12 удаагийн их хэмжээтэй төлбөрийг оруулсан байна. Иймд илэрсэн зөрүүний учир шалтгааныг тогтоох үүднээс энэхүү хоёр мэдээллийг харьцуулж үзэх боломжгүй байна. ЦМ компани ГЕГ-т өөрийн төлөөлөгчтэй бөгөөд тэрээр ГЕГ-т ямар хэмжээний төлбөр хийх талаар компанидаа мэдээлдэг гэсэн. Гэвч хийсэн төлбөрүүдийн талаар нэмэлт мэдээлэл өгөөгүй.

32,363 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

iii. Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар

ЦМ компани тайлагнасан 248,605 мянган төгрөгийн татварын төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба нарийвчилсан мэдээлэл гаргаж өгсөн. ҮТЕГ 170,600 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаа баталгаажуулсан ба нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Нарийвчилсан мэдээллийн үндсэн дээр ЦМ компани газрын нөхөн төлбөр болох 78,005 мянган төгрөгийг төлбөрийг буруу оруулсан байсныг тогтоосон. Энэ төлбөрийг тайлагнах шаардлаггүй байсан.

iv. Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр

ЦМ компани нь тайлагнасан 4,031,447 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. ҮТЕГ 4,030,446 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаа баталгаажуулсан ба нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Нарийвчилсан мэдээллийн үндсэн дээр ЦМ компани АМГ-т дөрөвдүгээр сард хийсэн төлбөрөө 1,008 мянган төгрөгөөр илүү бүртгэсэн байсныг тогтоосон.

v. Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөн төлбөр

ЦМ компани тайлагнасан 1,056,056 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. ҮТЕГ 1,058,015 мянган төгрөгийн төлбөр хүлээн авснаа баталгаажуулсан ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Нарийвчилсан мэдээллийн үндсэн дээр үүссэн зөрүү нь ЦМ компаниас хоёр төлбөрийг ам.доллараар хийснээс үүдэн гадаад валют хөрвүүлэх ханшны ялгаа гарсантай холбоотойг тогтоосон.

vi. Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр

ЦМ компани тайлагнасан 293,685 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг баталгаажуулсан ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. ХХҮГ өөрийн тайлагнасан 113,358 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг 86,697 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба үүнтэй холбоотой нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

ХХҮГ-ын нарийвчилсан мэдээллийн талаар нягтлан бодогчтой нь ярилцсаны үр дүнд тэрээр тайландаа буруу мэдээлснээ ойлгож тоон үзүүлэлтээ 83,944 мянган төгрөг болгон

залруулсан. Үүнээс гадна, гаргаж өгсөн дэлгэрэнгүй мэдээллээс харахад ХХҮГ 1,656 мянган төгрөгийн дүн бүхий нэг төлбөрийг хоёр удаа тоолсон байсан ба 2007 оны 3-р сарын 19, 10-р сарын 17 ба 19-ний өдрүүдэд тус тус хийгдсэн, 1,097 мянган төгрөгийн нийт дүнтэй 3 төлбөрийг шинэчилсэн тайландаа буруу алдаатай тайлагнасан байсан.

vii. Гаалийн үйлчилгээний хураамж

ЦМ компани гаалийн үйлчилгээний хураамжийн дүнг анхлан тайлагнаагүй. Харин дараа нь 10,405 мянган төгрөгийн төлбөр хийснээ мэдэгдэж төлбөрийн дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. ГЕГ тайлагнасан 343 мянган төгрөгийн төлбөрийн дүнг өөрчилж 5,414 мянган төгрөг болгосон ба хүлээн авсан төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

ГЕГ-ын нарийвчилсан мэдээлэлд гаалийн үйлчилгээний хураамжид ЦМ компаниас жилийн турш хүлээн авсан олон тооны төлбөрийг хамруулсан байхад ЦМ компаний мэдээлэлд жилдээ хийсэн зөвхөн 12 удаагийн их хэмжээтэй төлбөрийг оруулсан байна. Иймээс илэрсэн зөрүүний шалтгааныг тогтоох үүднээс энэхүү хоёр мэдээллийг харьцуулж үзэх боломжгүй байна. ЦМ компани ГЕГ-т өөрийн төлөөлөгчтэй бөгөөд тэрээр ГЕГ-т ямар хэмжээний төлбөр хийх талаар компанидаа мэдээлдэг гэсэн. Гэвч төлбөрүүдийн талаар нэмэлт мэдээлэл өгөөгүй.

4,991 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

viii. Компаниас яам, агентлагуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ЦМ компани тайлагнасан 87,747 мянган төгрөгийн хандивын дүнг 89,747 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба энэ талаарх нарийвчилсан мэдээллийг өгсөн.

(мян.төг)	
Хүлээн авагч байгууллага	Дүн төгрөгөөр
Эрдэс баялаг эрчим хүчний яам	20,000
Онцгой байдлын ерөнхий газар	11,747
Сүхбаатар аймгийн цагдаагийн хэлтэс	23,000
Сүхбаатар аймгийн мэргэжлийн хяналтын газар	30,000
Ашигт малтмалын газар	5,000
	89,747

ЦМ компани нь Дорноговь аймаг дахь Улсын мэргэжлийн хяналтын газрын салбарт өргөсөн 5,000 мянган төгрөгийн хандивыг тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зарцуулсан хөрөнгө гэж тайлагнасан байна.

Засгийн газрын харьяа байгууллагууд ЦМ компаниас 41,747 мянган төгрөг хүлээн авсан тухай тайлагнасан. Гэвч энэ төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй.

ЭБЭХЯ 20,000 мянган төгрөг, Улсын онцгой байдлын газар 11747 мянган төгрөг, Сүхбаатар аймаг дахь Улсын мэргэжлийн хяналтын газрын салбар 30,000 мянган төгрөг, АМГ 5,000 мянган төгрөгийг ЦМ компаниас тус бүр хүлээн авсан гэж дараа нь тайлагнасан. 28000 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдсэн.

ix. Компаниас аймгуудад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ЦМ компани тайлагнасан 102,341 мянган төгрөгийн мөнгөн дэмжлэгийн дүнг 102,306 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба энэ талаарх нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

(мян.төг)

Хүлээн авагч байгууллага	Тайлбар	Дүн төгрөгөөр
Тодорхойгүй	Малын халдварт өвчинд	20,000
Тодорхойгүй	Календарь хэвлүүлэхэд	2,000
Тодорхойгүй	Аймгийн Наадамын үйл ажиллагаанд	7,000
Тодорхойгүй	Сүхбаатарын хөшөөний барилгад	70,000
Тодорхойгүй	Тодорхойгүй	3,306
		102,306

ЦМ Дорноговь аймагт зам барихад нь зориулан өргөсөн 166,033 мянган төгрөгийн хандивийг тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зарцуулсан хөрөнгө гэж тайлагнасан байсан.

Орон нутгийн захиргаа ЦМ компаниас 267,146 мянган төгрөг хүлээн авсан тухайгаа тайлагнасан. Гэвч энэ төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй.

1,163 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

х. Компаниас сумдад үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг

ЦМ компани нь тайлагнасан мөнгөн дэмжлэгийн дүнг 17,790 мянган төгрөг байсныг 18,138 мянган төгрөг болгон өөрчилсөн ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Орон нутгийн захиргаа ЦМ компаниас 6,000 мянган төгрөгийн хандив авснаар тайлагнасан. Гэхдээ хандивын дүнгийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгөөгүй.

12,138 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

xi. Компаниас тогтвортой хөгжил, орон нутгийн харилцаанд зарцуулсан хөрөнгө

ЦМ компани тайлагнасан 191,003 мянган төгрөгийн зардлын дүнг баталгаажуулсан ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн. Орон нутгийн захиргаа ЦМ компаниас 12,995 мянган төгрөг хүлээн авснаар тайлагнасан. Гэвч төлбөрийн талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадаагүй.

Зам барихад зориулан өгсөн болон Улсын мэргэжлийн хяналтын газарт өгсөн хандивуудыг тайлагнасан дүнгээс хасах ёстой. Учир нь энэ зүйлд зөвхөн аймаг, сумын хөгжлийн санд өгсөн хандивын дүнг тайлагнах ёстой.

Дорноговь аймаг 20,000 мянган төгрөг хүлээн авсан гэж дараа нь тайлагнасан. 12995 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдлээ.

xii. Тусгай дансанд байршуулах байгаль орчныг хамгаалах зардлын 50%

ЦМ компани анхлан энэ талаар тайлагнаагүй. Харин дараа нь 5,000 мянган төгрөгийн төлбөр хийснээ тайлагнахаа мартжээ гэсэн тайлбар өгсөн. БОАЖЯ 5,050 мянган төгрөг хүлээн авснаар тайлагнасан ба энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

Тодруулга

ЦМ компани 2009 оны зургадугаар сарын 19-нд анхны Сануулах захидал илгээснээс хойш 9 хоногийн дараа буюу зургадугаар сарын 29-нд бидний хүссэн нарийвчилсан мэдээллийг факсаар ирүүлсэн. Нарийвчилсан мэдээлэл болон илэрсэн зөрүүний талаар нэмж тайлбар авах зорилгоор 2009 оны долдугаар сарын 8-нд тус компанийхантай уулзаж ярилцсан. Нягтлан бодогчийн өгсөн нарийвчилсан мэдээлэл ба тайлбар хангалттай байсан. Уулзалтын үеэр нягтлан бодогч нь зарим зөрүүний талаар нэмэлт мэдээлэл дараа өгөөр болж тохиролцсон. Гэвч тэрээр мэдээллийг хугацаандаа ирүүлээгүй ба хариуг дөнгөж 2009 оны долдугаар сарын 27-нд хүлээн авсан.

ОУИТБС-ын 2007 оны маягтыг бөглөсөн ажилтан семинарт оролцож байгаа, хоёр дахь нягтлан бодогч шинэхэн томилогдсон тул бидний хүссэн мэдээллийг өгөх боломжгүй байна гэсэн хариу ирүүлсэн.

ЦМ компани нь хуучин загвар ашиглан ОУИТБС-ын маягт 1-ийг тайлагнасан байсан.

Хураангуй тайлбар

Шийдэгдээгүй зөрүүнүүд голчлон гаалийн албан татвар, Засгийн газрын нэгж байгууллагуудад өгсөн хандив дээр гарч байна.

ЦТ болон ГЕГ-ын гаргаж өгсөн хоёр багц мэдээлэл нь хоорондоо маш зөрүүтэй, харьцуулж, шалгах боломжгүй байснаас цааш шижилж чадсангүй. ЦМ компанийн зүгээс өргөсөн хандив, тусламжийн талаар дэлгэрэнгүй мэдээллийг Засгийн газрын харъяа байгууллагууд болоод орон нутгийн захиргаанаас гаргаж өгсөнгүй.

Хавсралт В37

Тун Синь

Тун Синь ХХК “ТС”

Тун Синь ХХК нь Монгол улсад бүртгэлтэй гадаадын хөрөнгө оруулалттай компани бөгөөд Хэнтий аймгийн нутагт төмрийн хүдэр олборлох үйл ажиллагаа явуулдаг. ТС компани Баянгол дүүргийн татварын хэлтэст бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээсэн авсан болон компанийн хийсэн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайлагнасан тоон үзүүлэлтүүдээс үзэхэд Засгийн газрын хүлээн авсан төлбөр болон компанийн хийсэн төлбөрийн хооронд дараах цэвэр зөрүү гарч байна. Хүлээн авсан болон хийсэн төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ болон илэрсэн зөрүүний талаар дараах хэсэгт тусгасан болно.

(мян.төг)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү
1а. Төлсөн татварууд	36,467	29,070	7,397	-	7,397
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	26,761	26,761	-	-	-
Гаалийн албан татвар	9,547	1,544	8,004	-	8,004
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	-	-	-	-
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	156	47	109	-	109
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	3	718	(716)	-	(716)
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-
1б. Төлбөр	195,578	181,455	14,123	-	14,123
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	170,910	172,403	(1,494)	-	(1,494)
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	1,485	3,375	(1,891)	-	(1,891)
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-
Газрын төлбөр	-	1,000	(1,000)	-	(1,000)
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	1,000	(1,000)	-	(1,000)
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	23,184	3,677	19,508	-	19,508
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	123	594	(471)	-	(471)
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	123	594	(471)	-	(471)
Бусад	-	-	-	-	-
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-
Бусад	-	-	-	-	-
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	-	725	(725)	-	(725)
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц хөрөнгө	-	725	(725)	-	(725)
Бусад	-	-	-	-	-
1б. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	-	15,000	(15,000)	-	(15,000)
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	-	-	-	-
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	15,000	(15,000)	-	(15,000)
НИЙТ ДҮН	232,169	226,844	5,325	-	5,325

Тодруулга:

Тус компанийн өнөөгийн байдал болоод мэдээлэл гаргаж өгөх чадамжгүй байгаа талаар мэдэгдсэн захидлыг ТС компанийн ерөнхий нягтлан бодогчоос 2009 оны 6 дугаар сарын 16-ны өдөр хүлээн авсан.

2008 оны 2 дугаар улирлаас хойш компанийн хувьцаа эзэмшигчдийн бүтцэд өөрчлөлт орж байгаа холбоотойгоор компани нь тайлагнасан дүнгийн дэлгэрэнгүй задаргааг гаргаж өгөх боломжгүй байгаа ажээ.

Энэхүү нөхцөл байдлын улмаас бид одоогоор компанийн бичиг баримтуудыг цэгцлэх ажилтай маш завгүй байна гэсэн тайлбарыг ТС компани өгсөн. Үүнээс гадна санхүүгийн бичиг баримтууд эмх цэгцээ алдаж, улмаар 2007 оны санхүүгийн үйл ажиллагааны холбогдолтой мэдээллийг гаргаж өгөх боломжгүй байгаа юм байна.

Иймээс ТС компани дээр гарч буй бүх зөрүү шийдэгдээгүй хэвээр үлдэж байна.

Хураангуй тайлбар:

Шийдэгдээгүй дээрх зөрүү гол нь ТС компани гаалийн татвар, гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын ажлын байрны төлбөр болон байгаль орчныг хамгаалахтай холбоотой гаргасан зардлын талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгч чадахгүй байгаагаас үүдэн гарчээ.

Хавсралт В38

Улз Гол Хоршоо

УЛЗ ГОЛ ХОРШОО (“УГХ”)

УГХ нь Монголын 100% хөрөнгө оруулалттай компани бөгөөд Дорнод аймгийн Баяндун сумын нутаг дахь алтны уурхайд үйл ажиллагаа явуулдаг.

УГХ Дорнод аймгийн Татварын газарт бүртгэлтэй.

Засгийн газрын хүлээн авсан болон Хоршооны төлсөн төлбөрүүдийн хоорондын зөрүү

Тайланд дурдсан үзүүлэлтүүдэд тулгуурлаж үзвэл, Засгийн газрын хүлээж авсан болон хоршооны зүгээс төлсөн төлбөрийн хоорондын зөрүү дараах байдалтай байна. Хүлээн авсан болон төлбөрүүдийн нарийвчилсан шинжилгээ, илэрсэн зөрүүнүүдийг дараах хэсэгт харуулав.

(МЯН.ТӨГ)

	Засгийн газрын тайлагнасан дүн	Компани тайлагнасан дүн	Анхны зөрүү	Залруулга	Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү	Тодруулга
1а. Төлсөн татварууд	404,819	420,826	(16,008)	440	(15,568)	
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	12,428	12,868	(440)	440	-	
Гаалийн албан татвар	2,433	18,000	(15,568)	-	(15,568)	i
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	388,989	388,989	-	-	-	
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	373	373	-	-	-	
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	
Автобензин, дизелийн тулшний албан татвар	-	-	-	-	-	
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	597	597	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	
1б. Төлбөр	89,895	90,043	(147)	147	(0)	
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	74,815	74,815	-	-	-	
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	3,735	3,735	-	-	-	
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордон нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	
Газрын төлбөр	2,346	2,293	53	(53)	(0)	
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	9,000	9,000	-	-	-	
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	200	(200)	200	-	
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	-	-	-	
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	
Лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс	35	-	35	38	73	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	35	-	35	38	73	
Бусад	-	-	-	-	-	
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд	-	-	-	-	-	
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг	-	300	(300)	-	(300)	
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	-	-	
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	300	(300)	-	(300)	
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц, хөрөнгө	-	-	-	-	-	
Бусад	-	-	-	-	-	
1ё. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал	49,400	48,600	800	(800)	-	
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	15,000	15,000	-	-	-	
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	34,400	33,600	800	(800)	-	
НИЙТ ДҮН	544,149	559,769	(15,620)	(175)	(15,795)	

i. Гаалийн татвар

УГХ тайлагнасан 18,000 мянган төгрөгийн татварын дүнд НӨАТ болон гаалийн үйлчилгээний хураамж багтаж байгаа гэж тайлбарласан. УГХ-ны албан байр өөр газар шилжин байрлаж байгаа бөгөөд бүх хавтаст хэрэг түр агуулахад хадгалагдаж буй учраас тэрээр төлсөн гаалийн татварын дүнг нарийвчлан гаргах боломжгүй байгаа юм. ГЕГ тайланд дурдсан татварын төлбөрийн дүн 2,433 мянган төгрөгийг баталгаажуулж, энэ талаар нарийвчилсан мэдээлэл өгсөн.

15,568 мянган төгрөгийн зөрүү шийдэгдээгүй үлдэж байна.

Тодруулга

Мэдээлэл хүссэн захидлыг 2009 оны тавдугаар сарын 23-нд илгээсэн ба УГХ анхны Сануулах захидал илгээснээс хойш 12 хоногийн дараа буюу 2009 оны зургадугаар сарын 30-нд хариу ирүүлсэн. Тайланд дурдсан татварын төлбөрийн дүнгийн талаарх нарийвчилсан мэдээлэл, мөн төлбөрийн баримтуудын хуулбарыг хамт ирүүлсэн юм.

Тайланд тусгасан дүнгийн талаар нэмж тайлбар авах зорилгоор Улз Гол Хоршооныхонтой 2009 оны долдугаар сарын 9-нд уулзсан. Албан байр нь өөр газар шилжин байрлаж байгаа бөгөөд бүх хавтаст хэрэг нь түр агуулахад хадгалагдаж буй учраас УГХ гаалийн татварт төлсөн төлбөрийн дүнгийн талаар олигтой нарийн мэдээлэл өгч чадаагүй.

Улз Гол Хоршоо хуучин загвар ашиглан ОҮИТБС-ын Маягт 1-ийг бөглөсөн байсан. МОҮИТБСАА маягтыг сайжруулах талаар өмнөх зөвлөгчийн өгсөн зөвлөмжийг тусгах шаардлагатай байсан тул шинэчилсэн маягтыг 2008 оны гуравдугаар сард дөнгөж гаргаад байсан юм. Зарим компани хуучин маягт ашиглан тайлангаа нэгэнт гаргаж ирүүлээд байсан тул эдгээр компанид дахин ажил удахгүйн тулд МОҮИТБСАА тайлангуудыг тэр янзаар нь хүлээж авсан.

Хураангуй тайлбар

Шийдэгдээгүй үлдэж буй зөрүү гол нь УГХ НӨАТ болон гаалийн үйлчилгээний хураамжид төлсөн төлбөрийн хэмжээг гаалийн татварын нийт дүнд оруулж тооцсонтой холбоотой байна.

Хавсралтууд (үргэлжлэл)

Хавсралт Г: Анхны зөрүү

	АМ	АДМ	БАГАНУУР	БТЕГ	БГ	БИ	БУУРГЭНТ	ЧМАК
	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)
1а. Төлсөн татварууд								
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	1,266	(174,848)	225,026	(4,065,270)	(1,816,577)	-	-	-
Гаалийн албан татвар	8,944	(794)	72,491	(388,332)	(13,036)	-	8,059	(86,464)
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	15,900	(7,672,000)	-	-	-	5,260	-	-
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	(456)	-	-	38,888	-	-	-
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	-	-	8,194
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	-	-	-
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	181	(898)	-	41	307	(26)	35	0
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	(298,626)	-	-	-	-	-	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	(148)	-	-	-	-	(17,679)	(1,285,545)
16. Төлбөр								
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	3,118	(743,903)	-	(1,988,323)	-	-	(2,508)	-
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	551,266	(61,474)	-	(5)	280,395	1,199	-	-
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	-	-	(280,615)	-	-	-
Газрын төлбөр	(2,304)	(74,044)	(194,522)	(5,626)	5,000	(3,069)	-	-
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	(7,000)	(383,751)	-	-	-	-	-	(412)
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	(274,507)	-	(25,452)	7,671	-	(2,346)	18,252
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	(533,628)	-	-	-
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс								
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	(6,851)	-	-	-
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	(23,833)	-	(1,460)	-
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	32	(8,274)	-	318	(65,732)	-	-	(1,140,588)
Үйлчилгээний бусад хураамж	-	-	-	-	-	-	-	-
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг								
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	9,968	-	-	-	-	-
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-	-
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд								
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг								
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	(240,827)	-	-	(174,918)	-	-	-
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	(19,307)	-	-	(407,550)	-	-	-
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	647	(49,160)	-	2,000	540,732	-	-	(9,158)
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц хөрөнгө	-	-	-	(90,856)	-	-	(195)	(4,136)
Бусад	-	(29,408)	-	-	-	-	-	-
1ё. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал								
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	(900)	(6,560)	-	(18,800)	(3,242)	-	-	3,475
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	(759,275)	(5,200)	(10,890)	(177,820)	(3,000)	(10,550)	29,860
НИЙТ ДҮН	571,151	(10,798,260)	107,763	(6,591,195)	(2,630,808)	364	(26,643)	(2,466,521)

Хавсралтууд (үргэлжлэл)

Хавсралт Г: Анхны зөрүү (үргэлжлэл)

	КГМ (мян.төг)	ДТ (мян.төг)	ЭЛТРАНА (мян.төг)	ЭУУК (мян.төг)	ЭХ (мян.төг)	Эрдмин (мян.төг)	Гацуурт (мян.төг)	ГКЭ (мян.төг)
1а. Төлсөн татварууд								
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	1,546	(2,970)	-	(2,081,084)	79,232	-	(4,153)	93,384
Гаалийн албан татвар	(53,709)	(18,903)	20,536	(13,445,724)	143,302	-	164,689	365
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	489,598	-	(0)	-	120,178	-	(167,733)	-
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	(72)	-	-	-	(0)	0	-
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	883,705	5,238	-	9,320	-
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	-	-	-
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	-	-	2	105	-	(92)	(118)	1,324
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	(10)	-	(174)	-	-	-	-
1б. Төлбөр								
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	88,738	-	0	(0)	-	1,238,622	946	-
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	4,686	3,827	(16,475)	78,374	3,641	(1,238,622)	(165,819)	914,564
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
Газрын төлбөр	(9)	(5,397)	(6,288)	(8,693,816)	(2,033)	(59,176)	6,909	(4,464)
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	8,000	(3,620)	(797)	2,088	(19,660)	(737)	(1,555)	(579)
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	(6)	-	-	-	-	-	-	-
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	(15,527)	(724,834)	(903)	-	269,865	10,752
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	(1,125)
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс								
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	(70,000)	-	-	-	-	-	-
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	(167,749)	-	-	-	-	-	-
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	546	-	52	5,755	123	(148,929)	3,083	44
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг								
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	59,151,641	-	-	-	-
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-	-
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд								
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг								
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	(1,000)	-	(48,069)	(1,000)	-	(500)	(3,500)
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	10,000	(500)	-	-	-	(7,964)	(2,500)	(8,000)
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	8,900	(13,658)	-	5,000	(300)	-	88,868	(26,221)
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1б.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал								
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	2,000	-	-	5,000	-	-	(500)
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	6,390	(880)	136,656	170,763	(10,434)	293,520	2,000
НИЙТ ДҮН	558,290	(271,662)	(19,378)	35,269,622	503,580	(227,333)	494,822	978,043

Хавсралтууд (үргэлжлэл)

Хавсралт Г: Анхны зөрүү (үргэлжлэл)

	ГТ	АММ	ЖАМП	ХШ	МДТ	МЧМ	Монголросцвет мет	МАК
	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)
1а. Төлсөн татварууд								
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	588	-	-	-	-	(28,294)	(1,387)	(5,000)
Гаалийн албан татвар	-	(103,355)	(5,590)	-	(21,759)	2,356	(130,910)	10,562
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	4,703	-	-	-	(25,794)	(72)	20,218	207
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	42	-	(222)	-	2,226	(376)	(11,422)	351
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	(7,905)	-	-	2,328	110,273	-
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	(12,095)	-	-	-	-	-
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	51	-	(99)	(460)	878	(600)	(10,919)	(1,292)
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	(20,100)	-	(54)	-	-	-	-	-
16. Төлбөр								
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	(36)	-	(3)	-	-	(39,544)	(1,046,370)	1,992
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	12	(46,292)	5,558	-	5,055	(2,781)	(9,670)	(50,099)
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	(16,842)
Газрын төлбөр	(6,400)	549	(8,586)	(1,860)	(38)	(4,688)	(18,931)	(23,403)
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	2,023	(0)	(11,468)	(3,917)	(8,082)	(1,000)	(58,787)	680
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	(684)	-	(34)	-	-	-
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	(4,867)	-	-	-	-	23,130	-
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	5,165	-	-	-	-	-	-
Бусад төлбөр	-	(1,392)	-	-	-	-	-	-
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс								
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	(258)	-	-	-	-	-
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	(17,823)	(220)	-	-	-	-
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	-	5,198	493	-	-	32	532	(112,760)
Үйлчилгээний бусад хураамж	-	(74,599)	-	-	-	-	-	-
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг								
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-	-
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-	-
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд								
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг								
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	(25,000)	-	-	-	-	(50,882)	(7,300)
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	(235,974)	-	10,000	-	-	(20,000)	(6,406)
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	5,252	3,617	32,873	-	(7,951)	(35,650)
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	(2,100)	(200,206)	(25,600)	(584)	(29,050)	-	(5,000)	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1ё. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал								
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	(16,079)	(784)	-	-	2,750	(4,500)	(3,000)
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	(17,942)	5,000	131,800	30,200	(960)	58,463	(966,488)	(4,500)
НИЙТ ДҮН	(39,159)	(691,852)	51,932	36,776	(44,686)	(11,428)	(2,189,064)	(252,459)

Хавсралтууд (үргэлжлэл)

Хавсралт Г: Анхны зөрүү (үргэлжлэл)

	МОНПОЛИМЕТ	ПЧ	ШАНЛУН	ШГ	ША	ШТ	ШШ	ШО
	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)
1а. Төлсөн татварууд								
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	-	(22,923)	-	(32,137)	47,404	(967,645)	-	5,000
Гаалийн албан татвар	(55,373)	31,512	(1,255)	-	(108,149)	(6,607)	(423,143)	22,469
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	(408,076)	-	-	-	(583,607)	-	-	(57,283)
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	(0)	1,022	711	(20)	683	0	52,283
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	134,021	-	-	-	-	-	-
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	(80,990)	-	-	-	-	-	-
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	19,568	(846)	(230)	(1,407)	100	(19)	-	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	(6)	-	-	-	-
1б. Төлбөр								
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	1	(262,125)	(423,542)	182,796	0	-	-	254,500
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	(8)	(215,521)	40,973	19,307	(856)	-	75,214	-
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	67,791	(40,777)	(54,251)	-	-	(88,544)	-
Газрын төлбөр	(16,608)	(298,345)	(700)	19,610	(5,816)	(3,729)	-	(2,136)
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	(44,449)	(86,099)	(1,050)	-	(44,791)	-	-	-
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	195,199	-	(4,895)	(24,250)	(44,898)	(1,017)
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	(72,768)	-	-	-	-	(40)	-
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс								
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	(6,144)	(300)	-	-	-	-	-
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	(211,479)	(120)	-	-	-	-	-
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	207	(147,716)	(11,365)	44	90	(8,662)	783	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг								
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	(2,762,073)	-	-	-
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-	-
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд								
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	(3,983,623)	-	-	-	-	-	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг								
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	(15,000)	(10,720)	(3,000)	(5,500)	-	(7,600)	(6,000)	(3,000)
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	(10,250)	(6,200)	2,557	-	-	(3,625)	(700)
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	54,000	(9,960)	(1,560)	(4,034)	4,325	-	(3,300)	-
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	(8,841)	-	-	-	(1,593)	-	-
Бусад	-	(10,000)	-	-	-	-	-	-
1б.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал								
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	500	-	-	13,650	-	-	230	-
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	150,200	(29,518)	1,370	9,050	-	-	2,000	4,250
НИЙТ ДҮН	(315,038)	(5,234,532)	(251,535)	150,390	(3,458,286)	(1,019,422)	(491,322)	274,366

Хавсралтууд (үргэлжлэл)

Хавсралт Г: Анхны зөрүү (үргэлжлэл)

	СТ (мян.төг)	ТТ (мян.төг)	ТЕТХИС (мян.төг)	ЦМ (мян.төг)	Тун Синь (мян.төг)	УГХ (мян.төг)	НИЙТ ДҮН (мян.төг)
1а. Төлсөн татварууд							(32,027,519)
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	(0)	-	(24,281)	(90,000)	-	(440)	(8,863,564)
Гаалийн албан татвар	2,939	233	(2,729)	37,644	8,004	(15,568)	(14,347,295)
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	0	-	-	-	-	-	(8,258,502)
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	(812)	-	-	(78,005)	109	-	4,930
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	2,328	-	-	-	-	-	1,147,502
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	-	(93,085)
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	(218)	185	-	0	(716)	-	4,836
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	-	(298,626)
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	-	(1,323,715)
1б. Төлбөр							(14,714,951)
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	-	289,603	-	(1,001)	(1,494)	-	(2,448,533)
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	3	-	(71,805)	218	(1,891)	-	102,974
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	-	1,960	-	-	(411,277)
Газрын төлбөр	-	-	-	(664)	(1,000)	53	(9,411,530)
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	600	(1,359)	-	(1,000)	-	(666,722)
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	(50)	-	-	-	-	(200)	(974)
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	(515,653)	(180,327)	19,508	-	(1,275,101)
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	-	(602,396)
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	-	(1,392)
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс							(2,207,956)
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	-	(83,553)
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	-	(422,683)
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	7	-	(341)	343	(471)	35	(1,627,121)
Бусад	-	-	-	-	-	-	(74,599)
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг							58,973,454
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	3,015,937	-	-	-	-	59,415,473
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	(442,019)	-	-	-	-	(442,019)
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд							(3,983,623)
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	-	(3,983,623)
Бусад	-	-	-	-	-	-	-
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг							(1,240,214)
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	(3,000)	-	-	(46,000)	-	-	(652,816)
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	(14,545)	-	164,805	-	-	(556,158)
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	(18,111)	-	(11,790)	-	(300)	555,062
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	(178,008)	(725)	-	(546,893)
Бусад	-	-	-	-	-	-	(39,408)
1ж.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал							(1,020,526)
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	-	(4,251)	5,050	-	-	(25,961)
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	-	(14,693)	264	(15,000)	800	(994,565)
НИЙТ ДҮН	1,196	2,831,882	(635,112)	(375,510)	5,323	(15,620)	3,778,675

Хавсралтууд (үргэлжлэл)

Хавсралт Д: Компанийн болон Засгийн газрын тайлангуудад хийсэн цэвэр залруулгууд

	АМ	АДМ	БАГАНУУР	БТЕГ	БГ	БИ	БУУРГЭНТ	ЧМАК
	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)
1а. Төлсөн татварууд								
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	(1,266)	-	(225,026)	4,065,270	1,816,577	-	-	-
Гаалийн албан татвар	(8,944)	-	(46,556)	322,051	21,631	-	(8,059)	86,464
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	(15,900)	-	-	-	-	(5,260)	-	-
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	-	-	-	(38,888)	-	-	-
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	-	-	(8,194)
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	-	-	-
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	(325)	-	-	-	(299)	27	-	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	-	17,679	1,285,545
1б. Төлбөр								
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	(3,118)	-	-	1,988,320	-	-	(4,347)	-
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	(551,266)	-	-	-	(280,395)	(1,199)	(1)	-
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
Газрын төлбөр	2,304	-	194,522	5,626	(5,000)	2,069	-	-
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	7,000	-	-	-	-	-	-	412
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	-	25,452	(7,671)	-	2,346	(18,252)
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	533,628	-	-	-
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс								
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	257	-	-	-
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	(43,360)	-	260	-
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	(11)	-	7	(536)	4,256	-	-	1,141,926
Бусад	-	-	-	-	-	-	(260)	-
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг								
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	(9,968)	-	-	-	-	-
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-	-
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд								
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг								
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	(1,500)	-	-	-	114,400	-	-	-
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	(570)	-	-	-	367,587	-	-	(1,000)
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	(1,301)	-	-	(3,200)	30,300	-	-	(11,179)
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	20,856	-	-	(1)	4,136
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1ё.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал								
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	900	-	-	-	3,242	-	-	(3,475)
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	-	9,457	-	(90,880)	-	10,550	(29,860)
НИЙТ ДҮН	(573,997)	-	(77,564)	6,423,839	2,425,384	(4,364)	18,167	2,446,523

Хавсралтууд (үргэлжлэл)

Хавсралт Д: Компанийн болон Засгийн газрын тайлангуудад хийсэн цэвэр залруулгууд (үргэлжлэл)

	КГМ (мян.төг)	ДТ (мян.төг)	ЭЛТРАНА (мян.төг)	ЭУУК (мян.төг)	ЭХ (мян.төг)	Эрдмин (мян.төг)	Гацуурт (мян.төг)	ГКЭ (мян.төг)
1а. Төлсөн татварууд								
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	(2,794)	2,970	-	2,080,594	(79,232)	-	-	(93,384)
Гаалийн албан татвар	(138)	18,903	(20,536)	13,307,571	-	147,149	(164,689)	(365)
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	(489,610)	-	-	-	(120,178)	-	167,733	-
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	72	-	-	-	-	(0)	-
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	(880,466)	-	-	(9,320)	-
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	150	-	-	-	-
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	-	-	-	(105)	-	-	276	(1,324)
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	10	-	128	-	-	-	-
1б. Төлбөр								
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	(126,816)	-	-	-	-	(1,238,622)	(946)	-
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	(4,686)	(6,589)	16,475	(78,374)	(3,635)	1,238,622	165,139	(914,564)
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
Газрын төлбөр	-	4,496	-	8,693,816	-	59,176	(5,556)	-
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	(8,000)	-	-	-	-	-	576	-
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	15,509	724,834	-	-	(266,585)	(10,870)
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс								
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	69,930	-	-	-	-	-	-
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	157,821	-	-	-	-	-	-
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	42	-	(52)	74,876	-	147,484	(3,083)	81
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг								
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	(59,151,641)	-	-	-	-
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-	-
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд								
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг								
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	630	-	48,069	-	-	-	-
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	500	-	-	-	7,964	-	(2,073)
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	17,261	-	-	(700)	-	-	(25,244)
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	(1,000)	-	-	-	-	-	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1ё.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал								
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	(2,000)	-	-	500	-	-	(6,420)
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	-	-	-	-	1,234	-	(2,000)
НИЙТ ДҮН	(632,001)	263,004	11,396	(35,180,548)	(203,244)	363,007	(116,455)	(1,056,163)

Хавсралтууд (үргэлжлэл)

Хавсралт Д: Компанийн болон Засгийн газрын тайлангуудад хийсэн цэвэр залруулгууд (үргэлжлэл)

	ГТ	АММ	ЖАМП	ХШ	МДТ	МЧМ	Монголросцвет мет	МАК
	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)
1а. Төлсөн татварууд								
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	(588)	-	-	-	-	28,294	-	5,000
Гаалийн албан татвар	-	78,527	(31,058)	-	-	(2,356)	162,583	(10,474)
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	(4,702)	-	-	-	25,794	72	(20,218)	-
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	(42)	-	-	-	(2,226)	127	11,417	-
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	(46,877)	-	-	(2,328)	(109,711)	-
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	17,797	-	-	-	-	-
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	(51)	-	99	-	(878)	600	10,919	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	20,100	-	-	-	-	-	-	-
1б. Төлбөр								
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	36	-	-	-	-	31,228	1,136,213	(1)
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	(12)	46,292	(5,558)	-	(4,855)	-	9,670	50,099
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	(20,000)
Газрын төлбөр	2,155	-	4,119	1,800	-	4,788	757	-
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	(2,023)	-	53	1,300	7,081	-	12,792	(618)
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	2,736	-	-	-	-	(22,440)	-
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	(5,181)	-	-	-	-	-	-
Бусад төлбөр	-	1,392	-	-	-	-	-	-
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс								
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	(1,739)	-	-	-	-	-
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	19,573	-	-	-	-	-
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	-	(886)	(723)	-	-	(1,829)	16,083	93,847
Үйлчилгээний бусад хураамж	-	29,279	-	-	-	-	-	-
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг								
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-	-
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-	-
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд								
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг								
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	25,000	(500)	-	-	-	45,000	-
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	204,170	-	(10,000)	-	-	20,000	6,406
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	(7,863)	(3,617)	(29,050)	-	-	8,820
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	600	200,206	20,100	-	29,050	-	(20,000)	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1ё.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал								
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	14,549	784	-	-	(2,750)	(5,131)	1,470
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	(13,949)	-	(30,200)	-	-	799,175	6,907
НИЙТ ДҮН	15,472	582,136	(31,792)	(40,717)	24,916	55,847	2,047,109	141,457

Хавсралтууд (үргэлжлэл)

Хавсралт Д: Компанийн болон Засгийн газрын тайлангуудад хийсэн цэвэр залруулгууд (үргэлжлэл)

	МОНПОЛИМЕТ	ПЧ	ШАНЛУН	ШГ	ША	ШТ	ШШ	ШО
	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)
1а. Төлсөн татварууд								
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	-	22,923	-	32,130	(47,404)	967,645	-	(5,000)
Гаалийн албан татвар	-	(21,544)	1,115	-	108,149	(2,127)	421,832	(17,689)
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	408,076	-	-	-	583,607	-	-	57,283
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	-	(1,022)	-	20	(683)	(0)	(52,283)
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	(129,096)	-	-	-	-	-	-
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	80,999	-	-	-	-	-	-
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	-	-	230	-	(100)	-	-	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	6	-	-	-	-
1б. Төлбөр								
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	-	262,125	-	(182,796)	-	-	-	(254,500)
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	-	215,521	(40,973)	(16,997)	856	-	(75,214)	-
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	(275)	34,774	-	-	88,544	-
Газрын төлбөр	16,608	302,447	-	-	-	-	-	-
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	(0)	91,282	-	-	-	-	-	-
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	(195,199)	-	-	24,250	44,898	1,017
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	64,050	-	-	-	-	-	-
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс								
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	300	-	-	-	-	-
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	44,949	(2,711)	-	-	-	-	-
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	55	182,882	11,258	(37)	52	1,885	(425)	292
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг								
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	2,762,073	-	-	-
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-	-
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд								
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	3,983,623	-	-	-	-	-	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг								
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	(500)	-	(5,000)	7,600	5,000	-
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	(1,666)	950	(2,255)	-	-	4,925	-
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	(12,200)	-	-	-	2,800	-
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц хөрөнгө	-	8,841	-	-	-	1,593	(4,925)	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1ё. Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал								
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	-	-	(10,250)	-	-	(230)	-
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	(128,032)	1,000	(9,050)	-	-	-	(4,250)
НИЙТ ДҮН	424,739	4,979,303	(238,027)	(154,475)	3,402,251	1,000,163	487,204	(275,130)

Хавсралтууд (үргэлжлэл)

Хавсралт Д: Компанийн болон Засгийн газрын тайлангуудад хийсэн цэвэр залруулгууд (үргэлжлэл)

	СТ	ТТ	ТЕФИС	ЦМ	Тун Синь	УГХ	НИЙТ ДҮН
	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)
1а. Төлсөн татварууд							23,844,799
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	0	-	24,281	90,000	-	440	8,681,430
Гаалийн албан татвар	(0)	-	524	(5,281)	-	-	14,336,682
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	-	-	-	-	-	586,697
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	-	-	78,005	-	-	(5,502)
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	0	-	-	-	-	-	(1,185,991)
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	-	98,946
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	-	-	-	-	-	-	9,070
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	-	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	-	1,323,467
1б. Төлбөр							12,254,091
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	-	(289,603)	-	1,008	-	-	1,318,181
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	(3)	-	71,805	(218)	-	-	(170,060)
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	-	(1,960)	-	-	101,083
Газрын төлбөр	-	-	-	664	-	(53)	9,284,738
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	-	200	-	-	-	110,054
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	50	-	-	-	-	200	250
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	515,602	180,327	-	-	1,015,955
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	-	592,497
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	-	1,392
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс							1,936,603
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	-	68,748
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	-	176,532
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	-	-	157	(5,334)	-	38	1,662,305
Бусад	-	-	-	-	-	-	29,019
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг							(58,973,454)
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	(3,015,937)	-	-	-	-	(59,415,473)
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	442,019	-	-	-	-	442,019
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд							3,983,623
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	-	3,983,623
Бусад	-	-	-	-	-	-	-
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг							1,100,107
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	18,000	-	-	256,199
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	(165,968)	-	-	428,969
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	-	(348)	-	-	(35,521)
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	191,003	-	-	450,459
Бусад	-	-	-	-	-	-	-
1ё.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал							507,492
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	-	2,000	(5,000)	-	-	(11,811)
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	-	-	-	-	(800)	519,302
НИЙТ ДҮН	47	(2,863,521)	614,570	374,898	-	(175)	(15,346,742)

Хавсралтууд (үргэлжлэл)

Хавсралт Е: Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү

	АМ	АДМ	БАГАНУУР	БТЕГ	БГ	БИ	БУУРГЭНТ	ЧМАК
	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)
1а. Төлсөн татварууд								
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	-	(174,848)	-	-	-	-	-	-
Гаалийн албан татвар	-	(794)	25,935	(66,281)	8,595	-	-	-
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	(7,672,000)	-	-	-	-	-	-
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	(456)	-	-	-	-	-	-
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	-	-	-	-	-
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	-	-	-
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	(144)	(898)	-	41	8	-	35	0
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	(298,626)	-	-	-	-	-	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	(148)	-	-	-	-	-	-
1б. Төлбөр								
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	-	(743,903)	-	(3)	-	-	(6,855)	-
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	-	(61,474)	-	(5)	-	-	(1)	-
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	-	-	(280,615)	-	-	-
Газрын төлбөр	-	(74,044)	-	-	-	(1,000)	-	-
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	(383,751)	-	-	-	-	-	-
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	(274,507)	-	-	-	-	-	-
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс								
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	(6,594)	-	-	-
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	(67,193)	-	(1,200)	-
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	21	(8,274)	7	(217)	(61,476)	-	-	1,338
Бусад	-	-	-	-	-	-	(260)	-
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг								
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-	-
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-	-
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд								
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг								
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	(1,500)	(240,827)	-	-	(60,518)	-	-	-
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	(570)	(19,307)	-	-	(39,963)	-	-	(1,000)
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	(654)	(49,160)	-	(1,200)	571,032	-	-	(20,337)
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	(70,000)	-	-	(195)	-
Бусад	-	(29,408)	-	-	-	-	-	-
1б.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал								
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	(6,560)	-	(18,800)	-	-	-	-
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	(759,275)	4,257	(10,890)	(268,700)	(3,000)	-	-
НИЙТ ДҮН	(2,847)	(10,798,260)	30,199	(167,356)	(205,424)	(4,000)	(8,476)	(19,999)

Хавсралтууд (үргэлжлэл)

Хавсралт Е: Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү (үргэлжлэл)

	КГМ (мян.төг)	ДТ (мян.төг)	ЭЛТРАНА (мян.төг)	ЭУУК (мян.төг)	ЭХ (мян.төг)	Эрдмин (мян.төг)	Гацуурт (мян.төг)	ГКЭ (мян.төг)
1а. Төлсөн татварууд								
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	(1,248)	-	-	(491)	-	-	(4,153)	-
Гаалийн албан татвар	(53,847)	-	-	(138,153)	143,302	147,149	-	-
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	(12)	-	(0)	-	-	-	-	-
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	-	-	-	-	(0)	-	-
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	-	3,239	5,238	-	-	-
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	150	-	-	-	-
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	-	-	2	-	-	(92)	158	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	(46)	-	-	-	-
1б. Төлбөр								
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	(38,078)	-	0	(0)	-	-	-	-
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	-	(2,762)	1	-	6	-	(680)	-
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
Газрын төлбөр	(9)	(901)	(6,288)	-	(2,033)	-	1,353	(4,464)
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	(3,620)	(797)	2,088	(19,660)	(737)	(979)	(579)
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	(6)	-	-	-	-	-	-	-
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	(18)	-	(903)	-	3,280	(118)
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	(1,125)
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс								
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	(70)	-	-	-	-	-	-
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	(9,928)	-	-	-	-	-	-
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	588	-	-	80,631	123	(1,445)	-	124
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг								
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-	-
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-	-
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд								
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг								
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	(370)	-	-	(1,000)	-	(500)	(3,500)
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	10,000	-	-	-	-	-	(2,500)	(10,073)
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	8,900	3,603	-	5,000	(1,000)	-	88,868	(51,465)
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	(1,000)	-	-	-	-	-	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1ж.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал								
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	-	-	-	5,500	-	-	(6,920)
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	6,390	(880)	136,656	170,763	(9,200)	293,520	-
НИЙТ ДҮН	(73,712)	(8,658)	(7,982)	89,074	300,336	135,675	378,367	(78,120)

Хавсралтууд (үргэлжлэл)

Хавсралт Е: Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү (үргэлжлэл)

	ГТ	АММ	ЖАМП	ХШ	МДТ	МЧМ	Монголросцвет мет	МАК
	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)
1а. Төлсөн татварууд								
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	(0)	-	-	-	-	-	(1,387)	-
Гаалийн албан татвар	-	(24,828)	(36,649)	-	(21,759)	-	31,673	89
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	0	-	-	-	-	-	-	207
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	-	(222)	-	-	(249)	(5)	351
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	-	(54,781)	-	-	-	562	-
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	5,702	-	-	-	-	-
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	-	-	-	(460)	-	-	-	(1,292)
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	(54)	-	-	-	-	-
1б. Төлбөр								
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	-	-	(3)	-	-	(8,316)	89,843	1,992
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	-	-	-	-	200	(2,781)	-	-
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	(36,842)
Газрын төлбөр	(4,245)	549	(4,467)	(60)	(38)	100	(18,174)	(23,403)
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	(0)	(11,415)	(2,617)	(1,001)	(1,000)	(45,995)	62
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	(684)	-	(34)	-	-	-
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	(2,131)	-	-	-	-	690	-
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	(16)	-	-	-	-	-	-
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс								
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	(1,997)	-	-	-	-	-
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	1,750	(220)	-	-	-	-
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	-	4,312	(229)	-	-	(1,798)	16,615	(18,913)
Үйлчилгээний бусад хураамж	-	(45,320)	-	-	-	-	-	-
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг								
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-	-
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-	-
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд								
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг								
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	(500)	-	-	-	(5,882)	(7,300)
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	(31,804)	-	-	-	-	-	-
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	-	(2,611)	-	3,823	-	(7,951)	(26,830)
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	(1,500)	-	(5,500)	(584)	-	-	(25,000)	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1ё.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал								
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	(1,530)	-	-	-	-	(9,631)	(1,530)
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	(17,942)	(8,949)	131,800	-	(960)	58,463	(167,313)	2,407
НИЙТ ДҮН	(23,687)	(109,717)	20,140	(3,940)	(19,770)	44,419	(141,955)	(111,002)

Хавсралтууд (үргэлжлэл)

Хавсралт Е: Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү (үргэлжлэл)

	МОНПОЛИМЕТ	ПЧ	ШАНЛУН	ШГ	ША	ШТ	ШШ	ШО
	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)
1а. Төлсөн татварууд								
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	-	-	-	(7)	-	-	-	-
Гаалийн албан татвар	(55,373)	9,968	(140)	-	-	(8,734)	(1,311)	4,780
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	-	-	-	-	-	-	-
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	-	(0)	-	711	-	0	-	-
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	-	4,925	-	-	-	-	-	-
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	9	-	-	-	-	-	-
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	19,568	(846)	-	(1,407)	-	(19)	-	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Төлбөр								
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	1	-	(423,542)	-	0	-	-	-
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	(8)	-	-	2,310	-	-	-	-
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	67,791	(41,052)	(19,477)	-	-	-	-
Газрын төлбөр	-	4,102	(700)	19,610	(5,816)	(3,729)	-	(2,136)
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	(44,449)	5,183	(1,050)	-	(44,791)	-	-	-
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	-	-	(4,895)	-	-	-
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	(8,718)	-	-	-	-	(40)	-
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	-	-	-
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс								
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	(6,144)	-	-	-	-	-	-
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	(166,530)	(2,831)	-	-	-	-	-
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	262	35,166	(107)	7	142	(6,777)	358	292
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг								
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-	-
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-	-
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд								
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-	-
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг								
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	(15,000)	(10,720)	(3,500)	(5,500)	(5,000)	-	(1,000)	(3,000)
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	(11,916)	(5,250)	302	-	-	1,300	(700)
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	54,000	(9,960)	(13,760)	(4,034)	4,325	-	(500)	-
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	-	-	-	(4,925)	-
Бусад	-	(10,000)	-	-	-	-	-	-
1ё.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал								
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	500	-	-	3,400	-	-	-	-
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	150,200	(157,550)	2,370	-	-	-	2,000	-
НИЙТ ДҮН	109,700	(255,240)	(489,562)	(4,086)	(56,035)	(19,259)	(4,118)	(764)

Хавсралтууд (үргэлжлэл)

Хавсралт Е: Шалтгаан нь олдоогүй зөрүү (үргэлжлэл)

	СТ	ТТ	ТЕФИС	ЦМ	Тун Синь	УГХ	НИЙТ ДҮН
	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)	(мян.төг)
1а. Төлсөн татварууд							(8,182,721)
Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар	-	-	-	-	-	-	(182,134)
Гаалийн албан татвар	2,939	233	(2,205)	32,363	8,004	(15,568)	(10,613)
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	0	-	-	-	-	-	(7,671,805)
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	(812)	-	-	-	109	-	(573)
Онцгой албан татвар (шатах тослох материал борлуулсан бол)	2,328	-	-	-	-	-	(38,489)
Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	-	-	-	-	-	-	5,861
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	(218)	185	-	-	(716)	-	13,905
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	-	(298,626)
Бусад татвар мөнгөн дүнгээр	-	-	-	-	-	-	(248)
1б. Төлбөр							(2,460,859)
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	-	-	-	7	(1,494)	-	(1,130,352)
Ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	-	-	-	0	(1,891)	-	(67,085)
Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөд төлбөр	-	-	-	-	-	-	(310,194)
Газрын төлбөр	-	-	-	-	(1,000)	(0)	(126,792)
Ус, рашаан ашигласны төлбөр	-	600	(1,159)	-	(1,000)	-	(556,668)
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөр	-	-	-	-	-	-	(724)
Гадаадын мэргэжилтэн, ажилчны ажлын байрны төлбөр	-	-	(50)	-	19,508	-	(259,145)
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны нөхөн төлбөр	-	-	-	-	-	-	(9,899)
Бусад төлбөр	-	-	-	-	-	-	-
1в. Хураамж, үйлчилгээний хөлс							(271,353)
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад хураамж	-	-	-	-	-	-	(14,805)
Зохих хууль тогтоомжийн дагуу төв, о/н-ийн төр захиргааны байгууллагад төлсөн үйлчилгээний хөлс	-	-	-	-	-	-	(246,152)
Гаалийн үйлчилгээний хураамж	7	-	(184)	(4,991)	(471)	73	35,183
Бусад	-	-	-	-	-	-	(45,580)
1г. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг							-
Төрийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-
Орон нутгийн өмчийн ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-
1д. Хүлээн авагч Засгийн газарт төлсөн бусад төлбөрүүд							-
Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээ бүхий аж ахуйн нэгжийн Засгийн газарт ногдох бүтээгдэхүүний оронд төлсөн төлбөр /доллар/	-	-	-	-	-	-	-
Бусад	-	-	-	-	-	-	-
1е. Төрийн байгууллагад үзүүлсэн дэмжлэг							(140,106)
ААН-ээс яам, агентлагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	(3,000)	-	-	(28,000)	-	-	(396,617)
ААН-ээс аймагт үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	(14,545)	-	(1,163)	-	-	(127,189)
ААН-ээс суманд үзүүлсэн мөнгөн дэмжлэг	-	(18,111)	-	(12,138)	-	(300)	519,541
ААН-ээс о/н-ийн тогтвортой хөгжилд зарц.хөрөнгө	-	-	-	12,995	(725)	-	(96,434)
Бусад	-	-	-	-	-	-	(39,408)
1ё.Байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардал							(513,034)
Байгаль хамгаалах зардлын 50 хувийг тусгай дансанд төвлөрүүлсэн байдал	-	-	(2,251)	50	-	-	(37,772)
Байгаль хамгаалах арга хэмжээнд зарцуулсан зардал	-	-	(14,693)	264	(15,000)	-	(475,262)
НИЙТ ДҮН	1,244	(31,638)	(20,543)	(613)	5,324	(15,795)	(11,568,077)